מיספר 2518 כ"א כיסלו תשמ"ו, 4.12.1985 שנה 50 המחיר 1850 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

הבל משרים – חוץ מ"רפי המשרים"

פרשת הריגול באמריקה

רפאל איתן

וזה יום הולדת שמח

וימר טמיר כהן (יעקבסון)

מכתבים

ציונות על רגל אחת

על עיתוי מהדורות החדשות בקול־ישראל (העולם הזה 27.11).

תמהני, וזה בלשון המעטה, על אורי אבנרי. כאשר הוא כותב על הצורך החיוני של עם ישראל להאזין לחדשות, אחת ל־60 דקות, הוא מעיר, כי עצבנות, סקרנות והתעניינות כפייתית הם סימני־ההיכר של עמנו, מי שרוצה בעם אחר, רגוע יותר, שיסע לשווייץ או לדנמרק.

אבל הלא זאת כל הציונות על רגל אחת: שנהיה עם ככל העמים, רגוע, נורמאלי, לא עצבני ושנחיה כמו השווייצי בשווייץ והדנים בדנמרק, או. ככותרת שנתן אבנרי לכתבה שלו, פופ וכדורגל. זה בדיוק למה שהציונות התכוונה, כאשר דיברה על התגשמותה (אם כי אז עוד לא היה פופ וגם הכדורגל עוד לא צעד בראש האופנה) — שהיהודים ייצאו מהעצבים שלהם, יירעו פרות בגליל ויירגעו למישמע צילצולי פעמוני הגמלים בנגב.

חיים בראון, באר־שבע

כדאי לדייק בעובדות. אומנם בארצות־הברית יש תחנות רדיו רבות המשדרות מהדורות חדשות כל שעה על האפס ויש אפילו כאלה המשדרות חדשות נון־סטופ (עם זריקות של יומנים וראיונות מדי פעם). אבל בארצות מתורבתות יותר. כמו אנגליה, למשל, אפילו הבי־בי־סי איננו משדר חדשות כל שעה, וגם בשווייץ הנורמאלית יש הפסקות של שעתיים־שלוש בין מהדורה למהדורה. **ציונה גרי**, תל־אביב

רוצים לשדר חדשות כל שעה? שיישדרו. אבל שני דברים באמת צריכים להשתנות בנושא זה. הראשון הוא המיקריות של החדשות החוזרות. מי שמחמיץ את חדשות השעה 6 וחמש דקות בבוקר, למשל, שבהן, נניח, מודיעים על אירוע ביטחוני חריג, עלול, בהחלט, להישאר בחוסר־ידיעה, אם יפתח את החדשות רק בשעה 8 או 9. לא תמיד חוזרים על ידיעה חשובה. ממש מיפעל־הפיס.

שנית: החדשות של ימי השבת והחגים. באותם ימים, דומני מתוך כוונה מראש, משדר קול־ישראל כמה שאפשר רק חדשות טובות, ואם קורה משהו, הם מחכים עם החדשות הפחות נעימות למוצאי השבת או החג.

סמי סגל, נתניה

● ● ●

איזה עמוס אתה קורא

על עמוס הנביא (העולם הזה 13.11).

אבנרי עשה שיפוץ גס כפרשן של הנביא. אומנם אני עצמי אתיאיסט, אך בשל היושר ההיסטורי, אין לעכל את הפרשנות של אבנרי לדיברי עמוס („בתרגום לשפת ימינו: אני מצפצף על כשרות ושבת; אני מעדיף צדיק, האוכל בשר־חזיר, על אדמו"ר שליט"א, המשלים עם חמס, עושק וריכוזי").

הרי מספיק להפוך את העמוד בספר עמוס, כדי להפריך את פרשנותו של אבנרי. וכך אומר עמוס, במפורש (פרק ב'): „כה אמר ה', על שלושה פישעי יהודה ועל ארבעה לא אשיבנו, על מואסם את תורת ה' וחוקיו לא שמרו".

מאיר לב־רן, ירושלים

● ● ●

115% להגנת הצרכן

על הצורך בציון כולל של מחירים.

לעיתים קרובות אני נתקלת במוצר, בעיקר במודעות, שבו מצויין כי מחירו איכס, בהערה — באותיות קטנות כל האפשר — לא כולל מע"מ.

לדעתי, אם אין רוצים להוליך את הצרכן שולל, יש לציין את מלוא המחיר, על 115 אחוזיו — 100% עלות המוצר ו־15% מס ערך מוסף.

שושנה הנדל, תל־אביב

● ● ●

אין עימות

על היחסים בין אורי גורדון ליחיאל לקט (העולם הזה 20.11).

במדור תשקיף פורסם כי אורי גורדון נמצא בצרות. מפני שעימות בינו לביני מערער את מעמדו.

לא ידוע לי על שום עימות ביני לבין אורי גורדון. הננו פועלים ביחד מזה שנים רבות, מתוך ראייה וסיסית משותפת של מרבית העניינים והנושאים שבהם אנו עוסקים.

צר לי כי הוכשלתם ברכילות מרושעת ובלתי־מבוססת.

יחיאל לקט, תנועת העבודה הציונית, ירושלים

אחים לצרה

כשנמלטו שני אחיו לחו"ל, בגלל הסתבכות בפרשת גניבת־הקר־קעות בגדה, ניער מהם הקבלן אברהם גינדי את חוצנו. השבוע נעצר — האם כדי להפעיל לחץ על האחים?

10

למות בפאריס

רפי מטר, איש קול ישראל בפאריס, שנפטר השבוע מסרטן האיידס, אי־רח בדירתו בבירה הצרפתית מאות יהודים מישראל. כמה מאותם מאות מתארחים יזכרו לביא להלוויית בארץ?

35

כתבת השער הקרמי:

סירחון בע"מ

הצמרת הישראלית נבהלה מהנזיפות הגסות של האמריקאים והחליטה למצוא שעיר לעזאזל — היה זה רפי („רפי המס־ריח") איתן, שריחוקו מפוליטיקה וידידותו עם שרון עשו אותו קורבן מוצלח. הדרג המדיני יכול לנשום לרווחה: את הסירחון הוא השליך על הפקידים הכפופים לו.

6

כתבת השער האחורי:

לתהום ובחזרה

„גנבתי מחברים, רימיתי, עשיתי את הכל כדי להשיג 12 מנות הרואין ליום. רק במזל לא ירדתי לזנות!" אומרת ריבקה זוהר, המגוללת את סיפורה המזעזע על הידרדרותה לסמים, על התמו־טטות נישואיה. אחרי שגילתה כי בעלה הוא הומוסקסואל, על אוב־דן הקשר שלה עם בתה ועל ייסורי הגמילה שעברה.

36

נם אתה והשקל חנוכה

מרוע נחקר אשר ויינר במישטרה ● מה יעשה השבוע אברהם שריר בארץ ● מדוע ננוף הנגיד משה מני־דלבאום ● מתי תוזיל הממ־שלה את פח השמן של חנוכה.

31

מלך מארוקאי

חסן ה־2 ממארוקו הוא מדינאי עיקבי, בעל עמדות ברורות מזה שנים בסיכ־סוך הישראלי ערבי. לא כדאי לזלזל בו ולא כדאי להתחכם איתו — זאת למד השבוע על בשרו שימעון פרס.

11

צעצוע לעשירים

הטלפון האלחוטי הנייד יכול היה לפתור את בעיית המחסור בקווים — אולם מחירו הופך אותו לצעצוע המיועד לעשירים בלבד. „העולם הזה" חושף את השערוריה אשר מאחורי המיכרז של מישרד־התיקשורת.

9

רוקחים במילחמה

הרוקחים הפרטיים שמרדו ב־„מכבי" מתארגנים להקים רשת חדשה, שתחזיר להם את הפידיון. האם יר־ווח מכך הצרכן?

8

החיילת, הכלא ונסיון האונס

האם ניסה אסיר לאנוס חיילת שהת־קבה לשערי הכלא שלו? הנערה מתלוננת ומזכר השרות מכחיש הפרשה.

38

„אני ישראלי, לא יהודי!"

אלכס מסיס, יליד הארץ החי כאיש־עסקים מצליח בארצות־הברית, מספר בראיון נרחב על נעוריו בתל־אביב, על פעילותו בתנועות סוציאליסטיות, רדיקאליות, על חייו בניו־יורק מבלי להיות יהודי, ומכריז: „אין לי גרין קארד ואין לי דרכון אמריקאי — רק ציונים מבקשים אותם. ואני לא ציוני וגם לא יהודי — אלא רק ישראלי. בעל דרכון ישראלי, יאך לי שום נאמנות אחרת?"

14

קלקר

היחצ"נים עבדו למען מני בגר — וגם עליו ● הפולנים באים, הפולנים באים! ● שוש עטרי תחכה לאיציק אבנרי, ושניהם מבטי־חים הפתעות ● עלי־הדקל הירוקים על ה־תקליט של לאה לו־פטין.

34

רחל המרחלת מדווחת:

קלרה רנן (בתמונה): הלב נקרע בין הולנד (קמיל) לבין איטליה (זאן קרלו) ● איך התחתנה **טלי עומר** עם בן הכפר אבו־גוש ● הדוקטור, מנהל בית־החולים הלל יפה, והאחות מצפת ● מי שונא את **עירית דותן**? ● הזמר **חיים משה**, אשתו ובת־לוויה בשם חווי.

40

סיפורי בדים

אורה סטוקליסקי היתה ציירת מוכ־שרת וחסרת אמצעים, עד שהחליפה את בדי הציור בבדי ה־שמלות – אז גילתה כי כישרון־ציור יפה לעסקים.

24

העולם הבא

חוק „מיהו מאניאק" עבר בקריאה ראשונה בכנסת ★ החלטה סופית: הרב יצחק פרץ והד"ר יוסף בורג לא ישחקו עוד כדורגל בשבת ★ מנחם בגין: לא שמעתי על פו־לארד, רק על פולארואיד!

42

המדורים הקבועים:

מיבתבים – מזה צוחקים המתנחלים 3
איגרת־העורך – חוק המצבים המביכים 4
תשקיף – בעיות לצלמים בנמל־התעופה 5
במדינה – מישפט הגראפולוגים 8
הנרון – המלך לא הציע וגם לא חזר בו 11
אנשים – על מה כעסו האורתודוכסים 12
ראיון – עם אלכס מסיס, ישראלי ואיש־עסקים מצליח בארצות־הברית 14
זמן אישי – ההבדל בין החוקה הסובייטית והחוקה האמריקאית 17
מה הם אומרים – דרוש לי באופן דחוף רואה־חשבון בתחתונים! 18
גם זה וגם זה – שיפוצים 21
לילות ישראל – חיילות בוכות 22
קולנוע – רצח עם רוקנ'רול 27
תשבץ – פשוטי־עם (6 אותיות) 28
שידור – כמעט מהלומות בטלוויזיה 29
אתה והשקל – שמן יקר לחנוכה 31
הדרומקם – אצבע קטנה חושפת סודות גדולים 33
קליק – השדרנית ובעל הדיסקוטקים 34
תמרורים – היו"ר היהודי וטייס האצ'ל 35
הזוי – בנק על גלגלים 39
רחל המרחלת – מאכלים בולגריים ואהבות רפואיות 40
העולם הבא – קיצור התהליך באנ'יפט־אייר 42

(המשך בעמוד 4)

לויה יקרה

אני כותב שורות אלה במטוס, בדרך לרומא. הוזמנתי לוועידה בינלאומית המוקדשת לזכויות העמים המרוכאים. יהיו שם נציגיהם של תנועות־שיחרור ותנועות־לזכויות־האדם מארצות רבות.

בארץ מכינים עתה לקריאה סופית את החוק לאיסור מיפגשים עם אש"ף, ואני מעלה בדמיוני כל מיני מצבים מביכים.

למשל: באחת ההפסקות בדיוני הוועידה אשב בבית־קפה עם עלי, אישי־אש"ף שהכרתי בביקורי ריי הקודמים ברומא. הופענו לא פעם בעימותים ובוויכוחים פומביים ברחבי איטליה, ובנסיעה אליהם ומהם דיברנו הרבה על נעוריו כפליט פלסטיני, תיקותיו ובעיותיו. הוא צעיר סימפאטי, ואני מאמין לו שהוא מתעב אלימות.

אשב עימו לשתות אספרסו, כאשר ייגש אליי ידיד ישראלי ויאמר: „שמעת? זה עתה קיבלה הכנסת את החוק האוסר מיפגשים עם אנשי אש"ף".

אקפוץ מן הכיסא כנשוך־נחש. ומבלי להגיד שלום אברח לרחוב.

עלי ירוץ אחריי, בפנים מודאגות. „מה קרה? אתה חולה?"

אבל אני אתעלם מקיומו ואסתתר ברחוב צדדי.

מצחיק? מצחיק לאללה!

במשך שנים התנסיתי בחוויה ההפוכה. בשנות ה־50 וה־60 ראיתי לא פעם את הערבים במצבים מביכים ביותר. עיתונאים דגולים, בעלי שם בכל העולם הערבי, היו וונקים ממקומם ובורחים ברגע שנבנסתי לחדר. הם פחדו להיראות בחברת עיתונאי ישראלי — הן מפני אימת החוק, הן מפני אימת שרות־הביטחון שלהם.

היו זמנים כאשר חששתי לגשת לעיתונאי ערבי — למשל בטרקלין האו"ם בניו־יורק — ולהגיד לו שלום. כי במיקרה כזה היה האיש מתחיל להזיע מרוב פחד ומבוכה, משיב לי במילים מגומגמות למען הנימוס, בעוד שעיניו מרצדות אנה ואנה כדי לוודא שאיש אינו רואה אותו. לרוב הייתי מוותר על פגישה כזאת. גם כשנתקלתי באיש שקראתי את דבריו ושהערכתי את עמדותיו.

עכשיו יהיה המצב הפוך. העיתונאי הישראלי יצטרך לברוח ממצבים כאלה. הערבים יסתכלו בו ברחמים ובשמץ של זילזול, כמי שאומרים לעצמם: „נו, טוב, הוא בא ממדינה שאין בה חופש־עיתונות. מה אפשר לדרוש ממנו?"

השתיקה הרועמת

בשבוע שעבר קמו 20 פרופסורים למישפטים, ופירסמו מיסמך מכובד ומרגש. הם גינו את הצעת־החוק הזאת, הפוגעת באשיות הדמוקרטיה ומדינת־החוק, ותבעו לעכב את חקיקתה. הם הביעו זעם ומהאה על כך שוועדת־החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת, בהנהלתו הנאורה של ח"כ אלי קולס ה„ליברלי", לא נענתה לבקשתם להופיע לפני הוועדה ולחוות את דעתם על הצעת־החוק. הקבוצה כוללת את עמודי־התווך האקדמיים של המיקצוע, וביניהם ריקנים־לשעבר של הפקולטות למישפטים. לפני כן ערכו דיון מיקצועי, בהשתתפות גדולי המישפטנים, וביניהם שר־מישפטים לשעבר.

(דיקן־לשעבר אחד, אמנון רובינשטיין, יושב בממשלה, והוא לא יצא מכליו כדי להגן על הדמוקרטיה. כיצא בממשלה משפיץ לא רק על האיבר הצמוד אליו, אלא גם על אופיו של אדם.)

אני מזכיר את יוזמת המישפטנים על רקע השתיקה הרועמת של עמיתיי־למקצוע: העיתונאים. לחוק הזה יש קשר ישיר לעבודתנו העיתונאית. אך עד הרגע הזה לא הרים אף מוסד אחד של „ציבור־העיתונאים המאורגן" את קולו נגדו.

הצעת־החוק אומרת כי „לא יורשע אדם אם הוכח לבית־המישפט, כי קיים את המגע בחוץ־לארץ כנציג של אמצעי תיקשורת המשתתף במסיבת־עתונאים, ובלבד שהשתתפו בה נציגים של אמצעי־תיקשורת בינלאומיים."

כלומר, אם יאסר ערפאת יקיים מחר מסיבת־עיתונאים בז'נבה, מותר יהיה לעיתונאי ישראלי להיות נוכח בה. אך עליו להקפיד שלא להיות לרגע אחד לבדו עם בעלי־המסיבה. אם יקדים לבוא, מוטב לו לשלוח ידיד לאולם. כדי לוודא שיש כבר עיתונאים אחרים. אחרת אסור לו להיכנס לאולם. ואם נספח־העיתונות של אש"ף יעצור אותו במיסדרון כדי למסור לו, למשל, חומר כתוב, תהיה זאת עבירה פלילית שדינה שלוש שנות מאסר.

מובן מאליו שאסור יהיה לעיתונאי ישראלי בשום פנים ואופן לראיין איש־אש"ף, כדי להציג לו את השאלות המעניינות את הציבור הישראלי. למשל: ההבטחה להפסיק את מעשי־האלימות מטעם אש"ף בעולם. שנמסרה על־ידי ערפאת בקאהיר בנוכחות הנשיא חוסני מובארכ — היכן היא חלה? האם היא חלה גם על שטח ישראל שבגבולות הקו הירוק, או לא? יהיה מותר להציג שאלה זו לדובר מצרי, אך לא לדובר מטעם אש"ף.

זה חל גם על ראיון שנועד לברר את גורלם של נעדרים ושבויים, למשל. לקרוב־מישפחה יהיה מותר לשאול, אך לא לעיתונאי.

לפי סעיף זה, היו הולכים לכלא כמה עיתונאים שראיינו בעבר אנשי־אש"ף, וביניהם אמנון קפליוק, שרית ישי ועמנ סרגוסטי. כל העיתונאים שפנו אליי במשך הזמן וביקשו לעזור להם לערוך ראיונות עם אישי־אש"ף, יצטרכו לוותר על הרעיון או להסתכן בהליכה לכלא.

לפח הזבל

אילו היתה קיימת בישראל חוקה, המבטיחה את חופש־העיתונות, היה בית־המישפט זורק את החוק הזה לפח־הזבל. אבל בישראל אין חוקה. אין בה אף חוק אחד המבטיח את חופש־העיתונות(!) אין בה ציבור־עיתונאים מאורגן, המסוגל והמוכן להילחם על החופש הזה.

אימרה מפורסמת אומרת ש„המילחמה היא עניין רציני מדי מכדי להשאירו בידי הגנרלים." בארץ ניתן לומר כי חופש־העיתונות הוא עניין רציני מדי, מכדי להשאירו בידי העיתונאים.

ביום שבו יתקבל החוק הזה סופית, „ינעץ עוד מסמר בארון־המתים של חופש־העיתונות. תת־חזק עוד יותר המגמה הקיימת ממילא בעיתונות הישראלית: להילחם בגבורה על דברים קטנים, ולעמוד דום ולשתוק מול עניינים גורליים („שקט, יורים!").

הציבור יידע כי לא יוכל עוד לקבל מידע מוסמך על עמדות אש"ף ומעשיו, וממילא כל התמונה המוצגת בכלי־התיקשורת הישראליים על הסיכסוך הישראלי־ערבי — מילחמה ושלום, חיים ומוות — תהיה מעוותת עוד יותר.

אלא אם כן „ימצאו עיתונאים שיפעלו כפי שפעלו ופועלים מיטב העיתונאים בעולם, שהלכו בראש מורם לבית־הסוהר כדי לשמור על המסורת הגאה של מיקצוענו.

עם שלום

מכחכים

(המשך מעמוד 3)

הידיעה אינה נכונה.

אין עימות בינינו, וצר לי על שהדיווח בנושא זה היה מוטעה.

אורי גורדון, הסוכנות היהודית, ירושלים

● ● ●

מזה צוחקים המתנחלים

על חוש ההומור בשטחים הכבושים.

היה היה בהעולם הזה, כפי שאתם נוהגים לכתוב, השבוע, לפני 25 שנה, מדור שנקרא מזה

הקריקאטורה ב„נקודה"
הרמז: מחתרת לח"י

צוחקינ האנגלים (או האיטלקים, או המצרים), שבו היו מביאים, בדרך כלל, קאריקטורה מעיתון אנגלי (או איטלקי, או מצרי).

נזכרתי בכך השבוע, כשנפל לידי עותק של עיתון המתנחלים נקודה. ממה הם צוחקים, אשר לראות בקאריקטורה המצורפת (ראה גלופה) ומי שלא תופש תיכף, יש לי עבורו רמז: יצחק שמיר אכן היה מישהו במחתרת (ראש מחתרת לח"י). **מיכאל בן־דור**, תל־אביב

● ● ●

זה לא נכון, אבל זה חורז

על טיב התרגום בטלוויזיה (העולם הזה 27.11).

אין צורך להתרגש כל־כך מהתרגומים הקלוקלים בטלוויזיה (כשיו"ר בית הנבחרים האמריקאי הופך לדובר, וגולה — לפאטריוט־לשעבר). כבר היו דברים מעולם.

לפני שנים רבות היה בית־קולנוע קטן בירושלים, תל־אור שמו, שהתמחה בהצגת סירטי־מתח. באחת הפעמים הציג סרט שנקרא במקורו THE CLOAK AND THE DAGGER (הגלימה והפגיון, שזה ניב אנגלי המתאר עיסקי־דיגול וכדומה, בהם הפגיון מוסתר בכיכול מתחת לגלימת הגיבוף). וכיצד תורגם שם הסרט בכרזות הפירסומת של תל־אור? „השעון (CLOCK) והפגיון"!

זה. כמובן, היה לא נכון, אבל לפחות זה חרז יפה.

אברהם כלב, ירושלים

● ● ●

תאומי רחובות

על ערים תאומות (העולם הזה 27.11).

מדוע להזכיר מבין 22 הערים התאומות באירופה לערים בארץ רק את חיפה ומרסיי, ערד וגלזגו, יוקנעם ופירנצה? מה יש? רחובות זאת לא עיר? לרחובות אין עיר־תאומה באירופה?

קותי בן־יישי, רחובות

● יש. שטראסבורג הצרפתית.

גם לקריית־גת, למי שלא יודע, יש עיר־תאומה: רומא, בירת איטליה. וכל הכבוד לראש עירנו, דויד מגן! **רפאל הרטמן**, קריית־גת

● ● ●

דברים על דיוקם

על הפלה לבתו של עסקן בכיר, שבוצעה על חשבון המדינה (העולם הזה 27.11).

מה נטפלו, במדור תשקיף, לבתו של אותו בכיר, שביצעה הפלה ובחשבונית שהוגשה למישרד־הבריאות נרשם, כי המדובר בניתוח פלאסטי?

מה זאת הפלה, אם לא ניתוח פלאסטי. ועוד איך ניתוח פלאסטי. היתה שמנה, נהייתה רזה!

גור נחמיאס, תל־אביב

● ● ●

50 מיליון צפרדעים

עוד עובדות יוצאות־דופן (העולם הזה 2.10 ואילך).

אם עוד לא נמאס לכולם, ממיספר האותיות באלפבית האלבני, ממניין השנים הסיבטי וכו', אני מוכן להרים את תרומתי למיצבור העובדות יוצאות־הדופן בעולמנו הקטן.

האם מישהו ידע כי באירופה זוללים מדי שנה 200 מיליון רגלי־צפרדעים (שלפי חשבוני, זה 50 מיליון צפרדעים) וכולם יוצאי הודו ובנגלה־דש?

אברהם בנימיני, הרצליה

הגדרות דוקרות

מאז ומתמיד התמחה העולם הזה **בהבחנה בין הטפל לעיקר. הקפיד להביא מדי שבוע את אימרות־השפר האמיתיות מבין המלל האינסופי שבפיות בכירי העם ובחיריו. כך גם דיווח בגליונו שראה אור השבוע לפני 25 שנה:**

● **מעצבת־אופנה**, שהעריפה להי־שאר בעילום־שם: „שימלה צריכה לדמות לגדר־תיל דוקרני — מספיקה כדי להגן על הרכוש, אך אינה מסתירה את מראה הנוף."

● **עקיבא גוברין**, ח"כ מפא"י (ולימים שר־התיירות). בעת נאום בכנסת: „אני מוכן לענות על קריאות־ביניים, אך לא על קריאות בינוגיות."

דף תשקיף

פרס מבקש מינויים חדשים

מאחורי סיכויי־הבחירות, שתוצאותיהם מודלפות מלישכתו של ראש־הממשלה, מסתתרת מגמה של שימעון פרס לגרום להחלפת כמה משרי־המערך בממשלת האחדות הלאומית. הרעיון הוא שהיוזמה לחילופים תבוא מתוך מוסדות המיפלגה.

פרס מתבסס על סקרים המבחינים בין תמיכה אישית בו ותמיכה במיפלגת־העבודה. כיום, יש פער בין שתי ההצבעות לרעת המיפלגה.

בשיחות פרטיות רומז ראש הממשלה שצוות־השרים שלו ממיפלגתו אינו יכול לתרום לשינוי באווירה העויינת להעבודה ולגיוס תמיכה ציבורית גדולה יותר במיפלגה.

פרץ – בוגר סבסטיה

הרב יצחק פרץ, מנהיג תנועת ש"ס, השתתף באופן פעיל בהתנחלות הבלתי־חוקית בסבסטיה לפני עשר שנים, כתלמיד־חכם.

מידע זה שלפו השבוע אנשי גוש־אמונים, כדי להוכיח שראשי ש"ס הם במקורם תומכי־רעיון ארץ־ישראל־השלמה, אך משנכנסו לממשלה גברה אצלם דבקותם בכיסא על תמיכתם בשלמות הארץ.

שידורי הלוויין הופסקו

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, הורה להפסיק את שידורי הלוויין למהדורות החדשות, בגלל בעיות־תקציב. סירושו של דבר: הפסקת העברת שידורים חיים מחו"ל.

פרס בחוג תגר

ראש־הממשלה שימעון פרס יוסיע בקרוב לפני חוג „תגר" — ותיקי תנועת זבוטינסקי — במלון „דיפלומט" בתל־אביב.

המלונאי חיים שיף, שהוא חבר בחוג, הזמין אותו טלפונית, ולתדהמתו נענה בחיוב בתוך חצי שעה.

שיריון לוותיקי חרות

מאחורי הקלעים כבר החלה ההתמודדות ב„מצודת זאב" על מיבנה השיריון למרכז הבא. שחבריו ייבחרו מבין צירי ועידת־חרות, שתתקיים בחודש ינואר.

הוותיקים, החוששים שלא יצליחו להגיע למרכז באמצעות הוועידה, מבקשים לקבוע כבר עתה כללי שיבוץ למרכז החדש גם למי שלא יזכו להיבחר.

צור יכריע השבוע

צבי („צ'רה") צור יכריע השבוע לגבי הצעה שהיפנה אליו שלום אריאב, יו"ר החברה לישראל. ההצעה היא לקחת על עצמו את תפקיד יו"ר־מועצת־מנהלים פעיל של ציס.

אם יקבל צור את התפקיד בחברה, שבה הממשלה היא השותף הבכיר, הוא ייאלץ לוותר על תפקידו כיו"ר פעיל של „בזק".

צור מקובל מאוד על הממשלה, שהיא השותף הבכיר בציס.

המורמונים הפילו למישכב את הארמו"ר

מקובל ירושלמי בשם אליהו בדורי טוען, כי הארמו"ר מגור חלה באחרונה בשל בניית מרכז המורמונים בתוך ירושלים.

נציגו בכנסת, אברהם שפירא מאגודת־ישראל, העלה טענה זו במיסגרת מאבק־החרדים להביא להפסקת בניית המרכז.

צלמים בנתב"ג — יוק!

צלמי עיתונות אינם מורשים להיכנס לאולם הנוסעים הנכנסים בנמל־התעופה „בן־גוריון" אלא רק לתחום חדר־האח"מים. הנהלת רשות־שדות־התעופה החליטה על כך אחרי התקרית באולם הנוסעים הנכנסים, כאשר אנשי „חדשות" קידמו את פניו של שר־התיירות, אברהם („אברש'ה") שריר בזר אבל.

שרון ידבר

השר אריאל שרון מתכוון לפתוח את פיו בעניין פרשת הריגול, התנהגות ממשלת ישראל והפסקת ירידי רפי („המפריח") איתן.

יחסי־ציבור למורמונים

המורמונים שכרו את שרות־יחסי־הציבור של אחד מגדולי המישרדים בארץ, כדי להביא לפני הציבור הישראלי את הסבריהם להקמת המרכז בירושלים ולהרגעת החשש לפעילות מיסיון בעיקבות כך.

מ„דבר" ליחסי־ציבור

יוסף („יוסי") פריאל, לשעבר מרכז מערכת „דבר", יצא השבוע לחופשה ללא תשלום מעיתונו, ופתח מישרד עצמאי ליחסי־ציבור ופירסום.

פריאל היה בעבר מס' 2 בדבר, וניבאו לו קידום לצמרת.

תדמית חדשה ל„מכבי"

ראשי קופת חולים מכבי יוצאים במיתקפה הסברית חדשה, כדי לחלצם מהשפל בדעת־הקהל. לשם כך ישכרו שרותים של אנשי־יחסי־ציבור ועיתונאים לשעבר, שטיפלו בחודשים האחרונים בפרשת מכבי מזוויות שונות.

מאיר ל„כלל"

עקיבא מאיר, שפרש באחרונה ממיפעל האלקטרוניקה „אל אופ", ישתלב בקונצרן „כלל", אחרי שנכשל הניסיון להביאו לחטיבת האלקטרוניקה בקונצרן ההסתדרותי „בור".

רווחים לקונסורטיום

קונסורטיום החזקות — חברה המספקת שרותי תיקשורת אלקטרונית — אינה את תקציבה, אחרי שבחודש יולי הוא הצביע על הפסד שנתי ניכר.

הגורם לשינוי: לפני כמה חודשים לקחה לידיה את ניהול קונסורטיום חברת יישום.

זוטרים לכינוס ציוני

שני נציגי המיפלגה הליברלית לכינוס העולמי של איגוד הציונים הכלליים, שיערך באמצע החודש בארצות־הברית, הם אנשי איגוד העובדים הליברלי: צבי רנר ויהודה שהרבני. שניהם אינם דוברים אנגלית.

לאומי מפייס את הדתיים

בנק לאומי מפרסם מודעות ענק בעיתונות החרדית בארצות־הברית, שבהן הוא מפרט את כל מאמציו למנוע פגיעה בקיברי צדיקים במלון גני חמת בטבריה.

במיסגרת מיבצע הפיוס השיג הבנק מיכתבי המלצה של רבנים ידועי־שם, שאישרו את הנאמר במודעות.

סיכסוכי־מים בשיכון ל'

סיכסוך־שכנים, שתחילתו בדליי־מים וסופו בתלונה במישטרת רמת־גן, הפך לשיחת־היום בשיכון למר בצפון תל־אביב.

רוקחת מקומית שפכה מים על שלושה ילדים, ששיחקו בכדור סמוך לחלון־הראווה של בית־המירקחת שלה. ילד אחד מיהר להביא דלי מביתו, ושפך מים לתוך בית־המירקחת. הרוקחת רצה אחריו כדי לתפסו, ואז הופיע אביו של הילד ועצר בעדה.

הרוקחת הגישה תלונה נגד האב על תקיפה. האב הוא מנכ"ל בכיר בחברה פרטית, והיה מראשי אל"ף — אזרחים למען פרס — עמותה שפעלה לצד מיפלגת־העבודה במערכת הבחירות האחרונה.

טלפון שבור ב„בויאר"

הורים לתלמידים בפנימיה התיכונית הירושלמית בויאר מתלוננים על כך שההנהלה מתעלמת מפניותיהם בעניין ליקויים במוסד. בין השאר, אין מטפלים בטלפונים הציבוריים שהתקלקלו, וזה ימים רבים שהתלמידים חייבים לצאת מתחומי בית־הספר כדי להתקשר לבתיהם.

בחודש שעבר היתה תלונה על מחדל בעת טיול של בית־הספר, כאשר שתי תלמידות איבדו את דרכן, מבלי שהמלווים הבחינו בכך.

מיצפה דתי בשטח ג'י

חרדים ירושלמיים הקימו נקודת־מיצפה, סמוך לשטח ג'י, שתהיה אתר עליה לרגל לתורמים חרדים מחו"ל.

האורחים יובאו למקום כדי לראות את מעשי הארכיאולוגים שם, ויתבקשו להרים תרומה לעדה הירושלמית, כדי שזו תוכל להמשיך במאבקים למניעת המשך החפירות בעיר־דויד.

בינתיים יצא לאור בארצות־הברית יומן מפגיני הר־הבית, שכתבו יהודה וצבי משי־זהב, בספר צילומים מהפגנות ללא רישיון ומפינוין האלים על־ידי מישטרת ירושלים.

יוסק'ה על הכוונת

אנשיו של יצחק שמיר, המאוכזבים מאופן הצבעותיו בממשלה של השר ממורשה, יוסף („יוסק'ה") שפירא, כבר החליטו להיפרע ממנו עם ביצוע הרוטציה. כאשר יתמנה שמיר כראש־ממשלה, הם ידרשו שהח"כ חיים דרוקמן יחליף אותו, „כי לא ייתכן ששר שנכנס לממשלה מטעם הגוש שלנו, יצביע באופן שיטתי עם המערך."

הגוש משנה תדמית

בחוגי גוש־אמונים, בדיוק כמו במיפלגות הדתיות, יש אכזבה מתיפקודו של הליכוד בממשלה. בקרב ראש־הגוש מתגבשת טאקטיקה חדשה, שלפיה יש למתן את הטונים הגבוהים, מבית־מידרשו של אליקים העצני, כדי לגייס את מירב התמיכה האפשרית למטרותיהם בשורות המערך דווקא, בהנחה שהליכוד והימין מתייצבים מאחוריהם ממילא.

הכתובות הראשונות שאליהן הם נושאים את עיניהם הן הלשכות של יצחק רבין ואריק נחמקין.

צה"ל מחפה על הח"כ

פרישה מחסידה של חשד לשיתוד קצין בצה"ל על־ידי אישי־מילואים במהלך מיל־חמת־הלבנון, כדי למנוע מאישי־המילואים יציאה לשרות בנבטיה, מושתקת על־ידי גורמים בכירים בצה"ל.

אישי־המילואים נבחר בעבור שנה לבני־סת, ולצה"ל נמסר תצהיר מלא של קצין צה"ל שקיבל את השוחד — מקום־עבודה תמורת השארת איש המילואים בתוך שטח ישראל.

אורי אבנרי על פרשת הריגול בארצות־הברית:

חרא בלי קיר

בדיחה מספרת על הגבר שחזר במפתיע הביתה ומצא את אשתו וחברו הטוב ביותר מתעלסים על הספה ברדיתו. הגבר אהב את אשתו, וגם לא רצה לפגוע בחברו הטוב ביותר. על כן לקח גפרור ושרף את הספה.

ממשלת־ישראל החליטה, א־חרי שבוע שלם של דיונים קי־דחתניים, לאמץ לעצמה שיטה זו. היא לא יכלה לפגוע בקהי־לת־המודיעין, וגם לא בממשלת ארצות־הברית. לכן החליטה "לפרק את היחידה" שטיפלה, כביכול, בהעסקת המרגל היהודי ג'ונתן פולארד.

זה יכול היה להיות סוף טוב לקומדיה. ואכן. שר־החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ בירך על ההחלטה. אך הפרשה הסתבכה בינתיים הרבה יותר.

חיוך וקריצת־עין

לכאורה, היתה הפרשה כולה מתאימה יותר לספר הומוריסטי מאשר לספר־מתח. פרשת ג'ונתן פו־לארד היא יותר פארודיה על ענייני־ריגול מאשר סיפור־ריגול רגיל.

עצם תפיסתו של האיש מתאימה יותר לפארודיה. מרגל המרגיש כי עלו על עקבותיו נעלם, מסתתר ומגיע ל"בית בטוח", המוכן מראש למיקרה זה. הוא מתקשר עם מפעיליו בדרכים חשאיות המוסכמות מראש — "תיבת דואר" בצורת חור בעץ, שיחת־טלפון מתא ציבורי לתא ציבורי. המפעיל שלו **דואג להבריחו אל מחוץ למדינה.**

ואילו ג'ונתן פולארד, מרגל הדור, התקשר עם המפעיל שלו בשגרירות, בקווים שההאזנה להם היא מובנת מאליה, ואחר־כך פנה אל השגרירות ונתפס בשעריה.

זוהי התחלה מצוינת לספר הומו־ריסטי. גם שאר פרטי הפרשה מת־אימים לטיפול כזה. המרגל התפאר במשך שנים שהוא איש־המוסד היש־ראלי. הוא ביקר פעמים רבות בגלוי בישראל, וכן גם אביו.

גם בדרג גבוה יותר מתאים הכל לפרשה המעוררת חיוך. אין שתי ממשלות הקרובות זו לזו יותר מאשר ממשלות וושינגטון וירושלים. הן עסו־קות ביחד בשורות עניינים

רפי איתן ואשתו מרים
שעיר לעזאזל?

טהורים ומולכלכים מסביב לתבל.

קווי־הגבול בין זהילות־המו־עין של שתי המדינות מטושטשים, ולעיתים נדמה שהן חופפות ברוב השטחים. הממ־שלות מחליפות ביניהן מידע בדרך־שיגרה.

כאשר נתפס מרגל של אחת משתי המדינות בשטח של רעותה, זה בוודאי מביך קצת. אך הטיפול הנכון היה חיוך קל, קריצת־עין וטישטוש העקבות.

אולם פרשת פולארד חדלה להשבוע מלהיות קומדיה, ואיש לא חייך וקרץ. היא קיבלה ממדים של פרשה בינלאו־מית חמורה ביותר. מדינאים דיברו בבהלה על משבר עמוק, על תהום שנפערה, ועל תוצאות מרחיקות־לכת ומפחידות.

מדוע? איך יכול היה איש מצחיק כמו פולארד, ומפעיליו המצחיקים שלא דאגו לשעת־חרום, לגרום לתוצ־אה כזאת?

אין ספק שהפרשה הקטנה עוררה סוגיות הרבה יותר עמוקות, החורגות מתחומיה הצרים. על כן גרמה לזעזועים העמוקים, שנמשכו השבוע בשתי המדינות.

פילגש נתמכת ויהודי בגטו

סוגיה ראשונה: פרשת פולארד העמידה במבחן את כל מערכת־היחסים בין שתי המדינות, ש־אין דומה לה בעולם.

האמריקאים מדברים על "מדינת־אחות" ועל "מחויבות עמוקה". ישרא־לים רבים מאמינים בסתר־לבם כי ארצות־הברית היא מעין מושבה של ישראל, שישראל — בעזרת השדולה היהודית — יכולה לעשות בה כבתוך שלה. ברור כי מפעיליו של פולארד חשבו כך אף הם. אחרת לא היו מרשים לעצמם להפעיל מרגלים בצורה כל־כך חובבנית ובלתי־זהירה. פרשת־פולארד לא היתה אפשרית במוסקווה.

אולם הפרשה חשפה לפתע את המציאות כמו שהיא, ואין היא יפה. היא הביאה בצורה חותכת שישראל היא מדינת־חסות של ארצות־הברית, ה־תלויה בה לשבט ולחסד, והיחס בין השתיים היא כיחס המסור־תי שבין היהודי והפריץ.

די היה בביטויי רוגז בוושינגטון כדי לגרום לפאניקה בירושלים. שלו־שת השרים הבכירים ביותר — ראש־הממשלה שימעון פרס, שר־הביטחון יצחק רבין ושר־החוץ יצחק שמיר — המרבים לדבר על זקיפות־קומה וגאווה לאומית, התנהגו כיהודונים מבוהלים בגטו. הם עסקו בפרשה במשך עשרה ימים ללא הפסק, בישי־בות יומיות בהולות ומבוהלות.

ארצות־הברית דיברה אל ישראל כפי שהנציב העליון הבריטי דיבר אל הישוב היהודי. היא הציגה דרישה, שאין לה אח ורע בתולדות המודיעין בעולם: שחוקרים אמריקאים יחקרו אנשי־המודיעין הישראליים.

זוהי דרישה העוברת את גבולות החוצפה, וכל מדינה ריבונית היתה דוחה אותה על הסף, בלוויית ביטויי זעם ועלבון. לא כן ממשלת־ישראל.

גם הדרישה האמריקאית השניה — שישראל תחזיר את המיסמכים שקיב־לה מידי המרגל — היתה חסרת־תק־דים. מבחינת התוכן, היתה גם היא בבחינת בדיחה. כאילו לא שמעו בעליה על המצאת מכונת העתק־הצילום. אך בניסוחה היתה מעליבה.

שילטונות ארצות־הברית פעלו בהיסטריה, מפני שדעת־הקהל בארצם נסערה על־ידי שודה שלמה של פרשות־ריגול דומות. כגון פרשת קצין־חיל־הים ווקר, שריגל למען ברית־המועצות — ואיש סי־איי־אי שריגל למען סין העממית. פרשת סוכן כפול סובייטי, שערק למערב וחזר למיזרח. הוסיפה בושה לחרפה. היה זה חוסר־מזל מיוחד של ישראל שהמרגל הקטן שלה התגלה דווקא ברגע זה.

אך כל זה אינו מצדיק את הבהו־לות המתחסדת, הגובלת בחוצפה ובג־סות־רוח, שבה טיפלו כמה מפקידי שילטונות ארצות־הברית בפרשה זו.

היא מגלה שישראל מוחזקת עתה בוושינגטון בגטו נתמך, לא כמדינה ריבונית אמיתית.

תבהלת העבדים

סוגיה השניה: הצד היהודי של הפרשה.

המיסמך היהודי האמריקאי נכנס להיסטריה משלו. כמה מן הדברים החמורים ביותר שנאמרו השבוע יצא מפיהם של "מנהיגים" יהודיים, שאינם למעשה אלא שכירים וסוכנים של ממשלת־ישראל, מעין מושלי־מחוז שהתמנו על־ידי ממשלת־ישראל על המושבות היהודיות באמריקה.

מה גרם להיסטריה זו?

במשך עשרות־השנים האחרונות נוצרה האגדה שיהודי אמריקאי יכול להיות נאמן בצורה שווה לממשלת־ארצות־הברית ולממשלת־ישראל. ה־יהודי האמריקאי הטיפוסי מותח ביקו־רת חריפה על ממשלו, אך מתנגד להשמעת אף מילה אחת של ביקורת על ממשלת־ישראל. הוא מגייס כספים כדי לסלק מן הקונגרס סנאטורים ונבחרים שאינם רוקדים לפי החליל הישראלי. הוא דואג לכך שבעיתוני ארצות־הברית לא תודפס אף מילה שלילית אחת על ממשלת ישראל (וכמובן אף לא מילה חיובית אחת על אויביה). הוא מפעיל לחץ אדיר, יומיומי, על ממשלת־וושינגטון כדי שתשרת את האינטרסים של ישראל, תממן את ממשלת־ישראל ותימנע מכל יוזמה מדינית משלה בסיכסוך הישראלי־ערבי.

כל זה מבוסס על מושכל־ראשון, שהוא קדוש מכל קדוש: שכל שרות לאינטרסים של ישראל הוא אוטומטית שרות לארצות־הברית. לא יתכן כלל הבדל־אינטרסים בין שתי המדינות. ישראל היא שליחת אמריקה במרחב, חיל־החלוץ של "העולם החופשי", שותפה ל"ערכים", וכו' וכו'.

פרשת פולארד עירערה לפ־תע את המושכל־הראשון הזה, והוביחה שזה קישקוש. מעולם לא קרה ולעולם לא יקרה — שהאינטרסים של שתי מדינות ריבוניות יהיו חופפים לגמרי. לכל מדינה יש אינטרסים מש־לה — וממילא, לא תיתכן נאמ־נות כפולה שווה. כאשר יש נא־מנות כפולה, יש תמיד נאמנות אחת שהיא חזקה מן הנאמנות השניה.

ג'ונתן פולארד לא היה סתם שכיר־חרב, והוא לא עשה מה שעשה למען סכומי־הכסף הקטנים שקיבל. אין ספק שכמו רוב יהודי ארצות־הברית, העמיד את האינטרסים של ישראל מעל לאינטרסים של ארץ־לידתו.

עם פירסום הפרשה, נפל פחד־מוות על ראשי המימסד היהודי באמריקה. שמא תתגלה אמת פשוטה זו — ש־יהודי אמריקה נאמנים לישראל יותר מאשר לאמריקה. ההשפעה של הכרה כזו על דעת־הקהל באמריקה, וההיב־טים האפשריים לגבי תחיית האנטיש־מיות, גורמים לתבהלה אמיתית אצל העסקנים היהודיים. שכמעט כולם

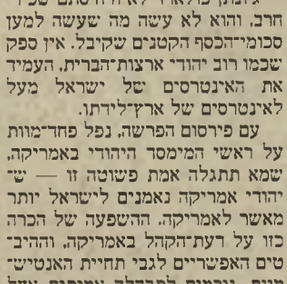

חשוד ג'ונתן פולארד
כמו נציב עליון

חשודה אן פולארד
כמו יהודים בגטו

עלובי־נפש, עברים נרצעים של השגרירות הישראלית.

התבהלה הזאת השפיעה על ממשלת־ישראל, והגבירה בה את הרצון להיכנע גם לדרישות האבסורדיות והגסות ביותר.

חפש את השין־גימל

דבר אינו כל־כך קל, כפי שזה נדמה במבט ראשון.

אילו היה מדובר רק בפיתרון למראית־עין. אפשר היה לספק אותו. למשל: להמציא יחידה דמיונית. לגנות אותה בכל פה ולהודיע על פירוקה החגיגי. זה היה הפי־אנד מתאים לקומדיה — אילו היתה נשארת בגדר קומדיה.

אך הדברים חמורים הרבה יותר. אם יסתבר כי ממשלת־ישראל הסכימה שאנשי־מודיעין שלה ימסרו למעצמה זרה עדות על סוכן שהם הפעילו, יהיו לכך תוצאות הרות־אסון בכל העולם.

שום אדם — שביר או אידי־אליסט — לא יסכן את עורו למען מיסר מודיעיני, שיסגיר אותו ויושלשן עליו באזוזי המדי־נה שבה הוא מרגל.

הינענות לדרישה כזאת היתה גורמת לדימוראליזציה כללית של כל קהי־לת־המודיעין הישראלית. אנשים המ־כבדים את עצמם לא ישלימו עם נוהגים כאלה, שאין להם תקדים בעולם — ולא במיקרה.

מי שהפעיל את ג'ונתן פולארד פעל בלי שום ספק תוך כדי מילוי תפקידו המודיעיני, במיסגרת אחריותו. הרי־גול אצל מדינה ידידותית הוא מקובל, ואף חיוני — דווקא משום שגם למדינה ידידותית יש לעיתים קרובות אינטר־סים שונים לגמרי. אם מדינה ידידותית מוסרת מידע מודיעיני, על פי הסכם, חשוב לדעת אם המידע הזה מוסכך. ובעיקר: אם זה אכן כ ל המידע המצוי בידיה, או שמא יש צנזורה והעלמה.

האנשים הממלאים שליחות זו צריכים לדעת שאם יש תקר, ייענשו רק במידה שהם אחראים אישית לתקלה, בשל רשלנותם. האחריות הכללית לעניין מוטלת על הממונים עליהם.

לא יעלה על הדעת שהמידע של ג'ונתן פולארד וחבריו (אם ישנם כאלה) לא זרם דרך קהילת־המודיעין אל הדרגים הגבוהים, מקבלי־ההחלטות. אם ראש־הממשלה, שר־החוץ ושר־הביטחון לא ידעו על כך. ואם ראשי קהילת־המודיעין לא ידעו על כך — הרי כולם בלתי־מוכשרים לתפקידיהם. ויש לסלקם, ומוטב שעה אחת קודם.

אך בישראל שולט העיקרון הנפסד האומר שאיש אינו נר־שא בשום אחריות מיניסטריא־לית, וגם לא פיקודית. בסופו של דבר אחראי השיג, ועליו מוט־לת האחריות.

ביפאן מבצע שר, שבתחום־סמכותו קרה עסק־ביש, תאראו־קירי. "תאראו" היא, ביפאנית עממית, בטן. "קירי" פירושו לחתוך. השר האחראי מתאבד בדרך מכובדת ומכאיבה זו.

בארצות־הברית מאניות יותר מקובל כי במיקרים כאלה מתפטר השר האחרא, ועימו ראש המוסד הנוגע־בדבר. ההנחה היא שהשר צריך היה לדעת, ואם לא ידע — משמע שהוא בלתי־מוכשר למלא תפקיד זה. הוא הדין לגבי ראש־השרות.

בישראל דבר כזה כלל אינו עולה על הדעת. גרוע מזה: בישראל קיים מישטר של קואליציות מיפלגתיות.

מיהו „רפי המסריח"?

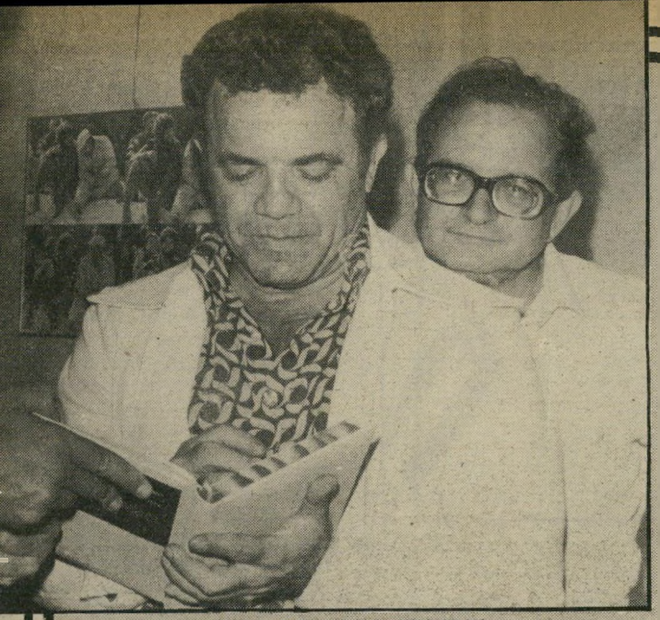

איתן (מאחורי אברהם טמיר)
התנגדות של המוסד

דיא נולד בעין־חרוד לפני 51 שנה.

הוריו, נוח ויהודית הנטמן, היו ממייסדי הקיבוץ הוותיק שבעמק יזרעאל. שניהם היו חברי הכשרת „מסילה חדשה" שהתארגנה בתנועה־הא־קרים. עלו לארץ מרוסיה ב־1923 בררה ארוכה. עד לתורכיה עשו את דרכם בספינה, את הדרך מתורכיה עשו במשך שלושה חודשים ברכבת, ברגל או על־גבי חמור.

האב, חייל לשעבר בצבא הארום, שאחיו היה מוכיר המיפלגה הקומו־ניסטית בבוילורוסיה והוצא אחר־כך להורג, היה מורה במיקצועו, ואילו האם היתה בעלת הכרה מעמדית סוציאליסטית עמוקה. היא שימשה שנים רבות כפעילת תנועת העבודה, פירסמה מאמרים בהפועל הצעיר, וזאת למרות שהיתה בתו של אהרון וולובלסקי, מגדולי הסוחרים היהודים ברוסיה.

כאשר עלה אביה כעבור כמה שנים לארץ, יחד עם רכושו, הוא נחשב כאחד מעשירי ארץ־ישראל. את הונו חילק בין בני־משפחתו, בין השאר הקים עבור אחד מבניו את מרכז וולובלסקי, מרכז הנגרות הגדול הקיים עד היום בדרום תל־אביב, ליהודית ולבעלה העניק פרדסים במושבה רמת־השרון, שהיתה באותם ימים ישוב קטן ומבודד, מוקף בערבים, שבו התגוררו כמה עשרות מישפחות בלבד.

נוח ויהודית הנטמן עזבו את עין־חרוד והפכו חקלאים ברמת־השרון. שניים מישת ילדיהם מתו ממחלות, האחד בעין־חרוד והשני בתל־אביב, אחרי שלקה בדלקת־ריאות בעת מגר־סה מרמת־השרון עקב התקפה של ערבים.

לרפי, שהיה ילד צנום ונמוך־קומה, יעדה האם חינוך בבית־ספר חקלאי. אחרי שסיים את לימודיו בבית־הספר העממי למד שנה בתיכון חדש בתל־אביב ואחר־כך החליט, על דעת עצמו, להצטרף לפנימיה שבקיבוץ גבעת־השלושה. שם גם הצטרף, בשנת 1944, לפלמ"ח. הוא היה בפלוגה אל"ף המפורסמת, עבר קורס מ"כים, השתתף בשורה של מיבצעים, שבאחד מהם פקד על פיצוץ תחנת־הרדאר של הצבא הבריטי על הכרמל.

אז גם נולדו כינויי־החיבה שלו. כמינהג הימים ההם, שבהם התפרסם הרבה יותר מאשר בשמו המקורי, תחילה דבק בו התואר „מקק". אחר־כך הכיר אותו כל הפלמ"ח בכינוי „רפי־המסריח".

עד היום מהלכות גירסות שונות בקרב ותיקי הפלמ"ח באשר למקורו של השם, האחת מהן אומרת שבליל פיצוץ־הרדאר הסתתר רפי בתעלת־ביוב, וכשיצא ממנה נדף ריחה ממנו למרחוק. גירסה אחרת מספרת כי נהג להשליך את בגדיו המשומשים לקיטבג. כאשר היה הקיטבג מתמלא היה הופך אותו. ומתחיל ללבוש את הבגדים מחדש. אחרים מוכנים להי־שבע כי השם דבק בו עוד בגיבעת־השלושה, כשהיה מדשדש יחף בבוץ ואחר־כך הולך לישון ברגליים מכוסות בבוץ. שנים רבות לא הצליח להיפטר מן הכינוי הזה. ועד היום מזהים אותו רבים בו. בכינוי־חיבה ולאו־דווקא בכינוי־גנאי.

החווה של אריק

בעת שירותו בפלמ"ח נפצע רפי פעמיים. פעם אחת בעת פירוק מוקש במיבצע שיחרור־מעפילים ממחנה־המעצר בעתלית ב־1945. כתו־צאה מכך נפגעה שמיעתו. בפעם השניה נפצע במילחמת העצמאות, בעת ששירת בגדוד הראשון בחטיבת יפתח בקרב על מלכיה. הוא היה אז סגנו של אסף שימחוני, שהפך לימים אלוף פיקוד־הדרום ונהרג במיבצע קדש בתאונת־מטוס.

שימחוני נטל את רפי עימו ומינה אותו בקציני־המודיעין של הגדוד הראשון של הפלמ"ח. אחר־כך הפך רפי קציין־המודיעין החטיבתי. אבל בתום מילחמת־העצמאות השתחרר מהצבא בדרגת סרן — שהיא דרגתו הצבאית עד היום — החליט להיות לחקלאי. הוא קיבל אז ממינהל־מקרקעי־ישראל שטח של 900 דונאם בנגב. שם ניסה לגדל במשך שנה סורגום ושעורה. זהו אותו שטח עצמו שעליו משתרעת היום החווה החקלאית של שר־התעשיה והמסחר אריאל שרון, שרפי הפך שותפו הפוליטי.

אריק ורפי נפגשו לראשונה בעת שאריק היה מפקד היחידה 101, ורפי היה כבר מאנשי שרותי הביטחון (השב"כ).

אל שירות־הביטחון הגיע רפי באופן מיקרי. היה זה כאשר פגש יום אחד באיסר הראל, שהוא קרוב־מישפחה שלו (סבתו של רפי מצד אמו היא אחות אביו של איסר). איסר הציע לו אז להצטרף ורפי נטש את החלומות החקלאיים שלו והפך איש השרות החשאי. מאז שירת בקהיליית־המו־דיעין במשך קרוב ל־23 שנה. תחילה בשב"כ ואחר־כך במוסד. טיפס בסולם הדרגות והפך אחד מראשי אנשי־הביצוע של המוסד. ממאות המיבצעים שהיה לו חלק בתיכנונם ובביצועם, לא ניתן כיום לפרסם אפילו מיבצע אחד.

ב־1955 הוא נטל חופשה לארבע שנים כדי ללמוד לימודים אקדמיים בלונדון, למד כלכלה ומינהל ציבורי. אחר־כך המשיך בשרות עד לשנת 1972, כאשר החליט לפרוש מהמוסד.

הוא פנה לשוק הפרטי וניכה מזלו בעסקים. במשך כשלוש שנים היה מנהל עסקיו בארץ של המיליונר היהודי־אמריקאי אמנון ברנס. באופן רישמי פרש משרות המדינה רק ביולי 1976, כאשר אריק שרון מונה על־ידי יצחק רבין כיועצו לענייני־ביטחון ונטל אותו אליו למישרד ראש־הממשלה כדי לשמש כעוזרו.

דרך חסומה

כבר אז חתר אריק שרון בעצמו לתפקיד יועץ ראש־הממשלה למילחמה בטרור. הוא ניסה לא פעם לשכנע את רבין למנות אותו לתפקיד זה, במקומו של רחבעם („גנרי") זאבי. רבין סירב. כאשר פרש אריק, עזב רפי איתן יחד עימו.

הוא לא מצא את מקומו בעולם־העסקים. למרות שהיה לו רכוש רב. שקיבל בירושה מישפחתו, ולמרות שיזם ופיתח עסק עצמאי של יצוא דגי־נוי משארם־אל־שייח' לארצות־הברית, ביקש רפי לחזור לעיסוק שהוא הקדיש לו את מרבית שנות חייו. אלא שבינתיים תפסו אנשים חדשים את המקומות שהתפנו עם פרישת הוותי־קים. רפי מצא את הדרך חזרה חסומה.

בלית־ברירה כמעט פנה רפי לפעילות פוליטית. היה זה כאשר שרון הקים את תנועת שלומציון. ערב הבחירות של 1977. היתה זו הפעם הראשונה שבה הצטרף רפי לתנועה או מיפלגה כלשהי. זהות הדיעות בינו ובין אריאל שרון היתה שלמה.

שלומציון נחלה כישלון בבחירות

איתן עם אורי דן בביתו של אריאל שרון
תעלת־ביוב או בוץ בקיבוץ?

ואריאל שרון הצטרף עם אנשיו לתנו־עת־החרות. רפי איתן ייצג את התנועה במרכז־חרות, בהנהלת התנועה וגם בהנהלה המצומצמת שלה. משני התפקידים הפעילים האחרונים היה עליו לפרוש, כאשר נכנס לתפקידו כיועץ ראש־הממשלה למילחמה ב־טרור. נראה שלא הצטער על כך, שכן הוא מעולם לא ראה את יעודו ועתידו בתחום הפוליטי וגם לא בתחום הכלכלי. שמו שורבב לפרשות של אדמות בגדה, יחד עם חברים אחרים של אריאל שרון, וזה לא הוסיף שתניע את כל הזרועות העוסקות בלוחמה בטרור.

אחרים הבקיאים בנושא, ספקניים יותר לגבי סיכויי־ההצלחה.

תפקיד היועץ־למילחמה־בטרור מ־חייב כושר תימרון בין השרותים השונים, כמו אמ"ן, המוסד, השב"כ, המישטרה ומישמר־הגבול, שכל אחד מהם לוחם על עצמאותו. אף אחד מראשי אירגונים אלה אינו מתלהב מהרעיון שמישהו מבחוץ יפרוץ לתחומו, ינדוק ויבקר את הנעשה בממלכתו.

כיום חייבים ראשי המוסד, למשל, בדיווח ישיר לראש־הממשלה בלבד. לראש־הממשלה אין מושג וכושר התמצות בתחומים אלה ואין לו גם הכלים לברוק את המתרחש בהם. היועץ חייב להיות למעשה קצין־המטה שלו לבריקת המידע והתוכניות הנמסרים לו ולביקורת עליהם. מטבע־הדברים הוא שעצם התפקיד יוצר חיכוך בין היועץ לבין ראשי זרועות קהילת־המודיעין. היכולת להתגבר על כך תלויה בסמכותו ואישיותו של היועץ.

העובדה שרפי איתן צמח במיסגרת שב"כ והמוסד — טוענים הספקנים — ושעסק כל חייו במיבצעי־מודיעין באותם הנושאים, איננה מעניקה לו את הידע וההבנה הדרושים בנושאים צבאיים ומישטרתיים. הכלולים במיסגרת התפקיד. עד כמה שלא יתעלה בתפקידו, יקשה עליו להוות אוטוריטה לגבי גופים כמו צה"ל, המישטרה או מישמר־הגבול. הוא בעל רעיונות מבריקים, אך אינו אמון על עבודת־מטה, שמחייב התפקיד.

מצד שני, ממשיכים בעלי דיעה זו, דווקא העובדה שיצא משורות המוסד עלולה לקומם את ראשי המוסד נגדו. אלה שחסמו בפניו את הדרך חזרה יצטרכו עתה לקבל אותו כממונה למעשה עליהם, וספק אם ישלימו עם כך. אנשי אמ"ן, המחזיקים בקו של מערכת־הביטחון, הנמצאת בשליטתו של וייצמן, עלולים אף הם שלא להשלים עם מינויו.

אלה גם אלה מסכימים שתפקידו של רפי איתן לא יהיה פשוט וקל. הוא נכנס לשדה־מוקשים שיהיו בו הרבה התפוצצויות. הוא יכול להיפגע.

בתוך שדה מוקשים

עם מינוי רפי איתן כיועץ ראש הממשלה למילחמה בטרור, ביולי 1978, הקדיש לו העולם הזה מאמר מצדה.

כתב אז „העולם הזה":

למרות שאין עוררין על תכונותיו וכשרונותיו של רפי איתן בתחום המודיעין, קיימת מחלוקת לגבי סיכויי הצלחתו בתפקיד העדין והרגיש. יש הסבורים כי אישיותו, חריפותו וגישתו הבלתי־קונבנציונאלית מכשירים אותו לא רק לצד של הייעוץ־המיקצועי בתפקיד אלא גם להיבטים האירגוניים והמבצעיים שלו. אלה מאמינים כי מינויו של רפי יתרום תנופה בלתי־רגילה לתחום המילחמה בטרור. יש המקווים שהוא לא יגביל את עצמו רק לתחומי התיאום והאבטחה, יהפוך את תפקיד־היועץ למוקד של יוזמה משרות־המודיעין של ישראל, כך שכולם יכולים לצאת נקיים. מכיוון שאיש אינו יודע אם מחלקה כזאת קיימת או אינה קיימת, מה תפקידיה ומה מדריה, זהו פיתרון אידיאלי.

ל„רפי המסריח" יש מעלות נוספות. הוא מזוהה כולו עם ממשלת מנחם בגין, אף שהוא ממשיך לעבוד בממ־שלה הנוכחית. יש לו עבר מודיעיני מובהק. וטוב מכל: הוא קשור בלב ובנפש עם אריאל שרון. הפוליטיקאי הישראלי השנוא ביותר בעולם.

איך עלה שמו של רפאל איתן? גם זה היה מעניין.

מישהו בארץ מסר את השם לוושינגטון פוסט. מישהו זה לא היה, כנראה, די מוסמך, והעיתון המכובד פחד להסתבך בפרשת־דיבה. הוא נמנע מלפרסם את השם.

עיתונאים ישראליים בוושינגטון — שרובם אינם אלא דוברי השגרירות הישראלית שם וסוכניה, כמו רוב הכתבים הישראליים בנכר — דיווחו מייד לארץ כי וושינגטון פוסט עומדת לפרסם את שמו של רפי איתן, אך לא עשה כן.

משמע: ידיעה שלא היתה די מוסמכת כדי להתפרסם בוו־שינגטון, פורסמה בהרחבה בישראל.

בישראל יש צנזורה צבאית, המקפי־דה הקפדה כפולה ומכופלת בעניני ריגול.

היא לא פסלה את פירסום שמו של רפאל איתן בפרשה זו.

אחרי שהשם פורסם בהרחבה בארץ, פירסמו אותו העיתונים האמריקאים כציטוט מתוך העיתונים הישראליים — וכך נודע ברבים.

היה זה כאילו יד נעלמה וחזקה דאגה — ודאגה בשקידה רבה — להטיל את האחריות על רפי איתן. אין לזה שום קשר לשאלה אם אכן היה לרפאל איתן קשר לעניין, ואם כן — איך וכיצד.

הדבר משחרר אוטומטית את כל השרים וראשי השרותים המוכרים מכל אחריות לעניין. הפרשה אינה נוגעת עוד למערך ולממשלה הנוכחית; לא לשימעון פרס, הממונה על המוסד־למודיעין ועל השב"כ, לא ליצחק רבין, האחראי לאמ"ן של צה"ל, וגם לא ליצחק שמיר, האחראי למחלקת־החקר של מישרד־החוץ.

איש אינו אחראי, אלא פקיד אלמו־ני־למחצה, שנותר באחד החדרים הצד־דיים במישרד ראש־הממשלה, ששם שרד מימי מנחם בגין.

זה מצחיק? לא יותר משאר מרכיבי הפרשה הזאת.

במדינה

העם

אורים ומטומטמים

במדינה שרפאל איתן הוא הוגה־הדיעות שלה, אין כל אפשרות לקבל החלטות סבירות

האורים והתומים של מדינת־ישראל היה השבוע רפאל איתן.

לא רפאל איתן הקטן, המכונה „רפי המסריח" (ראה כתבה). ששמו הועלה השבוע בקשר לפרשת הריגול הישראלי בארצות־הברית, אלא רפאל איתן הגדול, שכינוי זה לא הורבק לו.

ח"כ התחייה רפאל איתן, המכונה „רפול", הוא מצביא המילחמה הכושלת ביותר של המאה ה־20, אדם שהפרימיטיביות של דיעותיו ורמת התבטאותו הם שם־דבר. היה זה אופייני שדיעותיו של איש כזה מצוטטות בהרחבה ובהסכמה בחוגים רשמיים.

אמר רפול: אסור לפגוע בתקציב הביטחון, כי זה מסכן את הקיום הפיסי של מדינת־ישראל. תחת זאת צריכים לצמצם את מיספר השרים ואת טיולי־חוץ־לארץ.

דיברי חוכמה חיה. כאשר אומר זאת אדם הרואה בכל יוזמת־שלום תועבה, והמתנגד להחזרת אף מילימטר אחד של אדמה כבושה, זה טיבעי. הדמגוגיה לגבי השחיתות בצמרת גם היא לחם־חוקם של שולי הימין הקיצוני בעולם.

אולם כאשר דברים כאלה מצוטטים כדברי חוכמה חיה על־ידי כלי־התקשורת וחוגים פוליטיים, זה אומר דרשני.

הביזבוז בצמרת, נסיעות עסקנים לחו"ל לריפוי על חשבון המדינה ומינוי סגני־שרים מיותרים הם תופעות שליליות, בגלל השפעתם המזיקה על המוראל הציבורי. אך מבחינה כלכלית אין להם כל משמעות.

אחרי שהשרותים החברתיים החיוניים קוצצו באופן דראסטי, אין דרך לצימצום תקציב המדינה אלא בתחום האימפריה הכבירה של תקציב־הביטחון. ועל כך נטושה המילחמה.

„בולשיט". מישרד־הביטחון לחם בשצף־קצף, על־פי הכלל העתיק „בתחבולות תעשה מילחמה". פורסמו סטאטיסטיקות מגוחכות על תקציבי־הביטחון של ארצות־ערב, והופצה האגדה שכל קיצוץ נוסף יוריד את ביטחון־המדינה אל מתחת לקו האדום. יום־כיפורים חדש בשער. הקיצוץ שהוסכם עליו כבר עובר את גבולות המותר.

כלי־התקשורת הצייתניים אינם נוהגים למתוח ביקורת על מערכת־הביטחון, והם שתקו גם השבוע.

כל הדיבורים האלה אינם אלא „בולשיט", בלשון צה"ל. הקיצוצים שהוסכם עליהם אינם אלא תרגילי־רמייה, טכסיסים של הנהלת־חשבונות. הביזבוז בצה"ל הוא כביר, ואפשר לקצץ ביד רחבה — בתנאי שהקיצוץ ייעשה בצורה סלקטיבית ומאומנת, להורדת השומן מן השרירים, ולא תוך חיתוך השרירים עצמם.

המצב הביטחוני של ישראל כיום הוא כמעט אידיאלי. אין שום סכנה של מילחמה ואין אוייב בשער, מלבד ה־איום הסורי, שהוא בעל מימדים מבוטלים מבחינה צבאית ופוליטית. עיראק עסוקה עם איראן, מצריים פרשה מן המאבק, ירדן לבדה היא כמות מבוטלת.

יש שאלה. האימפריה הביטחונית מגינה על עצמה, כפי שעושה כל אימפריה רומה בעולם. השאלה היא אם יש ממשלה בישראל, המסוגלת לקבל החלטות בצורה הגיונית.

שטחים כבושים

מותו של נביא

עזיז שיחאדה היה ברחוב הערבי נביא הרעיון של מדינה פלסטינית לצד ישראל. האם בשל כך נרצח?

מילחמת־העצמאות הסתיימה. בלוזאן התכנסה למחרת היום ועדה של שלוש־מדינות, שמונתה על־ידי האו"ם כדי להשכין שלום בין ישראל ומדינות־ערב.

באחד הימים הופתע הנציג הישראלי שליד הוועדה, אליהו ששון, כאשר פנתה אליו מישלחת פלסטינית. היו בה שלושה חברים, ובפיה היתה הצעה מדהימה: העם הפלסטיני מוכן לכרות שלום עם ישראל, ואילו ישראל תכיר במדינה הפלסטינית שתקום בגדה המערבית וברצועת־עזה.

ששון פנה באופן דחוף לממונים עליו: שר־החוץ משה שרת וראש־הממשלה דויד בן־גוריון. הם הנחו לו לתת תשובה למישלחת: לישראל אין עסק עם מישלחות פרטיות.

אין מעמד לעם הפלסטיני. ישראל תנהל משא־ומתן רק עם ממשלות. הממשלה הנוגעת־בדבר היא ממשלת הוד־מלכותו עבדאללה.

הכרעה היסטורית. את הפרשה הזאת גילה לראשונה עזיז שיחאדה, עורך־הדין הקשיש מרמאללה, שהיה אחד משלושת חברי המישלחת.

השלושה באו ללוזאן כמישלחת מטעם הפליטים הפלסטינים, לשם דיון בפיתרון בעיית הפליטים. אך הוסכם ביניהם שאם תיענה ישראל להצעתם למשא־ומתן ישראלי־פלסטיני ישיר, הם יהפכו את עצמם למישלחת פלסטינית וינהלו את המשא־ומתן.

אחרי ששיחאדה גילה את הסיפור, הוא אושר גם על־ידי אליהו ששון, ערב מותו.

הכרעתם של שרת ובן־גוריון היתה חד־משמעית, והיא קבעה את מהלך ההיסטוריה מאז ועד היום: ישראל תומכת בשושלת ההאשמית בעמאן, ולוחמת בעם הפלסטיני.

כאשר כבש צה"ל את הגדה, היה שיחאדה הזקן אחד הראשונים שהתייצבו לצדו. בשעה שאורי אבנרי, נתן ילין־מור, עמוס קינן ואחרים השמיעו בישראל את ההצעה לעזור לפלסטינים להקים מדינה משלהם לצד ישראל, נשמע קולו של שיחאדה ברוח דומה בגדה עצמה.

באותם הימים דגל אש"ף עדיין ב„מדינה דמוקרטית חילונית" בכל רחבי הארץ, והיה דרוש לשיחאדה אומץ־לב רב כדי להשמיע את הצעתו להקמת מדינה לאומית פלסטינית בגדה וברצועה, תוך שלום עם ישראל. אך אומץ־לב לא חסר לשיחאדה הזקן מעולם. הוא הרים את קולו וזכה בכך שאש"ף כולו קיבל את תוכניתו. רק אנשי־הסירוב המובהקים, מסוגם של צברי („אבו־נידאל") אל־בנא, מתנגדים לכך כיום.

כאשר נרצח שיחאדה השבוע בדקירת־סכין ברמאללה, היו שחשדו כי אבו־נידאל או דומיו רצחוהו. אולם אחרים סברו שאין זה מתקבל על הדעת, מכיוון ששיחאדה היה בלתי־פעיל מבחינה פוליטית מזה זמן רב. לעומת זאת המשיך לפעול בעורך־דין ובאיש־עסקים, ואולי התנכל לו מישהו על רקע זה.

כך או כך, עזיז שיחאדה היה נביא. אילו עלתה ישראל ב־1967 על דרך השלום עם הפלסטינים, היה שיחאדה הופך לדמות לאומית מרכזית. מכיוון שישראל סירבה, ייזכר שיחאדה רק כנביא, שהקדים את זמנו במחשבתו ההגיונית הבהירה.

---

* *בטקס הענקת הפרס על שם עיצאם אל־סרטאוי לבנו, רג'א שיחאדה, מטעם המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני על דוכן־הנואמים: הדגלים השלובים של ישראל ופלסטין.*

נרצח עזיז שיחאדה בהרצאה בתל־אביב*

פגישה בלוזאן

כוכב הזהב – נגד מכבי

המשבר בין קופת־חולים מכבי והרוקחים הפרטיים הגיע לשלב חדש, מפתיע. בסורי־סורות נעשות הכנות להקמת רשת עצמאית מתחרה, שבה יהיו חברים כתי־המירקחת שלא נכללו בהסדר עם מכבי.

בימים אלה מקבלים הרוקחים מיכתב מטעם החברה הכלכלית, מיסודם של בעלי בתי־המרקחת הפרטיים בישראל בע"מ (ביסוד). כל רוקח המבקש להצטרף לחברה מקבל מניה בערך נקוב של עשרת אלפים שקלים, תמורת תשלום של אלף דולר. התשלום, אגב, אמור להתבצע בשני מועדים: החודש ובחודש ינואר.

התנאי להקמת החברה הוא הצטרפותם של 30 רוקחים לפחות. מי שהצטרף אחרי ה־1 בדצמבר, יתבקש לשלם 2000 דולר למניה, ומי שיצטרף אחרי ה־1 בינואר 86' כבר יידרש לשלם שלושת אלפים דולר.

מאחורי הרשת עומד וער־פעולה זמני של רוקחים. השם המוצע לה הוא רשת כוכב הזהב. הפירסומים הניסיוניים של החברה מתפרסמים ב־העולם הזה, בפעם הראשונה (ראה גלופה).

מכת מוות

מאז החל משבר הרוקחים הפרטיים עם קופת חולים מכבי חיפשו הרוקחים דרכים שונות למאבק במציאות החדשה שנוצרה. ברחבי הארץ יש מעט יותר מ־400 בתי־מירקחת. מעט יותר מ־100 קשורים במכבי — רובם המכריע הם בתי־מירקחת עצמאיים, שהפכו לבתי־מרקחת בילעדיים לחברי קופת־חולים מכבי, מיעוטם בתי־מירקחת שהקימה מכבי, ובהם עובדים רוקחים שכירים.

הסתדרות־הרוקחים חיפשה דרך להישרד אחרי המהפך. ממיסמכים שהגיעו לידי העולם הזה מתברר, שהקמת רשת מכבי עלולה להביא מכת־מוות על בתי־המירקחת שמחוץ להסדר. ולא רק זאת — אם בתוך זמן קצר יאשרו המוסדות המתאימים לרשתות השיווק הגדולות — כמו קו־אופ, שופרסל, המשביר לצרכן והשקם — למכור תרופות, הרי שחסל סדר בתי־המירקחת הפרטיים.

על־פי הניירת החסויה, העמלה שגבו הרוקחים ממבוטחי מכבי הגיעה עד 35 אחוז. זוהי העמלה הגבוהה ביותר שמרוויח בית־מירקחת. רק על מוצרי־חבישה מגיעה העמלה לשיעור דומה. במוצרים אחרים מקובלת עמלת־דווח שבין 20 ל־31 אחוז בלבד.

ההסדר החדש של מכבי הביא לירידה של עד 50 אחוז במחזור בתי־המירקחת, וירידה עד 50 אחוז בתרומה לרווח הגולמי של בית־המירקחת. כמו כן ירד מיספר המבקרים שהגיעו וקיבלו מוצרי מכבי, ורכשו בהזדמנות זו מוצרים אחרים.

לדעת הרוקחים הפרטיים, חברי מכבי הרוכשים תרופות ברשת שלהם ושבים אחר־כך לרוקחים העצמאיים, יחושו מייד את „מחירי בתי־המירקחת" בכניסה המוזרת. משמעות הדבר: מחירים גבוהים יותר.

המשמעות הכלכלית של הקמת רשת מכבי לכל בית־מירקחת פרטי הנמצא מחוץ להסדר הוא הפסד של 2500 דולר לחודש.

הרוקחים, המאוגדים בהסתדרות, העדיפו לפנות למומחים. כך הם הגיעו לחברת גיתם מערכות תדמית, העוסקת בפירסום, ייחסי־ציבור ויצירת תדמיות. בגיתם קיבלו הרוקחים שיעור מאלף על מצבם העגום ועל תוכניות הכדאיות בעתיד. השם, כוכב הזהב, כמו כל העבודה הטכנית, נולדו ובוצעו במישרדי גיתם. הצמודים לבניין הבורסה ליהלומים ברמת־גן, על גבול תל־אביב. ניצח עליהם משה תאומים, שהוא גם יועץ מיוחד לתדמית לראש־הממשלה.

בחינת המצב כיום קבעה, שבתי־המירקחת הפרטיים אינם שוקדים על פיתוח עיסקי נכון, ושהם בעמדת חולשה לא רק מול בתי־המירקחת ההסתדרותיים ומכבי, אלא גם כ־השוואה לרשת סופרפארם.

השאלה היתה איך להחזיר את הריווחיות. הפיתרונות האפשריים של הגדלת המחזור הם על־ידי הגדלת המחיר, הגדלת מיספר המבקרים, הגדלת הריווחיות ושיפור תנאי־התשלום, והעיקר — הכנסת מוצרים ושרותים חדשים.

איך עושים זאת בפועל? מחירים לא ניתן להעלות, בגלל החוק. מה נותר? להגדיל את מחזור המבקרים. הצעות המומחים היו שינוי תדמית של „מחירי בית־מירקחת", שירות „סופר" לעומת שירות רשת מכבי, ניהול מלאי נבון, והעיקר: קניה מרוכזת.

„הצרכנים מבולבלים..."

כאן היתה לרוקחים בעיה. בעבר היתה להם רשת גהה. שצברה הפסדים רבים ונמכרה תמורת התחייבות שהרוקחים לא יקימו חברה משותפת חדשה. לכן חיפשו הרוקחים דרך להקים חברת־ניהול שלא תהיה קשורה להסתדרות הרוקחים. כדי שזו תקנה סחורה בכמויות גדולות ובמחיר מוזל, ובשלב מאוחר יותר אף תתחבר עם משווקי־התרופות. כדי להביא להגדלת הרווח ממכירת התרופות.

בעוד אנשי גיתם שוקדים על הקמת החברה ועל ההכנות להקמת הרשת, החליטה הסתדרות הרוקחים למנות עשרה חברים שיטכסו עצה איך להתמודד עם הרעיון החדש.

הרעיון בפשטות הוא, שהרוקחים העצמאיים יהיו חברים שווים ברשת חדשה, שמה של הרשת יוטבע על חזיתו של כל בית־מירקחת החבר ברשת. הרשת תציע מוצרים שונים בהנחות מרוכזות ארציות ותרכוש במרוכז את המוצרים עבור כל בתי־המירקחת. ההספר הצפוי לרוקח הבודד ממכירת מוצרים בהנחה, או במחזור קטן, יתאזן על־ידי הרווח מקניה מרוכזת מהספקים, באמצעות החברה שבה הוא שותף.

גיתם הציעה שהרשת תוקם מייד. הסתדרות הרוקחים ביקשה זמן ל־מחשבה. בינתיים לקחו כמה חברים בהסתדרות הרוקחים את עצמם לידיים והם כבר יוצאים לדרך.

לא מן הנמנע שממש בימים הקרובים תקום רשת חדשה של בתי־מירקחת כוכב הזהב. מול רשת מכבי וסופרפארם.

האם הצרכן ירוויח מזה? קיים חשש שלא. לפחות על־פי הצהרת־הכוונות של מי ששקדו על התוכניות הראשונית, מדובר על תקופת־ביניים, שהיא בעצם ימים אלה. וכך נאמר בה: „חברי מכבי מבולבלים. עדיין לא גיבשו רפוסי־צריכה, ומבוטחים חדשים של מכבי עדיין לא החליטו איפה לקנות מה..."

כפי שהתברר בשלושת החודשים האחרונים, אין זה כנראה סוף־פסוק למשבר המתמשך בין הקופה וה־רוקחים, שממנו נפגעים קודם כל הצרכנים — 360 אלף חברי מכבי. כל הצדדים מבטיחים התפתחויות נוספות בימים הקרובים.

יש לך 5000 דולר? אתה יכול לקבל טלפון בלי תור — בבית או במכונית — מחברה שקיבלה מונופול ממישרד־התיקשורת, בניגוד לדרישת מבקר־המדינה

לעשירים בלבד

שר־לשעבר ציפורי
ביקור בשיקאגו

דוברת הבלבלית והעילית החברתית הישראלית מוצפים באחרונה בהצעות מפתות לחוזה התקשרות עם פלא פון — שרות רדיו־טלפון סולולרי, רב־תאי.

מהו הפלא פון? לראשונה שמע עליו הציבור הרחב בידיעה קצרה במדור אתה והשקל (העולם הזה 16.10). מאחוריו עומדים שני ענקי טלקומוניקציה ואלקטרוניקה, מוטורולה ותדיראן, שחברו יחד עם בזק כדי לתת שירות שפותח במוטורולה ארצות־הברית.

זהו מכשיר טלפון נייד, שאינו צמוד לבית או למכונית, הפלא פון צמוד אליך ומעניק לך קשר טלפוני בארץ ובעולם. לך, המנהל המנוסה, שמבין שכל דקיה בפיתרון בעיה, בגלל היעדר קשר טלפוני רצוף, יכולה לגרום הפסדים כספיים. לך, סוכן־המכירות, סוכן־הביטוח, הרופא, העיתונאי וכל מי שטלפון בשבילו הוא חיוני. גם אם הוא עצמו חייב להיות נייד ולא קשור למישרד. לך, הקיבוצניק, המושבניק, איש־השדה — הפלא פון הולך איתך לכל מקום."

ברשימה הזאת חסרים רק הממתינים־לשווא למכשיר השיגרתי.

לא במיקרה. מי שימלא את השאלון שצורף לפרוספקט המפורט, יזכה לא רק בארוחת־ערב זוגית במיסעדת־יוקרה, אם יתמזל מזלו והוא יהיה אחד ממאה הראשונים שישלחו את התשובות הוא ה־5 ביוני 83'. כלומר, פחות מחודשיים. על־פי העותרים, מומחים מחו"ל גיחכו כשנודע להם שמיכרז מסובך כזה חייב להיות מוגש בפרק זמן כה קצר.

את הצורך בטלפון הקווי המסורתי. הקיים בבית או במישרד. הוא מאפשר, בו־זמנית, שיחות עם כמה מנויים וגם מספק מידע על שיחה ממתינה.

זוהי אכן מהפכה. בארץ שבה ממתינים מזה שנים 200 אלף אזרחים נרגזים למכשיר המיוהל, זוהי בשורה של ממש.

אבל נראה שהמכשיר אינו מיועד להם. מי שקורא את פירסומי מוטורולה־תדיראן מגלה מייד למי מיועד הפלא פון: „לך, איש־העסקים, היודע כמה מועט וכמה חשוב הזמן העומד לרשותך. מעתה אינך קשור למישרד, לבית או למכונית, הפלא פון הוא מכשיר לעשירים בלבד. אין הוא יכול לפתור ואינו מתיימר לפתור את בעיית המחסור הכרוני במכשירי־טלפון בישראל. הוא מבטיח צעצוע לעשירים. במחירים מרקיעי שחקים.

הפירסומת של „פלא־פון"
איזור־חיוג מיוחד

ארכה מגוחכת

מחיר מכשיר הוא ארבעת אלפים דולר; וזה, אגב, מחיר לא סופי. ניתן לרכוש אותו במזומן: בתשלומים — עד חמישה; בשכר־מכר — 108 דולר לחודש במשך חמש שנים; או בשכירות חודשית — 160 דולר.

דמי־שימוש חודשיים יהיו בממוצע 150 דולר. זה אינו כולל תשלום עבור שיחות כ־150 עד 200 דולר נוספים.

500 המזמינים הראשונים יקבלו כנראה הנחה בת אלף דולר לקניית מכשיר במזומן.

מכיוון שלמוטורולה־תדיראן יש מונופול על הפרוייקט, חייבת להישאל השאלה אם המחיר המוצע לצרכן הוא סביר. בדיקת מומחים מחברות מתחרות העלתה, שמחירי־מכשירים מסוג זה בחו"ל נמצאים בירידה מתמדת. אם כך, מדוע הוענק מונופול לחברה אחת, גדולה ומפורסמת ככל שתהיה, שהיא תלכיד של שני ענקים?

בכירי־הדרין העליון מצוי תיק עב־כרס שעניינו הפלא פון. העותרים — חברת התיקשורת איתורית וחברת בת שלה, רוטקום — פנו לפני כשנתיים לבג"ץ. כדי שזה יוציא צו־על־תנאי נגד שר־התיקשורת, מרדכי ציפורי, נגד בזק ונגד מוטורולה־תדיראן – לה־שיב מדוע לא יוארך המועד לכניסת חברות נוספות למיכרז הרדיו־טלפון הסולולרי.

בסופו של דבר דחה בג"ץ, שבראשו ישב הפרופסור אהרון ברק, את בקשת העותרים. אך עיון במיסמכים המצורפים לתיק מגלה עולם שלם של תככים ומעשים עשויים להתפרש, בלשון המעטה, כבלתי־כשרים.

במה המדובר?

מישרד־התיקשורת הוציא מיכרז לאספקה והתקנה של ציוד לשרות רדיו־טלפון ציבורי אוטומטי נייד, אנשי איתורית שהם שיבעה בכירים שפרשו ממוטורולה והקימו עסק עצמאי פורח. ביקשו ממישרד־התיקשורת ארכה. באותו זמן הם ניהלו משא־ומתן עם תדיראן כדי להצטרף לשותפות בפרוייקט. המיכרז הוארך עד ל־3 ביולי 83'. ההודעה על כך נמסרה לאנשי איתורית ב־20 במאי, חודש וחצי לפני סיום הארכה. איתורית ביקשה ארכה נוספת. זו לא ניתנה.

אנשי איתורית פנו לנציבות־תלונות־הציבור במישרד מבקר־המדינה.

בינתיים נפתחו ההצעות שהוגשו למיכרז ומוטורולה זכתה בו. בשלב מאוחר יותר היא צירפה אליה את תדיראן. היא החלה לעבוד על הפרוייקט, וב־2 ביולי 84' נחתם בראשי־תיבות הסכם משולש בין מוטורולה, בזק ומישרד־התיקשורת.

אז פנתה איתורית לבג"ץ. בקשתה למתן צו־על־תנאי נגד ביצוע המשפט נדחתה על־ידי בית־המישפט העליון, בטענה של שיהוי־יתר.

כך נאמר בפסק־הדין הסופי בעניין זה: „בית־המישפט הגבוה לצדק יעשה שימוש בשיקול דעתו וידחה עתירה על הסף, אם נוכח לדעת כי הוגשה באיחור, והדבר גרם נזק או שינוי באינטרס של יחידים או של הכלל."

משמע: פניה לבית־המישפט לסעד אחרי התימת הסכם היא פניה באיחור.

טענת איתורית, שהשיהוי נבע מכך שהם מיהרו לפנות לנציב תלונות־הציבור. נדחתה על־ידי בית־המישפט העליון. שתיאר על פני ארבעה עמודים את היחס שבין דיני־השיהוי, שפותחו על־ידו, ובין הפניה לנציב־התלונות.

על־פי בית־המשפט העליון, חוק מבקר־המדינה איפשר ביקורת המישל בשני מסלולים, שהבחירה ביניהם נתונה למתלונן עצמו: פניה לנציב־תלונות. או סעדים אחרים הניתנים על־פי הדין.

אבל על־פי החוק, אין בפניה לנציב־

לבית או למכונית, הפלא פון צמוד אליך ומעניק לך קשר טלפוני בארץ ובעולם. לך, המנהל המנוסה, שמבין שכל דקיה בפיתרון בעיה, בגלל היעדר קשר טלפוני רצוף, יכולה לגרום הפסדים כספיים. לך, סוכן־המכירות, סוכן־הביטוח, הרופא, העיתונאי וכל מי שטלפון בשבילו הוא חיוני. גם אם הוא עצמו חייב להיות נייד ולא קשור למישרד. לך, הקיבוצניק, המושבניק, איש־השדה — הפלא פון הולך איתך לכל מקום."

ברשימה הזאת חסרים רק הממתינים־לשווא למכשיר השיגרתי.

לא במיקרה. מי שימלא את השאלון שצורף לפרוספקט המפורט, יזכה לא רק בארוחת־ערב זוגית במיסעדת־יוקרה, אם יתמזל מזלו והוא יהיה אחד ממאה הראשונים שישלחו את התשובות הוא ה־5 ביוני 83'. כלומר, פחות מחודשיים. על־פי העותרים, מומחים מחו"ל גיחכו כשנודע להם שמיכרז מסובך כזה חייב להיות מוגש בפרק זמן כה קצר.

המעוכה המוזקדמת ביותר בעולם בנושא זה, שהנה מזוערת חברת מוטורולה, הוצגה גם בפניך בעת ביקורך בחברת מוטורולה בשיקגו בספטמבר אשתקד, יחד עם מר גרעון לו, מנכ"ל המשרד דאז.

מיכתב „מוטורולה" לציפורי
„הוצגה גם בפניך..."

כל האמור מעיד שהעקרון של הזדמנות שווה למעוניינים במכרז לא נתקיים במקרה זה. על כן מחייבת המסקנה לכאורה שיש לבטל את המכרז. לאחר שהמשרד לא הגיב להודעתנו בעניין, הובא נושא החלונה להכרעתו הסופית של נציב תלונות הציבור, והוא קבע: –

(א) שהחלונה מוצדקת;

(ב) הוא הצביע על הצורך לבטל את המכרז מפאת פגם מהותי בהליכיו.

הקביעה של נציב־תלונות־הציבור
„פגם מהותי"

התלונות משום סעד חילופי, ולוא מהטעם שהחלטות נציב תלונות הציבור אין בהן כדי לחייב את השילטונות. מדובר בשני גופים נורמטיביים שונים, בעלי תפקיד שונה, שאין לערב בין ביניהם. ואין לתלות פניה לגוף אחד בפניה מוקדמת לגוף אחר.

(המשך בעמוד 10)

האם מנסה המישטרה להפעיל לחץ על הקבלן אברהם גינדי (מימין) כדי להכריח את אחיו לחזור?

העניין אינו נוגע לו. כדי להדגיש עד כמה הוא מחוץ לעניין, סיפר שהוא פתח בהליך מישפטי נגד הקבלן אב־

חושו, אחים גינדי!

אחים יגאל ומשה גינדי
לישון בשקט

ך ותר מכל פחד הקבלן אברהם גינדי מן המעצר ומכל מה שמתלווה לכך. כאשר התפוצצה לפני שנה פרשת כרמים. הישוב בגדה, שלא היה, הוזכרו האחים גינדי כמי שמכרו קרקעות שאינן שלהם. האח אברהם מיהר לנער את חוצנו משני אחיו הצעירים.

כפי שפורסם לראשונה בהעולם הזה. בדיוק לפני שנה (5.12.84), התברר שהאחים מכרו קרקע בלב השומרון, באמצעות מודעות־פיתוי שיקריות בעיתונות. בפועל, הישובים של האחים לא זכו לשום אישור ממשלתי. בכל דרג שהוא. אך האחים המשיכו למכור, וסירבו להחזיר למשלמים המרומים את כספם.

העולם הזה פנה אז לאברהם גינדי וביקש לקבל ממנו הסברים על חלקו ברכישה השערורייתית.

מוטב להפסיד!

ך ינדי הודה שהוא אכן רכש קרקעות במקום יחד עם שני אחיו. אך אחרי שהתברר לו שאין בידיו אישורים מתאימים. הוא מיהר למשוך את ידיו מהעסק והחזיר לכל הרוכשים את כספם. גינדי שלף אז חוברת עבת־כרס ובה שמות של קוני קרקעות ופירוט התאריכים שבהם הם שילמו לו כסף. ולצידם תאריכים שבהם הם קיבלו את כספם בחזרה. לדברי, הוא ההזיר את הכספים מיוזמתו. ולא על־פי פניית הרוכשים אליו.

הקבלן נעים־ההליכות הסביר. ש־הוא לא היה מוכן לעמוד בפני לקוחות נזעמים. שהיו הופכים את מישרדו. הוא חשש לבריאותו של אביו, המרבה לש־בת במישרדו הראשי בראשון־לציון. ובעיקר פחד מהשילטונות. "העדפתי להפסיד עשרה מיליון דולר מכיסי הפרטי בשביל שלוות־הנפש שלי." אמר אז בהתרגשות.

שני אחיו לא נהגו כמוהו. משה ויגאל גינדי לא התרגשו מהלקוחות שהקימו רעש במישרדם. ודרשו את הכספים שירדו לטימיון בכרמים. האחים נהגו בעוות־מצח בתיקשורת. שביקשה מהם הסברים. ושיקרו ללא כל בושה. אחר־כך. בשלב הבא של חקירת פרשת־הקרקעות. הם יצאו לארצות־הברית ומשם הפגיזו את עמודי־החדשות בעיתונים היומיים בהודעות־ענק בתשלום. הודעות שהיו שיקריות מתחילתן ועד סופן. על כך שמישרד־החקלאות העניק להם אי־שור. וכמוהו ועדת־השרים לענייני התיישבות. ושהם מתכוונים לשוב ארצה אר־טי־טו. אחרי יעבור זעם הפירסומים העויינים. וזאת על פי עצת עורכי־הדין שלהם. אחר־כך הודיעו פרקליטיהם ברבים שהם לא מסרו עצות מסוג זה.

משה ויגאל גינדי שונים מאברהם. למרות שהשלושה החלו ביחד את פעילותם העיסקית בראשון־לציון. בסוף שנות ה־60. התגלעו ביניהם בתוך זמן קצר ניגודים וחילוקי־דיעות על דרך־העבודה. אברהם גינדי נהג לספר שהוא רוצה לישון בשקט בלילות. ולכן הוא אינו מוכן להונות לקוחות ולמכור להם חתולים בשק. או להסתבך עם שילטונות־המס.

התוצאה לא איחרה לבוא: החבילה התפרקה. אברהם מחד ובשה יגאל מאידך. עד ששבה והתאחדה אר־חוק מעבר לגבולות הקו הירוק.

גם אחרי שאחיו נחקרו במישטרה ונמלטו לחו"ל. התנהג אברהם כאילו רחם שמאי. מחברת הכניה יאה יקיר. שמכר לו את הקרקע ללא האישורים המתאימים. שהוא התחייב כי נמצאים בידיו.

בינתיים התנפח תיק החקירת כר־מים. במהלך השנה נעצרו כמה ספסרי־קרקעות ישראלים זוטרים. בעיקבו־תיהם נעצר ונחקר אחמד עודה. מגדולי סוחרי־הקרקעות בגדה. אחריו נחקרו סוחרי־הקרקעות גדולים עזריאל עינב ושמואל עקנין. ואברהם גינדי עצמו. ברשימה שהגישה המישטרה לבית־המישפט בפתח־תיקווה. בעת הוצאת צווי־איסור פירסום על שמות הנחקרים בפרשת גזל הקרקעות. הופיעו לא פחות מ־40 שמות. לרוכם הוצא צו־עיכוב־ציאה מהארץ.

מעצר דה־לוקס

מ עצרו של אברהם גינדי. המקורב לראשי חרות. ביום ראשון השבוע. הפתיע ועורר גל של ניחושים. חלקם פרועים ביותר. על נסיבות מעצרו.

על־פי השערה אחת. שיש לה תמיכה מישטרתית. גינדי מסובך עד מעל לראשו. והוא נעצר בשלב האחרון של החקירה הסמויה שנערכה נגדו.

גירסה אחרת. מפי בני־מישפחה. העלתה השערה שאברהם נעצר כדי שבדרך זו אפשר יהיה להפעיל לחץ על שני אחיו. שנמלטו לארצות־הברית ממש מתחת לאפה של היחידה המיו־חדת. שהתמקמה במישטרת פתח־תיקווה כדי לטפל בנושא גזל־הקרק־עות בישטחים.

השבוע יתבהרו הדברים. הבאתו של גינדי לפני שופט והתייחסות צפויה למעצרו מצד שני אחיו מעבר לים. בד־בבד עם הגשת כיתבי־אישום נגד כמה גזלני־קרקעות. מחזירה את הנושא אל סדר היום הציבורי.

לגינדי הובטח מעצר דהי־לוקס. אך גם בעניין זה נכונה לו הפתעה בלתי־נעימה: אומנם הוא לא נשלח לאבו־כביר. אך מעצרו במיתקן מישטרתי בואכה ירושלים אינו סימפאטי בהרבה.

לעשירים בלבד

(המשך מעמוד 9)

סיכם בית־המישפט: "בפרישה של־פנינו. ארכה הביקורת של נציב־התלונות קרוב לשנה. במשך תקופה זו הוציאו המשיבים כולם הוצאות רבות במימוש המיכרז. נעשו התקשרויות. נתקיימו דיונים נרחבים. תיבת־המיכרזים נפתחה והצעת מוטורולה נתפרסמה. כל אלה הביאו לשינוי ניכר ומשמעותי במצב הדברים. עניין לנו בישיהו רב שאין כל אפשרות להתגבר עליו. מטעמים אלה החלטנו לדחות את העתירה ולא לדון בה לגופה."

דיון לגופו של עניין לא התקיים. בסופו של דבר. אך המיסמכים שצורפו לתיק מדברים בעד עצמם.

טעות בתאריכים

ל א במיקרה נחתם ההסכם במהי־רות. ב־2 ביולי 84'. ארבעה ימים לפני כן יצא מהלישכה התל־אביבית של נציבות תלונות הציבור מיכתב מדהים. שהתייחס לתלונת איתורית נגד המיכרז. תנאיו ויעדי־הזמן שלו.

כך קבע נציב תלונות־הציבור: "עיקרון ההזדמנות השווה למעוניינים במיכרז לא נתקיים במיקרה זה. על כן מתחייבת המסקנה. שיש לבטל את המיכרז. לאחר שמישרד־התיקשורת לא הגיב להודעתנו בעניין. הובא נושא התלונה להכרעתו הסופית של נציב תלונות־הציבור (יצחק טוניק מב־קר־המדינה). והוא קבע שהתלונה מוצדקת. והצביע על הצורך לבטל את המיכרז. מפאת פגם מהותי בהליכיו. ממיכתב נציבות תלונות הציבור

מנכ"ל "מוטורולה" שחמון
מדוע סירב –

וממיסמכים אחרים המצויים בתיק בית־המישפט עולים פרטים מדהימים על דרך הכנת המיכרז.

מתברר שבשנת 81' החליט המישרד. שבראשו עמד אז מרדכי ציפורי. שר מטעם חרות. להכניס לשימוש המנויים מערכות רדיו־טלפון ניידות. ונעשו הכנות להתקשרות עם ספקים. הפרוייקט לא יצא לפועל. וב־82' התגבשה מחשבה לעבור למערכת אחרת. מודרנית ומתוחכמת יותר. בעיקבות ההחלטה התקיימו מגעים אמיצים בין מישרד־התיקשורת וחברת מוטורולה. שבעטיים עשתה מוטו־רולה את ההכנות להגשת ההצעה למיכרז. שפורסם אחר־כך. כלומר עוד לפני פירסומו.

המבקר הסתמך בעניין זה על מידע גלוי של מוטורולה.

בתיק בית־המישפט מופיע מיכתב ששלחה חברת מוטורולה לציפורי. ב־26 באפריל 1983. כלומר. יומיים לפני פירסום המיכרז. מישרד־התיקשורת ניסה להתחמק ולטעון שהמיכרז עצמו פורסם ב־5 באפריל. 22 יום לפני מישלוח מיכתב מוטורולה. אך בדיקת מועד פירסום־המיכרז בעיתונים הוכי־חה שנציגי־המישרד היטעו את מבקר־המדינה ואת היועץ המישפטי לממ־שלה.

לא במיקרה טעה מישהו בתאריכים. במיכתב של מוטורולה לציפורי נאמר בין השאר: "בזכור לך קיימת כבר מיספר שיחות בעבר עם חברתנו בנושא הקמת התשתית והפעלת שרות רדיו־טלפון לרכב במדינת־ישראל. המערכת המתקדמת ביותר בעולם בנושא זה. שהינה מתוצרת מוטורולה. הוצגה גם לפניך. במוטורולה בישי־קאגו. בעת ביקורך שם בספטמבר אשתקד. יחד עם גדעון לב. מנכ"ל־המישרד דאז. בעיקבות דיון שנערך באפריל 82'. צויין כי כבודו מוכן להעניק לחברת מוטורולה זיכיון בלעדי למיספר שנים למערכת כלל־ארצית מסוג זה. ולהתקשר עימה בעניין זה.

"בהתאם לכך התבקשה חברתנו להכין הצעה לחוזה ולהגישו עד יוני 82'. כאשר המגמה היתה להפעיל מערכת בארץ. בתוך שמונה חודשים אחרי חתימת החוזה. במימונה של מוטורולה."

בהמשך מצויין במיכתב. שהתעני־יינות חברות אחרות בפרוייקט גרמה לשינוי בתפיסת המישרד. וזה החליט על מעבר מישיטת־מנויים לשיטה רב־תאית — סוללרית — שגם אותה ראה ציפורי במישרדי מוטורולה בישיקאגו.

המשיכה חברת מוטורולה: "בפגי־שה שנערכה עימך בירושלים באוגוסט 82'... הובהר לנו כי בכוונת המישרד אכן להיכנס למערכת מתקדמת הרבה יותר. כמו כן הובהר. כי למעשה אין כיום שום חברה הבאה בחשבון לביצוע

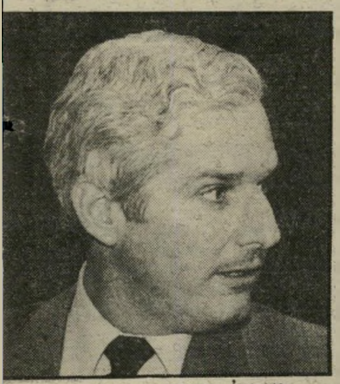

מנכ"ל "תדיראן" נאמן
– בג"ץ להתערב?

נושא זה. פרט למוטורולה. והכוונה היתה להתקשר עימנו.

"כאשר באנו להציג מערכת זו לפני המנכ"ל. נאמר לנו כי המישרד חייב להוציא מיכרז בנדון. אבל מאחר שמכירים ביכולתנו בנושא זה. יש לנו סיכויים טובים לזכות בו."

אנשי מוטורולה לא תבעו רק את עלבונם. במישפט: "הבטחה למוטו־רולה בעניין הקמת מערכת זו ניתנה על־ידי המישרד." הם הסבירו שהם טובים מכל המתחרים האחרים. שביק־שו לקפוץ על הפרוייקט. ושהפסקת הפעילות עלולה לגרום להם הפסדים בשווי של מאות מיליוני דולארים. בשל ביטול מכירות של ציוד דומה. שההברה בשיקאגו אינה מעבירה לארצות ערב בשלב זה.

טוניק נפגש עם ציפורי וביקש להניא אותו ממימוש המיכרז. ציפורי לא התרצה.

קבע המבקר באמצעות נציבות תלונות הציבור: "בית־הדין הגבוה לצדק התערב לא פעם בהליכי מיכ־רזים של גופים ציבוריים ופסל אותם. משנוכח לדעת שהופר בהם עיקרון השיוויון של ההזדמנויות למעוניינים. עיקרון זה אינו מתחיל בהוצאת המיכ־רז. אלא גם לפני כן."

אך ההמלצה נשארה כאבן שאין לה הופכין. ציפורי. איש הגוון לכל הדיעות. פרש מתפקידו אחרי הבחירות האחרו־נות והקמת ממשלת האחדות. לשר אמנון רובינשטיין לא נותר אלא לקבל את עמדת בג"ץ. כפי שבאה לידי ביטוי בפסק־הדין. מתחילת ינואר האחרון.

כך או כך. הסובל העיקרי מהפלא־פון. או מכל המצאה חדשנית אחרת שציפורי נתן לה את ידו. הוא צרכן הטלפון — גם זה הממתין למכשיר השיגרתי. וגם זה שאינו יכול לעשות שימוש במכשיר הקיים. בגלל בעיות קשות בתחזוקת־הקווים.

הנהנים העיקריים מן הצעצועים התיקשורתיים יהיו אלישע שחמון. מנכ"ל מוטורולה. ויגאל נאמן. מנכ"ל תדיראן. שיוכלו להוכיח לבעלי המניות שלהם רווחים נאים.

הנדון:

לא כדאי לזלזל במלך מארוקו, ולא כדאי להתחכם איתו

מלך בשר ודם

ה יכול היה להיות משעשע, אלמלא זה היה רציני.

חסן מלך מארוקו, כך נאמר, הזמין את שימעון פרס לפגישה. אם מר פרס רוצה לבוא, ברוך הבא. הוא ישמח לדבר איתו.

יועציו הבלתי־נלאים של ראש־הממשלה, וכל עדת „יוניטד פרס" בכלי־התיקשורת, פתחו מייד במקהלה גדולה. עוד ניצחון גדול ליוזמת־השלום של פרס! עוד מנהיג ערבי דגול המשתוקק להחליף־דברים עם המדינאי הישראלי הגדול! המדיניות של שימעון פרס הלכת מחיל אל חיל!

שימעון פרס עצמו מסר הצהרה, שבה הביע את סיפוקו והביע את רצונו להיפגש עם המלך בהקדם האפשרי.

ואז התפוצץ הכל.

למחרת היום הודיעו כלי־התיקשורת הישראליים שהמלך חזר בו. לא עוד פגישה עם פרס. מר פרס מתבקש לשלוח את הצעותיו במעטפה למזכיר האו"ם.

זה רק מוכיח שוב: אי־אפשר לסמוך על ערבים. אצלם, מילה זה לא מילה.

לך תאמין לערבי!

■ ■ ■

לא שלמחרת היום שידרה הטלוויזיה את הראיון המקורי עם המלך, והדברים נראו לגמרי אחרת.

יש הבדל בין מראה־עיניים ושמיעת יריעה ממקור שני.

בראיון המצולם היה ברור לגמרי — לפחות למי שמכיר את האיש סנים־אל־פנים — כי חסן דיבר באירוניה עדינה.

אם מר שימעון פרס יודיע לו שיש באמתחתו הצעות רציניות — ברוך הבא. המלך ישמח להיפגש עימו.

אבל ההצעות צריכות להיות רציניות. אחרי הכל, אנחנו לא עוסקים בתיירות. הצעה רצינית צריכה לכלול את זכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני.

אם מר פרס יבוא, ויסתבר שיש בפיו הצעות לא־רציניות, או דברים אוטופיים, לא יתבייש המלך להגיד לו „מצטער, אבל..." ולהפסיק את השיחה בו במקום.

בדברו, ריחף על פניו של המלך חיוך קל. גם העיתונאים הצרפתיים שריאיינו אותו חייכו למשמע כמה מדבריו. המבין הבין.

■ ■ ■

מסר היה ברור לגמרי. השאלות, התשובות, הבעות־הפנים והחיוכים הצטרפו ביחד להודעה הבאה:

אני, חסן מלך מארוקו, מוכן בהחלט להיפגש עם שימעון פרס, ראש ממשלת־ישראל, אם זה יודיע לי מראש שהוא מוכן לדון ברצינות בהקמת ישות פלסטינית לצד ישראל.

במיקרה כזה, תיערך פגישה פומבית וגלויה, ואני אפעל כמיטב יכולתי כדי לקדם את המשא־ומתן בין ישראל, ירדן ואש"ף.

אם אין הצעה כזאת, אין שום טעם בפגישה. אין לי זמן להתחכמויות, ובוודאי לא אניח שינצלו אותי לשם ביצוע תרגיל ישראלי.

מי שחושב שאפשר להשתמש בי כדי להוציא את אש"ף מן המישחק הוא כסיל.

■ ■ ■

הר תירגום חופשי מאוד. אבל הוא מוסמך לגמרי.

מניין אני יודע? שמעתי זאת מפי הוד מלכותו בכבודו ובעצמו.

נפגשתי עם חסן ה־2 לשתי שיחות רציניות וארוכות. האחת נערכה על אדמת מארוקו, והשניה ליד ניו־יורק. בשני המיקרים באתי כאחד מ„שלושת המוסקטירים" — מתי פלד, יעקב ארנון ואני. את ההודעה הפומבית על הפגישות מסר הוד מלכותו עצמו, כפי שהבטיח לנו בעת הפגישות.

(אגב: על פי החוק המוצע של ממשלת־פרס, הייתי זוכה בשלוש שנות מאסר על כל אחת מן הפגישות האלה. אומנם, הכניסה למארוקו מותרת, מכיוון שאינה ארץ־אוייב בלשון החוק, וגם עם המלך חסן מותר לדבר, אם יש „סיבה סבירה". אולם בפגישה הראשונה נכחו ח'אלד אל־חסן, יועצו הבכיר של יאסר ערפאת — שלוש שנות מאסר! — ועיצאם אל־סרטאווי המנוח — עוד שלוש שנים; ח'אלד אל־חסן נטל חלק פעיל גם ביוזמת הפגישה השניה — עוד שלוש שנים!)

די בעובדות אלה כדי להבליט מחדש את האיוולת המיפלצתית של חוק זה, המוצע עלי־ידי ממשלתו של שימעון פרס בעצם הימים שבהם הוא מתהדר בעולם כולו ברודף־שלום בלתי־נלאה!

■ ■ ■

שתי הפגישות קיימנו דיון על כל הקשת הרחבה של הבעיות הכרוכות בשלום — המצב בישראל, המצב באש"ף, המצב בעולם הערבי, המצב בעולם כולו.

דיברנו גם על מיפלגת־העבודה הישראלית ועל שימעון פרס, שהיה אז באופוויציה. שמענו את דעתו של הוד מלכותו על המיפלגה ועל האיש.

את דיעותיו של המלך ניתן לסכם במלים פשוטות:

העולם הערבי צריך להכיר בקיום ישראל, על כך אין כל ויכוח.

על ישראל להכיר בזכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית, ולחזור לגבולותיה.

על יאסר ערפאת והמלך חוסיין לעבוד ביחד. אף אחד מהשניים אינו יכול לשאת במעמסה כבדה זו בלי השני. (זה נאמר זמן רב לפני הסכם חוסיין־ערפאת).

אם יהיו התנאים מתאימים, יהיה המלך מוכן לתרום את מלוא תרומתו למען הצלחת מאמץ כזה. אולם קודם כל צריך לחול שינוי בישראל.

■ ■ ■

אני משוכנע שהמלך כן לגמרי בעניין הזה. ואין אני דן רק על פי התרשמות פרטית מן האיש (וגם זה חשוב) אלא גם על פי עברו.

בשנות ה־50 מסר מולאי (הנסיך) חסן בביירות הצהרה, שהיתה מהפכנית מאין כמוה.

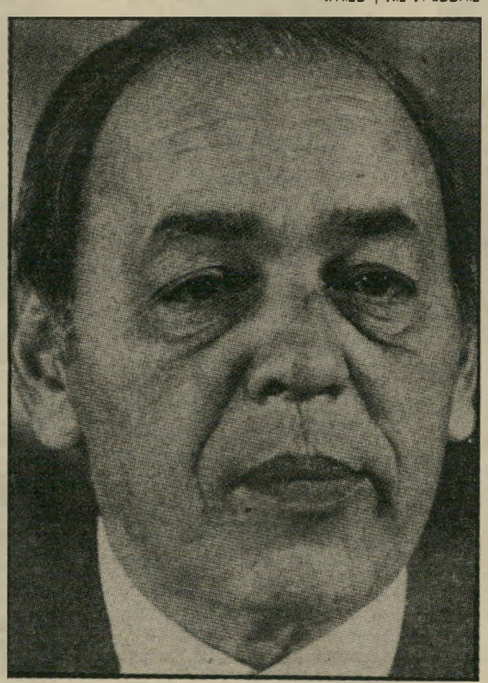

חסן ה־2: לא הציע, לא חזר בו

הוא הציע לצרף את מדינת־ישראל החדשה לליגה הערבית, ולהניף את דיגלה בין דגלי המדינות הערביות.

זה היה בזמן שעצם הרעיון של הכרה אפשרית בקיומה של ישראל היה בגדר כפירה גמורה בעולם הערבי, ואיש לא העז אף לרמוז על כך. נשיא תוניסיה, חביב בורגיבה, מסר את הודעתו המפורסמת על האפשרות להסתדר עם ישראל רק ב־1965 — וגם אז זה עורר סערה של מחאות, שקברה את היוזמה תחתיה.

בסוף שנות ה־50 ערך ראש־העיריה האגדתי של פירנצה, ג'ורג'ו לה־פירה, פגישה ישראלית־ערבית. במסווה של „ועידה למען תרבות הים התיכון". את המושב הראשון של הוועידה פתח יורש־העצר של מארוקו, מולאי חסן. גם אז היה כמעט בודד בעניין זה בעולם הערבי.

די בעובדות אלה כדי להעניק אמינות גבוהה למלך בנושא זה. הוא מתכוון לעניין ברצינות.

תפיסתו לא השתנתה בכל השנים האלה: ישראל יכולה וצריכה להשתלב במרחב, על הערבים להכיר בישראל, על ישראל להכיר בפלסטינים. לפלסטינים מגיעה זכות ההגדרה העצמית והזכות למולדת, את הפלסטינים מייצג אש"ף.

■ ■ ■

גובתו של שימעון פרס היתה בדיוק זו שהמלך ציפה לה — כנראה — מראש, כאשר חייך את חיוכו.

חזרה כאן ההצגה, שהקורבן הראשון שלה היה המלך חוסין.

(אגב: חוסיין וחסן שניהם „שריפים", כלומר — צאצאים ישירים של הנביא מוחמד. בעוד שחוסיין הוא אישיות חילונית לגמרי, חסן מוגדר כמנהיג חילוני ודתי כאחד.)

חוסיין נשא בעצרת האו"ם נאום היסטורי, ללא פילפולים והתחכמויות, ובו הצעת־שלום חד־משמעית. הוא הציע לנהל מייד משא־ומתן ישיר עם ישראל, תחת חסותה של ועידה בינלאומית, בהשתתפות חמש החברות הקבועות במועצת־הביטחון, ותוך שיתוף אש"ף כנציג החוקי הבלעדי של העם הפלסטיני. המטרה: שלום בר־קיימא. נסיגת ישראל מהשטחים שכבשה ב־1967. החייאת הרעיון של חלוקת הארץ בין מדינה יהודית ומדינה ערבית, ופיתרון בעיית הפליטים.

בתשובה נשא שימעון פרס באותו המקום (אך לפני אולם ריק) נאום גדול משלו, שהצטיין בהתחכמויות ריטוריות למען שינוי התדמית, אך שספל למעשה את עיקרי הצעתו של חוסיין.

אין ספק שנסיון זה עמד לנגד עיני המלך חסן, כאשר השמיע את דבריו: משא־ומתן רציני — בבקשה. התחכמויות — לא.

■ ■ ■

כוונתו של המלך להיפגש עם מישלחת עולמית של יהודים יוצאי־מארוקו, וביניהם גם עסקנים ישראליים, אינה צריכה להפתיע איש.

לציבור הישראלי זה מוצג כהצלחה גדולה נוספת של מדיניות שימעון פרס. אין בטענה זו שום ממש.

העמדת הדברים פשוט אינה נכונה: המלך לא נענה ליוזמה ישראלית, אלא להיפך: המלך הוא המעוניין בפגישות כאלה.

כדי להבין זאת יש לעמוד על רקע הבעיה. היא עלתה בצורה ברורה מאוד בפגישותינו עם המלך.

חסן הוא יורש של בית־מלוכה עתיק, והוא מודע מאוד למורשתו.

לבית־המלוכה המארוקאי מסורת ארוכת־ימים של מתן חסות ליהודים ושל שיתוף־פעולה עימם. אביו של המלך, מוחמד ה־5, הצטיין במיוחד בידידותו ליהודים, וחסן ה־2 רואה בכך מחוייבות עמוקה לעצמו.

המלך שמע פעמים רבות כי היהודים יוצאי־מארוקו בישראל לוקים בשינאה עמוקה לערבים. וכי משום־כך הם מצביעים בעד הליכוד. חסן אינו מאמין בכך. הוא אמר לנו, וגם לאחרים, כי יש כאן אי־הבנה. ליהודי מארוקו מסורת עתיקה של ידידות עם שכניהם המוסלמים (וזה כולל את תור־הזהב בספרד, בימי השילטון המארוקאי שם). איך זה הפכו לפתע לשונאי־ערבים?

המלך סבור כי הוא, כמנהיג מארוקו, יכול לתרום תרומה לקירוב לבבות בין העולם הערבי ובין יוצאי־מארוקו בישראל, וגם בצרפת ובקנדה. שם יש קיבוצים גדולים של יהודי־מארוקו. הוא מוכן לעשות כל מאמץ סביר למען מטרה זו.

במשך השנים פעל המלך רבות בכיוון זה. ב־1976 הפגיש את עיצאם אל־סרטאווי, איש אש"ף, עם ראשי הקהילה היהודית במארוקו. הוא עודד את הקשרים בין הקהילה היהודית במארוקו ובין יהודי־מארוקו בישראל. הוא פתח את שערי מארוקו לפני ישראלים ממוצא מארוקאי, ואף הניח לאחרונה לאנשי־ציבור ישראליים להשתתף בכינוסים בארצו. (נדמה לי שעד היום נפגש בעצמו בגלוי רק איתנו — מכיוון שהוא תומך בגישתנו להשגת השלום הישראלי־פלסטיני והישראלי־ערבי.)

אם ייפגש המלך בקרוב עם מישלחת רישמית של יהודי מארוקו, שתכלול גם את מנהיגי העדה בישראל, יהיה זה צעד נוסף באותו הכיוון.

■ ■ ■

דיניות־הפנים של חסן ה־2 שנויה במחלוקת. לא כן גישתו לבעייתנו: היא כנה, עקבית ואמיצה.

חסן הוא אדם מקסים, המעורה בשתי תרבויות כאחת — התרבות האירופית־צרפתית והתרבות הערבית־מארוקאית. הוא איש־שיחה מרתק, נעים, ענייני. בלתי־פורמלי, המתבטא בבהירות ובלי התחכמויות.

לא הייתי מציע לזלזל באיש, ולא הייתי מציע להתחכם איתו.

שמעתי התבטאות של אחד ממקורבי ראש־הממשלה, בנוסח „מוטב שחסן ילך לשכנע את חוסיין לפתוח במשא־ומתן." הייתי מזהיר מפני התבטאויות כאלה. יש בכך לא רק מידה רבה של התנשאות ושחצנות. אלא גם התעלמות גסה מדברי המלך עצמו.

חסן לא אמר שהוא בעד משא־ומתן בלי תנאים, מין משא־ומתן לשם משא־ומתן. כשאין שום בסיס משותף. זה יכול להתאים לאינטרסים של שימעון פרס וממשלת־האחדות־הלאומית — לדבר בלי סוף ולא להציע שום דבר ממש.

מסופקני אם שימעון פרס ימצא קונים לשיטה זו בעולם הערבי. חסן מלך מארוקו בוודאי לא יהיה קונה בזה.

אם תהיה ממשלת־ישראל מוכנה למשא־ומתן רציני על הבסיס המוצע — הכרה ערבית בישראל, החזרת השטחים הכבושים תמורת שלום ומסירתם כמולדת לפלסטינים — היא תמצא במלך חסן ידיד טוב. אם אינה מתכוונת לכך — מוטב שלא לשחק עימו מישחקים.

ואשר ליהודים יוצאי־מארוקו — אני מקווה שחלומו של חסן יתגשם, ודור חדש של יוצאי־מארוקו יתייצב בראש המאבק לשלום.

מאת **אורי אבנרי**

אנשים

העונש שהטיל יצחק מודעי על מרדכי גור, על מה כעסו האורתודוכסים ואיך חסכו הרפורמים נסיעת־חינם

■ ענייני הירוק החגורה מעוררים תמיד את הדרישה לדוגמה אישית. אז הנה, דוגמה: לפני שבוע הטיס מטוס אל־על, בין היתר, כמה בכירים ששבו מלונדון לישראל. במחלקת־התיירים טס שר־החקלאות, **אריק נחמקין**, ואילו במחלקה הראשונה — מורמים מעם — טסו שני פקידים בכירים מ**משרד ה־אוצר** — אותו מישרד התובע השכם והערב את הירוק החגורה.

■ **נפתלי יניב**, דוזבר מישרד־החקלאות, שנלווה אל נחמקין במסעו לאירופה, ניגש למתורגמן שהועמד לרשות שר־החקלאות, כדי שיתרגם את נאומו של נחמקין לפני באי הכינוס שבמיסגרתו נשא הרצאה. „כן," שאל אותו המתורגמן בעברית צחה, „איך אני יכול לעזור לך?" ליניב המופתע הסתבר. כי עומד לפניו **אברהם יצחק בן־אליהו הכהן**, יהודי מווינה האוסטרית, שרכש את העברית הרהוטה שבפיו דווקא בשנחאי הסינית.

■ ועוד מחוויותיהם של שרי־החקלאות ומלוויו, בסיורם האחרון באירופה: לנשף שנערך ברומא נכנסו לפתע גבר ואשה, שניהם בשנות ה־40 שלהם ושניהם יפים בצורה מפתיעה. השניים משכו את תשומת־לבם של החבורה הישראלית והפכו לשיחת־הערב, משניגשו ל**אשר רזן**, שגריר ישראל באיטליה, ורעייתו, והתחבקו עימם בחום. היו אלה, הסתבר לישראלים בהמשך הערב, השגריר המצרי באיטליה ורעייתו, המקיימים יחסי־רעות הדוקים עם עמיתיהם מישראל.

■ בקוקטייל שערך שר־האנרגיה **משה שחל** לעמיתו המצרי, **עבד־אל־האדי קאנדיל**, בלטה רעייתו של דובר־המישרד, **גיזן אמיר**. אמיר הבלונדית באה לקוקטייל במערכת־בגדים חדשה בכחול, אותה רכשה במיסגרת צילומיה לסרט־פירסומת שצולם לאחרונה באירן, ויופץ ברחבי ארצות־הברית, כדי לעודד את התיירות לארץ. „לא רק שלא שילמתי עבור הבגדים," סיפרה אמיר, „אלא שגם שילמו לי עבור השעות בהן הסתובבתי לקנות אותם בשעות־העבודה."

■ מצב־רוחו של **יצחק מודעי** התקלקל מעט כשהבחין בקוקטייל בירידו **מרדכי** („הוא מאניאק מטורף") **גור**, אך השתפר לקראת הסוף, ובצאתו הוא התחבק בחום עם האורח המצרי. „ומה איתי?" קראה **ניצה בן־אלישר**, רעייתו של חבר־הכנסת **אליהו** בן־אלישר, שניצבה בקירבת־מקום. מודעי הביט ב־בן־אלישר, שלבשה חצאית־עור שחורה וחולצה ורודה מהודרת, היסס מעט, וחיבק גם אותה.

■ בין חו"ל לחו"ל, על מה מדברים הישראלים? על חו"ל. **יוסף בראל**, מנהל־הטלוויזיה בערבית, סיפר השבוע חוויות מביקורו בפאריס. הזיכרון החזיותר מהביקור הוא מכונית כסופה מדגם רנו 5. שממנה יוצאת אשה בלונדית בשלה, האוחזת בידה בכלב־פודל. היתה זאת השחקנית המפורסמת **מיי שרל מורגן**, שחגגה לא מכבר את יום הולדתה ה־60. בראל מדווח שהיא עדיין יפהפיה. „אין קמט על פניה והיא אינה נראית יום אחד יותר מבת 40!"

■ ועוד קצת חו"ל: חילופי־דברים הוטחו השבוע בצחוק בין חבר־הכנסת **בנימין בן־אליעזר** לבין **יחיאל** („חיליק") **גוטמן**, היועץ המישפטי של המערך. השניים, ששבו זה עתה מניו־יורק, ניסו לברר במיזנון הכנסת, בקולי־קולות, כיצד הח"מ יצאו זה את זה בעיר הגדולה.

■ גם חבר־הכנסת **זיק אמיר** כועס. בעניין דומה, על סגן־שר־האוצר **עדי אמוראי**. לאמיר נודע, עם שובו ארצה מניו־יורק, על חברה משותפת של השניים, ששהתה בניו־יורק, ממש בעת שהותם של השניים שם. עוד לפני שובו של אמוראי, החליט אמיר שעמיתו למיפלגה בוודאי ידע על שהותה של חברתם, ו־הסתיר עובדה זאת מפניו. לכן החליט לברר עימו את העניין בדחיפות. כשיחזור אמוראי ארצה.

■ נסיעתם של אמוראי, בן־אליעזר ואמיר מטעם הכנסת הרגיזה כמה אורתודוכסים בכנסת, מכיוון שמומנה בחלקה על־ידי חוגים רפורמיים. הדתיים החרדיים טרחו לציין השבוע במיוחד־נון־הכנסת, כי חבר־הכנסת **אהרן נחמיאס**, שהוא שומר־מסורת, סירב לנסיעה המפתה הזאת לניו־יורק. מה שלא רבים יודעים הוא, שהדתיים הרפורמים הם חסכו למדינת־ישראל נסיעה נוספת. ראש־המישלחת, עדי אמוראי, היה אמור לצאת לארצות־הברית, כדי להיפגש עם **גיזן וייטהאד**, עוזרו של **ג'רדג' שולץ**. כששהה אמוראי בארצות־הברית, על חשבונם של הרפורמים, ביקש לבדוק, האם יוכל להקדים את פגישתו עם וייטהאד, ובכך לחסוך נסיעה נוספת לארצות־הברית. וייטהאד הסכים, וכך מימנו הדתיים הרפורמים נסיעה ממשלתית.

■ מאז התראיין **דויד מנע**, סמנכ"ל הביטוח־הלאומי, לאחד השבועונים, כ„רווק־השבוע" ו־פירט שם ברצינות תהומית את דרישותיו הבלתי־אפשריות מ־

חיים בסוק איש המפד"ל בעיריית תל־אביב התעייף במהלך הדיונים על עתיד כיסאו של המנהיג הוותיק יוסף בורג. לכן הוא זינק על אדן־החלון והתיישב עליו. מאחורי בסוק נראה כתב הטלוויזיה לענייני מיפלגות, דן רביב.

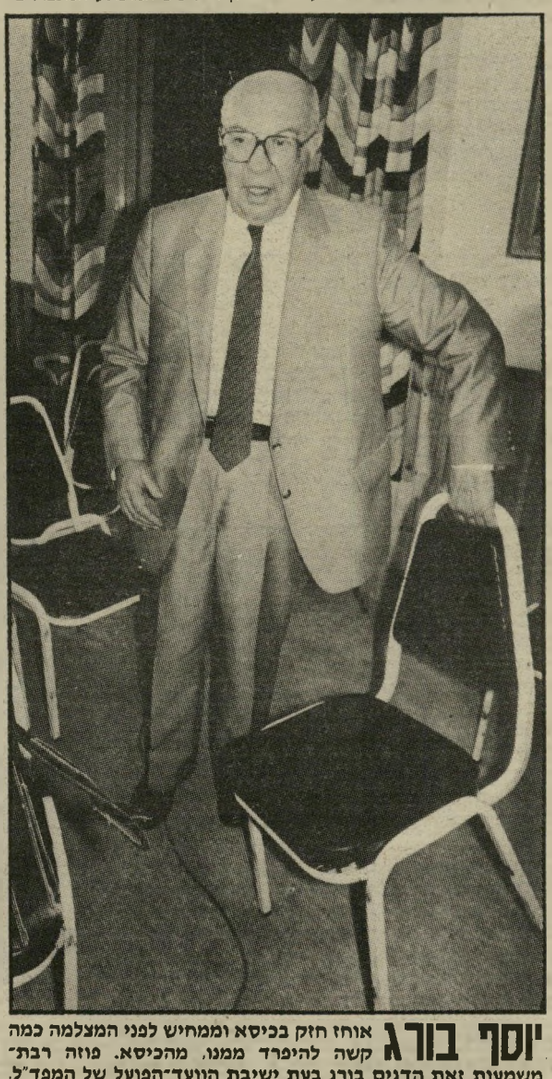

יוסף בורג אוחז חזק בכיסא וממחיש לפני המצלמה כמה קשה להיפרד ממנו. מהכיסא. פוזה רבת־משמעות זאת הדגים בורג בעת ישיבת הוועד־הפועל של המפד"ל, שבמהלכה סירב להתפטר, ובתומה קיבל הארכה לתקופה נוספת.

ההר הוליד בתו של שר

מיהי האישיות הציבורית שברחם בתה הותקן התקן־תוך־רחמי, על חשבון הציבור? אשתו של מי עשתה טיפול קוסמטי? מי ערכה הפלה בחודש השלישי? מה עשה שר בכיר מאוד־מאוד בשוויץ? אלה הן רק אחדות מהשאלות שנשאלו בסקרנות בשבוע שעבר, במיסדרונות הכנסת. מדי פעם חל עידכון במידע: „בקשר להתקן – מדובר לא בבתו של – אלא באשתו של" – יותר מאוחר הסתבר, כי .לא היה מעולם מיקרה כזה!"

הכל נולד מנאום שיגרתי לגמרי של שר־הבריאות, מרדכי (.מוטה") גור, לפני מליאת־הכנסת. במליאה נכחו ארבעה חברי־כנסת בלבד, וגור קבל על נוכחות דלה כל־כך בנושא כה חשוב. במיקרה – אבל לגמרי במיקרה – נקלע ליציע עיתונאי המסקר את הנעשה במליאה, והוא דיווח לאומה על הנאום האומלל. כך נולד סקופ. כך החלה להתגלגל ככדור־שלג פרשה הכוללת האשמות הדדיות, סיכסוכים בין שרים, הפצת שמועות ושמות שונים. כמובן שפוליטיקאים ועסקנים מנוסים תפסו טרמפ על הפרשה, כדי לחסל עוד קצת חשבונות עם יריביהם. מקורביו של יצחק מודעי תהו מה בכל זאת עושה מישפחת שריר זמן כה ממושך בחו"ל. שונאי מודעי – וכאלה לא חסרים – הפיצו, לעומת זאת, שיש לבדוק מה עשה מודעי באירופה. בעת שיאו של המשבר הכלכלי בארץ, לפני חודשים אחדים. יש שגרסו כי זהו בעצם חלק מהמילחמה הגדולה המתנהלת בימים אלה בין השרים גור ומודעי. כלומר: איומו המרומז של גור, לחשוף את שמות המיוחסים שזכו והזוכים בטיפול על חשבון המדי־

ישעיהו לא הפלה

נה פעולת־גמול למדיניות הקיצוצים כלפי מישרד־הבריאות.

ההר הוליד עכבר. ובכן, פעם אחת ולתמיד, למען הסדר הטוב: מלכתחילה לא התכוון גור לחשוף את השמות הכל־כך מבוקשים. מכיוון שדבר כזה הוא בניגוד לאתיקה הרפואית. הרשימה, אגב, פחות סנסציונית מהרושם שנוצר באמצעי־התיקשורת. המדובר בתקציב ב־סדר־גודל של 195 מיליוני שקלים. כשליש מהסכום הזה – 70 מיליוני שקלים – נועדו לטיפול באלמנתו של ישראל ישעיהו המנוח, מי שהיה יושב־ראש הכנסת. לגברת ישעיהו מממנים אחות צמודה. סכום נוסף, קצת יותר קטן, מוקדש לסיעוד אלמנתו של חבר־הכנסת המנוח אהרון גולדשטיין. נהנית נוספת היא חברת־הכנסת לשעבר חיה למדן.

כלומר: ללא שום קשר לסוגיה אם אכן מגיע טיפול רפואי בחינם למיוחסים, לכל ימי חייהם, הנהנות העיקריות מהסכום המוקצב לכך, על־פי החוק הנוכחי, אינן נשים שנסעו לאירופה, כדי למתוח את עורן או למנוע הריון בלתי־רצוי, כי אם אלמנות קשישות.

עבד־אל־האדי קנדיל שר־הנפט המצרי התכבד, יחד עם עמיתו הישראלי שר־האנרגיה משה שחל, לבצוע את העוגה החגיגית, שנאפתה במיוחד עבור הקוקטייל שנערך לכבודו. העוגה עוצבה בצורת דיגלי ישראל ומצריים. קנדיל העדיף לחתוך דווקא בבשר החי של הדגל בעל המגן־דוד הישראלי, אף־על־פי שניצב קרוב יותר לדגל המצרי.

אורית אדרי היא חיילת בשעות היום. בערב היא מתלווה לעיתים לאביה ואמה, הח"כ רפי וג'ון אדרי, וקוצרת התפעלות כללית. אדרי הצעירה בלטה השבוע בקוקטייל חגיגי, כשלבשה חליפה אלגנטית בצבע אפור סולידי.

יצחק מודעי שר־האוצר סירב בתוקף להצטלם בחברת שר־הבריאות, מרדכי („מוטה") גור. הנראה מאחוריו, משביקש העולם־הזה להנציח את השניים בתצלום משותף, הציע מודעי לצלמם בנפרד ולעשות פוטו־מונטז. בכל זאת, הצליח הצלם להנציחם בתצלום משותף מקורי, ללא כל פעלולים.

בת־זוג אפשרית. אין הוא מפסיק לקבל פניות נשיות למישרדו שבירושלים. חלק מהפונות, כך סיפר השבוע בגאווה, מופנות אחר כבוד לביתו, וחלק — לא. כל זאת, אחרי סינון חריף ביותר.

■ מנע הוא גם בעל הרעיון לקצץ במיספר מהדורות־החדשות ביום. רעיון זה, שלו ושל **דודו אלהרר**, עלה בשבוע שעבר בישיבת הוועד־המנהל של רשות־השידור. משרצו חברי־הוועד להצביע בסוגיה, התנגד **שאול עמור** והתלוצץ, שיצביע רק אם יקבל הבטחה בכתב מידי מנע, חברו לתנועת החרות, שלא יתנקם בו בהצבעות השונות במרכז המיפלגה. „איזה מזל", נאנח **רוני פיינשטיין**, נציג המערך, „שדודו אל־הרר אינו חבר מרכז־המערך!"

■ מה המשותף בין **רוברט ידיד**, מנכ"ל של מלון אלגנטי בבת־ים, לבין אבישי אמיר, דובר מישרד־האנרגיה? לכאורה, לא הרבה. מלבד העובדה ששניהם משרתים ביחידת דובר־צה"ל, בעת שהם עושים מילואים. בשבוע שעבר הגיע תורו של אמיר למלא את חובתו השנתית. אי־שם בצפון־הארץ, אולם העיב על כך ביקורו של שר־הנפט המצרי בסוף השבוע, ביקור שעל סידוריו השונים היה ממונה אמיר. אמיר פנה בדחיפות אל ידיד, שיחליפו בתפקידו במילואים, אולם זה היה טרוד בביקורו של ראש־הממשלה **שימעון פרס** במלונו, לארוחת־צהריים. במהלך השיחה בין השניים הסתבר להם כי יש להם ידידה קרובה משותפת. האווירה בשיחה השתנתה ושני הצדדים עשו מאמצים לסייע זה לזה. ידיד עלה לצפון, מייד עם סיום ביקורו של ראש־הממשלה אצלו, ואילו אמיר הספיק להגיע עדיין במדים, לישיבת־הצוות של מישרד האנרגיה, שהכינה את ביקור השר המצרי.

פסוקי השבוע

■ **האלוף (מיל') יהושע שגיא**, מי שהיה ראש אמ"ן במילחמת־הלבנון והודח מתפקידו על־ידי ועדת כהן, על עזר וייצמן: „הוא יודע שתי מילים בערבית, וחושב שבגלל זה הוא ערביסטי!"

■ **רפי („המסריח") איתן**, ששמו שורבב בקשר לפרשת הריגול בארצות־הברית, על חלקו בתפישת אדולף אייכמן בארגנטינה וכיצד לכדו אותו: „מה זאת אומרת? אחד תפס אותו מלפנים ואחד מאחור!"

■ **יום ואן־ליר**, איש עסקים, עיתונאי ואיש־ציבור, על אחד ממפקדי חיל־האוויר לשעבר, ששירת במילחמת־העולם כסמל בחיל האוויר־הבריטי: „אין לי שום בעיה להבין איך הפך למפקד חיל־האוויר הישראלי. מה שלא ברור לי, איך הוא הצליח לקבל דרגת סרג'נט בחיל־האוויר הבריטי!"

■ **מנחם אוהב לאבול!** („**תלמי**", הכותב על מיסעדות במעריב: „תאכל חסה — ולא ייקחו אותך להדסה!"

נאווה ארד חברת־הכנסת מהמערך, באה לקוקטייל לכבודו של קנדיל בבגד בציבעי שחור־אדום, שקצר התפעלות. הבגד הוא פרי עיצובה של שושנה בן־צור. מאז שהפכו השתיים לחברות, זוכה ארד למחמאות על תילבושותיה. ארד דיברה ארוכות עם ח"כ אברהם שפירא.

דפנה ברק

אלכס מסיס, יליד הארץ, הוזי ופועל בארצות־הברית כאיש־עסקים מצליח בעולם הסרטים, מספר על ילדותו בתל־אביב, פעילותו בתנועות פוליטיות רדיקאליות והחלטתו לגור בניו־יורק כישראלי, מבלי להיות יורד

„אני לא לוקח אזרחות אמריקאית ולא כרטיס ירוק. אני לא ציוני. לציונים יש שני דרכונים"

„אני ישראלי, לא יהודי. אפילו לא עשו לי בר־מצווה. יש לנו תרבות יהודית ומסורת. אנחנו חלק משושלת"

„אני חייב להישאר ישראלי, אפילו אם כל חיי לא אסע פעם לארץ. אני נוסע לארץ ארבע פעמים בשנה"

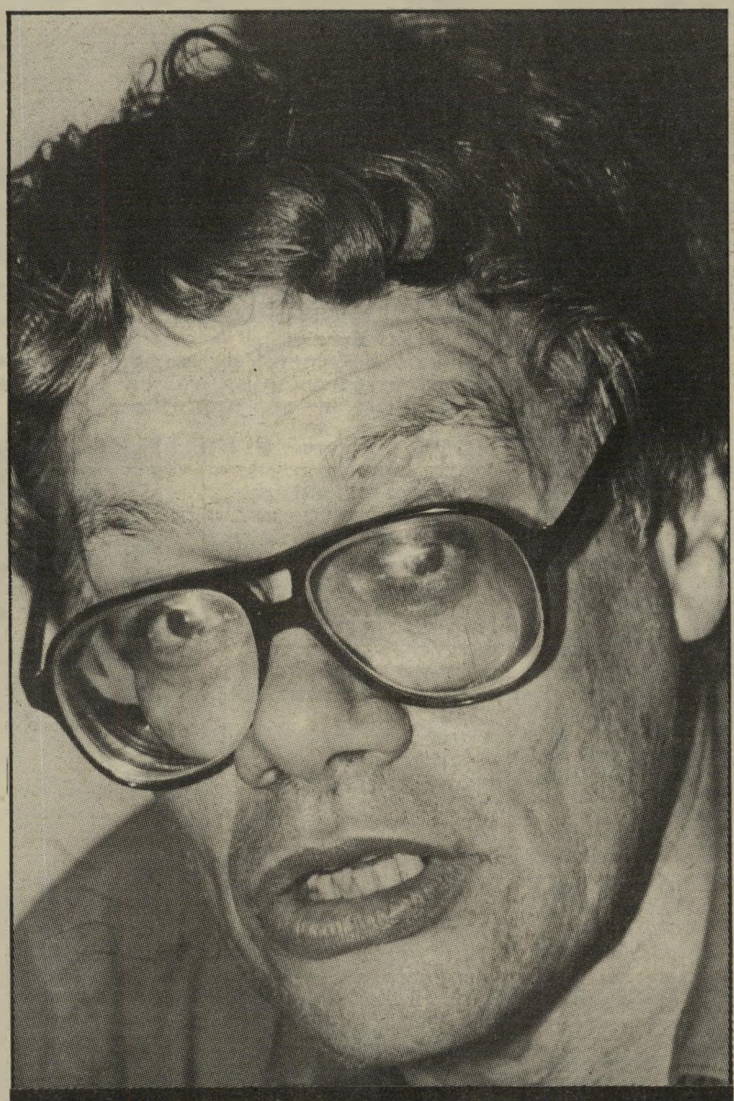

ראיינה ענת סרגוסטי

„הישראליות היא שאלה ערכית. אדם שייך למקום שהוא מרגיש שהוא שייך אליו"

„אני נמצא בניו־יורק מכמה סיבות. מבחינה אישית אי־אפשר לעשות בארץ את מה שאני עושה"

„בעיתונות, ישראלי זה מי שיש לו יותר מחמישה מיליון. אבל נהג מונית הוא נפולת־נמושות"

„אני ישראלי, לא יהודי!"

השוער בכניסה לבית ברחוב 65 איסט במנהטן, ניו־יורק, שאל אותי לאן אני הולכת. מסרתי את השם. הוא שאל אם נקבעה לי פגישה. כשעניתי בחיוב, הוא שאל באדיבות לשמי, טילפן לדירתו של אלכס מסיס, שאל אם הוא אכן הזמין אותי אליו. רק אחרי שקיבל את האישור מלמעלה, הניח לי לעלות.

מן הקומה ה־19 של הבניין – שבו, כמו ברוב הבניינים באמריקה, אין קומה הנושאת את המיספר 13 – משקיף נוף מדהים. בדירה הגדולה, שחלק נכבד ממנה הוא מישרד, יש כמה מירפסות קטנות, שבהם עציצים מטופחים. תופעה נדירה בעיר בה הכל עסוקים כמעט 24 שעות ביממה, ולרובם אין השקט והרוגע כדי לטפל בדבר חסר־תועלת כמו עציצים. מן המירפסת אפשר לראות את האיסט ריבר, וחלק מן העיר הפרושה כמו על כף יד.

לעיתים קרובות פוגשים בארץ בשמו של אלכס מסיס, בעיקר במדור המיכתבים למערכת בעיתון הארץ. לעיתים קרובות אפשר לשמוע ביקורת על דבריו בנוסח: איזו זכות יש לו לדבר על מה שקורה בארץ, ואיזו זכות יש לו לבקר מה שקורה בארץ – הרי הוא יורד!

באופן עקרוני, מתוך החלטה ובחירה, מחזיק מסיס רק בדרכון ישראלי, למרות שיש לו כל האפשרויות לזכות בכרטיס הירוק האמריקאי ובדרכון האמריקאי הנכספים. הוא טוען בתוקף שהוא אזרח ישראל החי בניו־יורק, ואיש אינו יכול לקחת ממנו את ההרגשה שהוא ישראלי.

מסיס הוא הבעלים של חברה גדולה בניו־יורק לרישוי סרטים. הוא עוסק בסרטים רבים שאינם מופקים על־ידי החברות האמריקאיות הגדולות (יונייטד ארטיסטס, אם־ג־אם, יוניברסל, סטודיו ואחרות). וכאלה יש, לדבריו, עשרות ומאות סרטים בשנה. הוא מוכר זכויות למפיצים בכל העולם. ביום שבאתי לצלם אותו על המירפסת, לספק הוכחה חזותית לכך שהראיון נערך בניו־יורק, ישבו אצלו בדירה שני מפיצי סרטים מבנגלה־דש וצפו בסרטים בווידיאו של החברה. במיסגרת עיסוקו נסע מסיס וטייל בכל רחבי העולם.

לפני כמה שבועות ביקר בברית־המועצות – למרבה הפלא קיבל ויזה בדרכון הישראלי שלו. למרבה המזל, הוא מספר, ולמרות כל הנבואות השחורות שהלעיטו אותו בהן חבריו מן הארץ, הוא לא עבר שום בדיקות מיוחדות, שום חקירות מיוחדות ושום

מעקבים יוצאי־דופן בכל תקופת שהותו בברית־המועצות, עשרה ימים. הוא הורשה ללכת לכל מקום ואיש לא התלווה אליו.

שם, במוסקבה, גילה ששם מישפחתו הוא שם ארמני נפוץ מאוד, וכי חנות הנעליים הגדולה ביותר בארמניה נקראת מסיס. מסיס הוא שמו של ההר השני בגובהו בארמניה. הראשון הוא ארארט, שבתחום תורכיה.

ביום שבו העניק לי את הראיון, חגג מסיס 51 שנה להולדתו ו־11 שנים לשהותו בניו־יורק. הוא חזר יום קודם לכן מפאריס והתכוון לנסוע, בסוף השבוע לפסטיבאל הסרטים במילאנו שבאיטליה. לדבריו, הוא מבלה רק 150 יום בשנה בניו־יורק. בזמן הנותר הוא בנסיעות לאורכו ולרוחבו של הגלובוס.

הוא מדבר מהר ומרבה בדוגמות. לעיתים קרובות מלווים דבריו בשמץ אירוניה. בחדר־האורחים בביתו יש שני מכשירי טלוויזיה ומכשיר־וידיאו, ובכל מקום מונחות ערימות של קלטות־וידיאו של סרטים שונים שאותם הוא מייצג. על מדפי הכווניות יש פיסלונים רבים מכל רחבי־העולם, בעיקר מן המיזרח הרחוק. בחדר־האורחים קשה לראות שבעל־הבית הוא ישראלי. אין עיתון ישראלי זרוק על השולחן, אין חמסה גדולה מנחושת התלויה על הקיר, ואין חפצים שקונים בדרך־כלל בעיר העתיקה בירושלים. בחדר־העבודה שלו בבית יש על הקיר ציור גדול מאוד של דיוקנו, שצייר ידיד המתגורר כרגע באחד החדרים בדירה. עם זה, השפה העברית שבפיו רהוטה, לעומת ישראלים אחרים החיים כבר כמה שנים באמריקה ונוהגים לתבל את שפתם במישפטים באנגלית, או שוכחים לעתים את המינוח המדוייק בשפת־האם שלהם ונאלצים לומר את המילה באנגלית, או לחפש את המילה העברית במשך כמה שניות. מסיס קורא בכל יום את עיתון הארץ ובכל שבוע את העולם הזה. החברים הקרובים שלו הם ישראלים והוא בקיא בכל מה שקורה בארץ, בפוליטיקה ובחיים החברתיים.

הוא מבקר בישראל ארבע פעמים בשנה ואינו מנותק מן החברים הישראליים בארץ.

מסיס מרבה לדבר בכעס על המימסד היהודי באמריקה ועל מנהיגי האירגונים היהודיים. המעוררים את הרושם כאילו כל היהודים האמריקאיים הם ימניים ולאו־מנים. הוא טוען שיש גם עכשיו אנטישמיות באמריקה, וכי המימסד היהודי אינו עושה דבר נגדה, משום שהוא עסוק בתגובות על עניינים הקשורים ביאסר ערפאת, בעם הפלסטיני ובטאבה, ומתעלם בכוונה מכל גילויי האנטישמיות באמריקה. הוא אומר בגלוי שהם מכרו את מדינת־ישראל למען אינטרסים וטובות הנאה.

אלכס מסיס גר בניו־יורק מזה 11 שנה. הוא אינו יודע אם יחזור לישראל ומתי, הוא אינו חושב על השאלה הזאת. כרגע הוא הבעלים של חברה גדולה שהתחילה לא מזמן לפעול בבורסה, וזו אחת מ־30 חברות אמריקאיות המתעסקות בכך. „וזה מיספר קטן, הכולל גם רוכלים לא רציניים, במדינה שתעשיית הסרטים שלה כל־כך גדולה," הוא אומר. על הקירות במישרדו תלויות כרזות של סרטים אמריקאיים מפורסמים, לצד פלקאטים של סרטים ישראליים, שאותם ניסה למכור באמריקה. למרות הצלחתו היחסית, מסיס אינו שחצן ואינו מרבה להתפאר בנכסיו או במעשיו.

■ ■ ■

● למה אתה פה, בניו־יורק?

צריך להעמיד את הדברים בפרופורציה הנכונה ולהתחיל מהשאלה: מה עשיתי אחרי הצבא. זה שייך למעשה לסוציולוגיה. אנחנו היינו בכיתה אחת בתיכון חדש וגמרנו ב־'52.

● מי זה „אנחנו"?

החברים. היו שלוש שמיניות. בכיתה היו כחמישים נערים ונערות, והם היו מחולקים פחות או יותר ככה: 25 נערים ונערות בהשומר הצעיר, 20 בתנועה המאוחדת, שניים־שלושה במחנות־העולים ואחד מברית־הנוער הקומוניסטי. לא היה אף אחד אחר. 32 שנה אחר־כך אפשר להסתכל ולראות מה קרה עם החבר'ה.

● איפה היית בחלוקה הזאת?

בהשומר הצעיר. אפשר לראות היום שכל מי שהיה בהשומר הצעיר, פרט לאחד, שהוא עוסק במחקר בכור האטומי — כולם או שהם חברי קיבוץ, או שהם בתי־אטרון, או במיקצועות חופשיים. כל אלה שהיו בתנועה המאוחדת, או במחנות־העולים, ולא הלכו לקיבוץ — כל הדרכים היו פתוחות לפניהם אחרי הצבא.

● למשל?

אני הייתי בן של פועל־בניין, ולידי ישב בן של פועל־בניין. אבל אבי היה חבר מפ"ם ואביו היה חבר מפא"י. אז ב־'56־'57, כשיצאתי מהצבא, ומותר היה לעזוב את הארץ עם חמישה דולר,

„יש כאן אנטישמיות גלויה והיהודים לא עושים כלום. כי מה שמעניין את האירגונים היהודיים זה ערפאת ומובארק ופאבה"

כולל הוצאות שכר־לימוד ושהייה, אז באורח פלא לבנים ולבנות של חברי מפא"י היו הכספים והאמצעים — למרות שחיינו באותם התנאים, והמשכורות היו אותן המשכורות. להם היו, באורח פלא, האמצעים לנסוע לחוץ־לארץ ללמוד רפואה ושאר דברים, או שיכלו להישאר בצבא־הקבע, או להיות דיפלומטים במישרד־החוץ, או פקידים בכירים במישרדי־הממשלה, או כל מה שהם רצו. כל האפשרויות היו פתוחות. ואילו אנחנו, אלה שעזבו את הקיבוצים, יכלו להיות שחקנים, במאים, עיתונאים, עורכי־דין.

● זה נחשב פחות טוב?

לא, לא. זה רק מראה על כיוון. במדינה שהאנשים בה היו שווים, כי הם הלכו לצבא, והם היו שווים בשדה־הקרב והם היו שווים באימונים ובאמבוש, והם היו שווים בבסיס־השיחרורים ואחר־כך במילואים — ברגע שהם עזבו את תל־השומר, נגמר השיוויון. לאחד, שישב מימין בשולחן־הלימודים, היו כל האפשרויות, הוא יכול אפילו להיות מנהל מישרד ראש־הממשלה. השני, שישב משמאל בספסל־הלימודים, יוכל להשתלב רק בשמינית או בחצי שמינית של הספקטורם של החיים במדינת־ישראל.

● היו דברים שרציתי לעשות ולא יכולת, בגלל השתייכות פוליטית?

היו המון דברים שרציתי לעשות ולא יכולתי. רציתי להישאר בצבא ולא נתנו לי. גייסו אותי לצבא־הקבע ואחר־כך שיחררו אותי.

● משום שהיית אדום, כי היית בממ"ם?

זה היה ככה: השתחררתי מהצבא ביוני '56. ביולי '56 עבדתי בהעולם הזה כמגיה. לא מסיבות פוליטיות. כשאדם משתחרר מהצבא ואין לו גרוש בכיס, הוא מחפש את העבודה הראשונה שהוא יכול לעשות, ומה יכולתי לעשות? לעבוד בעיתונות. אז הלכתי לעבוד בתור מגיה בדפוס בהעולם הזה. זה לא היה תהילה או יוהר.

יום אחד נתקלתי ברחוב ברם רון, שהיה אז מפקד הגדנ"ע. למרות העובדה שעשיתי לו צרות אימות בגדנ"ע, הוא שאל אותי אם אני רוצה לחזור לבאר־אורה. חשבתי שכדאי לחזור לצבא. שם הייתי מלך. אז אמרתי שלום לאבנרי — הוא לא שמח, כמובן — ונסעתי לבאר־אורה.

שם קיבלו אותי בתופים ובמחולות. הייתי סגן־המפקד. אז היו נוסעים לשם יום שלם, זה היה המערב־הפרוע והיינו מלכים. בשביל איש צעיר זה היה נחמד מאוד. אבל כשהייתי צריך לקבל את החוזה של איש צבא־הקבע, כבר היה רשום אצלי שעברתי בהעולם הזה. אז שיחררו אותי.

חזרתי, ואבנרי קיבל אותי חזרה, ונעשיתי כתב לענייני מישטרה ובית־המישפט.

בית־המישפט היה אז קטן, ולידי שולחן אחד היו אוכלים עורכי־הדין, השופטים, התובעים, העיתונאים וכולם.

אז היה מישפט עמוס בן־גוריון, אני סיקרתי את המישפט הזה. מישפט קסטנר, גם אותו סיקרתי. אחרי שבועות אחדים כבר הופיעו כתבות־שער שלי בעיתון. אנשים היו באים ומספרים לי סיפורים בבית־המישפט. זה היה קל, כמו שאמרתי, אנשים היו יושבים ליד שולחן אחד. שנתיים עבדתי בהעולם הזה.

יום אחד בא אלי ראש־עיריית אילת, חנוך נגר, וסיפר שהם עומדים לעשות את חגיגות העשור. הוא אמר שישלמו לי 500 לירות בחודש, יתנו גם מקום לגור ואוכל והכל, ושאני אארגן את החגיגות. שוב באתי לאבנרי, הפעם הוא ממש כעס. אני ארזתי את החפצים ונסעתי לאילת.

פיתאום בא אליי מישהו בוועדת־העשור ואמר לי שהוא בא להחליף אותי, שהתקבלה הוראה לפטר אותי. ואז ראש־העיריה קרא לחברי־המועצה — הוא היה אומנם מפא"ינק, אבל היה הולנדי — והיה בלגאן וצעקות ואמרו שכל המועצה תתפטר. במועצה היו כולם בסגדלים ובמיכנסיים קצרים. רק ראש־העיריה ישב בחליפה. כולם צרחו צרחות־אימים, והוחלט שאסע עם עוד מישהו וננסה לסלק את רוע הגזירה גם במישרדי השיק"בית.

אסור לשכוח שקודם הייתי סגן מפקד באר־אורה והיו אצלי כל הקודים של פיקוד־דרום והייתי משתתף בישיבות סודיות. הכל היה אצלי, אם רציתי לפגוע בביטחון־המדינה. אבל הפרו־פורציות היו שונות לגמרי. אז ניסו לדבר עם עמוס מנור ועם טדי קולק. אני הלכתי ללוי יצחק הירושלמי, שהיה אז בהסתדרות, ואחרי דיבורים החזירו אותי לעבודה.

המשכתי את חגיגות־העשור, ובזה נגמרה הקריירה הממשלתית שלי. אז זה נותן לך את התשובה לשאלה אם זה היה כך באמת.

אחר־כך המשכתי לארגן כל מיני אירועים. כלומר, כך סיווגו אותי — לעשות חגיגות. זה היה בסדר בשביל השיק"בית.

● זה יצר בך בעסים, מרירות, או שינאה?

מרירות אולי כן.

● אתה חושב שהיית רוצה להתקדם בסולם הממשלתי?

בצבא יכולתי להתקדם יפה מאוד.

מסיס על מירפסת דירתו בניו־יורק

„אני לא מהגר. אני אזרח ישראלי ואין לי דרכון אחר."

● רצית?

אני כבר לא רציתי שום דבר. הגעתי לצבא מהקיבוץ, וקודם הייתי בתל־אביב והכרתי כל מיני אנשים. ובצבא הייתי רשום כעיתונאי. אחרי שהייתי בקיבוץ, עזבתי. או יותר נכון לומר — גירשו אותי.

● אז אולי זה לא עניין של דעות פוליטיות, אלא שאתה פשוט עושה צרות בכל מקום?

כולנו עושי־צרות. אז גמרתי בסיס־קליטה־ומיון וקיבלתי הצבה. אחרי ששמעו שאני עיתונאי, שלחו אותי למערכות. שהיה ברחוב נחלת בנימין בתל־אביב. ישבתי שם במערכות־ים. שהיה עיתון בלתי מסווג לחלוטין, שהיו

„אני עשיר במושגים ישראליים, לא אמריקאיים. פה יש חמישה מיליון מיליונרים. המימסד היהודי מכר את מדינת־ישראל תמורת טובות־הנאה"

מוכרים אותו בקיוסקים פעם בשלושה חודשים. ואז הגיע מישהו ושאל מה אני עושה שם. באותו הרגע ידעתי שזה הסוף שלי במערכות. זה היה בעל דפוס שהדפיס שני עיתונים — את מערכות ואת השמאל של סנה. ובין הקיבוץ לצבא הייתי עוזר לעמיקם גורביץ להגיה את השמאל של סנה. ובעל הדפוס היה יושב לידי ומחכה שיתנו לו את הכסף. אז כשהוא נכנס למישרד של מערכות, ידעתי שזה הסוף, ובאמת אחרי כמה דקות קרא לי קצין הניהול של מישרד־החקירות ואמר לי שנפלה טעות, ושאני לא שייך לשם.

ואחר־כך שלחו אותי לבאר־אורה. בהתחלה זה היה נורא, זה היה כמו בסיס גזירה. לא היה הרבה מה לעשות שם. ואז אורי סלע סידר לי שוב לעבוד במחנה גדנ"ע, וגם במחנה גדנ"ע לא היה הרבה מה לעשות, כי לא היה קשה להוציא עיתון פעם בשבועיים. אז בערב הייתי עובד ביונייטד־פרס. יאיר צבן היה העורך של קול־הנוער הקומוניסטי, והוא ביקש שאורי סלע ואני נבוא לעזור לו לעמד את העיתון. מכיון שזה היה בצריף שליד יונייטד־פרס. אז היינו הולכים לעזור לו. ושם כנראה צילמו מהשיק"בית. אני אף פעם לא הייתי חבר המיפלגה הקומוניסטית.

יום אחד ישבתי בבמחנה גדנ"ע ובאו איזה רס"ר וסרן ואמרו שאני הולך למאסר. שאלתי למה, ואמרו לי שזה בגלל ריגול. שאלתי: ריגול לטובת מי? אמרו לי: האמריקאים. אז נרגעתי. גם המפקד שלי שאל מה פיתאום עוצרים חייל שלו. והם אמרו שאני עובד ביונייטד־פרס בלילה ושולח ידיעות.

בקיצור, נסענו פמליה שלמה ליונייטד־פרס. והביאו את המנהל והביאו את המהנדס הראשי של הטלפרינטרים והוא הסביר להם שאפילו עם פטיש אי־אפשר לשלוח הודעות במכשיר, אלא רק לקבל.

כתוצאה מכך היה לי מישפט, לא על ריגול, אלא על עבודה בלילה. ושלחו אותי חזרה לבאר־אורה. אבל זה רק מראה שוב את אותו הדבר, כי השיק"בית רצה לסלק אותי, ושלחו אותי שוב למקום שבו היו לי מפתחות של הצופים ושל

מסיס בספסל־הסרטים בקאן

„אני לא מרגיש שום דבר משותף עם מר כהן מברוקלין..."

(המשך מעמוד 15)

פקודת־המילחמה, ולמקום שבו היה לי כוח פיקודי, ושם באמת יכולתי לגרום נזקים — אילו באמת היו לי מחשבות כאלה בראש.

זו תשובה ארוכה מאוד לשאלה קצרה מאוד.

● אתה לא מתרפק יותר מדי על התקופה הזאת?

לא. זה מסביר את הדברים. זה מסלול שלי ושל חברים אחרים. לא היתה ברירה אחרת.

● לא היתה לך ברירה אלא לעזוב את האריץ?

עוד לא הגענו בכלל לעזיבת הארץ. זה רק מראה לך איך מצאתי את עצמי בעיתונות ובאירגון חגיגות. וביחס־ציבור ומשם בפירסום ומשם בסרטים. זה היה המסלול. והמסלול היה ברור: תיקשורת.

● אתה חושב שהיית רוצה לעשות דברים אחרים אילו היתה לך האפשרות?

ללא כל ספק יכולתי לעשות דברים אחרים.

● רצית?

בוודאי שרציתי. אבל זה כמו המערכון של הגשש. כשהלקוח אומר: „אבל אני רציתי שהקיר יהיה בצבע כחול!" והצבע אומר לו: „גם אני רציתי. אבל זה לא יצא."

אנחנו מדברים על השנים שאחרי מיבצע־סיני

„אני נאמן למדינת־ישראל. בשאלות יסודיות חשוב מה האדם מרגיש, לאיזו מדינה הוא מרגיש שהוא שייך. ישראל, לדעתי, היא מדינה רק לישראלים"

ואחרי הפרשה, אחרי רצח קסטנר, עד 63', כשאשכול הגיע לשילטון — כלומר, 10 שנים אחרי שגמרתי תיכון — ויודעים יפה מאוד מה אפשר ומה אי־אפשר. זה לא כמו בארצות־הברית שאם אני לא מצליח בניו־יורק, אלך לבוסטון. ואז היה הציבור האזרחי, ציבור הפועלים, הערבים, הקומוניסטים וחברות — וזה הכל. צריך לראות איפה הדברים עמדו.

● לא רצית ללכת ללמוד?

למדתי מישפטים.

● בארץ?

כן. אבל המסלול הזה של עיתונות ותיקשורת לא נותן מקום לשום דבר נוסף. וקשה ללמוד במצב הזה. ובינתיים הפכנו לסלף־מייד־פיפל בעצמנו במשך השנים.

■ ■ ■

● נולדת בארץ?

כן.

● וההורים שלך?

בסרביה. ועכשיו ביחס לשאלה הראשונה שלך: קשה מאוד לשאול את השאלה מדוע לא חוזרים ארצה. אפשר לשאול אותה בכמה דרכים: אפשר לשאול למה עזבת את הארץ, או היגרת, או ירדת. אפשר לשאול מדוע החלטת להשתקע בארצות־הברית. ואפשר לשאול מדוע אתה לא חוזר — ואלה לא שאלות דומות.

אז יש שני חלקים: החלק האישי, בגלל העובדה שהמסלול הוא כזה, יש התגבשות של מצב שלמעשה את המיקצוע שאני מנהל אותו מכאן, אי־אפשר לעשות בארץ. וכמו שתפוזים אפשר למכור מישראל ומספרד ומקליפורניה, ושוקולד אפשר למכור משוויץ, או סרטים באנגלית אפשר למכור משני מקומות בלבד — מאנגליה ומארצות־הברית.

אז באופן מעשי, אזרח ישראל שעוסק ברישוי סרטים, יכול לעשות את זה רק כאן.

● לעובדה שאתה פה אין סיבות אידיאולוגיות?

עוד לא הגענו לזה. אמרתי שאענה על רובדים שונים. וזה הרובד האישי — זו הפרנסה שלי.

עכשיו ביחס לשאלה האידיאולוגית. לא נסעתי ב־74' בגלל סיבות אידיאולוגיות, ואני לא מחליט היום שלא לשוב בגלל סיבות אידיאולוגיות. כשנאתי, ב־74', שלחה אותי חברת ישראפילם לנהל את המישרד. עד 77' הייתי ראש־המישרד שלהם פה, ואז היתה לי ברירה לחזור ארצה או לשנות כיוון.

ולמעשה, שניתי כיוון בגלל סרט ישראלי, הסרט רגעים של מיכל בת־אדם. היא ביקשה ממני שלא אחזור ארצה אלא שאתעכב כמה חודשים ואמכור לה את הסרט. ובינתיים גם משה מיזרחי עשה סרט, והתעסקתי גם איתו. וכך נולדה החברה הזאת שלי.

● זאת אומרת, שבל הזמן היה לך בראש שאתה תיכף חוזר לארץ?

לא. לא אמרתי את זה. רק הסברתי את הדרך ההגיונית: העניין הפיסי. הכלכלי. המיקצועי. וככה זה נמשך. ואז השאלה היא אם באמת עזבתי את הארץ ובאמת אי־אפשר להחזיק את החבל בשני הקצוות. מדינת־ישראל קמה כבית לאומי לעם היהודי. אני רואה את מדינת־ישראל כמושבה של עם ישראל. ולא כמדינה בפני עצמה. ואם מספרים לנו שמדינת־ישראל היא מקום מיקלט, אז יש רשות לישראלים שהם יהודים לשבת בניו־יורק, או בלוס־אנג'לס, או בפאריס, או במוסקבה. או בתל־אביב בריזיק באותה המידה. כי אם יבוא מחר (ליאון) צ'רני או מישהו כזה, הוא יכול להיות אזרח מכובד במדינת־ישראל. אבל אם יבוא איזה רבינוביץ, או מישהו אחר מרחוב הירשנברג בתל־אביב. הוא יהיה יורד ונפולת־נמושות. כשהוא עוזב את רחוב הירשנברג ובא לקווינס.

● זאת אומרת שאתה חולק על ההגדרה ועל הטרמינולוגיה?

על הכל, בוודאי.

● אילו היו אומרים שאתה מהגר, זה בסדר? ישראלי מהגר זו הגדרה נכונה?

אם את שואלת אותי אם אני מהגר, התשובה היא לא. אני אזרח מדינת־ישראל. מחזיק רק בדרכון של מדינת־ישראל.

● אין לך דרכון אמריקאי?

אין לי דרכון אמריקאי. אין לי כרטיס ירוק אמריקאי, ולא נשבעתי אמונים לדגל האמריקאי, כמו אנשים אחרים. שאני לא רוצה להזכיר את שמותיהם. והם נורא מכובדים בארץ.

● אתה רואה בזה משהו רע בישראלי נשבע אמונים לדגל האמריקאי ומחזיק בדרכון אמריקאי?

אני רואה בזה דבר חמור מאוד. איזה סיבה יש להם לעשות את זה?

● הם נמצאים פה והם גרים פה.

ומה אני?

● למה אתה לא עושה את זה?

בשביל מה אני צריך את זה?

● אתה חי פה בניו־יורק ועובד פה כשברשותך רק הדרכון הישראלי שלך?

כן, וכל אחד יכול לעשות כמוני. לא נהגי־הטכסי.

● זה מתוך עיקרון?

ודאי שכן. אנשים שואלים אותי למה אני לא לוקח אזרחות ולוקח כרטיס ירוק. ולזה יש לי תשובה ניצחת: כי אני לא ציוני. לציונים יש שני דרכונים. אני ישראלי ויש לי רק דרכון אחד. ומי שלוקח דרכון נוסף עובר על החוק, כי בשבועת־האמונים נאמר במפורש, שהאדם נשבע לבטל את הנאמנות שלו לכל ריבון אחר.

● אתה רוצה לומר בזה שאתה נאמן למדינת־ישראל?

בוודאי שאני נאמן למדינת־ישראל.

● במה אתה נאמן למדינה?

באנגלית יש „סטייט" ויש „סטייט אוף מיינד". סטייט, כלומר מדינה, זה דבר שיכול להשתנות. יום אחד זה רודזיה, ולמחרת זה זימבבווה. הוריי נולדו בבסרביה, ועכשיו, אחרי שהיא סופחה לברית־המועצות. הם צריכים להגיד שהם נולדו במולדביה. אז כשמדברים על שאלות יסודיות ושואלים מה האדם מרגיש? לאיזו מדינה הוא שייך? זו שאלה של „סטייט אוף מיינד" — מצב של תודעה. לפי דעתי, ישראל היא מדינה רק לישראלים.

מסים מוּל המחשב במישרדו

„הארץ היא מושבה. וניו־יורק היא אם־המושבות!"

● מה זה ישראלים?

כאלה שנולדו בארץ, או כאלה שבאו ארצה וביטלו את אזרחותם הקודמת והתקבלו כישראלים — לא דווקא לפי חוק־השבות, אם כי לצערי הרב אין כיום אפשרות אחרת, זה יהיה באחרית־הימים, כשיהיה קריטריון של מדינה תרבותית, שמקבלת אזרחים חדשים אחרי תקופת נסיון.

■ ■ ■

● אתה מגדיר את עצמך רק כישראלי, לא כיהודי?

בוודאי שאני לא יהודי, מתי הייתי יהודי? לא עשו לי בר־מיצווה אפילו. לבניי־גילי לא היו עושים בר־מיצווה. מה פיתאום יהודי? יש לנו תרבות יהודית ומסורת יהודית מפני שאנחנו, כנראה חלק משושלת של אנשים שעזבו את הארץ לפני אלפיים שנה. ההורים שלנו, שבאו ארצה, הם ההמשכיות של התרבות היהודית, וגם זה בספק גדול.

● אתה מרגיש משהו משותף בינך לבין מר כהן מברוקלין בגלל העובדה ששניכם יהודים?

שום דבר משותף. זה שונה גם בין אנשים שיש להם מישפחות, לכאלה שאין להם מישפחות, כי הילדים הולכים לבתי־ספר יהודיים.

● רוב החברים שלך כאן הם ישראלים?

כן. יש גם חברים שבאו מן הארץ. אין לי שום דבר משותף עם כהן. אבל זה לא כל־כך פשוט. כי אם לוקחים את היהודים האמריקאים ומדברים עם כל אחד לחוד, אז פיתאום מתברר שהיהודים כאן הם בשמאל. אם כי כציבור הם מתגלים כאן כקולקטיב אגרסיבי לאומני. לדוגמה: עורך־הדין שלי, רואה־החשבון שלי, שניהם בעלי מיקצועות חופשיים בגילי 45. אנחנו מדברים הרבה. כש־שואלים אותם איך הם מסכימים למשל, שיו"ר ועדת־הנשיאים של האירגונים היהודיים האמריקאים הולך לבית הלבן ומודיע בשמם שהיהודים מתנגדים למכירת נשק לסעודיה, הם אומרים שהם לא יכולים לעשות בעניין הזה כלום. כלומר, כל כהן שונה מחברו.

וכשיש בחירות לכל האירגונים היהודיים, לא עולות בכלל שאלות מדיניות ביחס לישראל, או ביחס לדת.

מסים בכינוס סוליטי בתל־אביב, 1965

„המימסד היהודי מכר את מדינת־ישראל תמורת טובות־הנאה..."

כאן מדברים על דברים שקשה לשים עליהם את האצבע. אני חייב להישאר ישראלי, אפילו אם כל חיי לא אסע אפילו פעם אחת לישראל. כמובן שבמיקרה האישי שלי זה לא כך, כי אני נמצא בארץ ארבע פעמים בשנה, ואני קורא עיתונים ישראלים. ואני כותב מיכתבים לעיתונים ישראלים.

● אין לך שום דבר ישראלי בבית, לא משהו שראיתי בכל אופן. הרוב הם דברים מהמיזרח הרחוק.

קו הראיה שלך מגיע עד המילון העברי־עברי שם? יש לי פה שיבעה חדרים, יש לי פה ספריה ענקית בעברית. אני לא חושב שהדירה שלי ברמת־אביב נראתה אחרת.

● יש לך בית בארץ?

כן. אבל את כל הקישוטים אני מביא מכל

„מדינת־ישראל קמה כבית לאומי לעם ליהודי. אני רואה את מדינת־ישראל כמושבה של עם־ישראל, ולא כמדינה בפני עצמה"

העולם. ככל מיקרה, העניין של הישראליות זו שאלה ערכית. האדם שייך למקום שהוא מרגיש שהוא שייך, אלא אם כן הוא רוצה לשנות את זה, וזו זכותו המוחלטת. זה שיהודי בברית־המועצות, שרוצה להיות אמריקאי, ומשתמש בשקרים נאלחים ואומר שהוא רוצה לבוא ארצה להתחבר שם עם אבותיו, ולמעשה הוא רוצה להיות בעל קיוסק בברוקלין — זה ענייני. אני מתעב אותו בגלל זה, אבל זה לא ענייני. אבל לא יעזור שום דבר.

האנשים שמנהלים כאן את כור ואת בנק־לאומי — מנהל בנק־לאומי נמצא כאן 25 שנה, מישהו העז להגיד שהוא לא ישראלי? יש אנשים שישבו כאן 30־40 שנה. בעיתונות הישראלית, ישראלי זה מי שיש לו מחמישה מיליון דולר ומעלה. למשל, על משולם ריקליס לא אומרים „היורד ריקליס", אומרים „המיליונר הישראלי ריקליס". אבל אם מדובר על נהג־המונית ריקליס, אז הוא „נפולת־הנמושות".

זה הולך בכלל לפי חשבון הבנק. ג'ו נאצר, שרצה לקנות את אתא, היה המשקיע האמריקאי שקונה את אתא, אבל כשמספרים על הבית שלו בקיסריה, אז מדברים על הישראלי ג'ו נאצר.

אז אני לא יודע מי מהם ישראלי — ואת כולם אני מכיר, דרך־אגב — אותי זה מעניין בקליפת השום. וגם אם הוא ישראלי, זה ישראלי שאני מתנגד לו.

● אתה מרגיש שאתה יושב בגולה?

לא, מה פיתאום? כאן זו אם המושבות, שם זו המושבה.

● מה יקרה אם מחר תהיה סה אנטישמיות?

זה לא נוגע לקרסוליי. קודם כל, אנטישמיות. היום יש כאן אנטישמיות. ואם אני יודע מה זו אנטישמיות, זה רק מאז שנאתי לארצות־הברית. זה לא נגדי. לאנטישמיות אין קשר אליי.

● למה?

כי אנטישמיות, איפה שהיא לא תהיה, היא לא אנטישמיות נגד הבן־אדם, אלא נגד הציבור היהודי. אנטישמיות זה מושג חברתי.

(המשך בעמוד 26)

בושה באיצטדיון

עוד תיקווה אחת התבדתה.

תמיד אמרתי לעצמי: הדתיים ינצחו בכל הקרבות, כי מולם עומד ציבור רופס, חלשלוש, סובלני, בעל מצפון רע. הציבור החילוני לא יילחם לעולם, גם לא על זכויותיו המקודשות ביותר.

אבל יש ציבור אחד בארץ, שיעלה על הבאריקדות אם יפגעו בקודש־הקדשים שלו.

זה לא ציבור שוחרי הבשר הלבן. אדם לא הולך למות למען סטייק מדיום־רייר.

זה לא ציבור המתרחצים בשבת. כמו מארי אנטואנט, הוא אומר לעצמו: „אם אין אוטובוס, ניסע בטקסי־שרות!"

זה לא ציבור צופי־הקולנוע בלילות־שבת. הם יקנו מכשירי־וידיאו.

זה גם לא ציבור פסולי־החיתון. כהן־גרושה, הממזרים למיניהם. ממזר ימצא תמיד פיתרון, שהרי על כן הוא ממזר. מכסיקו. קפריסין. משהו.

לא כן חובבי־הכדורגל.

חובבי־הכדורגל — הם יילחמו! אם מישהו ינסה לפגוע במישחק־הכדורגל בשבת אחרי־הצהריים, הם ירוצו באמוק: הם מוכנים לקלל את השופטים הבן־זונות, לשלוף סכינים מול פני אוהדי הקבוצה היריבה, להשתולל כחיות־טרף ברגע של מפלה, לשפוך דם בבריסל. אוי למי שינסה לקחת מהם את המישחק בשבת!

והרי אוהדי־הכדורגל הם יורשי מסורת עתיקה. הם המתייוונים של ימינו, פשוטו כמשמעו. כל פולחן הכדורגל בא מיוון העתיקה. בית־המיקדש של הכדורגל הוא האיצטדיון — צורה עברית של המילה היוונית סטאדיון (מסלול של כ־200 מטרים למירוץ רגלי או למירוץ־מרכבות, ומכאן כל מיגרש־ספורט).

המקבים עברו את הארץ לאורכה ולרוחבה והרגו את חובבי־האיצטדיון, שוחרי ההתעמלות הגימנאסטיקוס (גומנוס — עירום), ושאר מעריצי הספורט היווני. זאת היתה מילחמת־דת מובהקת.

לכן ידענו כי במוקדם או במאוחר תצטרך להתרחש ההתנגשות המכרעת: דתיים נגד חובבי־כדורגל, פיאות מול שרירים, שוחרי־שבת מול שוחרי־מישחק. זה יהיה הקרב האחרון. ובו ינחלו הדתיים את מפלתם המכרעת.

אך הנה זה בא ברמת־גן — ושום דבר. המיפלצת רבת־הראשים, הצורחת „מניאקים!", התוקעת בחצוצרות והמנופפת דגלים, עומדת מול המאלף הדתי ומקפלת את הזנב. ח"כ אברהם שפירא מבטיח להם כסף, בבוז גלוי, ושוחרי־הכדורגל יושבים על אחוריהם כמו אריות בקירקס (המצאה רומאית. לא יוונית). איש אינו צועק: „השופט בן־זונה!"

זהו. אבדה התיקווה האחרונה.

פרצוף מתוך תמונה

לפני כמה ימים ניגש אליי איש ושאל אותי שאלה המפחידה אותי מכל: „אתה זוכר אותי?"

הבטתי בו. האיש היה בגיל העמידה, ואשתו עמדה לידו. זוג תל־אביבי מבוסס ומכובד.

התעמקתי בפנים. הם הזכירו לי משהו, משהו רחוק ומעורפל.

„אה... לא בדיוק..." גימגמתי.

„אתן לך סימן," התנדב האיש. „לטרון!"

ואז, פיתאום. התקשרו הפנים למקום ולזמן. ליתר דיוק: לתמונה.

הפנים האלה מופיעים בתצלום מלפני 37 שנים. ראיתי אותם הרבה פעמים מאז, בכל פעם שנתקלתי בתצלום הזה. אבל בתצלום הם קפאו בגיל 18. האיש שפנה אליי היה כבן 55.

בראשית מאי 1948 צורפה פלוגתי זמנית לגדוד 51, לצורך מיבצע אשר נועד להבקיע את הכביש לירושלים. שנחסם בלטרון על־ידי כוחות פאוזי אל־קאוקג'י. בראש המיבצע עמד יובל נאמן (כן, אותו יובל נאמן).

עם רדת הלילה הגענו בשלום עד לטרון, והתכוננו לקרב עם שחר למחרת היום. המחלקה שלי שוגרה על־ידי יובל לגיבעה סמוכה, כדי לאבטח את האגף המיזרחי.

בבוקר התפתח הקרב. נראה כי כישוריו של יובל נאמן כמצביא לא עמדו לו, כי הקרב הפך במהרה לשחיטה. לכוח הפלסטיני היו תותחים, הראשונים שנתקלנו בהם במילחמה. הם גרמו לתבהלה (פאניקה) אצל כוחותינו, והם התחילו לברוח. היתה זאת מנוסה פרועה ובלתי־רציונלית. האנשים רצו אחורה, אל תוך השטח המופגז. כמאה איש נהרגו תוך שעה לנגד עינינו.

לנגד עינינו — כי אנחנו היינו בבחינת צופים מן הצד במחזה. הגיבעה שלנו היתה מכוסה בצימחיה גבוהה, והאוייב לא גילה אותנו כלל. לא יכולנו לעשות דבר. שכבנו וצפינו במתרחש.

לבסוף הגיע אלינו אחד ממפקדינו ונתן לנו פקודה לסגת. היינו האחרונים בשטח, והאוייב התחיל להתקדם. השדה היה ריק — חוץ מן המתים והפצועים שנשארו פזורים בשטח. פה ושם גם הצטרפו אלינו בחורים מכל מיני יחידות, שתפסו מחסה ונשארו בודדים.

התחלנו לסגת באיטיות, תוך השבת אש, ובדרך אספנו פצועים. היה חם מאוד. לא נותרו לנו מים. הדרך היתה ארוכה ומתישה, והפצועים היו כבדים.

היתה לי עוד צרה. בראשית המילחמה רכשתי מצלמה. היתה זאת מצלמה פרימיטיבית, דגם שהנפיק הצבא האיטלקי לחייליו במילחמת־העולם. אפשר היה לשחק בה כדורגל, מבלי שתינזק. לא היה בה כמעט מה לכוון.

במשך כל המילחמה כתבתי רשימות ושלחתי אותן לפירסום בעיתון. אבל לא צילמתי. הפעם החלטתי לנסות ולצלם מהלך שלם של קרב, מתחילתו ועד סופו. וכך עשיתי.

צילמתי את הפלוגה הנערכת לקרב. את אוהלי־הסיירים שלנו בחולדה. את התור לאוכל. את היציאה במשוריינים. את המיקלע האחרון המשיב אש מבין השיחים. ועכשיו התחלתי לצלם את

הובלת הפצועים. ארבעה חיילים הנושאים אלונקה. ועליה פצוע־קשה.

הרמתי את המצלמה הקטנה לעיניי, ואז פנה אליי אחד מארבעת החיילים בגערה: „תפסיק לצלם, יא ———, ותעזור לסחוב!"

הפנים האלה, האומרות את המלים האלה, הונצחו בתצלום. מדי פעם, כשאני עובר על תצלומים ישנים, אני נתקל בפנים האלה, וזן עדיין זועקות לעברי.

עכשיו חייכו אליי הפנים האלה, פניו של איש נחמד, רגוע, שהחזיק בידו כוס־משקה ושאל: „אתה זוכר אותי?"

פאשיסטי כל העולם — התאחדו!

יש רק אינטרנציונל אמיתי אחד בעולם — וזהו האינטרנציונל הפאשיסטי.

לכאורה זה פאראדוכס. שהרי עיקר־העיקרים של כל פאשיזם הוא הטענה שהעם שלו הוא עם נבחר, עם־אדונים. גזע עליון, וכל שאר העמים נחותים ובזויים. איך יכולים לדור בכפיפה אחת פאשיזם שמי ופאשיזם אנטישמי? פאשיזם גרמני ופאשיזם צרפתי. פאשיזם לבן ופאשיזם שחור?

ההגיון אומר — אי־אפשר. אבל מה להגיון ולפאשיזם?

הנה כי כן: זה עתה הוכרע בארצות־הברית מישפט־דיבה, שהגיש ביטאון ימני־קיצוני אחד נגד ביטאון ימני־קיצוני שני לפני 15 שנים. תוך כדי בירור מישפט ארוך זה התגלו כל מיני עובדות מעניינות.

למשל: שיש קשר בין הליגה להגנה יהודית של מאיר כהנא (אז) ובין אגודת גוון ברך.

כדי להבין את האבסורד שבדבר, צריכים לדעת מה טיבה של אגודה זו. ג'ון ברץ' היה סוכן־ביון אמריקאי, הרפתקן שאבד בסין הארומה מבלי להשאיר אחריו עיקבות. מסביב לזיכרו נוצר מיתוס לאומני־קנאי, וזה הוליד את אגודת גון ברץ – אחת האגודות הקיצוניות ביותר של הימין המטורף. הלאומני והגיזעני האמריקאי. הוא גם אנטי־כושי וגם אנטישמי בטבע מהותו.

כהנא, הגיזען היהודי, וחסידי ג'ון ברץ', הגיזען האנטישמי? היילכו שניים יחדיו. בלתי אם נועדו? ועוד איך! זאב פאשיסטים וכבש פאשיסטים יכולים לגור יחדיו, לפחות עד לשעת הארוחה.

חברי־המושבעים קבע כי הביטאון הנתבע, ליברטי לובי („שרולת החרות"), לא התחייב בהוצאת לשון־הרע, כאשר אמר על הביטאון התובע, נשיונל רוויו („הביטאון הלאומי") ששיתף פעולה עם אגודת גון ברץ ועם מאיר כהנא. לעומת זאת הרשיע את הביטאון הנתבע בהוצאת־דיבה, על כי טען שהתובע שיתף פעולה עם לינקולן רוקוול, מייסד המיפלגה הנאצית האמריקאית, שמת בינתיים.

מי חסר בתערוכה הזאת של הימין הקנאי? נכון: הליגה נגד השמצה של בני־ברית. שהיא מעין גסטאפו רוחני של המימסד היהודי האמריקאי. לדיכוי כל גילוי של ביקורת יהודית ולא־יהודית. ובכלל זה ביקורת מצד תנועת־השלום הישראלית.

השופט גרין קבע במישפט קודם, כי הביטאון הימני ב' (ליברטי לובי) השמיץ את הביטאון הימני א' (נשיונל רוויו) כשכתב שזה „מעודד סוטי־מין תוקפניים לבצע מעשים מגונים בילדינו", וכן שהוא משמש כביטאון של הליגה נגד השמצה של בני־ברית.

כפי שאמרו מארכס ואנגלס (כמעט): „פאשיסטי כל העולם — התאחדו! אין לכם מה להפסיד מלבד הכבלים שבהם אתם מתכוונים לכבול את עמיכם. יש לכם עולם שלם לזכות בו."

קומנדו במיאמי

שאלתי את דליה לביא. אבל היא לא ידעה מה מתרחש במיאמי־ביץ'. היא גרה במרחק של כמה קילומטרים משם, בסביבה הרבה־הרבה יותר אלגנטית.

מיאמי־ביץ' היא הרצועה הארוכה לאורך שפת־האוקיינוס בפלורידה, שאומרים עליה שהיא תל־אביב־רבתי. לשם היו שולחות המישפחות היהודיות בצפון את הוריהן הזקנים, כדי שיתחממו בשמש ולא יפריעו לצעירים. העיר שקעה בהדרגה.

עכשיו, כך אומרים, יש התחדשות. באים לשם הרבה קובאים צעירים. אנשי־בוהימה ההופכים את המקום לאיזור מבוקש יותר. וגם סתם זוגות צעירים השואפים להגיע לצמרת, והמסתפקים בינתיים בבתים זולים יותר.

מדוע זה מעניין אותי?

מפני שיש שם מערכת־בחירות על תפקיד ראש־העיריה, ושמות המועמדים משכו את תשומת־ליבי.

ראש־העיריה הוא אחד מלקום פרומברג. שמו אינו מלמד על מוצאו. אולי יהודי. אולי גרמני. אך שמות המתחרים על הכהונה מגלים יותר.

אחד המועמדים הוא אלכס דאוד. זהו שם ערבי. ובעליו הוא, מן הסתם, מהגר ממוצא לבנוני או פלסטיני. יריבו הוא רפאל הרמן, המציג את עצמו כ„פרוון ואיש־קומנדו ישראלי לשעבר". השלישי הוא מל מנדלסון, שסיסמתו אינה פחות יהודית מאשר שמו: „אז די כבר!"

אם יש לי קוראים במיאמי־ביץ' (לבטח יש) — אנא, יואילו נא לדווח לי מי ניצח.

ההבדל הקטן

הבדיחה הבאה מתהלכת עכשיו במוסקווה:

מהו ההבדל בין החוקה הסובייטית והחוקה האמריקאית?

החוקה הסובייטית מבטיחה את חופש־הדיבור וחופש־ההתכנסות.

החוקה האמריקאית מבטיחה את החופש אחרי הדיבור והחופש אחר ההתכנסות.

התמונה שצילמתי בקרב על לטרון

נאווה ארד:

„דרוש לי באופן דחוף רואה־חשבון בתחתונים!"

דרושה סופר־וומן! מנהלת־חשבונות סוג 3 עם ניסיון... יכולת ביצועית... שעות עבודה לעיתים מעבר לשיגרה... על המתאימות להתקשר לריבקה." אלה הן רק כמה פנינים ממודעה שהתפרסמה בלוח פירסומי לפני שבועיים. את המודעה קישטה תמונת נערה בביקיני מינימלי ובמגפיים, בסיגנון לבושה־עירטולה של לינדה קרטר, הסופר־וומן הטלויזיונית.

אחת הנשים שהתייחסו ברצינות למודעה וטילפנו לריבקה, היתה חברת־הכנסת נאווה ארד. היא הגיבה בכעס ובעלבון על המודעה הווולגארית.

● מה בדיוק הרתיח אותך במודעה?

ניתן להתייחס למודעה בציניות ובהומור ולתבוע, על־פי חוק שיוויון־ההזדמנויות־בתעסוקה, פירסום מיידי של סופר־מן — גבר בתחתונים, העושה שרירים ובידו נבוט. יש כמובן לציין שעליו להיות מנהל־חשבונות סוג 3 עם ניסיון, שתהיה לו יכולת ביצועית ושיסכים לשעות־עבודה לא שיגרתיות.

אבל ברצינות: פירסום מודעה כזאת הוא שערוריה, גם אם מדובר בכיכול בגימיק פירסומי המניח שהקשר האסוציאטיבי בין התיכה למיספרים יעורר סקרנות.

● אבל מטרת הפירסום היא למשוך תשומת־לב, ומודעה בזאת בוודאי מעוררת יותר תשומת־לב מאשר צורת פירסום שיגרתית.

קודם־כל, איני חושבת שהמודעה הצליחה בכך. עובדה: את לא שמת לב אליה, וכמוך גם רבים אחרים. שנית, כתוב במודעה שיש לפנות לאשה — לריבקה. אז אם ריבקה, או כל אשה אחרת, מוכנה לצורת פירסום כזאת — כאן טמונה הבעיה: כלומר: המודעות אצל נשים לנושא נמוכה. אני רק יכולה לקוות שמנהלות־חשבונות המכבדות את עצמן לא פנו כלל וכלל לריבקה.

● את, לעומת זאת, פנית אליה.

כן, ונודע לי שבסוף — אחרי הפירסום הפרובוקטיבי והמביש הזה — התקבל למישרה גבר.

● ומה עוד עשית בעניין זה?

ברקתי ומצאתי שאין לי כל אפשרות לתבוע את החברה המפרסמת לדין, מכיוון שלחוק שיוויון־ההזדמנויות־בתעסוקה אין שיניים. בינתיים, עד שהמצב החוקי לא ישתנה, אני קוראת לכל הנשים בארץ שלא להיענות למודעות כאלה ולהחרים את החברות העומדות מאחריהן.

דויד גלאס:

„אני לא יודע מה השקפתו הפוליטית של זמיר!"

הקדנציה שלו לא תימשך לעד! הבהיר ממלא־מקום ראש־הממשלה, יצחק שמיר, לשביעות רצונם של חוגים בימין. המטרה הנוכחית למיתקפות הימין היא היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר. נדמה כי הפעם זוהי מיתקפה מאורגנת וחריפה מתמיד.

שוחחתי בעניין עם מי שהיה יושב־ראש ועדת־החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת, דויד גלס.

● בשנים בהן כיהנת כיו"ר ועדת החוקה־חוק־ומשפט בכנסת — 1977־1981 — היו מיתקפות כאלה על היועץ המישפטי לממשלה?

מיתקפות? היו מיתקפות מסוג אחר, על נושאים ספציפיים. למשל, היה את העימות בין אריאל שרון לבין גד גרייבר, האיש שבנה וילה בגדרה, ובתי־המישפט פסקו שעליו לעבור משם. שרון התייצב אז לצידו בצורה החזקה ביותר, והתקיף את היועץ המישפטי לממשלה, ועדת החוקה, ואני בראשה, הכשלנו את מהלכיו של שרון, על־ידי הגשת הצעות לסדר־היום ובשיטות נוספות. כתגובה, פתח שרון במסע השמצות, הכפשות ואיומים כנגדי.

● אילו איומים?

איומים מכל סוג.

● המיתקפות כנגד זמיר ביום הן בעלות אופי חמור יותר.

מה שקורה כיום זהו עוד סימן להירדרדות של שילטון־החוק. כאשר היועץ המישפטי עומד בפרץ — אז הוא הכתובת למיתקפה מצד הקיצוניים.

● זמיר ביקן גם בתקופתך ביועץ מישפטי לממשלה. מהיכרותך עימו, אתה יכול לקבוע אם השקפותיו שמאלניות?

אין לי מושג. מעולם לא שמעתי ממנו, במהלך עבודתנו המשותפת, איזו שהיא דיעה פוליטית. זהו רק סימן לכך. שהוא אינו מתבטא באופן פוליטי, כפי שאינו צריך להתבטא כך.

● אילו היית כיום יושב־ראש ועדת־החוקה־חוק־ומישפט — כיצד היית יוצא להגנתו של זמיר?

קודם כל, אני רוצה לומר, כי המיתקפה עליו היא בעצם מתקפה על רשויות־המישפט. אין זו מתקפה פרסונאלית. זהו ביזיון של רשויות־המישפט.

אין לי מושג כרגע כיצד הייתי נוהג, אולם אני מופתע מאוד מחוסר־התגובות. הייתי מצפה לתגובות חריפות יותר מראש־הממשלה ומנשיא בית־המישפט העליון בנושא. צריך לשקול אולי אפילו תגובה מישפטית נאותה.

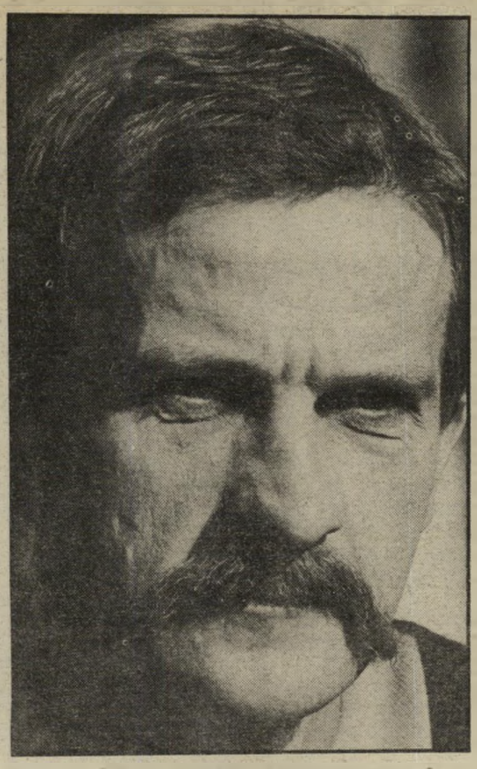

מאצ'ה מאצ'וק:

„בצילומי הקברים מהשואה ניסיתי להעביר כאב!"

בימים אלה מוצגת תערוכה יוצאת־דופן במלון קרלטון בתל־אביב. הקירות גדושים במיסגרות־מיסגרות, המתעדות בצילום ובציור את קבריהם של קורבנות השואה בפולין. האחראי על דרך ההנצחה המרגשת הזאת הוא איכר פולני, נוצרי כבן 40 ושמו מאצ'ה מאצ'וק. שוחחתי עם האמן על נושא תערוכתו. מכיוון שמאצ'וק דובר פולנית בלבד, התנהלה השיחה בכבדות, אך ברגשנות. עיקר הרגשנות הופנתה לקבלת־הפנים החמה, לה זכה בישראל.

● איך הגעת למבצע יוצא־הדופן הזה?

לפני חמש שנים הצגתי תערוכה מציוריי בכפר פולני נידח. הודמנה לשם ישראלית ילידת פולין, שהגיעה לשם לביקור. התפתחה בינינו שיחה מעמיקה. בתומה, הביטה היהודיה בעיניי ואמרה, שבמשך כל תלאותיה בגטאות הירהרה: „היכן? היכן הוא האלוהים?"

הדברים חדרו עמוק לליבי, ונוצר בינינו קשר של מיכתבים ארוכים. קשה היה להשתחרר מהשיחה הקשה ההיא. כעבור זמן התחלתי להתחקות אחר קברותיהם של קורבנות השואה.

● מה גילית?

גיליתי מאות קברים של יהודים בכל רחבי פולין. הקברים היו במצב הזנחה מתקדם ביותר. עם זה, ניתן היה להבחין בכל קבר בסיתותים ובמלאכת־פיסול שנחצבו בו. הכל היה מוזנח בצורה מחרידה. חשתי חובה עצומה לתעד את הנעשה. בהמשך לתיעוד הצילומי, החלתי לבטא את תחושתי גם בציור, והשתמשתי במוטיבים שמצאתי על הקברים.

● מה ניסית לומר, באמצעות הצילומים והציורים שאתה מציג?

זהו קשר נפשי עמוק. איני יכול להסביר את הקשר העמוק שנרקם ביני, כנוצרי, לבין היהדות. קשה לי לומר מה ניסיתי להעביר בתערוכה. אולי כאב.

● איך הגיב הקהל בישראל?

הופתעתי מאוד ממיספר האנשים שזרמו לתערוכה — מאות של ניצולי־שואה, שפרצו בבכי מול התמונות. אני מאוד נרגש מכך.

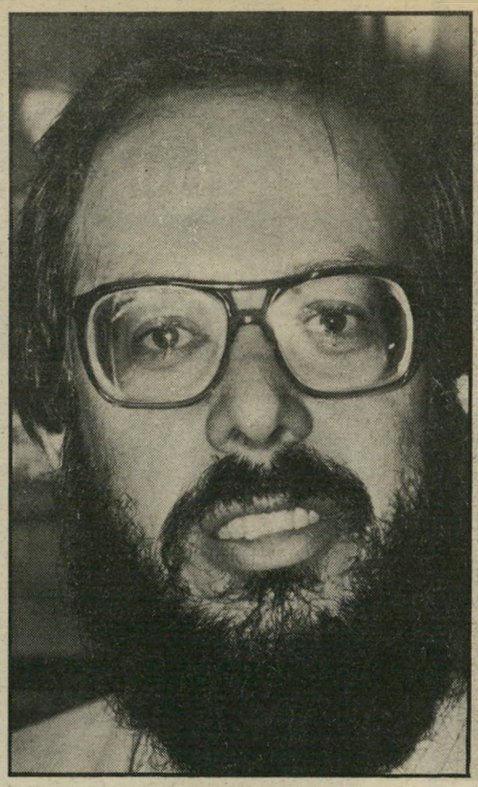

אבי עוז:

„מחאתן של המורות היא פוזה של צביעות!"

בהצגת פייסטה, **שנערכה בשבוע שעבר לפני תלמידים ומורים, יצאו כמה מורות מהאולם, לאות־מחאה על שנאמרו בהצגה מילים גסות, כמו „בת־זונה" למשל.**

פניתי אל הד"ר אבי עוז, ראש החוג לתיאטרון באוני־ברסיטה תל־אביב, ושאלתי אותו האם המילה הנוראה הזאת איננה מופיעה במחזות רציניים, המוצגים בתיאט־רונים מכובדים.

כל המחזות העולמית מלאה וגדושה בגסויות, והמילה „בת־זונה" היא מהביטויים הקלים ביותר. איפה את רוצה להתחיל? אפשר כבר מאריסטופנס, שחי במאה הרביעית לפני הספירה, ושליזיסטרתה שלו עמוסה גסויות מוסות וגלויות. דרך ויליאם שקספיר, שאצלו כל מילה שניה היא איזו גסות, והמילה המסויימת — „בת־זונה", או „בן־זונה" מופיעה אין־ספור פעמים.

יצירותיהם של מחזאים מודרניים מכובדים מאוד, כמו אלבי, שוירג'יניה וולף שלו היא רק דיבורי־גסות וניבול־פה מכל סוג ומין שאדם יכול להעלות על דעתו. אצל פינטר יש מיבחר עצום של זונות ובני־זונות, ובמחזה טוב. שהוצג בהקאמרי בהצלחה גדולה, קורא הפסיכיאטר היהודי לחבריו „זין". ומעניין, שכאשר הוצגה ההצגה הזאת בלונדון, בנוכחות מלכת־בריטניה, היא לא יצאה מהאולם כאות־מחאה על הגסויות.

אני מחזיק בידי מילון בן 160 עמודים, העוסק כולו במילים הגסות ובכוונות הגסות אצל שקספיר, וזונות ובני־זונות מפוזרים בו ביד רחבה.

● אז איך אתה מסביר את מחאתן של המורות?

פשוט, כפוזה של צביעות. המוכתבת מהקונבנציות של הסביבה.

● הטענה של המורות היתה שאת המציאות צריך לייפות בתיאטרון, ולא להראות אותה כמות שהיא.

יופי. באמת הגיע הזמן שהמחנכים יתחילו לייפות את המציאות, וכשהיא תהיה יפה, יראו אותה גם בתיאטרון. במקום לייפות את המציאות, המחנכים מתלבשים על התיקשורות ועל התיאטרון, ומלמדים אותם את העבודה שלהם. בבקשה, שיתחילו לעבוד על ייפוי המציאות. למה לא?

שושיק שני:

„לא קל להחזיק כוכבים כמוני זמן ממושך!"

המריבות בין יוסי יזרעאלי לבין המפיק אברהם („פש־נל") דשא הסתיימו, וילדי־ישראל יזכו לראות בחופש־החנוכה את הגירסה החדשה של עוץ לי, גוץ לי, שושנה שני, שגילמה את בת־הטוחן באותה הצגה לפני כ־20 שנה. החליפה תפקיד, ובגירסה חנוכתית היא עוץ לי, גוץ לי בכבודו ובעצמו. הפעם היא הביאה איתה להצגה את בעלה, אריק לביא, ואת שתי בנותיהם, נועה ויעל. שאלתי את שושיק מה נראה הפעם על הבימה, שלא ראינו בהפקה הקודמת.

הסיפור הוא אותו הסיפור, אבל עברו 20 שנה, ורואים את זה על הבימה. כלומר, הפעם זה עם הרבה מאוד תוספות טכניות, חזיזים ורעמים וברקים, ופתיתי־סבון ותאורה ופעלולים, ושאר סממני־קידמה.

● למה את לא מרשה לי לדבר עם הבנות שלך על התפקידים שלהן בהצגה?

איזה תפקידים? הן בסך הכל מקשטות קצת את הבימה, כי הן רוצות להרוויח דמי־חנוכה. את מי זה מעניין בכלל?

● אני מרגישה שכל העסק הזה של בנותיך על הבימה לא מוצא חן בעיניך?

אלה הן בנות שלומדות בבית־ספר, וזה מה שצריך לעניין. במשך שמונה ימים הן יעלו קצת על בימה, ואחר־כך — מייד חזרה ללימודים.

● אני מבינה, שאם זה יהיה תלוי בך, שחקניות הן לא יהיו.

מה שחשוב הוא שהן יגמרו היטב את הלימודים. אחר־כך יש צבא ואחר־כך אוניברסיטה. כשיהיה להן מיקצוע ביד, אם עדיין ירצו לשחק, אני לא אתנגד.

● איזה מיקצוע, למשל?

כל מיקצוע רציני. אני מוכנה שהן יהיו כמו אניטה שפירא, למשל. לה יש מיקצוע.

● שושיק, תני עצה שימושית. ב„עוץ לי, גוץ לי" יש קטעים מאוד מפחידים. מאיזה גיל את ממליצה לבוא ולראות את ההצגה?

בגלל זה שהפעם ההצגה מיועדת לילדים בחופש־חנוכה ולא כמו לפני 20 שנה, בהקאמרי. שהיא היתה מיועדת לקהל הרחב, מיתנו את הקטעים המפחידים, וילד בכל גיל יכול לבוא וליהנות.

● היה כדאי כל העסק הזה בשביל להופיע שמונה ימים?

את זה את צריכה לשאול את פשה (פשנל). אני מניחה שלא קל להחזיק כוכבים כמו הגשש, עופרה חזה, ציפי שביט, אריק לביא, אני, ואחרים, זמן ממושך. לכל אחד מהכוכבים האלה יש תוכניות והתחייבויות משלו.

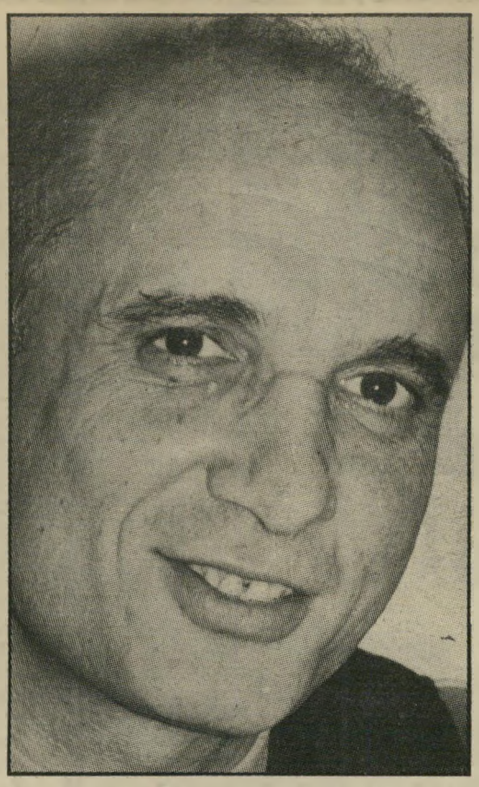

דני טרץ:

„השלאגר הגדול ביותר — זיכרון דברים של שבתאי!"

מועדון הספר העברי הוקם לפני כחצי שנה, במטרה לדווח לישראלים היושבים בחו"ל, איזה ספרים רואים אור בארץ, וכמובן: לספק את הספרים האלה לקורא הישראלי בחו"ל. המועדון שולח קטלוגים מעודכנים למנוייו מדי שלושה חודשים. בקשתי מדני טרץ, מנהל המועדון והיוזם שלו, לספר לי כמה מנויים יש לו כבר.

מיספר החברים מתקרב ל־500. למעשה, חבר הוא מי שמשלם את דמי־החבר, ומקבל תמורתם את הקטלוג. לאף חבר אין התחייבות לקנות ספר דרכנו, אבל ההזמנות שנעשו במשך ארבעת החודשים האחרונים הגיעו לממוצע של ארבעה־חמישה ספרים לחבר, וזה הרבה מעל למה שציפינו.

● מי הם המצטרפים?

הרבה מאוד אנשים פרטיים והרבה מוסדות ואירגונים.

● איזה מוסדות ואירגונים?

יש בעולם יותר מ־400 אוניברסיטות, שבהן לומדים, בין השאר, מה שנקרא ג'ואיש סטאדיס. כ־20 אוניברסיטות כאלה כבר נרשמו אצלנו כחברים, ביניהן הסורבון בפאריס, אוניברסי־טת אוהיו, קונטיקט, מישיגן, אוניברסיטת מנצ'סטר ועוד רבות אחרות. כל אחת מהן מזמינה ספרים רבים לספריה העברית שיש לה במקום.

● איזה ספרים הם מזמינים?

בעיקר ספרות עברית עכשווית. אבל פה ושם גם דברים מוזרים כמו מילון אחול מניוקי.

● ומה קונים הפרטיים?

השלגר הגדול ביותר שלנו הוא זיכרון דברים של יעקב שבתאי. נמכרו טוב גם גיא אוני וכחרס הנשבר של שולמית לפיד.

● כלומר, ממש ספרות יפה. ומה עם בסט־סלרים מתורגמים ורומאנים רומאנטיים?

נמכרים גם אלה. הנה, עכשיו הזמנו סקירה מקיפה על כל סוגי הרומאן הרומאנטי שרואים אור בארץ. נפרסם את הסקירה, ואדם יוכל להחליט אם זה מוצא חן בעיניו.

● יש לך איזה כוונות של הכוונה או השפעה על טעם הקורא?

בשום אופן לא.

● בלומר, כל העסק הוא ריווחי טהור?

רווחים גדולים עדיין אין. עכשיו אנחנו מתחילים גם בהחתמת ישראלים על חברות במועדון.

● בשביל מה אדם צריך להיות חבר במועדון? אני יכולה לרדת לרחוב, להיכנס לחנות־ספרים אחת מתוך האלפים שיש בעיר ולקנות ספר.

דרכי, כלומר דרך הקטלוג, את תהיי מעודכנת לגמרי: יצא לאור, מה אומרים עליו המבקרים, וגם תקבלי הנחה של 2 אחוז על כל ספר. זה כדאי מאוד.

חלום אמריקאי בבית מרס...
סיפור של הצלחה ... אנחנו ממשיכים!

פתוח במוצ"ש

כל הרהיטים ב-12 תשלומים

שווה ערך ל-150 $ לחודש.

מטבח 10 מטר רץ, עץ סנדוויץ + פורמייקה

חדר רינו תוצרת חוץ כולל ארון דלתות הזזה, מכתבה, סידרה כלי מיטה + מיטה מרופדת מתרוממת.

שווה ערך ל-82 $ לחודש.

קומפלט מיטה דגם Le-Stele
תוצרת איטליה בגימור פוליטורה
אגוז (אפשרי בצבע לבן) כולל 2 שידות

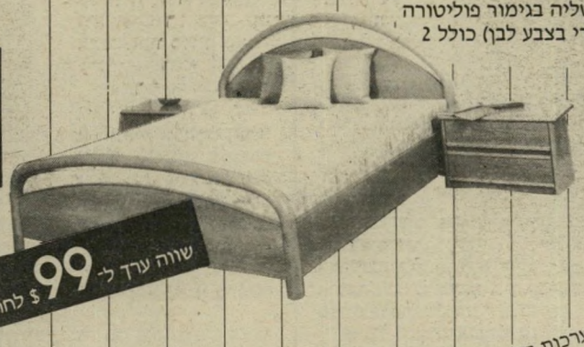

שווה ערך ל-99 $ לחודש.

כל 5962 הרהיטים בבית מרס במוצ"ש זו ב-12 תשלומים

לפני כחודש פתחנו במבצע מדהים של 12 תשלומים צמודי דולר על כל הרהיטים. האמנו (ואנו עדיין מאמינים) כי הדולר ישאר מוקפא. ציבור הקונים הגיב בהתלהבות ומאות לקוחות ניצלו הזדמנויות של ממש. מערכות סלוניות (עור ובדי ריפוד) החל מ-$80 לחודש! חדרי שינה מושלמים החל מ-$60 לחודש. חדרי ילדים ונוער (תוצרת חוץ!) החל מ-$69 לחודש ומטבחים מפוארים (10 מ' רץ) החל מ-$150 לחודש!
מבצע מוצלח אין מפסיקים ולכן לתקופה מוגבלת נוספת אנחנו ממשיכים. המבצע בתוקף גם אם אין לך כרטיס אשראי. אתה עוד בבית?

מערכות סלוניות החל מ-

שווה ערך ל-80 $ לחודש.

מערכת ישיבה BRETZ
תוצרת גרמניה 1+2+3
בקטיפה ובשלל בדי ריפוד אחרים

בית מרס

תל-אביב — הרצל 158 • **חיפה** — הרצל 52 • **באר שבע** — דרך חברון 4
ירושלים — שלומציון המלכה 16 (בנין האחים ישראל) פתוח ביום ג' אחה"צ

התשלומים צמודים לשער הדולר בריבית שנתית של 24%. המבצע מוגבל לפח אשראי.

אני אשפץ, אתה תשפץ, הוא ישפץ וכו'

כבר מזמן אני מרגישה שאנחנו נשואים, כלומר אתם ואני. המחוייבות שיש לי אליכם, הסבלנות, הנאמנות, ההתמדה וכל השאר. כל גבר ממוצע היה מבסוט לקבל את כל אלה מאשתו האוהבת.

אז אם חתונה, אז כמו בחתונה. זאת אומרת, אנחנו ביחד לטוב ולרע.

אם כל מה שמעניין אותי בחיים בזמן האחרון זה שיפוצים, אז גם אתם תתעניינו בשיפוצים.

לפני חודש התחלתי להרגיש שהנה או־טו־טו הרשיון המפורסם שלי להזזת קיר וכו' יגיע (מי שהתחנך על התיקווה בת שנות אלפיים, יש לו סבלנות־ברזל). מאז שהתחלתי להרגיש את פעמי־משיח, החלטתי להתחיל ליהנות מהעניין. מאז, בכל רגע פנוי שיש לי, אני מטיילת בין חנויות, אמבטיות, אסלות, מיטות־נוער ווילונות, וקצת רואה אהילים חדשים, מברזת איפה אפשר לקנות כמה אריחים ארמניים ושטיחים וברזים, וקצת מיסגרות לחלונות. בכל אחת־מהחנויות שאליהן אני נכנסת, מתייחסים אליי כאילו אני עומדת לעשות הזמנה לריהוט מחדש של מלון הילטון או בניין איי־בי־אם, לפחות. לא ראיתי שום סיבה להעמיד את המוכרים על טעותם ולומר להם שבסופו של דבר אני אקנה אמבטיה אחת, 10 מטר של אריחים, ברז אחד יפה במיוחד, מיטת־נוער (.... אחר־כך נראה כמה כסף יישאר. ברור לי שאת כל השאר אני אעשה במו ידיי המוכשרות (הגזמה קלה) והחרוצות (הגזמה כבדה).

ובכל זאת, כמה וכמה דברים חשובים למדתי בסיורי בעיר תל־אביב. ובמיקרה שגם לכן יש תוכניות־שיפוץ, אקדיש לכם את המדור הפעם.

אז שיהיה בהצלחה, ואם תרצו, אחר־כך נשווה מחירים ותוצאות.

משהו לטובת הילדים

החלק הכי־נפלא של שיפוץ בית הוא החלק שבו הולכים לחנות וקונים כמה ז'ורנאלים על ענייני ריהוט ובניה, כדי לקבל מהם רעיונות.

בגלל זה שרציתי להשאיר כסף גם לשיפוצים עצמם, קניתי רק שניים מהדברים הנפלאים האלה, מתוך מגמה לגנוב מהם את כל הרעיונות הנפלאים ולעשות לעצמי בית כמו שיש בספרים. בבית פתחתי את האוס אנד גרדן, ומייד הרגשתי איך כל גופי מתמלא קינאה גדולה ועמוקה. בכל דף שהעברתי הסתבר לי יותר ויותר שהחוברות האלה הודפסו במיוחד כדי להרגיז אותי ולהסביר לי שאין לי שהוא שימושי מאוד גם בגלל זה שהם מצליחים לעשות סלט וגם בגלל זה שהם לא מצליחים לעשות נזק באף מקום בזמן הכנת הסלט.

מאחת המגירות שבמיטבח (לפי גובה הילדים בבית) נשלפת פלטה של עץ או פורמאיקה, שעליה הילד (גם הילדה, למי שיש) יכולים לעבור מבלי להפריע לאמא או לתפוס מקום על שטח העבודה של הגדולים.

אני קניתי את הרעיון. אגב, החוברת שמה רימודלינג איידיאס (רעיונות לחידוש הבית), והיא נמכרת בחנויות ספרים ועיתונים תמורת 11.500 שקל.

צ'אנס ושאפסיק לבלבל להם את המוח עם ה־66 המטרים המרובעים שלי. אצל אלה, מיטבח, בלי פינת־אוכל, תופס את המטרים המוזכרים למעלה, וזאת מבלי להזכיר כבר את חלונות־הענק שלהם, המשקיפים אל יערות־עד בציבעי־שלכת. שמתי את האוס אנד גרדן בצד, ואחרי שנרגעתי, פתחתי את החוברת השניה, שכנראה מיועדת לאנשים יותר ממוצעים. שם מצאתי כמה רעיונות יוצאים מהכלל, ואחד מהם אני מביאה כאן.

הפטנט הזה מיועד למישפחות שבהן יש ילדים שאוהבים לעזור לאמא במיטבח. דבר

מקום שלא תופס מקום

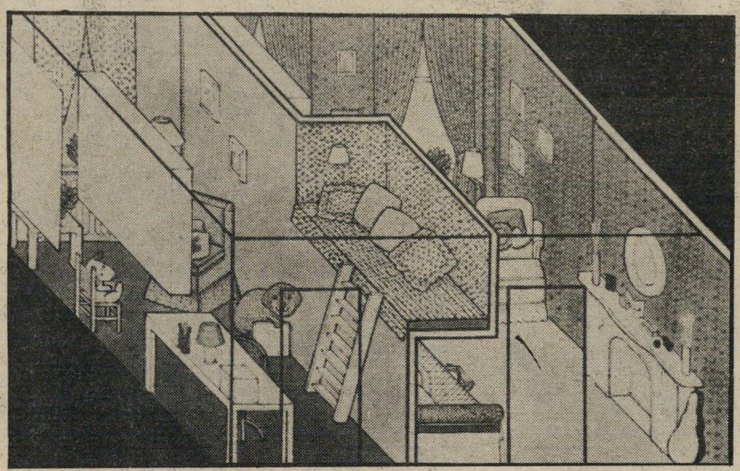

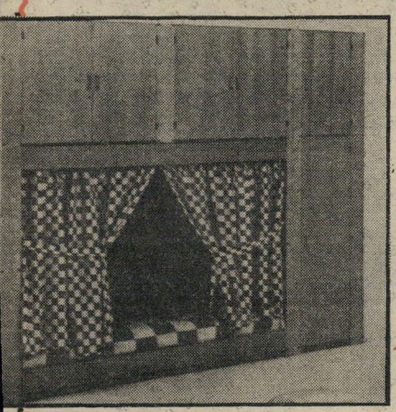

בגלל מיעוט שטח בדירתי, לעומת ריבוי הילדים, עשיתי דוקטורט בנושא, איך לגדל ילד בתוך מקום שלא תופס מקום.

הנה שני טיפים, שלמראית־עין של מבוגרים נראים לא הגיוניים, אבל, לפי דעתם של הילדים עצמם, הם אחלה, שיגעון, פיצוץ, מגניב, מקפיץ ועוד מילים שאני לא יודעת איך כותבים אותן בעברית.

אפשרות א' היא להכניס את מיטתו של הילד לתוך ארון־קיר גדול הצמוד לקיר. אולי באיזור ירושלים זה אפילו טוב נגד הטמפרטורות הירודות.

הרעיון השני, שאותו אימצתי לעצמי, הוא לגור בקומות. כששני החדרים כל כך קטנים שאין מקום בשניהם למיטה, ארון, שולחן וכל השאר, משכיבים ילד אחד בקומה הראשונה ואת הילד השני בקומה השניה, כל אחד בחדר לחוד. ראה תמונה.

שקוף יפה

במיסגרת התעניינותי בכל מה שקשור לשיפוצים, נודע לי על גברת אחת שעושה חלונות מרהיבים ביופיים. חלון? שיהיה חלון.

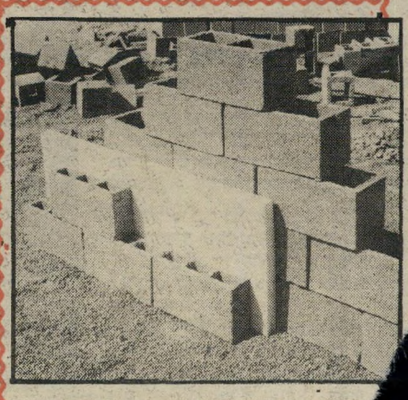

בידודים

אם בר־קן עכשיו אתם צריכים לבנות קיר חדש (כמוני), ואתם מעוניינים שהקיץ הלוהט והחורף הנורא לא יעברו דרכו, מצאתי עבורכם חומר חדש בשם פוליסטרן מוקצף (קל־קר), האמור לבודד. את לוחות הפוליסטרן אפשר להניח בין הבלוקים שמהם בונים את הקיר. אנשים שכבר יש להם קיר, יכולים להצמיד לוחות לקיר הקיים ואחר־כך לטייח את כל העסק מחדש.

הלוחות מיוצרים על־ידי חברת פוליד וקונים אותם אצל השיפוצניק שלכם.

אם זה טוב, אדווח לכם בעוד שנה.

הכל בשביל הלקוח

נסעתי לרמת־גן ושם, בסטודיו קטן, פגשתי אשה שנראתה כמו לוחמת במילחמה כימית. מסיכה מפחידה מאוד על הפנים ואיזה צינור שפולט משהו מאוד מסוכן בידיה.

זאת היא טובה כרמון, העוסקת בחריטה על זכוכית. היא עושה פלטות־שולחן מטרפות, חלונות, דלתות וכל דבר אחר מזכוכית, הכל לפי הזמנת הלקוח.

חלון או דלת (כמו אלה שבתצלומים למטה ומימין) עולים קצת יותר ממאה דולר.

מי שחולם על בית מיוחד במינו, שיילך לראות איך יכולה להיראות זכוכית בימינו.

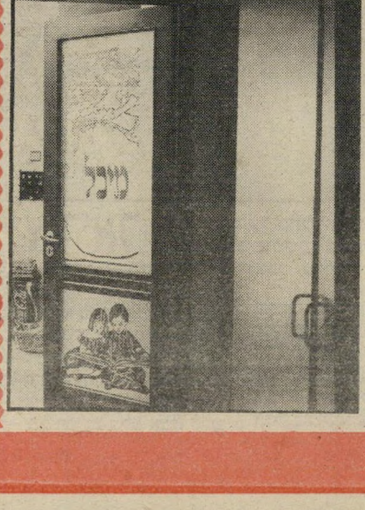

בחיפושיי אחרי שטיחונים, או שטיחים לחדרי־הילדים, נכנסתי לחנות והתחלתי למשש. המוכרת שאלה אותי מה אני מחפשת בדיוק ואני (מתוך כוונה להצחיק) אמרתי שאני מחפשת שטיח שדוחה כתמים.

הגברת, שלא מבינה הומור כנראה, אמרה: האי ומייד היפנתה אותי לקיר, שעליו היו תלויות דוגמות של שטיחים בשלל צבעים. שאלתי למה היא מראה לי דווקא את זה, והיא אמרה שזה שטיח דוחה־כתמים.

לעניין הזה קוראים כרמל קונטרה, והוא עשוי מסיבים מיוחדים, המגיבים לנוזל כמו שמשהו מוצק מגיב לנוזל. כלומר, אם נשפך שוקו על השטיח, הנוזל לא נספג, אלא עושה שלולית קטנה שאותה מנגבים במגבת. כמובן שלא האמנתי, ומייד ביקשתי חצי כוס מים כדי לראות במו עיניי. שפכתי את המים והם לא נספגו.

ברור לי שבפעם הבאה כשאכנס לחנות וישאלו אותי מה אני רוצה, אגיד (בצחוק, כמובן) שאני רוצה מיליון דולר. מי יודע? היום מוכנים לעשות הכל בשביל הלקוח.

אגב, כרמל קונטרה הוא תוצרת הארץ ומחירו בין 30 ל־60 דולר למטר מהובע, תלוי בעובי השטיח.

דניאלה שמי

הקצין הגבוה התגלה כגבר ממוצע־קומה

★ החיילות בכו על מפקדן ★ הילדים יחטפו את האמהות ולפני כן חטפו האמנים סלט, חמין, יין, קפה וגלידה

דורי בן־זאב עושה עיניים ליונה הצחורה שלף מיתאום מכובעו ה־קוסם ישראל („קלויסטרו") אוקסמן, שהדהים בפעלוליו אפילו את אנשי־הבידור הוותיקים. השחקן והשדרן הוותיק שאל את הקוסם בצחוק, אם יוכל להצמיח שיער על קרחתו המפוארת, שהפכה לסמל.

חמין של חנוכה

חג־החנוכה הוא חג המקבים, הסביבונים, הסופגניות ודמי־החנוכה — כך לפחות היה פעם. היום חג־האורים הוא החג שבו חוטפים הילדים את אמא ומובילים אותה לאחד ממופעי הילדים.

שרי צוריאל שהתחבבה על קהל הזאטוטים בתוכנית הטל־וויזיה רחוב סומסום, **בתפקידה כקיפוד ידידו־תי, תשיר בפסטיבל הילדים של חנוכה שייערך בקפה של הבימה.**

ידדנה ארזי פיטפטה עם גידי גוב, שישב ליד הזמרת היפהפיה.

מפיקי פסטיבל־הילדים ערכו ביום השישי בצהריים מסיבה למש־תתפי המופע היוקרתי. כולם יודעים שפסטיבל־ילדים זה כסף גדול, ולכן כולם — זאת אומרת, כל המשתתפים במופע — באו בהרכב מלא, אכלו סלט וחמין, שתו יין וקינחו בקפה וגלידה. היו שם השחקנים **חנה לסלאו ואייל גפן**, שינחו את המופע, **ירדנה ארזי, גידי גוב, שרי צוריאל, יהודית רביץ** ועוד אמנים רבים, שכולם יקחו חלק בהפקת־החנוכה.

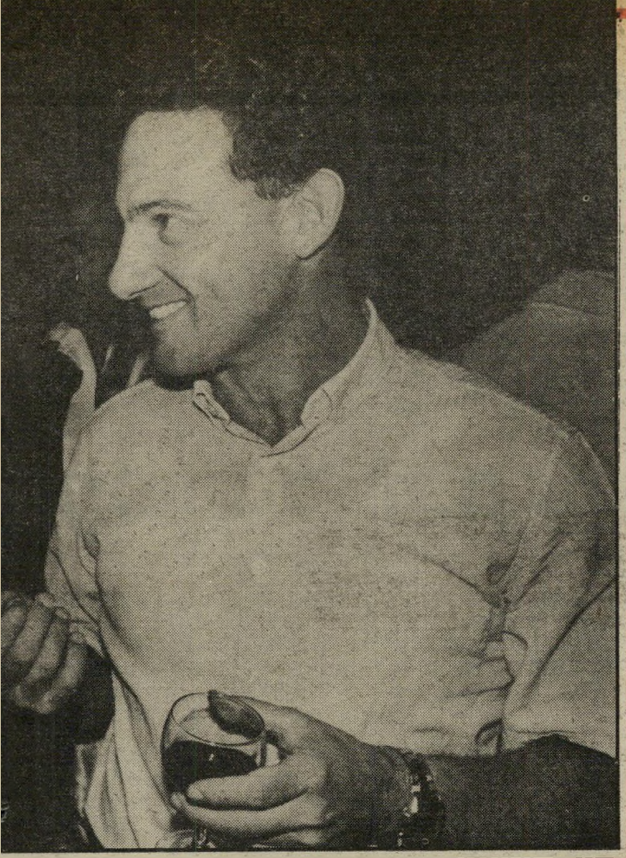

רון בן־ישי המפקד־הפורש של התחנה הצבאית קיבל את פני האורחים במסיבת השיחרור שלו כשעל פניו חיוך רחב למרות מצב־הרוח הטוב, ישבו בפינה שתי חיילות צעירות, שעבדו עם המפקד

שי במקום בן־ישי

מסיבה ועצב אינם אמורים לדור בכפיפה אחת, אולם אין אפילו אחד בגלי־צה"ל שלא יודה, כי המפקד הפורש, **רון בן־ישי**, היה פשוט האיש שהתחנה היתה זקוקה לו בתקופה הקשה של השנתיים האחרונות. הרחות, ועדת־חקירה, חקירת מצ"ח — רון בן־ישי ניווט את הספינה בכישרון, ואפילו לא ויתר על התקנים העי־תונאיים המחמירים שקבעה התחנה.

למסיבת הפרישה שלו באו כל מי שהוא מי בגלי־צה"ל ובעיתונות הישראלית. בן־ישי עמד בכניסה, בבגדים אזרחיים, והיה עסוק בלחיצת־ידיים. אחרי קוקטייל אלגנטי וקפוא למדי, עברו המוזמנים לאולם הגדול.

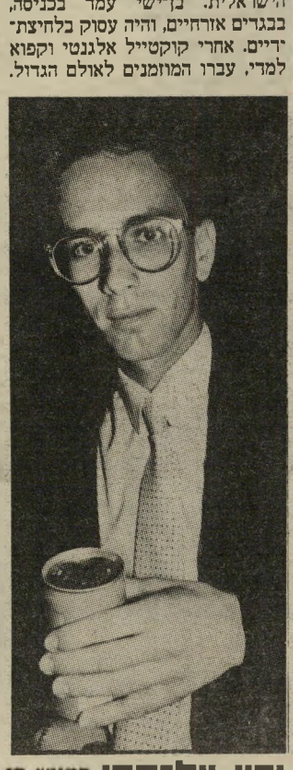

ירון וילנסקי המגיש ה־צעיר של יומני־החדשות, כהרגלו, **בעניבה.**

עידו טל הרים כוסית עם כמ־עיתונאים בשנות ה־**בתצלום המפיקה רנית מישורי והכתב**

שם הקשיבו לנאומים שנשמעו כמו הספרדים. **מולי שפירא** המנחה אמר אחר־כך, שיש בעיה עם כל הדברים הטובים — הם חייבים להיגמר.

מחליפו של בן־ישי, **נחמן שי**, לא נראה כורע תחת נטל התפקיד החדש שהוטל עליו. שי התלוצץ עם פקודיו לעתיד, שאותם הוא מכיר מעבודתו העיתונאית.

מי שיעזור לקבוע אם גלי צה"ל תישאר על המפה דווקא ישב בצד. האלוף **עמוס ירון**, ראש אכ"א שמלבד הרמטכ"ל הוא הסמכ־העליונה בגלי־צה"ל, גילה יותר עו בכוס היין המשובח שהחזיק בידו מאשר בפיטפוטים עם העיתונאים הרבים שהצטופפו באו.ם. ירון יודע היטב, שלמרות הקיצוצים שנעשו במחלקת־החדשות של התחנה הצב־אית, צפויים לחצים חזקים לגדוע עוד איברים מגלי־צה"ל. לכן העדיף לשמור על פרופיל נמוך. להתבלט הוא יכול בלי בעיה בפורומים אחרים.

הגשר צר והלב רחב

מיכה שרפשטיין המפיק חיבק בעוז את חברתו, עירית שלג, שחקנית אחרת, שעמדה מימינו של המפיק עשתה באצבעותיה אוזני חמור מעל ראשו של שרפ־שטיין המאושר אשר לא שם לב למתחולל מאחוריו ראשו, אך הצלם לא החמיץ את זאת (למעלה, מימין).

קרולין לנגפורד וסיגל כהן עמדו ושוחחו עם הבימאי איתן גרין על ענייני קולנוע. לא רחוק משם ישב הפיזמונאי חיים חפר ושתה בצוותא עם בתו היפה מימי.

עימד חדד בעלה של כוכבת ה־סרט סלווה נאקורה ומכרם חורי. מיכאל רזתם

הפורש, ובכו על הפרידה ממנו. בן־ישי הרגיע אותן ופנה להחליף חידודים עם מחליפו, נחמן שי (לצידו בתצלום). את המסיבה אירגן ניסים בדוסה, רס"ר התחנה הוותיק, שגידל דורות על גבי דורות של עיתונאים צעירים.

אורח אחר, שהעדיף לשבת דווקא בצד היה האלוף עמוס ירון, ראש אכ"א (בתצלום למטה). ירון הוא הממונה על קצין חינוך ראשי, שגלי־צה"ל היא אחת ממחלקותיו.

סרט ישראלי חדש הוא סיבה טובה לשמוח. סרט חדש וטוב הוא סיבה מצויינת למסיבה. החגיגה לכבוד הצגת־הבכורה של הסרט גשר צר מאוד נערכה בפאב בצפון תל־אביב. זהו מקום שרוב ימות השנה מעניק מחסה בין כתליו לאוהבי כוהל מושבעים, ונבחר כאתר־המסיבה בגלל האווירה האינטימית השוררת בו.

המשקאות הוגשו לכל צמא כיד המלך. שחקני הסרט ניצלו היטב את המיבחר העשיר שהציעו המוזגים.

בין הקרואים הסתובב בחגיגיות המפיק **מיכה שרפשטיין**, שהרים כוסית עם הבימאי **איתן גרין** ועם השחקן **ארנון צדוק**. במיפלס התחתון של הפאב ישבו **סלווה נאקורה־חדד** עם בעלה **עימד**. לידם ישב **חיים חפר**, ולצידו בתו היפהפיה **מימי**. השחקן **אורי גבריאל**, המגלם בסרט קצין קשוח ושונא־ערבים התגלה דווקא כבחור נחמד. אחת הנוכחות העירה לו, כי מצפיה בסרט נוצר בה הרושם כי גובהו של גבריאל הוא לפחות מטר ותשעים סנטימטרים. גבריאל ענה לה: „זה התפקיד!" במציאות הוא אינו גבוה ואינו רחב במיוחד.

לפני סוף המסיבה נכנסו לפאב קצין מישמר־הגבול וסמל. המארחים ניגשו אליהם בשימחה, כדי להזמינם למשקה. השוטרים סיפרו כי פגשו את אחת המוזמנות הצעירות למסיבה בצפון תל־אביב. הגערה לא ידעה היכן הפאב, ושני השוטרים האריבים התנדבו להסיעה עד למקום. השוטרים סירבו בחיוך להצעה לשתות משהו והלכו להם. בסרט, אגב, מופיעים אנשי מג"ב בדמות סימפאטית הרבה פחות — הם פורצים לביתו של שייח' קשיש ועורכים בו חיפוש אלים אחרי צעירים מיידי־אבנים.

אורה סטוקליסקי היתה ציירת מוכשרת וחסרת־אמצעים, עד שגילתה שאפשר להשתמש בכישרון הציור גם לעסקים

אורה:

סיפור של בד

הצלחה לא נפלה עליה מן השמיים. לפני שנה וחצי היא לא ידעה איך תשלם בסוף החודש את החשבונות במכולת. עכשיו יש לה מיפעל אופנה מצליח. המעסיק שישה עובדים והרבה לשונות של הרבה נשות־חברה בתל־אביב.

הסיפור של אורה סטוקליסקי התל־אביבית נשמע כמעט כמו אגדת־הצלחה אמריקאית. יש גם לא מעטים הכועסים על יצירות־האופנה של הגברת היפה — אלה הם הבעלים, המתלוננים על כך שנשותיהם מר־ציאות קצת יותר מדי מעוגת־התקציב המישפחתית על ביגדי־הקטיפה ש־אותם מעצבת אורה.

„ביגדי־קטיפה" אינם הגדרה מדו־ייקת. אורה מעצבת — בעצם, מציירת — גלימות, שמלות, חצאיות ומיכנסיים מקטיפה רכה ונוצצת. כל בגד נצבע בתהליך בלעדי ובדגם ייחודי.

יש חולצות שאורה מקשטת אותם בחרוזים ציבעוניים. יש שמלות עם אפליקציות של עור או תחרה, כיד הדימיון הטובה עליה ועל שותפתה, אילנה גולדברג. אורה לא מייצרת שני פריטים זהים. כל בגד מצוייר ביד, בדוגמה מיוחדת.

העבודה מתחלקת כך: אילנה אחר־את על מיפעל הצביעה והתפירה, ואורה אחראית, נוסף על שאר תפ־

בבית יש לאורה אוסף של רהיטים עתיקים וב־די־קטיפה על הקיר, וחתול אפור.

בעלות עסק אילנה גולדברג (מימין) ואורה סטוקליסקי פשוט לא יכלו להאמין כשנכנסה הלקוחה הראשונה ושילמה עבור שימלה. היום העסק מעסיק שישה עובדים.

קטיפה זוהרת זה אולי הסוד של הבגדים הייחודיים, המעניקים ללובשות, לפי עדותו, מגע מלטף בצד חזות עשירה וזוהרת. מימין: מוצגת שימלת־ערב שצווארונה רקום בתכשיטים, משמאל: מוצגת שימלה בעלת שובל ענקי. אלה רק שתיים מהשמלות היפות.

ובדים

קידיה, על החנות ברחוב דיזנגוף.

הבגדים של אורה עושים משהו מיוחד לנשים הלובשות אותם. אורה טוענת שזה לא כל־כך בגלל הבגדים עצמם. אלא בגלל ההרגשה הנינוחה, שהקטיפה משרה על מי שלובש אותה.

היא לא פירסמה מודעות על פתיחת החנות שלה. השמועה על הבגדים המיוחדים עשתה לה כנפיים. חברות סיפרו מפה לאוזן ושלחו את חברותיהן. אורה מספרת כי די שתלך ברחוב לבושה באחת משימלותיה, כדי ש־שתים או שלוש נשים תעצורנה אותה ותבקשנה לדעת היכן רכשה את הבגדים המיוחדים.

למכור תרנגולת

כ**שאורה פתחה** את החנות הקטנה לפני כשנה, אמרה לה גרוטאות, ושופצו ללא־הכר. או, לפני 20 שנה. עוד אפשר היה לרכוש שם מציאות כמעט בחינם. הספה העתיקה והכורסות הטובעניות האקזוטיות עד־יין מקשטות את הדירה של השניים.

לאורה יש עד היום בארון סירי־בישול ענקיים. כי הבית של הזוג הבוהמי הזה אז חברים בכל שעות היום והלילה. „עברתי כציירת, לפעמים הצלחתי למכור תמונה ולפעמים לא," נזכרת אורה, „אבל אף פעם לא חשבנו על המחר. בכל יום הייתי מכינה אוכל לי, למורי, ולעוד איזה 20 חברים וחמישה חתולים.

„נוצרה אצלי איזו מין קומונה של אמנים, אנשי־רוח, אנשים עם חלומות, שחקנים וגם טיפוסים יום־יומיים."

אורה עסקה גם באסטרולוגיה. היא לא מסכימה לדיעה שאסטרולוגיה היא מיפלטם של אותם שאינם מסוגלים לקחת את גורלם בידיהם, ומעדיפים להאמין שהכוכבים יקבעו להם את עתידם. סביב אורה נוצר חוג גדול של חברים וחברות, שבאו לעשות מפה אסטרולוגית ולדעת מה יהיה. „לכולנו היה פוטנציאל יצירתי אדיר," היא קובעת, „אבל אני, לפחות, איכשהו מיזמתי את הזמן. זה התאים לי לאותה תקופה."

לנהל מיסעדה

ב**אותה תקופה** היו לאורה גם כמה תערוכות ציור די־מוצלחות. הקהל אהב את ציוריה העתידניים, ציורים שריח חזק של מדע בידיוני נדף מהם ושהזכירו מעט את יצירותיו של צייר־הפופ רוג'ר דין.

היא גם ניהלה מיסעדה, במצורף למועדון ברידג', אבל זה לא הלך.

יכול להיות שאורה סטוקליסקי היתה גומרת את חייה כציירת לא רעה, עם הרבה חברים, וחיה מקיצבת־זיקנה של הביטוח הלאומי, אלמלא פגשה את אילנה גולדברג, שהתמחתה בצביעה של קטיפה.

„יום אחד ראיתי את אחותי לבושה בשימלה שאילנה עשתה," משחזרת אורה, „והנשימה נעצרה לי. הרגשתי כאילו שמישהו נתן לי בוכס. הבגד היה פשוט מהמם. היא הכירה לי את אילנה, ששאלה אותי מה רעתי לארגן לה באזור אצלי בבית. ‚יש לך הרבה חברות,' היא אמרה לי, ‚אולי נצליח למכור משהו.'

החנות עצמה ממוקמת בצד האחורי של בניין גדול ברחוב דיזנגוף. בחוץ יש עציצים והרבה חתולים. יש גם תיבה ענקית, מלאה חרוזים ציבעוניים מכל סוג ומין, תכשירי־איפור בצבעים שונים, חגורות. ענקים, צמידים ומה לא.

אורה מוכרת לא רק בגדים, אלא פשוט שעה של פינוק, שבסופה יוצאת הלקוחה לא רק כשבגד־קטיפה ב־רשותה, אלא גם מחרוזת ענקית של חרוזי־פלסטיק נוצצים ואיפור ססגוני על הפנים.

לפני חודש באה לחנות מישהי מניו־יורק והציעה לאורה לעבור לייצור המוני, כדי לייצא את היצירות האופנתיות גם לאמריקאיות. אורה השיבה בינתיים בשלילה, ודחתה גם את חבילת המרשרשים הכבדה ש־הציעה האורחת.

יש לה זמן. היא רוצה לגדול לאט.

פיתאום: כסף ביד

מ**ורי לא התלהב** מהרעיון שכל־כך הרבה אנשים זרים יסתובבו לו בבית. כשנסע לחו"ל, לאחת מתחרויות הברידג' שלו, אירגנה אורה את הבא־זאר. היתה זו חגיגת־נשים. אורה גם איפרה וקישטה את הגברות שקנו מהשמלות. ההצלחה היתה מדהימה, וכל הבגדים נחטפו. אורה ואילנה חזרו כמה פעמים על העניין. וזה עבד.

„פיתאום מצאתי את עצמי עם כסף ביד," מספרת אורה, „אחרי כמה חודשים עלה הרעיון שנפתח חנות קטנה בדיזנגוף. היו לנו כמה מאות דולארים. התחלנו מכלום. את החנות צבענו ושיפצנו בעצמנו. מה שנשאר מהכסף הלך לקניית בדים וצבעים."

בשבוע הראשון מכרה אורה עשר שמלות, וזרם הקונים הלך וגדל. היא לא האמינה למה שסיפרו לה סיפרי־החשבונות. היא ואילנה התחילו לעבוד מ־8 בבוקר ועד לשעות הקטנות של הלילה.

אילנה גם הקימה מיפעל קטן במשק, השייך לה, במושב עומר, שליד באר־שבע. היא ואורה קונות את בדי־הקטיפה. יש סוגים שונים: עבים יותר ועבים פחות, מבריקים ועמומים, רכים ונוקשים. אחר־כך אילנה ואורה מעצ־בות את הבגדים ואילנה צובעת כל בגד בדגם־צבע, שאותו מציירת אורה. תהליך הצביעה פותח על־ידי אילנה. היא ואורה שומרות על התהליך הסודי מכל מישמר. זר לא יקרב אל המיפעל הקטן.

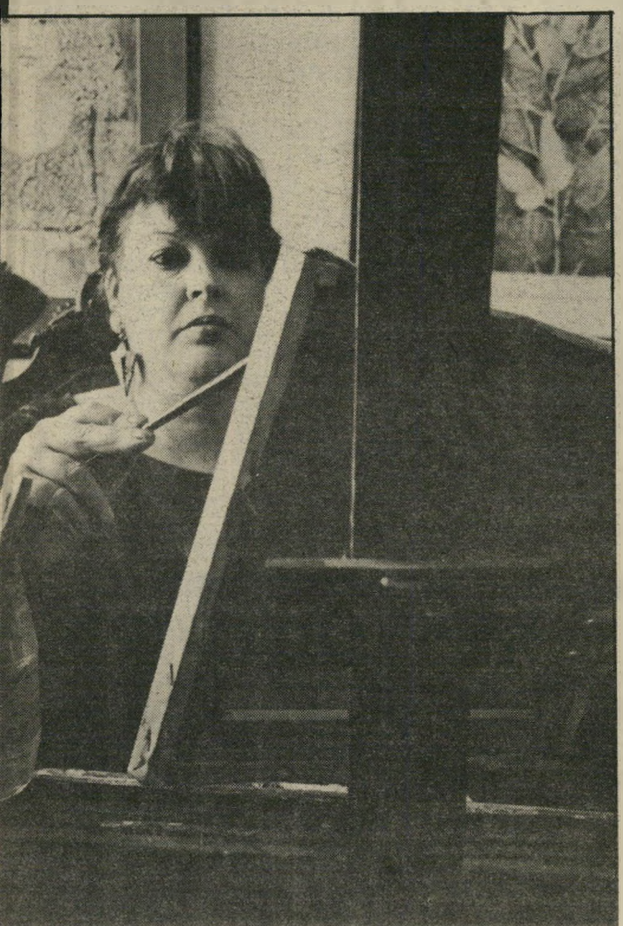

ציירת בביתה את שעות הפנאי שלה מעדיפה אורה לבלות בציור ועבודותיה נמכרות היטב בתערוכות. גם דיגמי־הצבע שעל השמלות מצויירים בידי האמנית, והם ייחודיים.

מיכאל רותם

(המשך מעמוד 16)

● נניח שמחר יהיה פה מצב כמו שיש היום בארץ נגד ערבים?

זה לא מחר, זה היום. יש פה מצב שאין יהודי אחד בכל המימסד. בברית־המועצות אי־אפשר לספור בכלל כמה יהודים יש בממשלה, ובצבא, ובקג"ב. ובתעשיית־הסרטים ובכל מקום. כאן יש כבר השנה השישית אדמיניסטרציה שאין בה יהודי אחד, ואף אחד לא אומר מילה. כאן הורסים יום־יום בתי־קברות יהודיים, כאן הורסים בתי־כנסת, כאן מפלים לרעה יהודים ולא נותנים להם להיכנס למועדונים, לקבל מישרות מסויימות.

● זה מפריע לך?

לי זה לא מפריע בכלל, כי זו צביעות ממדרגה ראשונה. מה שהיהודים עושים לאחרים, עושים להם. ועושים את זה בגלל קנת ביאלקין (נשיא ועידת הנשיאים של האירגונים היהודיים). מפני שקבוצה של יהודים, שאף אחד לא נתן להם רשות ומפני שהיהודים שותקים, הזעם של האוכלוסיה בררגים השונים הוא נגד היהודים, אבל לא נגד יהודים באופן פרטי. זה הכל נגד הכל — הכושים נגד הלבנים, הלבנים נגד היהודים, היהודים נגד האיטלקים, האיטלקים נגד האירים, האירים נגד הספרדים והספרדים נגד הספרדים עצמם.

● אתה מדבר על ניו־יורק. אני בטוחה שבצפון־קרולינה זה קצת אחרת.

אני הייתי בצפון־קרולינה, בפגישה עם איזה מפיק, ובאתי לארוחת־צהריים והתיישבתי לאכול. הוא נכנס, פגשתי אותו והוא אמר: „או, יהודי אוכל חזיר!" והוא התכוון לבימאי שלו.

אז המארח שלי אמר: „תשמע, האורח שלנו הוא מישראל." או הוא ענה לו: „שני יהודים אוכלים חזיר!"

הוא לא התכוון להגיד משהו נגדי. הוא עושה סרטים שלא שווים שום דבר, אבל כשהוא עושה את הסרטים שלי, והוא צריך שחקנים או בימאים, או הוא צריך ללכת ליהודים בלוס־אנג'לס או בניו־יורק, כי ככה זה יצא, זה כמו אצלי בתיכון־חדש. אלה המיקצועות שיש בהם יהודים, כי כשהם באו הנה, הם לא יכלו לעשות שום דבר אחר. פעם היו שלטים, היום אין שלטים, אבל גם היום הם לא יכולים לעשות שום דבר.

● הדברים האלה לא מפריעים לך, כי אתה מרגיש שאלה לא חלק מאמריקה?

גם זה, אבל לא רק. זה מפריע לי כמו אנטי־כושים ואנטי־יהודים ואנטי־פורטוריקאנים. הייתי עכשיו בארץ וראיתי בטלוויזיה שמישהו מקיבוץ הראל שאל את רפול למה צריך לתת ליהודים לשבת בחברון, ורפול ענה לו שישתוק, כי הראל יושבת על אדמה ערבית.

אני גר באיזור שיש בו רק לבנים, בתחום של 70 בלוקים. אז אני אגיד לא — אני עובר לגור בהארלם? זה לא הולך ככה.

אנטישמיות זה חול שזורקים בעיניים. כששואלים אותי אם כאשר תהיה כאן אנטישמיות, אני אחזור לישראל. ואם אני אחזור, ושם יפלו את הערבים לרעה — זה יותר טוב? או אם יפלו את האתיופים לרעה — זה יותר טוב? אין לזה שום שייכות. בעולם שאנחנו חיים בו זה עולם שהכל מפלים את הכל.

למה אני אומר שכאן יש אנטישמיות גלויה ויש פה אירגונים נאציים והיהודים לא עושים שום דבר? כי כל הצ'רנים והביאלקינים, כל מה שמעניין אותם זה ערפאת ומובארק וטאבה. זה מה שמציק להם. אבל מתחת לאף שלהם שורפים את בתי־הכנסת היהודיים, והם אומרים שאין אנטישמיות.

מותר לדבר על אנטישמיות בברית־המועצות, אבל כאן אסור. כל הדברים האלה הם זריקת חול בעיניים.

השאלה היסודית היא כואת: לנין היה בשווייץ, ופפנדריאו היה כאן, בארצות־הברית. ונשא אשה אמריקאית, ועכשיו הוא ראש ממשלת יוון — אז מישהו ביוון אומר שמכיוון שהוא נשוי לאמריקאית אז הוא בוגד?

אין לזה חשיבות מנקודת־תצפית של עשרות שנים. אין חשיבות למקום המושב של האדם, חשוב ה„סטייט אוף מיינד" שלו.

למשל, רחל איתן, הסופרת הישראלית — היא אמרה שהיא אזרחית אמריקאית, והיא נשואה לאמריקאי, אבל היא סופרת ישראלית. לא הד"ר (ישראל אלדד־) שייב או (יצחק) רבין יכולים להגיד אם היא ישראלית או לא, זה הקהל הישראלי קובע, אם הם קוראים את הספרים שלה, היא כותבת רק בעברית, היא ישראלית.

כשיעל דיין כתבה את הספר הראשון שלה באנגלית והוא תורגם לעברית, היה ספק גדול אם היא ישראלית. אבל אחר־כך היא השתקעה בארץ, אז היא ישראלית. אני לא אקח ממנה את הישראליות שלה. אני חושב שהיא לא סופרת, אבל היא ישראלית.

● אתה מצביע בארץ?

„בצבא הייתי מפקד הבסיס בבאר־אורה, ושם הייתי מופקד על כל הצופנים ועל כל פקודות־המילחמה והיה לי כוח פיקוד"

אם אני נמצא, אני מצביע.

● אתה לא נוסע כדי להצביע.

לא באופן מיוחד. אילו ידעתי שהקול שלי יכול להכריע, הייתי נוסע.

● אתה מתגעגע?

אני לא יכול להתגעגע, אני נמצא בארץ כל שלושה חודשים. אני יושב בכסית ביום שישי, אף אחד בכלל לא מעלה את השאלה אם כן או לא. אני קורא את העיתונים הישראליים, אני עוסק כאן קצת בפוליטיקה, במועצה לשלום ישראלי פלסטיני, וכותב בעיתונים ישראליים.

● אתה חושב בעברית או באנגלית?

אני חושב באנגלית, חוץ מאשר על עניינים פוליטיים.

■ ■ ■

● אתה חושב שתחזור לארץ אי־פעם? או לא חושב על זה?

אני לא חושב על זה, אני בטוח שאני אחזור ארצה. אני שוב חוזר לדוגמות של לנין ופפנדריאו, או וילי בראנדט. ואלה דוגמות ניצחות.

● אבל זה דבר אחר, אלה היו גולים פוליטיים.

השאלה של גלות, בעברית, היא שאלה מאוד־מאוד קשה. כי הגלות בעברית היא לא בדיוק כמו באנגלית. כמו ארון רבינוביץ' כאן, שהוא יהודי־ציוני־ישראלי דגול, אבל רבינוביץ' שבא מרחוב שבאזי בתל־אביב, ועבר להיות כאן נהג־מונית, הוא בוגד.

תקחי שני רבינוביצ'ים שעזבו את אודסה. אחד, דויד רבינוביץ', בא הנה ונהיה כאן נהג־מונית. הוא בסדר גמור. הוא יבוא ארצה והוא בסדר. הוא תמיד יתקבל בשלום ובברכה. אבל אחיו, ישראל רבינוביץ', באותה שנה בדיוק נסע לישראל ועשה מה שעשה שם, והחליט לבוא ולהיות נהג־מונית, כמו אחיו. הוא בוגד. הרי זה צריך להיות בדיוק הפוך: כאן יש בן־אדם שלא נתן

(המשך בעמוד 28)

חינם!
סורק מימסרים
לכל הרוכש "רב תדר" לקשר אלחוטי מעל 2 מימסרים ויותר

הקשר האלחוטי המהיר בעולם

רב תדר JOHNSON

תקשורת אלחוט ממוחשבת

חסוך היום אלפי $- ורתום לעסקיך "רב תדר" - וקבל חינם סורק מימסרים ממוחשב!

הסורק האלקטרוני הממוחשב מעניק לך יתרונות יחודיים:
1. סריקה אוטומטית - עד 8 אתרי־ממסרים לטווחי קשר ארציים! (פוטר אותך מהצורך בבורר ידני).
2. גם אם שכחת לשנות - בעת הנסיעה, את כפתור התדרים, סורק המימסרים שבמכשיר, יחליף אוטומטית את התדר לפי המקום בו אתה נמצא.
3. חוסך לך את הצורך במספר מכשירים ואנטנות בתחנות הבסיס.
4. נותן לך מידע על כל כניסה ויציאה בתחומי הקליטה והשידור ומונע איבוד קריאות.
5. קריאות אישיות וקבוצתיות לפי בחירה.
6. יכולת פעולה עד 160 ערוצים (320 תדרים).
7. "רב תדר" עם סורק חינם - יש לך קשר אלחוטי ממוחשב, פרטי, בלי שותפים ובלי הפרעות, עם חסכון גדול במזומנים ובזמן!

★ הנחות גם על ציוד קשר אחר
★ לרשותך גם ציוד קשר משומש

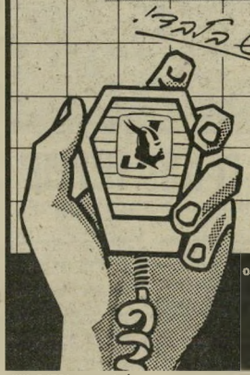

קבוצת איתורית
רוטקום בע"מ — שיווק ושיחת קשר אלחוטי ג'ונסון · ארה"ב
איתורית בע"מ — שחתי תקשורת שחות כל ארצי לאיתור אלחוטי. מערכות רדיו־טלפון למכונית

פתח תקוה 03-900041/6
רמת־גן 03-7549177
חיפה 04-721326/6
ירושלים 02-533308
נתניה 053-44815
אשחר 055-24816
באר־שבע 057-79785

ליכטנזון ■ צופתי ■ נינו

זיוה תלם ZIVA TELEM
זיוה תלם מזמינה אותך
לחדר התצוגה בביתה בהרצליה פיתוח
חדש בארץ:
תצוגת דגמי ערב נפלאים תוצרת „אופנת ערב זיוה תלם"
★ צבעים מרהיבים גם לקיץ
★ דגמים מקוריים
★ ניתן להזמין בכל הגדלים ובכל הגוונים
השקיעי בבגדי־ערב ולא תתחרטי!!
אביזרים: מחרוזות, תיקים, חגורות
תואם לבגדי־ערב וכמו כן תואם לבגדי הקיץ שלך:
♦ תמרה יובל ♦ רזיאלה
♦ „ורוד" ♦ חוה לוי
♦ שרה מילר – סריגים ♦ „פיצי"
תואמים לבגדי העור ♦ M/N
אל תחמיצי את התצוגה!
המכירה תתקיים ביום ששי 6.12.85
וביום שבת 7.12.85
בין השעות 10–14 16–19
דוד המלך 10, הרצליה פיתוח
להתראות זיוה

איתן עמיחי הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

קולנוע

בימאים

פגישה עם מעצב אגדות

שמש מצוירת במיכחול ורצח עם רוקנ'רול

אם יתעקש מישהו לחלק את בימאי־הקולנוע בעולם כולו לשני מחנות — מחנה ה„מה" ומחנה ה„איך" — הרי רידלי סקוט (46) שייך מאוד ל„איך". שלושת סרטיו הקודמים, הדואליס־טים, הנוסע השמיני ובלייד ראנר, כמו גם סירטו הנוכחי אגדה, שיוצג בישראל החל בשבוע הבא, אומרים הכל. אלה סרטים שנעשו בידי מעצב. זה שהוא גם בימאי, היא במיקרים אלה ההתמחות השניה בדרגה. כי במקור למד סקוט אמנות, והוא מצייר את סרטיו טרם שהוא מביים אותם.

רידלי סקוט עשה אלפי סירטי־פירסומת לטלוויזיה, לפני שהחל בעיצוב סרטים באורך

מיה שרה וטום קרוז ב„אגדה"
להציל את חדי־הקרן

מלא. בראש מעייניו התפאורה, תחבולות אסת־טיות מדהימות בדיוקן, הקפדה על כל פרט ופרט, בניית עולמות דמיוניים בעבר או בעתיד, בדמיון חזותי עוצר נשימה. החזות היא שהכתיבה אצלו את התכנים, ולא להיפך.

בפסטיבל הסרטים האחרון בוונציה, כשבא עם סירטו אגדה, התווכחו מבקרי־הקולנוע ביניהם אם הסרט מיועד לבני 15 ומטה או לבני 5 ולא יותר. המפיק הישראלי ארנון מילצ'ן, שהגיח להגנתו, סיפר כי ההפקה הענקית הזאת בלעה 30 מיליון דולר, ולא הרבה יותר — רק משום שסקוט נאלץ לסיים את הצילומים, כי התפאורה עלתה באש (בשריפת־ענק, שכילתה בשעתו גם את תפאורות ג'יימס בונד). אומנם חברת־הביטוח שילמה את הכסף בתוך שלושה ימים, אך תפאורה חדשה כבר לא הוקמה. ונראה שאלמלא השריפה,

היה סקוט יושב עד היום ומשפץ את סירטו.

שאיפתו לשלמות היתה כה גדולה, סיפר מילצ'ן, שהוא התעקש לבנות יער שלם באולפן, כשכל השמשות והירחים — כולם פרי־מיכחול. ואומנם, סקוט בעצמו הסביר, בראיון שהעניק לי, כי למעשה הוא בוחר את נושאיו מתוך התחומים הנהירים לו מן התקופה שבה טרם עשה סרטים. ואין נושא טוב יותר למעצב מאשר נושאים מעולמות דימיוניים, כמו אגדה. הממוקם בעולם חסר־זמן לחלוטין.

קצת ילדותי. סיפורה של אגדה חוזר אל העלילה הנצחית של מילחמת הגיבורים הלבנים, הטהורים והזכים, בנבלים השחורים, הרעים והחשוכים. הנסיכה היפה לילי אוהבת את הרועה היפה ג'ק. ג'ק, שרוצה להראות לאהובתו את חד־קרן, היצור המופלא ביותר בעולם, אינו יודע שנסיך המחשכים, מין שטן מיפלצתי מנוול, עוקב אחריו. נסיך־החושך מנצל את תמימותה של לילי כדי ללכוד את חדי־הקרן האחרונים הקיימים בעולם. ומכאן מתחילה מילחמת האור בחושך ואיתה המילחמה להצלת חד־הקרן האחרון — הסמל לכוונות הטהורות. הנאמנות, התיקווה, וכמובן: ניצחון האהבה.

מה יש לומר? זוהי עלילה ילדותית במיקצת, הנושאת את סממני המקורות הישנים והטובים. החל בהיפה והחיה של קוקטו, דרך פיטר פן, חלום ליל קיץ, היפהפיה הנמה ועוד ועוד.

עדנה מיינרז

דייוויד בנט בתפקיד ג'אמפ ב„אגדה" של רידלי סקוט
השדונים הטובים שבאו לעזרת הנסיכה לילי

אהבה וכיבוש

עצורים בסרט – כמו במציאות המדכאה

גשר צר מאוד (לב, תל־אביב, ישראל) – **עם כל הבעיות שית־עורר אצל ערבים ויהודים כאחד בקשר לסיפור (אמין או לא אמין?); עם כל הבקעים בתסריט (האומנם תיתכן מכת־אהבה בין מחנכת פלסטינית לקצין מישמל ישראלי?); עם כל הצליעות בדיאלוגים (.נשק אותי" אומרת ליילה הערביה לבני תגר, קצין המימשל המתאהב בה, אחרי שאחד הילדים הערבים מת מפציעה של כדור ישראלי, וזה פשוט לא משכנע); עם כל המכשלות. שחלק מהן נבעו מהסרטה כמעט בלתי־אפשרית בשטח כיבוש ישראלי – יש בסרט נוכחות חזקה אחת, שבגללה כדאי מאוד לראותו.**

ולא מדובר בנוכחות אנושית, אף שהשחקנים טונז'ול קורטיז, מכרם חורי וסלווה חדאד מכריעים את המשך בעוצמה משכנעת. המדובר בנוכחות של מקום: העיר רמאללה. לפני שישוב מישהו וישאל את נסים דיין .למה התעקשת ללכת דווקא לשם – הלא ידעת שאתה מסכן את עצמך ואת ציוותך?" מוטב לראות את הסרט ולהיווכח מדוע; לנסות ולהרגיש את האוויר הכבד של עיר תחת כיבוש. את המתח שאפשר לחתוך אותו בסכין, כשלכל אחד קשה הנשימה. לא רק לאותו פטריארך (קורטיז) שצריך להלך על חבל דק, ולא רק לאותו ערבי צעיר, הצפוי מדי יום למיסדר חיפוש וזיהוי; באותה המידה זה קשה גם לחייל הכובש, השונא את הכיבוש, לאותו ישראלי היודע שבכל רגע עלולה שימשת מכוניתו לספוג אבן, בדיוק כמו שזה קורה בסצינה הראשונה של הסרט. אותו ישראלי שלא רוצה להימצא שם ועליו להימצא שם בעל כורחו.

ואומנם, אם יש גיבור בסרט, אין אלה הנאהבים האומללים, שהפאנאטים משני הצדדים מוכנים לרגום אותם באבנים בכל רגע, וגם לא האח הגולה הבא לנקום את כבוד המישפחה, ומבין כי יש פושע גדול מאחותו. הגיבורה היא האווירה הבלתי־אפשרית, המאלצת אנשים לעוות את מהות קיומם.

שרוכים אמריקאיים

אירווין, אד וטום – איפה דראקולה?

האיש בעל הנעל האדומה (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) – **מה קורה למצחיקון בינוני, המעו־בד מחדש בלי שארי־רוח? נשאר ממנו כמעט קומפוט־נעליים. המצחיקון האמריקאי הזה, שהעתיק מצחיקון צרפתי והפך את הבלונד בעל הנעל השחורה לברונטי בעל נעל אדומה, אינו מקורי, אינו מפתיע ואינו מבריק. אבל, תודה לאל, אינו לוקה בוולגאריות ואינו תוקע נאדות בקול גדול, כמו שעשתה קומדיה ישראלית מסויימת. לזכות הקולנוע המיסחרי האמריקאי ייאמר לפחות, כי כדי להשביע את רצון כל המישפחה מעבירים לה את הסחורה בעידון מירבי.**

המפיק ויקטור (האשה באדום) **דריי והבימאי סטן** (אהבה מנשיכה ראשונה) **דראגוטי, יצאו מן ההנחה שהאמריקאים אינם משתגעים אחרי מיטבח צרפתי, לא על הצלחת ולא על הבד. הצרכן האמריקאי אוהב שמצחיקים אותו בשפתו שלו, ועם ענייני דיומא המוכרים לו מקרוב – לא כמו הקהל הישי־ראלי, למשל, שבלע בתאווה את הבלונדי בעל השחורה של פייר רישאר. המפיק והבימאי, היודעים שאין מירשם בדוק יותר להצלחה קודמת, החליטו לנעול נעל אדומה לרגלו של כוכב אמריקאי עולה, צעיר נחמד ובעל חזות ינקותית בשם טום הנקס, והניחו לו לרוץ סביב זגבו, כשלא ידוע לו כלל שהוא משמש פיתיון במזימתו השטנית של רב־מרגלים תכלן (אד הרמן) להפיל את ראש הסי־איי־אי (צ'ארלס דרנינג) עוד בטרם התפוצצה פרשת פולארד.**

במקום שערה של מירי דארק נתפסו ברוכסנו של הנקס הרחימאי המחלפות הזהובות של לורי סינגר (בלונדית שנראתה בהבז ואיש השלג ושחזותה מבטיחה לה חוזים נוספים). אבל גם תחבולה זו כבר נראתה בעבר, כמו כל החוכמות האחרות. קארי (מילחמת הכוכבים) **פישר עושה מאמצים להיות ג'יין בפארודיה על אשה מורעבת לזינוקי טרזן־איש־הגונגל. אבל נוחתת בקשיחות על קרקע יבשה.**

תשבץ השלם הזה 2518

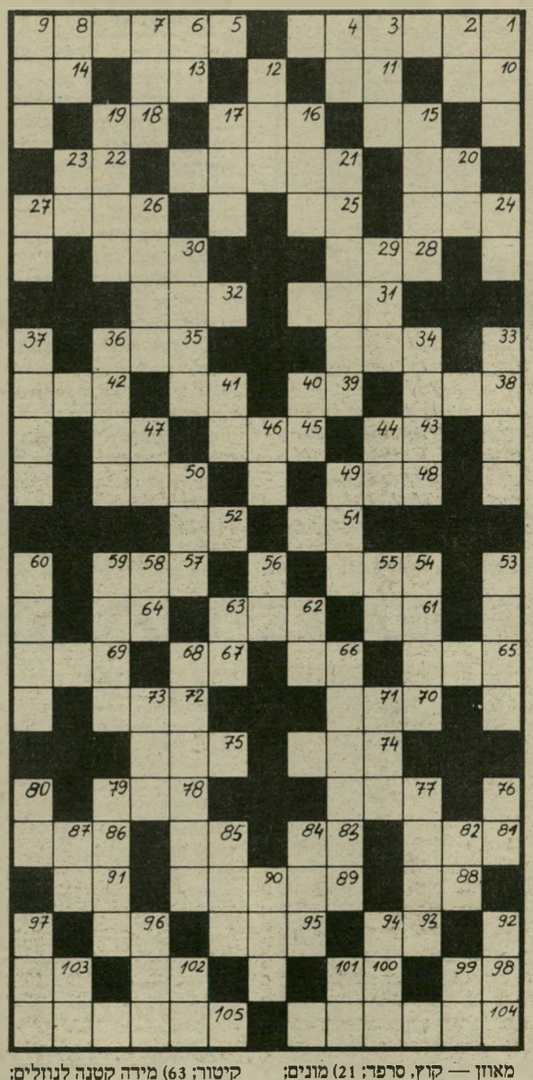

מאוזן:

1) הפירות שנשארו על העץ אחרי עונת הבציר; 5) אצילות גזעית (4,2); 10) ראשי־תיבות לאחר שם פלוני, ולכבודו; 11) מספיק; 13) רץ מהיר (ישעיהו ט"ז); 14) אמצע; 15) אלוף הקלפים; 16) אחת הצורות של זחלי החרקים; 18) אות עברית; 20) מתגורר; 21) האספה הגדולה של הכנסיה; 22) שמה הפרטי של זמרת בת מלחין; 24) הרחיק, נסע בים; 25) קירומת הולנדית; 26) עוף ממשפחת התרנגולות; 28) עוצם. כח; 30) עלה היישוב סמוך לבסיסו של הפרח; 31) ערבוב, בלילה; 32) כואב; 34) חלק ממערכת־העכול; 35) נחש ארסי; 38) בן אדם; 39) בן, בגאלית (סקוטלנד); 41) בוסתן; 42) אסון; 43) בעל־חיים, בעל־בית; 45) טנא לפירות; 47) טמפרטורה נמוכה; 48) מהר; 50) גמל חסר־רכשת; 51) סוד; 52) שם פרטי לועזי; 54) מועד; 57) בכמות מרובה; 61) מזל; 62) עלטה; 64) בהיר, צלול; 65) מאבד בכורתו; 66) עבר; 67) יהיר; 69) רקוד של סלונים; 70) בגלגל המזלות; 72) בליטה קטנה בראש הפרי; 74) התמיד במעשיו; 75) כלי־כתישה; 77) צוות אנשים לברור בעיות; 78) משקל האריזה; 81) פשר, מובן; 83) יחידת־מידה של ההספק החשמלי; 85) פקודה; 86) יין פשוט; 88) תאריך מחצית החודש; 89) חלקיק אור. או יחידת אנרגיית הקרינה; 91) משתחווה; 93) שמח; 95) שדה; 96) בסולם התווים; 98) ארמת עפר־טיט; 100) מאכל שטעמו כצפיחית בדבש; 102) אציל (ח); 103) מתקן לאש מבוערת; 104) פשוט־עם (ברומא העתיקה); 105) כינוי לאלהים בספרות הקבלה, או חלל העולם שאין לו גבול (3,3).

מאונך:

1) קשוט לצואר; 2) אות־הנצחון; 3) אל־מגן לרומאים; 4) סופר אנגלי, מייסד האגודה הפביאנית; 6) אביון עלוב; 7) עיר גדולה; 8) נהר בדרום־אפריקה; 9) אש מהר־געש; 12) כלי־נשיפה; 15) בטוי, הבעה; 16) שחקן צעיר (מרד הנעורים) (ש"מ); 17) מתקן־אריגה; 19) שיא. גולת־הכותרת; 20) עם 20 מאזן — קוץ, סרפד; 21) מונים; 23) מכללה אמריקאית; 24) קו; 26) לא משלם (בעגה); 27) בת־קול; 29) חלק של שלם; 30) חיק (מ); 33) פטפון; 34) מדריך המקהלה; 36) מחצב המכיל מתכת או חמר אחר; 37) הפניה, הטיה הצידה; 40) קריה קדושה; 41) קבוע בדרום; 44) אנא; 46) מילת־שלילה; 47) מתעורר; 49) משל, שלט; 50) אריה; 53) סער, תמיכה; 54) בן יפת; 55) אגרטל; 56) חרון; 58) כתם אופיר; 59) עוברי אלילים; 60) בת כלב; 62) קיטור; 63) מירה קטנה לנוזלים; 66) ענק אגדי; 68) מראשי הפילוסופיה היונית; 71) שמן; 73) ניחוש עתידות על־פי מעוף הצפורים; 76) עני; 77) צפור־שיר; 79) הזוה; 80) נצח; 82) שן בפה; 84) יחידת־משקל גדולה; 85) סלע; 87) חייל במשטרה הצבאית; 90) עפר תחוה; 92) סכין; 94) אולי; 96) שיח בר, סמל למרירות; 97) אימפולס; 99) כלי קלוע לשאת בו חפצים; 101) נהר, מספר; 102) מתנה; 103) מילת ברירה.

אביגיל ינאי

מודעות בטלפון

לכל העתונים

בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.

ויזה

ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום – חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל

אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף

03-227117/8

חן טרמפ לחייל

„אני ישראלי, לא יהודי"

(המשך מעמוד 26)

יום מחייו למדינת־ישראל, וכאן יש אדם שהיה בצבא ובמילואים, ואולי הבן שלו נעשה נכה בלבנון אבל לא: הוא נפולת־של־נמושות!

אז על מה אנחנו מדברים? שם זו המושבה של העם היהודי הבינלאומי, וכאן זו אם־המושבות. אז אני גר במרכז, אני לא צריך לגור בסניף.

השאלה מורכבת גם מסיבות אחרות. במיקרה שלי, אני יליד הארץ, ובניגוד לעמים אחרים שילידי הארץ הם החלק שקובע, במדינת־ישראל זה ההיפך. בכל פעם שכבר נדמה שמדינת־ישראל הופכת למדינה של בניה, בא גל חדש ומשנה את הכל. או שמתעוררת סיטואציה שמאלצת אותנו לפעול לפי תנאים אחרים. למשל, התיזה המגוחכת האומרת שבישראל אי־אפשר להפריד את הדת מהמדינה, כי היהודים האמריקאיים לא יסכימנו לכך. זו שטות מוחלטת, כי כאן יש הפרדה מוחלטת של דת ממדינה. כאן היהודים לא מסכימים בכלל שיתפללו בבתי־הספר. או דוגמה אחרת: כשרבין נסע לארגנטינה, והתארח שם בבניין שבמרתף שלו היו חדרי־העינויים, שם ישב טימרמן. ואחר־כך הם אמרו: „מה אנחנו יכולים לעשות? אנחנו מסכנים את הציבור היהודי". כלומר, מדינת־ישראל קשרה את עצמה במישטר הארגנטיני, כדי להגן על היהודים. אז חוזרים לשאלה שלך: מה יקרה אם תהיה פה אנטישמיות. היהודים כציבור, ומדינת־ישראל, תמכו במישטר ה־שיעבור הארגנטיני.

או דוגמה אחרת: ברית־המועצות. שם יש שניים וחצי מיליון יהודים. מדינת־ישראל מקימה על אדמתה תחנת־שידור אנטי־סובייטית, וכל המימסד היהודי בעולם פועל נגד ברית־המועצות. אז איפה הדאגה לגורל היהודים?

● החיים שלך כאן, והריחוק שלך מהארץ, לא קשורים לזה שאין לך שורשים בארץ, שמעולם לא התחתנת שם?

קישקוש מוחלט. תראי את הדוגמה ההפוכה של רחל איתן. לפני שהיא התחתנה — היא גרה כאן. זה לא קשור.

● אילו רצית, יכולת לקבל אזרחות אמריקאית?

מחר בבוקר. יש לי גם ויזה מיוחדת על התרומה הגדולה שלי לחברה, לכלכלה ולתרבות האמריקאית. לאיינשטיין היתה ויזה כזו. בגללו הוציאו חוק מיוחד. מאז קיבלו את הוויזה הזאת רק 500 איש, ואני אחד מהם.

● אתה עשיר?

במושגים ישראליים — כן. במושגים אמריקאיים — לא. כאן יש חמישה מיליון מיליונרים. אגב, חצי מיליון מהיהודים האמריקאים חיים מתחת לקו־העוני. חצי מיליון — כשהמימסד היהודי האמריקאי נחשב עשיר, ואת כל היהודים מייצגים כל הביאלקינים והאחרים.

לדעתי, המימסד היהודי מכר את מדינת־ישראל תמורת טובות־הנאה. הם מכרו את המדינה לאדמיניסטרציה האמריקאית, והאדמיניסטרציה הנוכחית היא הקונה הטוב ביותר שיכול היה להיות, כי היא אנטישמית, והאידיאולוגיה שלה זה שאת היהודי אפשר לקנות.

● אתה לא מעריך אותם במיוחד?

אני לא יכול להעריך אותם.

● אתה יודע שלעיתים קרובות אומרים: איזו זכות יש לך לדבר על הארץ, אם אתה יושב פה?

זה קישקוש ממדרגה ראשונה. זה כמו הדוגמה של הרבינוביץ'ים. איזו זכות יש לאחד מהם לדבר ולשני לא? אני ישראלי, ובחברה דמוקרטית זכות ההכרעה היא של האזרח, ואם האזרח רוצה לגור בניו־יורק ולהישאר ישראלי, זו זכותו המוחלטת.

● בארץ אומרים שאנחנו סובלים, ואנחנו משרתים את המולדת, והיהודים האלה לא עושים כלום.

איך אפשר להגיד כזה דבר? הרי כולנו למדנו בבית־הספר שהיהודי סובל בגולה. אני מקריב את עצמי שאני נמצא פה. אנחנו כל הזמן מתפללים לציון.

יש עוד עניין — בלי אירוניה, זו שאלה חשובה: לצערי הרב לנו, באופוזיציה, לאלה שחולקים על ארץ־ישראל השלמה, אין לנו בשום פנים ואופן הפריוילגיה הפטריוטית שלמדינה יש — רשות להיות בחוץ־לארץ — ולנו לא.

● אתה יכול להסביר שוב?

ישראלי ממים

„אני השליח של עצמי"

החלוקה הזו שלמדינה יש רשות להיות בחוץ־לארץ, בצורת שגרירויות, וקק"ל ומימסד יהודי ומוסד וכו' — והאופוזיציה צריכה להיאבק בארץ. יש כל הרשות לאופוזיציה להקים מוסדות מקבילים ונציגויות כדי לקדם את המטרות שלנו. בתנאי שהן במיסגרת החוק והדמוקרטיה.

● אתה ריואה את עצמך כשליח?

לא, אבל אני יכול להיות השליח של עצמי. זו הדמוקרטיה. מה זה שליח? אני יכול להגיד שאנחנו פטריוטים, כי כל אחד מאיתנו עשה משהו.

■ ■ ■

● אתה יותר מעורה במה שנעשה בארץ מאשר במה שנעשה פה?

אני לא מעורה בכלל במה שנעשה פה. מה יש לי פה?

● אתה לא קורא פה עיתון כל יום?

אני קורא. אבל אני הרי החלטתי לא לקחת את האזרחות האמריקאית, אז אני לא חבר פה בשום מיפלגה ואני לא מעורב כאן בחיים הפוליטיים.

● למה לא התחתנת אף פעם?

מה, זו חובה? יש חוק בארץ שצריך להתחתן? כתוב בחוק: „פרו ורבו"?

● אין לך ילדים?

לא.

● למה?

מפני שלא התחתנתי.

● אפשר לעשות ילדים גם בלי להתחתן.

או אני חושב שאין לי ילדים. אני לא מכיר אף אחד שהוא הבן שלי.

● זה מתוך בחירה?

כן. אנחנו מנהלים את הראיון הזה במדינה שחלק גדול מהציבור שלה הוא לא נשוי. זה פשוט מאוד לא יצא. כנראה שלכל אדם יש מערכת־יחסים משלו, לא כולם מוכרחים להתחתן. אני מכיר הרבה אנשים שלא התחתנו.

● אתה לבד כל הזמן?

אני יצור חברתי. אני אף פעם לא לבד ואני נוסע הרבה, אני נמצא פה רק 150 יום בשנה.

● אני מדברת על החיים האישיים. אתה גר לבד וחי לבד?

כן, כל השנים. אבל יש לי חיים מלאים. אפילו חסר לי זמן.

כמעט מהלומות

כתב רז
עסוק

עורך קרפין
דורש

תקרית כמעט־אלימה התרחשה ביום הרביעי בבוקר במחלקת־החדשות של הטלוויזיה בירושלים.

הכל התחיל בישיבת בוקר שיגרתית של המחלקה. **מיכאל קרפין**, עורך מבט, שניסה לתכנן את מהדורת־הערב לפי האירועים הצפויים באותו יום, רצה לנווט את הכתבים בין המשימות השונות.

בין שאר המשימות היה צורך לשלוח צוות לסקר את ישיבת מליאת־הכנסת של אותו היום. **יעקב אחימאיר**, הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה, היה עסוק בעריכת כתבה. וקרפין ביקש **מנשה רז**, כתב הטלוויזיה, שיחליף את אחימאיר ויסקר את אירועי־היום בכנסת. רז טען שאינו יכול, משום שהוא עסוק בדבר אחר. קרפין לא היה מוכן לשמוע סירוב מפיו, וביקש ממנו שוב ללכת באותו יום לכנסת ולסקר את דיוני המליאה. רז סירב שוב, וטען שיש לו התחייבויות קודמות.

במהלך הישיבה היו חילופי־דברים קשים בין השניים. אחרי הישיבה ניגש רז לחדרו של קרפין וביקש שוב להסביר את העניין. קרפין טען באוזניו שאינו מסוגל להבין התחמקות מעבודה, ואינו מוכן לקבל את העובדה שכתב, המקבל משכורת מרשות־השידור, לא יעמוד לרשות המחלקה ולא יבצע עבודה כשנדרש ממנו.

בסיום הוויכוח בחדרו של קרפין התרגז עורך מבט ודחף את רז באלימות מתוך החדר אל מיסדרון המחלקה.

ביום הרביעי שעבר רב גם צחי נגה עם זלינגר בגלל שתי כתבות שהוזמנו אצלו, ושלא שודרו, בסופו של דבר.

הכתבים טוענים שזלינגר אינו יושב במערכת, שהם מנהלים את כל המשא ומתן דרך **עדנה בירמן**, מפיקת המישדר, קובעים איתה איזה כתבות להעביר, וכשמגיע העורך — אין הוא מכבד את הסיכומים שנעשו עם המפיקה.

השבוע ייערך ברדיו בירור מקיף על אופן עבודתו של זלינגר בעריכת היומן.

בתוככי הרשות

התנצלות רבתי

לפני כמה שבועות שלחה ועדת־האתיקה של רשות־השידור מיכתב **לאורי פורת**, מנכ"ל־הרשות. על המיכתב חתם **משה עמירב**, חבר מליאת רשות־השידור (ליכוד), המשמש כיו"ר ועדת־האתיקה. המיכתב התייחס לשני מיקרים שבהם, לפי החשד, נעשו עבירות אתיות על־ידי שני עובדי־רשות בכירים: **חיים יבין**, עורך ומגיש מבט שני בטלוויזיה ו**עודד בן־עמי**, הכתב הפרלמנטרי של קול־ישראל.

בדיקת העולם הזה בשבוע שעבר העלתה שלתוכן המיכתב לא היה כל שחר. מייד כשפורסמה הידיעה בגליון העולם הזה ביום הרביעי שעבר, מיהר **דויד מנע**, אחד מחברי ועדת־האתיקה וחבר מליאת־הרשות (ליכוד), לשלוח מיכתב לחיים יבין.

וזו לשון המיכתב:

מצאתי חובה לעצמי להתנצל לפניך על עוול שנעשה לך, בשמה של ועדת־האתיקה של רשות־השידור. אני מבקש להבהיר לך כי מעולם לא חתמתי על מיכתב בשמה של ועדת־האתיקה, מעולם לא ביקשתי בירור נושא נסיעה זו או אחרת, ושמי שורבב לידיעה זו ללא ידיעתי וכמובן ללא הסכמתי.

הודעתי ל**מיכה ינון**, יו"ר הוועד המנהל של רשות־השידור, על התפטרותי מוועדת־האתיקה של הרשות, כמחאה על שימוש שנעשה בשמי, שלא בידיעתי, ושלא ברשותי וכן בשל חטטנות יתרה, במרכאות, של ועדת־האתיקה, אשר במקום לעסוק באתיקה, עוסקת בענייניים שוליים לגמרי.

אני חושב שאתה אחד האנשים ההגונים והישרים ביותר ברשות־השידור.

עד כאן תוכן המיכתב.

יש רגליים לסברה כי שמו של יבין נקשר במיכתב המחשיד, ובמיכתב־ההתנצלות שבא אחריו, גם משום שהוא מועמד רציני ביותר למישרת מנהל הטלוויזיה, אם וכאשר תאוייש סוף־סוף המישרה הרמה.

הצביע נגד עצמו

הוועד־המנהל של רשות־השידור החליט בישיבתו, בשבוע שעבר, לרחוק את ההצבעה לשידור חמש מהדורות חדשות ביום ברדיו, תחת מהדורת חדשות בכל שעה. ההצעה נפלה ברוב קולות.

יוזמי התוכנית טענו אחרי ההחלטה שהצעתם לא הובנה כראוי. הם הסבירו, כי כוונתם היתה להפוך את רשת ב' לערוץ־חדשות בלעדי, המשדר לאורך כל שעות היממה חדשות ומיבזקים בצורת גל פתוח.

אחד מיוזמי הרעיון, **דויד** („דודו") **אלהרר**, חבר מליאת רשות־השידור, אף נפגש אישית עם כל אחד מחברי הוועד־המנהל וכל אחד מהם הבטיח לו, לדבריו, לתמוך בהצעה בשעת ההצבעה.

יוזמי ההצעה היו שלושה — אלהרר, **דויד מנע** חבר המליאה ו**דויד אדמון**, חבר הוועד־המנהל. אדמון, מסתבר, הצביע בישיבת הוועד נגד הצעתו שלו, וסייע להורדתה מעל סדר־היום.

מדוע עשה זאת אדמון? ההנחה היא שהוא זעם על כך שגל הפירסומים, שקרם לישיבת הוועד, לא תמך בהצעה המהפכנית. ולא שזר כתרים ליוזמיה.

ענת פרגוסטי

מאחורי המיקרופון

שר־האוצר דרש התנצלות

יצחק מודעי, שר־האוצר, כמעט שדרש בשבוע שעבר את פיטוריו של **שלום אורן**, כתב קול־ישראל.

הדראמה הקטנה התרחשה במוצאי־השבת שלפני שבוע. למחלקת־החדשות של הרדיו נודע כי שימעון פרס, ראש־הממשלה, עומד להיפגש עם מודעי. נושא הפגישה אמור היה להיות, לפי המידע, התבטאויותיו של מרדכי („מוטה") גור, שר־הבריאות, כלפי שר־האוצר.

מקורות במישרד־האוצר הודיעו למחלקת־החדשות כי הפגישה תיערך בביתו של ראש־הממשלה. שלום אורן, כתב הרדיו, נשלח לסקר את הפגישה. בבירור שערך עם רובריו של ראש־הממשלה הובהר לו כי לא נקבעה כל פגישה בין השניים. וכי פרס עסוק בענייניים אחרים באותו ערב.

לקראת חצות הלילה העביר אורן ידיעה למחלקת־החדשות ובה דיווח כי לא נקבעה פגישה בין שני האישים. הידיעה שודרה והגיעה לאוזניו של מודעי.

זמן קצר אחרי שידור־הידיעה צילצל הטלפון בחדרי־החדשות של קול־ישראל. את השפופרת הרים **משה נגבי**, עורך־החדשות. מן העבר השני של הקו היה יצחק מודעי בכבודו ובעצמו. הוא רגז ובעט וביקש התנצלות מיידית על הידיעה שהיתה, לדבריו, לא־נכונה. מתברר שבאותו הערב הזדמנו פרס ומודעי לאותו אירוע, ומודעי ראה בשידור הידיעה פגיעה אישית בו ובשמו.

כלכלה מקולקלת

הרוחות סוערות בצוות יומן הכלכלה של קול־ישראל. היומן משודר מדי יום אחרי חדשות השעה 5 בערב. את היומן הפופולארי עורך ומגיש **גידעון זלינגר**, היושב במערכת בירושלים. ליומן צוות של כמה כתבים: שני ירושלמים — **מאיר איינשטיין** ו**מנחם סרידמן**; ארבעה תל־אביבים — **משה נסטלבאום**, **צחי נגה**, **אליעזר פניג־גיל** ו**עמיקם רוטמן**; וחיפאי אחד — **גבי זוהר**.

בשבועות האחרונים יש קצר בתיקשורת בין העורך הירושלמי לבין הכתבים התל־אביביים של היומן. אלה מסתכסכים עם זלינגר, אישי־איש בתורו, וטוענים כי אינו מתייחס ברצינות לכתבו־

כתב אורן
היתה או לא היתה?

תיהם, משנה אותן ואת הפתיחות של הכתבות.

בשבוע שעבר, למשל, העביר אליעזר פני־גיל כתבה שמישפט־הפתיחה שלה היה: „היו מימושים בבורסה." זלינגר שינה את הפתיחה ואמר: „הבורסה קרסה!" למרבה האירוניה, בחדשות הכלכלה. שניות מיספר אחרי־כן, נאמר בפירוש ש„בבורסה היתה מגמה מעורבת. עם נטיה לעליות שערים." שמע מי ששמע את הידיעות הסותרות ופנה לפני־גיל להבהרה. פני־גיל התרגז ואיים שלא יעשה עוד כתבות ליומן הכלכלה.

גם נסטלבאום הסתכסך עם זלינגר על רקע דומה, והיה בעיצומים במשך חודשיים תמימים, שבהם לא שידר כתבות ליומן.

חופשה בדרום אפריקה

גידעון לב־ארי, מנהל הרדיו, יצא לחופשה. עד שיצא, מילא את מקומו של **אורי פורת**, מנכ"ל הרשות. שנסע לשבוע עיים לארצות־הברית. פורת שב השבוע לארץ. לב־ארי נסע לחופשה פרטית בדרום־אפריקה.

טריגון/עיצוב קידר

במדינה

מישפט

הגראפולוגיה הפסידה

גראפולוג תבע גראפולוג והשופט קבע: „המישפט לא תרם לשיפור דמות הגראפולוגיה!"

עורכי־דין מנוסים אינם מעודדים תביעות־דיבה. הם יודעים כי בדרך כלל נמשך המישפט שנים רבות, ותוצאותיו לעיתים רחוקות מחמיאות למישהו. אבל אבי וייס, גראפולוג, שיכנע את עורך־הדין אלי זוהר להגיש בשמו תביעת־דיבה פרטית נגד גראפולוג אחר, הר"ר אריה נפתלי.

חמש שנים נמשך המישפט, וייס זכה ונפתלי הפסיד, אבל בעיקר הפסידה הגראפולוגיה.

השופט, בנימין קהלת, כתב פסק־דין ארוך ומנומק, שבו קבע כי איננו מאמין לנאשם, הר"ר נפתלי, ומשבח את התובע, אבי וייס. וכך הוא מסיים את הכרעת־הדין:

„לפני שאחתום על הכרעת־דיני, עליי להעיר כי לפי דעתי קשה לומר כי מישפט זה תרם לשיפור דמותה של הגראפולוגיה. נהפוך הוא. וכבר הבאתי, תוך הסכמה, את דעתו של עד־התביעה, הר"ר אלחנן מאיר, כי יכולת הניבוי תלויה בגראפולוג."

מדע קובע גורלות. השופט התייחס בעיקר לניתוח כתב־ידו של הקובל, אבי וייס. הנאשם, ד"ר נפתלי, השיג פתק בכתב־ידו של יריבו, וניתח אותו. על פי כתב־היד שבפתק קבע הגראפולוג הוותיק כי יריבו הוא רמאי ושרלטן ועוסק באחיות־עיניים. בעוד שגראפולוגית אחרת, המקובלת גם על הד"ר נפתלי, הגברת רות צוקר, ניתחה את אותו כתב־היד, וקבעה על פיו כי הקובל הוא ישר ונאמן.

בית־המישפט לא יכול כמעט שלא לגחך כאשר התברר לו כי כבר במיקרה קודם היתה לד"ר נפתלי הזדמנות לבדוק את כתב־ידו של וייס, והוא קבע שם דברים שונים לחלוטין על אופיו של האיש. ד"ר נפתלי העיד כי וייס אילף את כתב־ידו במיקרה זה, כדי להטעות את הבודק הגראפולוגי, ועל כן נפל נפתלי בפח. וסיווג את וייס כאדם המתאים לתפקידי ניהול. „מצב זה לא רק שאינו מתקבל על הדעת ורחוק מסבירות. אלא שהדבר עשוי להוכיח שהקובל (אבי וייס) הגיע לרמת הישגים כל־כך גבוהים בגראפולוגיה, שהוא יכול לכתוב בצורה כזאת על חצי עמוד, בכתב־יד המסתיר את אופיו האמיתי, והמציג אותו כאדם המתאים להיות מנהל מיפעל," כתב השופט קהלת.

עו"ד הגנה אחר סיפר, כי באוניברסיטה העברית נעשה לאחרונה מחקר לתקפות הגראפולוגיה, והתוצאות אינן מעודדות.

ד"ר נפתלי הסביר כי יצא במתקפה נגד אבי וייס לא בגלל סיבות אישיות, אלא רק כדי להגן על מדע־הגראפולוגיה מפני אנשים המביאים לו שם רע ומקלקלים את היחס אליו. הוא הסביר כי בימינו הגראפולוגיה הוא מדע הקובע גורלות, ויכול להכריע אם אדם יהיה קצין צה"ל, מנהל־חברה, או חברי־מושב. כדי להגן על המיקצוע, יש צורך לשרש מתוכו עשבים רעים ומזיקים, ואנשים המתיימרים להיות גראפולוגים, בעוד שאינם מתאימים למיקצוע.

מכון מחלק תעודות. בסידרה של מיכתבים והרצאות האשים נפתלי את וייס בכך כי הוא שרלטן, אדם שלא למד גראפולוגיה ומאחז־עיניים. ד"ר נפתלי גם טען כי וייס רימה אותו, כאשר התחזה כמנהל־חברה, ופנה אליו כדי לנתח עבורו כיתבי־יד של עובדים.

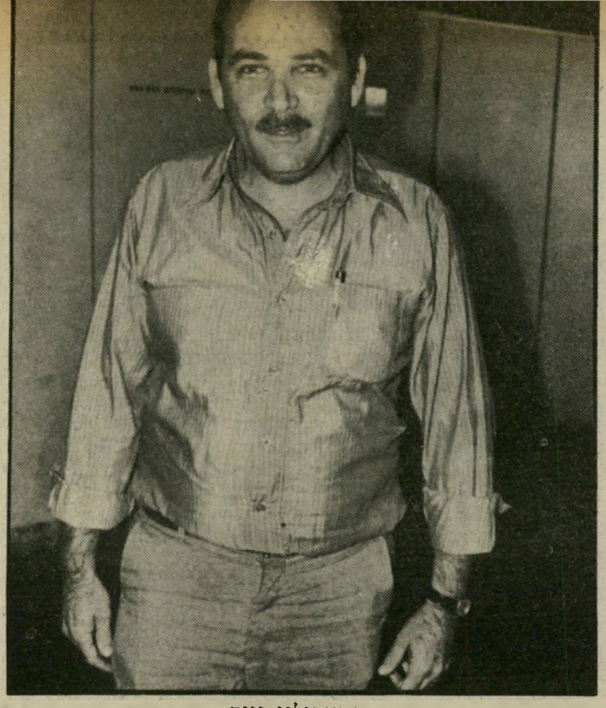

גראפולוג וייס
– מי כשיר –

גראפולוג נפתלי
– ומי רשאי

עצמם על־ידי קריאה ולימוד עצמי, וכי גראפולוגים כאלה אינם בהכרח גרועים מעמיתיהם שלמדו באקדמיות מוכרות.

ד"ר נפתלי העיד כי הגראפולוגיה התפתחה בשנים האחרונות מחובבנות לענף־מדעי, וב־30 השנים האחרונות הגיעה לדרגת אחד ממדעי־הטבע. הוא טוען כי בוטלו חלק גדול של האשליות והזרמים הפילוסופיים והפסיכולוגיים של העבר.

בית־המישפט אינו משוכנע כי הגראפולוגיה אומנם הגשימה תיקוות אלה.

התוצאה היא כי על הגראפולוג ד"ר נפתלי נמתחה ביקורת קשה על־ידי בית־המישפט ואמינותו כעד נפגעה; הגראפולוג אבי וייס זכה לשבחים והכרה על־ידי בית־המישפט. אולם המיקצוע שבו עוסקים השניים נראה, אחרי הכרעת־הדין של השופט, קצת מגוחך.

מישפט

שוטרים בקאפוטות

מותר להתחפש לאברך, אבל כדאי להציג את תעודת־השוטר

כאשר עצרה המכונית באחד הרחובות של בני־ברק, התנפלו עליה לפתע כמה אברכים, שעמדו בקרנות הרחוב, וניסו לעצור אותה. הנהג, יוסי כהן, החל נמלט בדהרה, כאשר אחד האברכים תלוי על חלון־המכונית. גם כאשר צעק האברך כי הוא שוטר, לא נעצרה המכונית והמשיכה לנסוע כשהיא מנערת מעליה את הגבר התלוי על חלונה. לבסוף נשלח מוט־ברזל מתוך המכונית, שהיכה בידו של האברך המתחזה, והוא נפל ארצה.

השופט שוכנע. אך לבסוף הצליחו האברכים. שאכן היו שוטרים מחופשים,לעצור את המכונית על כל נוסעיה. בבית־מישפט השלום הוגש כתב־אישום נגד כולם בעבירות שונות. ונגד הנהג וחברו, יומטוב יוסף, הוגש כתב־אישום רק על תקיפת שוטרים והפרעה לשוטרים במהלך תפקידם.

עורך־הדין אלי כהן, אשר הגן על השניים, העלה את הטענה כי הנאשמים לא יכלו להעלות על דעתם כי הגברים המזוקנים, הלבושים קאפוטות, הם שוטרים. „הם אומנם אמרו כי הם שוטרים, אבל לא הציגו כל תעודה, לכן לא היה על הנאשמים להאמין להם." הסביר הסניגור לשופט יורם גלין.

השופט שוכנע. הוא זיכה כליל את שני הנאשמים מתקיפת שוטרים. אולם הרשיע את הנאשם שהמשיך להפריע לשוטרים גם אחרי שהציגו כבר בפניו את התעודה.

מיכאל שרפשטיין מציג:
אהבה בין קצין ישראלי לאלמנה מרמאללה

השוטר צרפאדי

אהרן איפלה
בסרטו של נסים דיין

סלווה חזאד·מכרם חורי·טונז'ל קורטז
אורי גבריאל·דאק כהן·רחל דיין·יוסף אבו ורדה
צלם: אמנון סלומון·עורך: דני שיק·מוסיקה: פולדי שצמן
תסריט: חיים חפר ונסים דיין·מפיק: מיכאל שרפשטיין·במאי: נסים דיין
השרט הוסק בעזרתה של הקרן לעידוד סרטי איכות ישראליים מקוריים. הפצה: סרטי נחשון בע"מ

בכורה ארצית

בתי־קולנוע „לב" ת"א	„רב־גת" חיפה
9.40–7.30–5–2	9–6.45–4.30
„רון" ירושלים	„חן" רחובות
9–7–4.30	9.15–7.15

„צמרת" ק. מלאכי 7.30

גרפיקאי/ת

את/ה יודע/ת מה זה סדר־צילום. תענוג יקר. עכשיו אותו סדר בפחות כסף. כשתשמע/י את מחיר המינימום הראשון שתשלם/י אצלנו - תשמח/י שהכרנו

רוני צפריר 03־447363

מרגלים ונאהבים
נכשלים ע"י הטלפון

אנו מספקים:
מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
*
שרות לגילוי מיקרופונים מושתלים
*
מזכירות אוטומטיות

רדין דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א
טלפון: 286444

שולה

השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.

גם ציפורן טבעית סדוקה או שבורה מתוקנת אצלנו, ונהיית — כחדשה!

♦

תל־אביב, המלך גזרג' 72
טל. 282969, 284919, 295318

ישראלי בארה"ב/קנדה

קב' ישראלים בחו"ל מתארגנת במסגרת־פעילות והסברה:

ישראלים בצפון אמריקה למען שלום ישראל־פלסטין

כתוב אל:
Pob 597
Lenox Hill st N.Y., N.Y. 10021

אתה והשקל

מה קורה אצל דויד?

דברים מוזרים מתרחשים במישרד־הבינוי־והשיכון. אחרי התראות רבות אכן פרש המנכ"ל הכל־יכול של המישרד, **אשר ויינר**, חבר מרכז חרות, שנכשל במירוץ לכנסת. הוא יצא לאנגליה מטעם הסוכנות. כנציג מחלקת העלייה.

יש שלוש גרסות על נסיבות פרישתו. נראה שכל אחת מהן נכונה, והן משלימות זו את זו.

● ויינר פרש. למעשה. באיחור של יותר משנה — אחרי שסר חינו אצל השר **דויד לוי**, בעיקר משום שעל־פי הטענה הוא חסם בפני חברי־מרכז את הגישה לשר.

● כושר ראייתו של ויינר הידרדר, והוא לא יכול היה להמשיך למלא את תפקידו. בעבר הוא נותח בחו"ל בעינו השמאלית. עתה קיים חשש לכושר הראייה בעין השניה.

● ויינר יצא לחו"ל רק אחרי שהסתיימה חקירה מישטרתית ממושכת במישרד, בעיקבות פרשיות שחיתות והונאה בהתנחלות החרדית עימנואל שבגדה המערבית. בין הנחקרים היה גם ויינר — עובדה שמתפרסמת כאן לראשונה. מייד אחרי החקירה יצא ויינר לאנגליה.

בעבר, בהתייעצות פנימית בין ראשי המישרד, הוחלט שאם יחפשו מבקר המדינה והמישטרה את האשם במחדלים סביב מתן משכנתאות פיקטיביות לחרדיים בעימנואל, יקח ויינר את האחריות על עצמו ויגונן על השר. נראה שהוא אכן עשה זאת. בלונדון. אגב, הוא יוכל להתרועע עם המשקיע בעיר זו, **יוסף מרגוליס**, המתגורר שם.

על תפקידו המתפנה של ויינר התחרו כל אנשי מחנהו של לוי. המדובר בח"כ לשעבר **מיכאל קלייזר**; ביושב־ראש מועצת־המנהלים של שיכון־ופיתוח, **דויד** („דודו") **מור**, המועמד הקרוב לכניסה לכנסת; **יהושע דוידוביץ'** שהוא יו"ר מועצת־המנהלים של עמידר, שלא לדבר על עסקנים אחרים שלו, **גבי ללוש** ו**גבי לוי**.

לוי בחר בדרך הקלה, על חשבון הפופולאריות שלו במרכז חרות — לתפקיד נכנס עובד המישרד, **אלי נטף**, כממלא־מקום. נטף הוא מנהל אגף־הנכסים־והדיור במישרד.

כניסתו של נטף לתפקיד הבכיר השבוע להתפטרותה המפתיעה של היועצת המישפטית של המישרד, **בתיה אולין**, שהיא עובדת ותיקה ומסורה. שעל יושרה המיקצועי לא היה ויכוח. ההתפטרות, כ אומרים במישרד, היא על רקע מינויו של נטף לתפקיד. במישרד־הבינוי־והשיכון מתרוצץ דוח מבקר מדינה קטלני מלפני שנתיים, שאילו מי שצריך היה לקרוא אותו היה מוצא זמן לעשות זאת — הוא לא היה ממהר לרפד את כיסאו של ויינר בישבנו של נטף.

אגב. לפני שנתיים בערך עזב נטף במפתיע את המשרד. אירגנו לו מסיבת־פרידה והוא קיבל במתנה שעון־יד יקר. הוא הלך לעבוד אצל הארונים **יוסף (ריגר)** את **(אליעזר) סישמן**. אחר־כך שב למישרד. השעון נשאר שלו.

אבל זה לא הכל. צפויה התפוצצות פרשיה נוספת, חמורה פי כמה, שאולי אף תגרום להחזרת ויינר ארצה. המדובר בחקירה סמויה שמנהלת זרוע חוקרת מסויימת על פרוייקטים

שר לוי
פרשיות מוזרות

של פינויים, שמישרד־הבינוי־והשיכון נתן ליזמים פרטיים. המדובר בפינוי שכונות־מצוקה בערים שונות והקמת שיכונים חדשים במקומן. החשד הוא, שזיופים רבים נעשו שם — הן לגבי מיספרי המפונים והן לגבי הסכום ששולם להם. ומישהו מהיזמים הרוויח בדרך זאת הרבה כסף.

הסירחון יגדל כשיתברר שבין היזמים יש כמה שהם מתומכי השר לוי ותנועת־החרות.

במה להשקיע?

טיפים קטנים

● שוב הטיל השר **יצחק מודעי** פצצה. שאת עיקבותיה הקשים יגלו בקרוב, וגם במועד מאוחר יותר. דבריו — לפיהם לא היה חסר הרבה שהבנקאיות של הקשישים לא היו נפרדות — יעשו את שלהם.

במצב שכזה, שוב מזדקר הירוק השחור. ששערו עתה נמוך, בעידוד ממשלתי. זה לא חוקי, אבל זה הכי־בטוח.

ולמי שעדיין לא נואש מהבורסה ומכיר את כללי־המישחק, כמה טיפים קטנים.

● כדאי לשים־לב למאזן של החברה לישראל, שיתפרסם בקרוב. הפסדי חברת ציס לא ישתקפו בו. אגב מאזנים: רצוי לשים־לב

איש־עסקים קדם
מכיס לכיס

למאזניים החצי־שנתיים שיפרסמו חברות שונות החודש. הדוחות אומנם אינם מעודכנים לחודש זה, אלא לחודשים קודמים, אך הם יתנו אינדיקציה על מצב הנזילות של חברות רבות.

● צפויות התפתחויות חיוביות בכלל נדל"ן, בראשותו של **יוסי אטינגר**.

● חבל לבזבז זמן וכסף על הבנקאיות. מה שהן נתנו, למי ששם בהם את כספו בתחילת התוכנית הכלכלית, לא יחזור אל עצמו.

● משהו מוזר קורה בחברת מגרית. אחרי שהם לא הצליחו להשתלט על בנק למשכנתאות כרמל. יש שמועות על חתול שחור שעבר בין שלושת השותפים, **שמעון** („צפאי") **קדם**, **אורי זיידמן** ו**גבע צור**, בנו של **צבי** („צ'רה") **צור**. לפני כמה ימים קנו אנשי מגרית. השולטים במ.ת.ס. 11 מיליון מניות של מ.ת.ס ממגרית. המשמעות היא ברורה. פעם קראו לזה הלוואת בעלים.

● כדאי לשים לב להתפתחויות בענף הנייר. מיפעלי נייר חדרה רוצים להשתלט על הענף. זה לא חדש. האם פירושו של דבר ניסיון השתלטות על ת.מ.ן – חרושת מוצרי נייר?

בין אוכל לאוכל

● ברוך־הבא לענף **למיכה לוין** (37), ששילם 85 אלף דולר כדי להיות הבעלים הבלעדיים של שרי בן־יהודה בתל־אביב, במקום שישה בעלים, שהיו בעבר. הסכום הוא עבור הציוד והמוניטין. במשך שש שנים הוא יוכל להשתמש בשם, אך הנכס לא יהיה שלו. לוין הוא גם בעל חברת־מוניות להסעת־תיירים.

● המיסעדה הוותיקה פלינצ'י, לבלינצ'ס ודיברי־מאפה אחרים, ברחוב ירמיהו בתל־אביב, נסגרה למשך חודשיים, כדי לעבור שיפוצים יסודיים. הסטקייה דרבי בר בדיזנגוף תיפתח בתוך ימים, באותו הרכב בעלות אך בשטח כפול, שטח שיתווסף על חשבון חנות סמוכה. ההשקעה: עשרות אלפי דולארים.

● סיכסוכים בין השותפים בקפה רוול עלולים להשפיע על תיפקוד כל הרשת.

לא יאמן כי יסופר

השבוע, במיסגרת שבוע המלונאות, תחת הסיסמה המלונאות – נכס לאומי, תתקיים ביום החמישי הקרוב הוועידה השנתית, שלא מן המניין, של התאחדות המלונות בישראל. המיפגש, שבמרכזו ארוחת־צהריים במלון חמישה כוכבים, יביא אליו את העוסקים בענף מכל

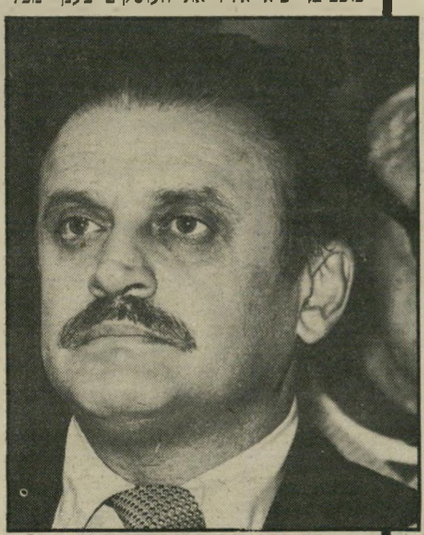

שר שריר
ביקור מולדת

הארץ, ותהיה להם הזדמנות לראות, בגודל טיבעי, את השר שלהם. ששב לא מכבר משהייה ממושכת בחו"ל, לטענתו כדי להבטיח להם עבודה מלאה. **אברהם** („אברש"ה") **שריר** יהיה שם והוא גם ינאם. צפויה התייחסות שלו לביקורת שנמתחה עליו באחרונה, שהוא מגיח ארצה מדי פעם, אך בדרך־כלל הוא בסיבובים מיקצועיים בחו"ל. מאז בואו ארצה, הוא עדיין לא התייחס בפורום מיקצועי ליציאותיו התכופות לחו"ל.

שאלה שהוא בוודאי לא ישיב עליה מעל בימת מלון הילטון, היא מה הוא עושה בלוס־אנג'לס, ועם אילו ישראלים הוא נפגש. באחד ממדורי ההומור הופיעה בעניין זה השבוע גירסה מקורית: שריר נסע לחו"ל כדי לקבל טיפול־גמילה מנסיעות לחו"ל.

שמן יקר לחנוכה

מישרד־האוצר ביקש לייצר השנה נס־חנוכה, על־ידי הוזלה בת עשרה אחוז של מחיר השמן, שהוא מרכיב מרכזי להכנת דיברי־המאפה לחג — סופגניות ולביבות. פרושו של דבר, הוזלה מיידית של שני מוצרי־חג אלה.

הוזלת־השמן היא פועל־יוצא מירידת מחירים בשוקי העולם של פולי־סויה, והחלטה על כך כבר התקבלה.

אך נציג מישרד־החקלאות, היושב בוועדה, ביקש שלא להוזיל, לפני שתסופק דרישת החקלאים לייקר חומר ששמו כוסבה, המופק משיירי פולי־הסויה, אחר שנסחט מהם השמן.

החקלאים מבקשים שלא להפסיד, או אולי לרכוב על הגל ולהרוויח מההוזלה, הם הפעילו לחץ על שרים בממשלה למנוע הוזלת שמן ללא העלאת מחיר הכוסבה.

• העולם חזה פנה למישרד־החקלאות כדי לקבל תגובה. נס־חנוכה לא קרה. התגובה לא באה. אולי אחרי החגים.

לעומת זאת, התרחש נס־חנוכה אחר במשרד שבו ישובים עתה שני אנשי חקלאות ותיקים: אריק נחמקין, המושבניק מנהלל, ואברהם בין־עזו, קיבוצניק מגחל־עוז. סגן־השר כץ־עוז ישן בתל־אביב במלון הילטון, ואת התיק שלו נושא הנהג שלו.

מיכתב כדורבנות

המיכתב הבא נשלח אל חברי הוועד הציבורי להבראת המשק — תעלול ממשלתי משותף עם **אליעזר זיברבין** מדחף. הוא מדבר בעד עצמו. התומים עליו שני פעילי אגודת עובדי התעשיה האווירית, **אלי הולצמן** ו**חזי סויזנסקי**.

וכך נאמר במיכתב:

ביקשתם כה יפה לשלוח אליכם תלונות או הערות בנושא, ופשוט לא יכולנו לסרב לבקשה. החלטנו לפנות אליכם ולהביע את דעתנו ואת דעתם של עוד אלפים רבים וטובים על העובדה הפרדוקסאלית והאבסורדית, שמזכיר הסתדרות־המהנדסים, החבר הנכבד **יצחק רז**, מעז להופיע בעזות־מצח כחבר הוועד הציבורי להבראת המשק.

אנו מקווים שבידכם כל המידע והנתונים האמיתיים אודות המאבק המישפטי שמנהלת בחודשים אלה נציגות המהנדסים שבתעשיה האווירית, ובראשם החבר רז, כנגד כל הנהלת התעשיה האווירית והמדינה.

החבר רז, היוצא להצלת והבראת המשק, תובע מהתעשיה האווירית להפעיל בנוסף לקיים דרגות־מחקר דולאריות למהנדסים, ולהם בלבד. מדובר במאות אלפי דולארים בשנה. אם אינכם יודעים זאת, אנא פנו אליו — ולבטח תיענו.

לא ברור לנו כיצד זה מופיע החבר רז על מודעות־הענק, הקוראות לכל אחד מאיתנו לתרום להצלחת התוכנית הכלכלית להבראת המשק, ומצד שני לתבוע דולארים לעובדים שאותם הוא מייצג. משהו פשוט לא מסתדר לנו. הבטחתם שכל התייחסות תזכה לעיון ולתגובה. אנו מקווים שהחשיפה תתרום לנושא.

עד כאן המיכתב.

למי שאינו יודע — מדובר בפן נוסף של מאבק־איתנים בין ההנדסאים והמהנדסים, שאף הגיע לבית־המישפט. בעיקבות תביעת־דיבה בין שני הצדדים. הסיכסוך בתעשייה־האווירית אכן עולה הון עתק. לעצם העניין הנוכחי, סיסמת הוועד הציבורי היא „כל אחד בתחומו ימלא חובתו בהבראת המשק."

שאלה טובה: האם רז ממלא את חובתו?

נזיפה לנגיד

השיחות הכלכליות הבאות בארצות־הברית גרמו למנכ"ל מישרד־האוצר, עמנואל שרון, לנזוף קשות בנגיד בנק־ישראל, ד"ר משה מנדלבאום. הסיבה: בשיחות אלה, שבראשן יעמוד שרון, מן הצד הישראלי, אמור להשתתף נציג בכיר של בנק ישראל.

מנדלבאום הודיע, שמטעם הבנק ישתתף בשיחות פקיד שתחום התמחותו אינו רלוואנטי לענין. המדובר בישראל איזרא, לשעבר דובר הבנק ועתה ראש אגף המט"ח בבנק, מקורבו של מנדלבאום.

שרון שיגר מיכתב־נזיפה לנגיד, והביע תמיהה על הבחירה.

הפקיד ששרון רצה בו הוא איש שראש־הממשלה, שימעון פרס, חפץ ביקרו. מנדלבאום ייאלץ להתפשר, לטובת המדינה, לפחות.

חדש בארוח!

מועדון מנהלים דיפלומט

השרות המיוחד לאנשי־עסקים ברשת מלונות ח. שיף
מקנה לחבריו הטבות רבות;

החדרים הטובים במלון • פרחים וסלסלת פירות בחדר
משקה ראשון חינם • עתון בוקר • קפה ומאפה להשכמה
גיהוץ חליפה • סאונה, בריכה וכל שרותי מועדון הבריאות
פינוי מאוחר של החדר • תעריפים מוזלים להשכרת רכב
*בחברת "**טריפטי**".*
תנאי אשראי ומחירים מיוחדים לחברות מסחריות.

נסה ממ"ד חדש בארוח והצטרף למועדון המנהלים של דיפלומט

טלפן לשרה או לפנינה במחלקת המכירות (03)294422

מלון דיפלומט תל-אביב מלון דיפלומט ירושלים

רשת מלונות ח. שיף רשת המלונות המובילה בישראל

הורוסקופ

מרים בנימיני

מזל החודש:

קשת

האצבע הקטנה החושפת את הסודות הגדולים

את אישיותו של בן מזל קשת לא קל להבין. לעיתים הוא נראה מנותק לחלוטין מהמציאות, כשראשו עסוק בעניינים העומדים ברומו של עולם. לעיתים הוא זה המפגין תושיה מהירה וחוש מעשי ברגע קריטי, שבו איש אינו מוצא את ידיו ורגליו.

הקשת הוא מזל כפול – כאילו שני אנשים הגרים במזל אחד. אילולא היה שייך למזלות הכפולים, הוא היה מכניס את עצמו לקבוצה זו. עבור הקשת זהו המצב הכי־נוח: לעולם אינו חייב לקחת על עצמו התחייבויות, הגבלות ומיסגרות. הוא הרי שניים, ואם אחד התרשל במילוי תפקידו, תמיד יוכלו לטעון שזו אחריותו של השני.

הסבר פשטני זה נראה אולי כלפי חוץ. אך בתוכו פנימה הקשת אינו סובל מצב שבו הוא מרגיש עצמו אשם. כוכב צדק, השולט במזלו, דורש צדק מוחלט. כל מעשה נעשה בלב שלם ובאמונה שהצדק עימו. אלא שלא תמיד הקשת צודק, וכשהוא אינו בסדר – הוא מאשים מישהו אחר. ומאמין שהלה באמת אשם.

בכף־היד יש איזור חשוב ביותר, המשתייך למזל קשת ולכוכב יופיטר. איזור זה מייצג את עמדתו של האדם כלפי העולם שמחוצה לו, מראה את הביטחון, הגאווה, האמביציה ויכולת־ההסתגלות של האדם לעולם שבו הוא חי. האצבע המורה נקראת אצבע יופיטר, והיא מלמדת לא רק על בני מזל קשת אלא על גאוותו, שאפתנותו, יחסו לעצמו ולעולם של כל אחד מאיתנו.

בעיקרון: אצבע טובה מראה על אדם השלם עם עצמו ונוח לו בעולמו הפנימי ובסביבתו החיצונית.

אצבע בעייתית: מראה על קשיי־הסתגלות, חוסר ביטחון, ריגשי נחיתות וחוסר־יכולת למצוא את מקומו בעולם.

אצבע יופיטר קשורה לעולם המעשי, ומראה אם לאדם יש אפשרות להביט אל עולמו הפנימי ואם הוא מסתגל לאנשים ומצבים חדשים. אצבע זו מייצגת את החושים, הטעם, הריח, המישוש, היחס לצבעים. אצבע ראשונה ושלישית כשהן שוות בגובהן מראות על אדם מאוזן שלם עם עצמו ועם אחרים.

אצבע יופיטר (המורה), כשהיא קצרה מהשלישית (קמיצה), מראה על חוסר־ביטחון, הסתגלות קשה והתנגדות לכל מרות. אדם כזה אינו חש נוח בחברה. יש לו נטיה לסבול ממחלות פסיכוסומטיות, הנובעות מתיסכול ומכך שאינו מצליח להתמודד עם הבעיות והמטלות של חיי היום־יום.

אצבע יופיטר ארוכה מהאצבע השלישית (הקמיצה), מראה על שאפתנות, גאווה, עצמאות וצורך להשיג שליטה על האחרים. אם קיים אגודל חזק וקו־ראש טוב. יש כישרון־הנהגה – כישרון הוראה, הדרכה ואירגון. זהו האדם המחליט, ומבצע במהירות, ללא ביזבוז זמן. הוא מעביד הוגן ויודע להחזיק מישמעת.

אצבע ארוכה שיש לה אגודל חלש וקו־ראש גרוע – מתעקש להתבלט ולהיות במרכז תשומת־הלב, הוא ישתלט בכוח ויהיה שנוא.

אצבע ארוכה, בגודל של השניה (אמה), או כמעט כמותה, מסמלת את העריץ, הדיקטטור שישיג את השילטון בכוח וידרוך על כולם בדרך להגשמת מטרתו.

אצבע־יופיטר (מורה) המכופפת כלפי השניה ויוצרת כעין קשת, מראה על חוש־צדק מפותח, אבל קושי לראות דברים בהירות. העולם הפנימי מתקשה להתאים עצמו ולקבל מה שקורה מסביבו. הוא פוחד מהחיים, שקוע בעצמו, אך מגלה יכולת־התמדה ועקשנות, לא ירפה עד להשגת המטרות שהציב לעצמו.

אצבע יופיטר עקומה מצביעה על עיוות, פגם או ליקוי באופיו של האדם. הוא ערמומי, שתלטן ומשיג את רצונו בדרך עקלקלה ומסובכת. אדם דו־פרצופי ומסוכן.

החוליות של האצבע מגלות תכונות נוספות. אם החוליה העליונה היא הארוכה ביותר – זה מראה על כושר־אבחנה מעולה לגבי אנשים. הוא קולט את האנשים סביבו דרך החושים המחודדים שבהם ניחן.

חוליה קצרה מלמדת על אדם שאינו בוטח בזולת, ומעדיף לסמוך על החומר. הרכוש והכסף נמצאים בראש מעייניו.

חוליה דקה מעידה שבעליה הוא שמרן, דקדקן, מסתגר, הדורש מעצמו ומאחרים ואינו לוקח את החיים בקלות.

חוליה עבה מספרת על אגואיזם, גאווה ורדיפה אחר תענוגות.

החוליה השניה (האמצעית) מלמדת על אדם אחראי, חרוץ ובעל כושר־ביצוע מעולה. אם יקח על עצמו תפקיד, יבצע אותו בשלמות ובמהירות, גם אם העבודה אינה לרוחו. הוא יעיל, זריז ואינו מתפזר, אך התמורה הכספית חשובה לו – הוא לא ה„פרייער" שיעבוד תמורת שכר נמוך.

חוליה קצרה מעידה על אדם הסובל מעצם העובדה שעליו לעבוד. הוא מעדיף שאחרים יבצעו את רעיונותיו. עבודה שיגרתית ואפורה זרה לאישיותו וטיבעו.

חוליה דקה מספרת על שאפתנות. כושר־תימרון ויכולת להגיע ולהשיג מה שירצה.

חוליה עבה – מעדיף להתענג על מנעמי־החיים. אם אינו מוכרח לזוז, מעדיף לנוח.

החוליה התחתונה, אם היא הארוכה מכולן, מספרת על אדם שתלטן ויהיר, אך ניחן בטעם טוב. אוהב את הדברים האמיתיים והמוחשיים: טיולים, נוף יפה, מזון משובח. מיסעדות מפוארות ובגדים יפים.

נראה שנמאס לכם להישאר במקומכם ה־קבוע, אתם זקוקים לשינוי בדחיפות. על הפרק עולות כמה אפ־שרויות: החלפת דירה, מעבר לסביבה אחרת או. הטוב ביותר – נסיעה לחו"ל. קרוב לוודאי שאם תכננתם לבצע משהו מכל זה בימים אלה, משהו יש־נש את התוכניות ולא תצליחו להוציאן לפועל. בעוד שבוע הכל יהיה בר־השגה. אתם נוטים להסתכסך עם ה־סביבה הקרובה. מחפשים פגמים וחסרונות.

* * *

ה־4 וה־5 בחודש יהיו די מאכזבים ביחוד אם תיכננתם להעביר אותם בחברת ה־אנשים האהובים עליכם ביותר. ההרגשה ה־כללית מזרה השורים שהנאות החיים חשובות להם לא נהנים. אפילו חיי־המין מעניינים פ־חות מכרגיל. תוך כמה ימים תחושה מתסכלת זו תחלוף. בענייני כס־פים עליכם להיות מאוד קפדנים וחסכניים. אל תיקנו מבלי לבדוק את החשבון אפילו בדיקה שיטחית תראה שנעשות טעויות.

* * *

את ה־4 וה־5 בחודש עליכם לעבור איכשהו. אין ספק שתסתכסכו בכל מקום שבו תימצאו. אם בעבודה עוד תצליחו להחזיק את עצמכם. ההתפרצות תבוא כשתגיעו הביתה. בני־הזוג ושאר המיש־פחה לא יהנו מחברתכם בימים אלה. העצבים מתוחים, הדברים אינם מתנהלים לפי רצונכם ואתם איננכם יכולים לשנות דבר. זו אינה תקופה קלה, אך בשבוע הבא חלק מה־דברים יתחילו להסתדר. יהיה בסדר.

ה־4 וה־5 בחודש אינם מתאימים לנסיעה. אם זה ניתן כדאי לדחותה כי צפויות תקלות ובעיות מכל סוג שאפשר להעלות על הדעת. אנ־שים שעמם אתם נפ־גשים בימים אלה עו־שים רושם מצויין אך כוונותיהם אינן נקיות. בידקו היטב מה הם רוצים להרוויח מהקשר איתכם ואל תמהרו לי־צור קשר כדי שלא תתאכזבו מאוחר יותר.

במקום העבודה תחושו במתח רב בעיקר מכיוון שאתם פועלים נגד ההרגשה הפנימית.

* * *

ענייני כספים יעסיקו אתכם ב־4 וב־5 ב־חודש. אל תתפתו להיכנס להוצאות גם אם הכסף מכביד על ה־כיסים. זה לא הזמן לחתום, להתחייב או להוציא כספים. בקרוב מאוד תרגישו בחוסר ומצב זה אינו קל עבור־כם. ה־7 או ה־8 בחודש יפגישו אתכם עם חברה נעימה ותוכלו אפילו לחשוב על קשר חדש. אלא שבניגוד לתוכניות הוא יהיה רציני וחשוב ממה שאתם מתארים לעצמכם. זהירות בדרכים.

* * *

מצב־הבריאות אינו טוב אתם זקוקים ל־יותר מנוחה והשגחה על עצמכם. אל תתכננו נסיעות בתקופה זו רצוי לנוח לגשת לרופאים ולחשוב על תזונה יותר נכונה. ה־8 בחודש יפ־תיע לטובה מבחינה כספית אלא שקצת מוקדם לשמוח בררו היטב אם לא נפלה טעות כלשהי. יום השני אינו מתאים לנסיעה. אם אפשר דחו זאת ביום ולא תתחרטו על הדחיה. מיכתב שיגיע יעורר תיקווה עצומה אך עדיף להמתין

בתחום הרומנטי חשוב שתשימו את הדגש על תיכנון מדוקדק, זה לא הזמן להתחיל ברומן חדש אך חשוב שתביהירו את רגשותיכם ברמזים ברורים. ובעוד מספר ימים יתפתחו תנאים טובים לפרשיה נפלאה ויוצאת דופן. השכנים וידידים שעמם לא התראיתם זמן רב, ידידותיים כדי. זה אומר דרשני. אל תמהרו לשתף אותם בבעיותיכם. זה עלול לגרום לנזק ולהריס תכנית שזה עתה סיימתם לבנותה במאמץ.

* * *

הבטחות הנתנות לכם ב־4 או ב־5 בחודש עשויות לשמח אתכם אבל הסיכוי שמשרי־מכל זה באמת יצא לפועל הוא קטן ביותר. תוכלו לסמוך רק על עצמכם ועל הביצוע ה־טוב המקנה לכם שם מצויין. ידידים מנסים להוציא את ביטחונכם העצמי. אל תמהרו להאמין להם ולשנות תוכניות בגלל הערות הנובעות מקינאה. ה־8 בחודש יהיה מעייף מאוד אך ב־9 וב־10 תרגישו יותר נוח. ותופתעו לטובה.

* * *

במקום העבודה צפויות בעיות. קודם כל הדרישות המופנות אליכם על־ידי הממונים מקוממות ומרגיזות אתכם. יתכן שזה הזמן לתכנן מעבר לתפקיד אחר. או לחפש אפשרות אחרת. עדיף לא לדבר על כך עם איש. התיק־שורת בעייתית ב־תקופה זו, וגם אלה שעליהם אתם סומכים בדרך־כלל עלולים לג־רום לכם נזק, בגלל פליטת־פה מיקרית ומיותרת. ה־9 וה־10 בחודש יהיו מאוד־מאוד מעייפים וקשים.

המרץ המאפיין אתכם בדרך כלל עזב אתכם וכל דבר שאתם עושים דורש מכם להשקיע את כל ה־כוחות. אתם זקוקים ליותר מנוחה. כדאי שתאטו את הקצב לפני שתמצאו את עצמכם בניסיה כשבחוץ זקו־קים לכם ולא יכולים לעשות דבר בלעדיכם. הסביבה הקרובה מעט מכבידה כולם מחכים שתמצאו פיתרון ל־בעיות המציקות לכם אלא שהגיע הזמן ש־ידידיכם הקרובים יתחשבו גם בכם.

* * *

חיי החברה שוב מהנים אתם יכולים להרשות לעצמכם ליהנות מאהבות חדשות, אם כי לא נראה שמצב־הרוח שלכם נוטה ל־קשרים רציניים. מ־חייבים וארוכי־טווח. במכרים חדשים אל תמהרו לבטוח מישהו עלול להפיץ שמועות לא נעימות בקשר אליכם. אך היושר הטיבעי שבו ניחנתם אינו מאפשר לכם לחשוד באיש. אם כך, רצוי שתשתמשו באינטואיציה החזקה שלכם. זו בוודאי תנחה אתכם יותר נכון.

* * *

ה־4 וה־5 בחודש אינם נוחים לפגישות עם אנשים שחשובים לכם לקידום הקריירה. לא יבינו אתכם ולא תצ־ליחו לשכנע איש שה־רעיונות שלכם טובים. ה־9 וה־10 בחודש יותר טובים את הפגישות החשובות כדאי לבצע באותם ימים נסיעה לחו ל עומדת על הפרק, ידיעה חשובה ומשמחת תגיע אליכם בקשר לכך. בתחום הרומנטי קורים דבריס מוזרים אל תתאכזבו אם הדברים לא קורים כפי שתוכננו הכל יהיה מעניין.

קלוקים

פולנים ביפו

התיאטרון הפולני קריקוט. ברא־שותו של הבימאי **טדיאוש קנטור**, יגיע ארצה ויעלה בתיאטרון נמל יפו את המחזה הכיתה המתה המראה את נפילתו של דור. בני־אדם שאין להם זמן וחשק לאשליות, או חלומות על עתיד.

קריקוט הוקם בפולין על־ידי קנטור במילחמת־העולם כתיאטרון מחתרתי, ולאחר הצלחתו קיבל את בירכת המימסד הפולני.

אדי גראנט בדרך

זמר הרגאיי המפורסם ביותר בעולם כיום, אדי גראנט, רוצה להופיע בארץ. השבוע התקבל בקולנוע דן טלקס מאמרגנו של הזמר, ובו בקשה להיפגש עם בעלי דן. ששמם הגיע גם לאוזני הזמר הכושי מפי חברי להקות שדו־פיעו בארץ. אמרגנו של גראנט כתב בטלקס כי הזמר רוצה לבוא לארץ לשתי הופעות. בעלי דן נענו בהת־להבות, והאמרגן יגיע ארצה, בלוויית הזמר, בסוף השנה, כדי לסכם את תנאי ההופעה.

איש חגורות העור

מני בגר הוא ללא ספק אחד מזמרי־הרוק הטובים ביותר שידע עולם המוסיקה הישראלי. בתקליטו החדש, הייתי בגן־עדן מנסה הזמר להשתחרר מאותם כבלים שהצמידו לו בשנים האחרונות אנשי יחסי־הציבור שעבדו עבורו ועליו.

בגר, שפרש בשנתיים האחרונות מעולם־הזמר ועבר לייצור ועיצוב חגו־רות־עור, נשמע בתקליט החדש טוב יותר מאי־פעם. גם הוא, כמו הרבה זמרים אחרים, ידע לנצל את המשבר שפקד אותו כדי להתבגר ולעלות אל שביל שאולי מתישהו יוביל אותו בדרך הנכונה.

יסורי בגר, כפי שהם נשמעים מתקליטו האחרון, הבנוי כשתי יחידות נפרדות, מציגים עולם נאיבי ותמים של איש השואף להיות בעולם אחר (גן־העדן). ההפקה היא של יזהר אשדות ומני בגר, ושני להיטים כבר הצליחו לטפס במיצעד־הפיזמונים: שיר השיחרור ואין לי זמן.

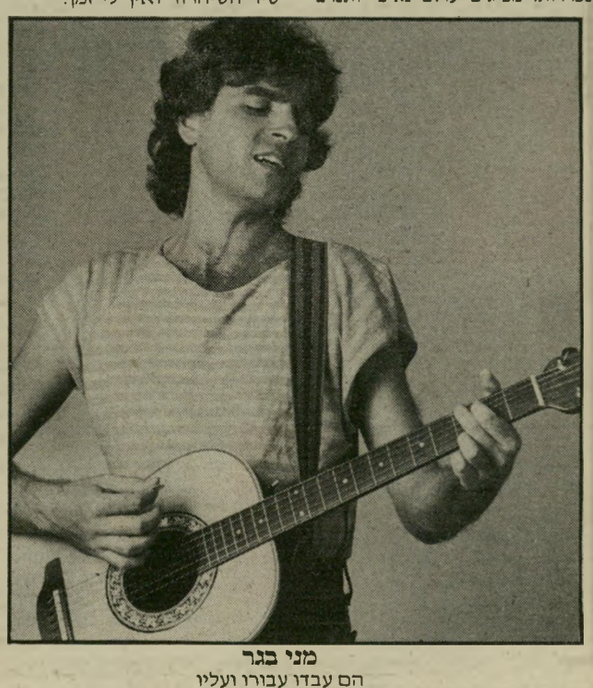

מני בגר
הם עבדו עבורו ועליו

פסטיבל

מועדון הליקוויד החדש רוצה להפוך, ומהר, לזירת־רוק בינלאומית. לשם כך מתנהלים מגעים רציניים בין הנהלת המועדון לבין רשימת אמנים בינלאומיים, כמו בריאן פרי, יו־טו, ילו ופול יאנג לגבי הופעות בארץ. בריאן פרי ופול יאנג כבר נתנו את הסכמתם העקרונית להופיע. מה שנשאר לסכם הוא גובה התשלום — מנהלי ליקוויד מנסים לשכנע את האמנים להופיע תמורת סכום כסף קטן בהרבה ממה שרגילים כוכבים בקנה־מידה כשלהם.

בריאן פרי היה הראשון שנשבר במשא־ומתן הארוך והמתיש על כמות הדולארים שתתגלגל לכיסו, והוא כנראה יהיה הראשון שיפתח את מסע ההופעות בליקוויד, בינואר הקרוב.

נדאי לחכות להפתעות

שוש עטרי היא אחת השדרניות הפופולאריות ביותר בארץ. איציק אב־נרי הוא אחד מאנשי־העסקים הצעירים שהצליחו בשנים האחרונות כבעלי־דיסקוטקים.

איציק אבנרי
הפרש השנים –

היא בשנות השלושים המוקדמות שלה והוא בשנות העשרים המוקדמות שלו. אך מסתבר שהפרש השנים ביניהם לא מפריע להם ליהנות האחת מחברתו של השני. בזמן האחרון אפשר לראות את שניהם מבלים יחד בכל מקומות הבילוי הנוצצים.

אבנרי, שהוא אחד הבעלים של קולנוע דן, קלאס איי, מועדון התיאטרון ועוד מקומות־בילוי בתל־אביב, החל את דרכו כשומר־סף במועדון־נוער תל־אביבי: בעזרת קיס־מו האישי ומישפחתו העשירה הוא הצליח להשתלט בתוך זמן קצר על מקומות־בילויי רבים בעיר.

אבנרי הוא מין „נחוש־תקום": הוא למד את הסוד. ובכל פעם הוא מגייס מחדש לעזרתו אדם בעל מעמד חברתי ופותח בעזרתו מועדון חדש ההופך מהר מאוד למרכז הבילויי התל־אביבי.

לאחרונה הוא לקח תחת חסותו את להקת סיאם והביא אותה לסיבוב הופעות מוצלח. הלהקה שחזרה ללונדון, קיבלה מאמרגנה במתנה קרוואן. שיסיע אותה בהופעותיה ברחבי אירופה. השבוע המריא אבנרי ללונדון כדי להתום חוזי־הקלטה עבור הלהקה, העושה את דרכה בעולם המוסיקה הבינלאומי.

שוש עטרי נשארת כאן. אך אבנרי לא שכח לחזור ולהוריץ לפני המראתו שהרומאן ביניהם הוא רציני בהחלט. ושכדאי לחכות להפתעות.

שוש עטרי
– לא מפריע

תקליטים חדשים

תאומי טומפסון – „לחיי העתיד"

חדשיים לאחר צאת האלבום של תאומי טומפסון לשוק וכבר צועדים שני תקליטונים מתוכו במיצעד־הפיזמונים: הראשון, אל תתעסק עם דוקטור חלומות, מרתיע נגר השימוש בהירואין והשני הוא הנח את ידייך עליי.

להקת תאומי טומפסון הוקמה בשנת 1977, אך את ההצלחה הם ראו רק בשנת 1982, שבה יצא להיטם, בשם האהבה.

בראשית דרכם היה לתאומי טומפסון צליל חדש ומרתק, ורבים תלו בלהקה תיקוות רבות. אך אלבומם החדש, לחיי העתיד, הוא אלבום משעמם מבחינה ווקאלית, הלהקה לא מחדשת דבר, והם חוזרים על הנוסחה הלהיטית, המורגשת בכל רצועה ורצועה.

אפשר בהחלט לוותר על התקליט הזה ולהישאר עם התקליטים הקודמים של התאומים.

דיאנה רוס
למרות ההקדשה המיוחדת

ריאנה רוס – „נאכלת חיה"

מעל גבי עטיפת התקליט מובלטת בהדגשה מיוחדת הקדשתו של הזמר מייקל ג'קסון, האומרת: „את באמת מיוחדת ונפלאה." דיאנה רוס. בנאכלת חיה. נשמעת בדיוק כמו אותן אלפי זמרות־רוק במועדוני־הריקודים הפשוטים.

החומר שנאסף בתקליט לא שווה האזנה ראשונה גם בדיסקוטים שאליהם כוון התקליט.

הפריצה החוצה

עופר ניסים, מהתקליטנים המפו־רסמים ביותר בארץ, חשב תמיד שאפשר להצליח גם בישראל עם שיר דיסקו המושר באנגלית. הוא ישב וחשב, ואת התוצאה אפשר לשמוע ולראות עכשיו בדיסקוטקים.

עופר ניסים
אפשר להצליח גם באנגלית

השיר, הבנוי במיקצב של הייי־אנרג'י, נקרא האהבה היא מישחק. הוא הושמע לראשונה לפני חודש, וזכה להצלחה אדירה. אומר ניסים: „אפילו אני הופתעתי מההצלחה של השיר. פיתאום הגיעו אליי הביתה תקליטנים מכל מיני מועדונים וביקשו ממני את השיר".

לאור ההצלחה החליטה חברת וידיאו 80 לממן את צילומי הוידיאו. כשהדוגמנית ז'קלין כהן והדוגמן אילן אשר מנדבים את פרצופיהם כרקע לשיר.

טיפול אישי

ממי הדר מלווה את לאה לופטין, שהוציאה בימים אלה תקליט־שדרים חדש. כבר כמה שנים כמעצב עטיפות תקליטיה. לאה טוענת שהיא דבקה בממי, כי הוא יודע לעצב את העטיפות בסיגנון אחר ושונה, והתוצאה הסופית תמיד משקפת את אישיותה, אופי שיריה ורצונה המדוייק.

בשיר החדש, על הירדן המשלב געגועים לנוף ילדותה של לאה (סביבות קיבוץ אפיקים), השתמש ממי באלמנטים מתוך נוף זה ובצבעים של ירוק, כחול וצהוב. מאה התקליטים הראשונים שיצאו מהמכבש זכו גם לטיפול אישי של ממי וצוות העובדות שלו. במשך לילה שלם הם הדביקו בעבודה ידנית את פריטי הקולא'ז המופיע על העטיפה: עלי־דקל ירוקים, עננים כחולים וקרני־שמש צהובות.

אלה התקליטים שהגיעו אל השדרים. הקהל הרחב יקבל את המהדורה המודפסת.

חמרורים

היו"ר הטייס

נ ב ח ר ◆ באוסלו, ליו"ר ה־סטורטינג, בית־הנבחרים הנורווגי, **יו בנקוב**, 61, שהיה, לפני 20 שנה, היהודי הראשון שנבחר אי־פעם ל־פרלמנט הנורווגי. בנקוב, נכדו של צלם־החצר אצל הצאר הרוסי, נמלט מנורווגיה במילחמת־העולם, כדי לש־רת כטייס בחיל־האוויר הנורווגי ב־גולה.

● ● ●

מלכודת השיא

נ ח ו ג ◆ בלונדון, יום־הולדתו ה־33 של מלכודת העכברים, מחזה־המתח, פרי עטה של אגאתה כריסטי, שהוא המחזה שהוצג מיספר הפעמים הרצוף הרב ביותר בהיסטוריה — עד כה 13,731 פעמים בלונדון בלבד, מיספר שאינו כולל את אלפי הפעמים שבהן הוצגה המלכודת ב־43 ארצות, של־23 לשונותיהן תורגם המחזה.

● ● ●

הכוכב המתדלק

נ ח ו ג ◆ יום־הולדתו ה־55 של **קלינט איסטווד**, כוכב־הקולנוע שהחל את דרכו במערבוני־הספאגטי האיטלקיים (בעבור חופן דולארים; הטוב, הרע והמכוער). המשיך בסידרת הארי המזוהם וצובר עתה מיליונים בהנוקם. איסטווד, גרוש ואב לשניים, היה לפני הקריירה הקול־נועית כורת־עצים, מתדלק בתחנת־דלק ופסנתרן במועדוני־לילה.

● ● ●

איש רב־פעלים

נ ח ו ג ◆ יום־הולדתו ה־65 של **יצחק ארצי**, ח"כ המערך (מטעם הליברלים העצמאיים), עיתונאי (עורך יומון זמנים המנוח), מישפטן, ראש מחלקת עליית הנוער וסגן ראש עיריית תל־אביב לשעבר. ארצי, יליד רומניה, שעלה ארצה אחר השואה, החל את דרכו בארץ כפועל חקלאי ב־הרצליה, והיה איש מישרדי האוצר והחוץ, לפני שפנה לפוליטיקה. הוא אביו של הזמר שלמה ארצי, שנקרא בלידתו: שלמה־חיים.

● ● ●

טייס המחתרת

נ פ ט ר ◆ בגיל 74, **יהודה נאור**, איש אצ"ל בטרם־מדינה (ובוגר קורס הטיס של האירגון, שגם הוגלה על־ידי הבריטים לאפריקה), בעלה של אסתר רזיאל־נאור, מי שהיתה במשך שנים ח"כית חרות ולפני כן קריינית תחנת־השידור המחתרתית של האצ"ל, קול החירות, ואם לשלושה בניהם, שאחד מהם, אריה נאור, היה מזכיר הממשלה של מנחם בגין.

● ● ●

100 אלף דולר

נ פ ט ר ◆ בתל־אביב, שלושה חודשים אחר יום־הולדתו ה־94, **יוסף זריצקי**, זקן ציירי ישראל, שנודע בציורי המים והשמן שלו (עבורם מוצעים מחירים של עד 100 אלף דולר האחד) ושהתפרסם בריעותיו הנחרצות (על בצלאל הירושלמי של שנות ה־20: „נגרים רופקים בפטישים ותימנים עושים כל מיני מלאכות — פילגרין, שטיחים, ריקמה!") ובחבורת אופקים חדשים. בראשה עמד, אחר שפרש, יחד עם 13 ציירים ופסלים (ביניהם: מרסל ינקו ומשה קסטל) מאגודת הציירים והפסלים. זריצקי גם הודה, כי בשעתו התחיל לצייר בציבעי מים, מפני שאלה היו הצבעים היחידים שאותם ניתן היה להשיג בארץ־ישראל שלפני 60 שנה.

רפי מת מאיידס

ב ימיו האחרונים היה הגבר הבלונדי היפה שרוי בתוך אוהל־חמצן. רפי מטר, כתב קול ישראל בפאריס. גבר תמיר וחסון, כחש ונחלש.

במוצאי־שבת הודיע קול ישראל באחת ממהדורות־החדשות, כי מטר נפטר בפאריס מ„מחלה קשה". בגלי־צה"ל סיפרו את כל האמת: העיתונאי אוהב החיים מת ממחלת־האיידס האיו־מה.

לפני שלושה חודשים פורסם לראשונה במדור־שידור (העולם הזה 4.9) דבר מחלתו של הכתב. מטר היה תמיד בריא־גוף. ועשה ריאטות אין־ספור.

זמן קצר לפני הפירסום פגשה את מטר בפאריס סימה אלמוג, מנהלת בלהקת המחול בת־דור. המנהלת ראתה כי מטר רזה מאוד, ושמחה על הדיאטה החדשה והמוצלחת שמצא. לתדהמתה ענה לה מטר כי אין הוא מתנסה בשום דיאטה חדשה, וכי אין הוא מבין את פשר הירידה הפיתאומית במישקלו.

רפי מטר (38) נולד בפולין. הוא גדל בבית הוריו בחיפה. אביו יבואן־קפה מצליח. הוא איש אמיד. ונתן לבנו את החינוך הטוב ביותר. רפי למד אמנות ברואיאל קולג' בלונדון וסיים בהצטיינות. אחרי קריירה קצרה של איש ביטחון באל־על התמנה הצעיר רחב־הכתפיים ככתב קול־ישראל בפאריס.

מטר אהב את עיר־האורות, והיא אהבה אותו. הוא הכיר היטב את המטרופולין. ישראלים שבאו לבקרו זכו בסיור מודרך בסימטות ובבתי־הקפה. מטר הכיר את הזונות ברחובות האפלים, את השיכורים בכניסה למטרו וגם את העילית המדינית והאינטלקטואלית של צרפת.

בין חבריו היו עורכי־דין מפורסמים. שרים בכירים בממשלת צרפת ואמני צמרת. כולם הכירו את מטר כאיש־שיחה אינטליגנטי ומשעשע.

מטר התגורר בפאריס בדירה של שישה חדרים, שניתנה לו במתנה על־ידי ראש עיריית פאריס, ז'אק שיראק. הדירה היתה מלאה תמיד בחברים, שבאו להתארח. לפעמים היתה הצפי־פות בדירה כה גדולה, עד שאפשר היה לראות אורחים ישנים בשורה על השטיח.

מטר לא התרועע דווקא עם הומו־סקסואלים. היתה לו חברה במשך שנים: נורית כהן. בתה של הציירת רות שלוס. גם לאחר שנפרד מטר מחברתו הם נשארו ידידים טובים. כיום נשואה נורית לגילעד עברון, בנו של העיתו־נאי בועז עברון.

מאז שהתגלתה מחלתו, קיבל מטר שיחות־טלפון רבות וזרי־פרחים מישר־אל. בייחוד דאג לו אברמל'ה אייזנברג, בן־זוגו של אריק ואן אסל מגלריה 13½ היוקרתית ביפו. אייזנברג סיפר כי לפני שנה וחצי לקה בשטף־דם במוחו ולקה בשיתוק. היה זה מטר שטיפל בו אז.

שבועיים לפני פטירתו של מטר טילפן אייזנברג לידידו. את שפופרת־הטלפון הרימה אמו של מטר, שסעדה את בנה בחוליו. בידי הבן הגוסס לא נותר הכוח להרים את שפופרת הטלפון.

ריבקה זוהר:

„גנבתי, רימיתי, עשיתי את הכל כדי להשיג 12 מנות ליום!"

„כשברחתי מפה כשנכנסתי, לפני שלוש שנים, לחדר־הע־בודה של בעלי, ביל, ומה שראיתי גרם לי להתעלף. ראיתי את ביל, הגבר שלי, החכם, השרירי, הגברי, שונא־ההומו־אים המושבע, מוזדיין עם בחור בן 17, שעבר איתו בהצגה.

„הייתי בשוק. לא ידעתי מה לעשות עם עצמי. זה היה פשוט כאילו הרגו אותי. ואחר־כך השמוק הזה, ביל, ניסה במילים יפות לטייח את החרא הזה."

כך סיפרה ריבקה זוהר, כשהיא יושבת בחדרה במלון הילטון. ריבקה, אחת הזמרות הגדולות ביותר שידע עולם־הזמר הישראלי, חזרה ארצה כדי להופיע בפסטיגל, אחרי שהות של 10 שנים בארצות־הברית.

מספרת ריבקה:

למעשה, לא עזבתי את הארץ כשאני בשיא הקריירה. כבר ארבע שנים קודם לכן ישבתי בבית וניסיתי להיכנס להריון. ביל עבד כחשמלאי בהצגות בארץ. באותה תקופה הוא נתפס כמה פעמים על־ידי המישטרה בביתנו, כשברשותו סמים. היינו נשו־אים כבר שנתיים. לבסוף נכנסתי להריון וילדתי את תמה, ילדה שחלמתי עליה.

בארץ לא חדל ביל מלמרר לי את החיים. הוא טען שמדינת־ישראל היא מדינה של גנגסטרים בשרות החוק, והוא, כאמריקאי, הפציר בי לעזוב את הארץ.

באותם הימים כל־כך הערצתי אותו, מין סופרמן, חכם, עם שרירים, גבר שיודע הכול, מפרויד עד להרצל. לכן קמתי ועזבתי איתו את הארץ.

מייד אחרי שהגעתי לאמריקה, לפני 10 שנים, הבנתי שטעיתי. זה התחיל בזה שהלכה לי שימחת־החיים. בהתחלה לא הבנתי למה. היה לי בעל אוהב וילדה נהדרת. אך ביל לא חדל מלהציק לי והאשים אותי בכל פגם ובצרות שקרו לנו.

ביל החליט שאני לא אשה מושכת. המצב הגיע לזה שבמשך שש השנים האחרונות שהיינו ביחד לא היה לנו שום מגע מיני, אפילו לא ליטוף.

אני הייתי בטוחה שהבעיה היא אני, שאני אשה דוחה ומכוערת.

יום אחד פשוט נשברתי. אמרתי לו: ביל, אני אומללה ולא יכולה להישאר כאן. אני רוצה לחזור הביתה, לישראל, להיות עם המישפחה, החברים וכל מה שנשאר מאחוריי.

הוא ענה לי: „בואי ואראה לך איך אפשר להיות מאושרים," והזריק לי את הזריקה הראשונה של הרואין בחיי. עד אז מעולם לא השתמשתי בשום סם. ביל הוא שהשתמש בסמים.

תעופי מפה!

מאותו היום הפכו חיי לסיוט. ולי לא היתה שליטה עליהם.

תוך חודש ימים, מאותו היום הארור, הפכתי למכורה. עברתי לגור בבית של חברה שגם היא היתה מסוממת. ביום שעזבתי הודיע לי ביל: „ריבקה, אני רגיל לרמת־חיים מסויימת, ואת צריכה להשאיר לי את המשכורת שלך." באו־תם הימים הופעתי בניו־יורק ערב־ערב במועדון פינג'אן. נתתי לו את כל ש־היה בכיסי, השארתי לעצמי רק 10 דולר.

הוא טימטם לי את המוח. בעורמה ובקסם האישי שלו הוא היה משכנע את כולם שאני פסיכית. הוא סיפר לחברים שחוץ מלקרוא סיפרי־מיסתורין אני לא יודעת לעשות כלום. כל זה נודע לי רק מאוחר יותר. אחר־כך הוא התחיל גם להסית את בתי תמה נגדי. הוא אמר לה: „אמא שלך היא ג'נקי (מכורה לסמים)." מאוחר יותר הוא שיכנע אותה שאמא שלה מתה.

זמרת זוהר ורופאה נקאו במלון
„הייתי מתעוררת בקריז וצורחת על הילדה"

סבלתי מריגשי־אשמה קשים בקשר לבת. היא ראתה אותי לא־פעם מזריקה לוורידים, והיתה שואלת אותי: „אמא, למה את עושה את זה?"

לפעמים, בבוקר, היינו מתעוררות, ואני הייתי בקריזה, כי לא קיבלתי את המנה שהורגלתי לה. תמה היתה מבק־שת בקול הנהדר שלה: „אמא, אני רוצה ביצה!" ואז הייתי צורחת עליה וצועקת: מה ביצה? עיזבי אותי? למי יש ראש לביצה שלך? תעופי מפה!

רק לאחר שהייתי, מאוחר יותר, משיגה את מנת־הסם, הייתי חוזרת לעצמי וקוראת לה: „תמה שלי, יפה שלי, ילדה שלי, מה את רוצה לאכול?"

היא נבהלה ממני. קודם הייתי צורחת עליה, וכמה דקות אחר־כך הייתי מרעיפה עליה אהבה בלי סוף. תמה נשברה וביקשה לעבור לגור עם אביה, ומתוך דיכאון וייאוש הסכמתי.

כשאתה מסומם, שום דבר לא מעניין אותך, רק הצורך להשיג את המנה שלך. למי היה איכפת מהילדה? כשהייתי מצלצלת אליה לשאול מה שלומה, היא היתה נבהלת ממני. רק מאוחר יותר הבנתי שמה שגמר את הקשר בינינו סופית היה שטיפת־המוח של ביל.

לא פעם הייתי קובעת איתה פגישה, ופשוט לא מגיעה, כי לא מצאתי את

הרופאה־הידידה:

„זה לא גימיק!"

יחד עם ריבקה זוהר הגיעה לארץ הרופאה נעמי נקאו (39), ילידת־הארץ שנישאה ליפאני והתגרשה. היא באה כדי לעמוד לצידה של ריבקה כשתעלה בפעם הראשונה לבימה בישראל, אחרי 10 שנים.

מספרת נעמי:

אני ילידת ירושלים, גרה כבר 25 שנים בניו־יורק. אני רופאה פנימית, גסטרולוגית, לדרכי־העיכול. אני חוקרת במכון לחקר־האיידס.

את ריבקה זוהר היכרתי באמצעות השירה שלה, שלוש שנים לפני שהיכרתי אותה אישית.

אני, כרופאה, לא מדברת אף פעם על החולים שלי, אבל ריבקה ביקשה ממני לספר על המיקרה.

כשהייתי עם ריבקה בארצות־הברית ודיברנו על נסיעתה לארץ, היא הסבירה לי שהיא ביישנית וסגורה, והיא לא אוהבת להתחלק עם העולם במה שקרה לה, שהיא רוצה להגיע לקהל הישראלי דרך השירה. היא תיכננה לעלות לבימה כמו שהיא, בלי איפור, והיא קיוותה שהקהל יקבל אותה בצורה חמה.

יום לפני הנסיעה החליטה ריבקה שהיא תתראיין ותספר את מה שעבר עליה. ואולי באמצעות הסיפור שלה יימצא ישראלי, המשתמש בסמים, שברגע שיקרא מה שקרה לה, ואיך יצאה מזה, זה יעזור לו.

אני לא הולכת לעשות מסע נגד הסמים. היא עושה את המסע הזה בדרך הקשה, שבה היא רוצה להתחלק בדבר הנורא שקרה לה, להוציא את כל הליכלוך שעבר עליה.

זה סיפור כאוב. דבר שהיא מנסה לשכוח. היא מוציאה את זה החוצה, פה בארץ, לא כדי לפרסם את עצמה, אלא כדי לדבר אל אנשים העוברים את מה שהיא עברה.

אני חושבת שזה המעשה הגדול ביותר שהיא עשתה בחייה.

אני רוצה שאנשים יידעו את זה, ויבינו שזה לא גימיק. היא לא מספרת את הסיפור כדי להתנרסם.

רופאה נקאו
„היא אשה ביישנית וסגורה"

ריבקה זוהר ביפו העתיקה
"התגלגלתי בין פחי־האשפה בניו־יורק..."

הסם. ואז הייתי אומרת לעצמי: FUCK THEM ALL, העיקר שאמצא את הסם. כשאתה מכור לסמים, החיים מתגמדים, דברים חשובים הופכים לשוליים. ומה שחשוב תמיד זה המנה הבאה. ביזבזתי 400 דולר ליום על סמים. עשיתי מעשים שהיום אני מתביישת לחשוב עליהם.

הרבה אנשים טובים עזרו לי, ואני גמלתי להם ברע.

היתה לי חברה שראתה שאני מסתובבת ברחובות. היא הציעה לי לגור בדירה שלה במשך שנה, בלי תשלום. כשהיא חזרה, הבית היה ריק. מכרתי את כל הרכוש שלה.

לא היתה לי כוונה לגנוב לה. מצאתי לעצמי את כל הצידוקים שבעולם כדי להצדיק את עצמי.

הפכתי לאשה ערמומית. המילחמה היומיומית עשתה אותי לנוכלת קטנה, שקרנית.

12 שקיות של הירואין ליום עולים הון־עתק. בלעדיהם לא יכולתילתפקד.

בסוף ההופעה שלי בפינג'אן הייתי ניגשת לישראלים בקהל, שזכרו אותי עוד מהארץ, משקרת להם שאני צריכה כסף עבור הלימודים של הילדה, ממציאה מחלות לכל המישפחה — העיקר שיתנו לי 100 דולר טיפ, כדי שיהיה לי כסף לעוד מנות. נגעלתי מעצמי, אך לא היתה לי שום ברירה.

לפעמים, כשלא היה לי כסף, גנבתי מהחבר שלי, שאיתו גרתי אחרי הגירושין, דברים שהיו לו בבית. פעם הוא קנה מגפיים חדשים ב־250 דולר. עוד באותו היום מכרתי אותם ב־10 דולר, כדי לקנות שקית אחת של הרואין. כשהוא חזר הביתה, הוא שאל אותי איפה המגפיים. ואני בתמימות עניתי לו: סקוט, אולי תפסיק להאשים אותי בכל מה שנעלם מהבית!

איזושהי מיפלצת

ערב אחד לפני שנתיים, כש־סיימתי את ההופעה ב־4 לפנות בוקר, נתן לי אחד הישראלים 1000 דולר טיפ. איזו חגיגה של סמים היתה לי באותו ערב באזור המסוממים!

היה לי ידיד שהיה בייבי־סיטר בביתו של אחיו, וכשאחיו חזר באותו הערב הוא גילה בית ריק. אפילו את כלי־המיטבח הוא מכר.

להיות מסטול זה לא כמו שמראים בסרטים של הוליווד — כל הרעידות האלה של השחקנים, והבעות־הפנים הדביליות. זה משהו אחר לגמרי. החיים אף פעם לא דומים לסרט.

יום אחד הזרקתי לעצמי תערובת מסוכנת מאוד של קוקאין והירואין ביחד. זה נקרא „ספיד בול". אחרי זה נכנסתי למיקלחת. הסבון התחיל לר־עוד לי, השערות סמרו, והתחלתי להר־גיש קור־כלבים. נכנסתי לפאניקה. קראתי לאחת מדיירות המלון. הסתבר שחטפתי הרעלה. השתמשתי במזרק שמישהו אחר הזריק בו קודם לכן, ובמזרק נשארה טיפת־דם שהרעילה אותי. מייד פתחתי את זרם המים החמים בלבד, ועמדתי מתחת למים הרותחים ושבהם אפשר היה בקלות להכין קפה.

ההרואין הפך אותי לעבד. לאט־לאט נגמרה ריבקה, ועלתה ממנה איזה שהיא מיפלצת. שלא ידעתי מי היא. איבדתי את הזהות העצמית שלי.

הידרדרתי יותר ויותר לתוך ההירו־אין, לתוך הסכנות וההתגרות בגורל.

הדם קופץ

יום אחד, כשהלכתי לקנות את הסם, תפס אותי כושי צעיר, ילד עם אקדח. הוא הצמיד לי את האקדח למצח ואיים עליי. היה לי חושך בעיניים. ראיתי לפניי את הסוף. שמעתי על מיקרי האונס והשוד, ופיתאום אני עומדת לפני זה.

התחלתי לבכות ואמרתי לו: קח את כל מה שאתה רוצה. יש עליי תכשיטי־זהב של סבתי ו־200 דולר במזומן. רק אל תעשה לי כלום!

אני לא יודעת מאיפה היה לי הכוח לדבר. כשהוא הלך, נשמתי לרווחה. ניצלתי.

חמש דקות אחרי זה אמרתי לעצמי: איזה זין, מאיפה אקנה עכשיו סם?

הגעתי למועדון ואמרתי לבוס שגנ־בו לי את הכסף שהיה לי לשלם עבור בית־הספר של הילדה, ואם לא אשלם, יעיפו את הילדה. הוא נתן לי 100 דולר, ובריצה מהירה רצתי להשיג את הסם.

מכרתי את כל הרכוש שהיה לי, עמדתי ברחובות ניו־יורק, מציעה למ־כירה את השמלות שלי, המעילים והתחתונים שלי. מצאתי את עצמי כשרק שמיכה דקה מכסה אותי כמעיל. הייתי מסתובבת בה ברחובות ובבית.

צילצלתי לביל וביקשתי ממנו להביא לי שמיכה אחת מהבית, כי היה חורף קשה במיוחד. והוא אמר לי: „את מסוממת. ולכן לא מגיע לך כלום!"

אני לא מאמינה כיום שהייתי מסוגלת לאהוב אדם שהתגלה אחר־כך כחלאה כזאת. הוא הרס לי את החיים, הוא הביא אותי להרגיש ככלום, לא אשה ולא אמנית.

היום יש לי הרבה חברים הומואים. אני לא שונאת אותם, כי הם חיים עם זה, ולא חיים בשקר. אבל ביל רימה את כולם. הוא גרם לי להגיע לתהום עמוקה, כדי לחפות על עצמו. הוא שמר על התדמית של גבר נשוי, שאשתו זמרת מפורסמת. והשולט בה כמו בשיפחה.

חייתי בבית־מלון שכל הדיירים שלו היו מסוממים. ספק אנשים, ספק מיפלצות. בלי שיניים, כל העור היה מחורר מצלקות של הזריקות. למכורים יש הנאה לראות את הדם קופץ מהמחט. היו שם אנשים שלא היה להם מקום להזריק בווריידים של הזרועות, והם היו מזריקים לצוואר ולרקה.

יום אחד ישבנו, חבורה של מסו־ממים, ואחד מהם חיפש וריד פנוי ולא מצא. הוא לקח סכין־גילוח וחתך לעצ־מו את היד לעומק. ואני, ריבקה זוהר, ישבתי מולו, שלווה ולא־איכפתית, נראה היה לי שהוא עשה את הדבר הנכון ביותר לעשות. הרי הוא זקוק לסם.

התלות שלי בסם הלכה וגדלה לפני כשנתיים. כשניו־יורק היתה בעוצר בגלל הסופה הגדולה, ושום איש לא הסתובב ברחובות כי היתה סכנה שהרוח תהרוס אפילו בתים, מצאתי את עצמי ברחובות, מחפשת ספק שימכור לי מנת־סם. המיטריה עפה לי, והרוח העיפה אותי על המידרכה. המשכתי ללכת, ידעתי שאני מוכרחה להשיג עוד מנה של סם.

הסם גורם למלכות להפוך לזונות. אנשים שלעולם לא יכולת למצוא ביניהם מכנה משותף הופכים לחברים לצרה משותפת. ראיתי שם מי שהיו דוגמניות־צמרת; אנשי־עסקים וגם פושעים קטנים שהפכו לידידים.

לדעתי צריך להכריז על עונש־מוות לסוחרי־הסמים, כי הרי הם הגורמים לכל־כך הרבה אנשים למות, והם מתעשרים וחיים בהנאה.

רק מפני שתמיד מצאתי את הכסף למנה הבאה, לא הגעתי לזנות. נראה שהחינוך שקיבלתי מאמי, והשורשים הישראליים שלי, הם שהצילו אותי.

לקראת הסוף הגעתי למצב שאכל־תי לחם יבש שקיבלתי מבעלי־מכולות יהודיים, שנתנו לי את השאריות שלא נמכרו באותו השבוע. הייתי טובלת את הלחם במים ולועסת לאט־לאט. שכחתי איך אוכלים אוכל, ושקלתי 37 קילו. הייתי שלד מהלך.

הסתובבתי בין פחי־האשפה כדי לאסוף בקבוקי קוקה קולה ריקים, שאותם מכרתי לסופר־מארקטים.

ביום שפגשתי את נעמי נקאו ידעתי שזהו, אני בסוף הדרך. תמיד הסתרתי מאנשים שאני מכורה לסמים, אבל כשנעמי ניגשה אליי, הורדתי את הפלסטר מהיד והראיתי לה את כל סימני ההזרקות והצלקות.

אם בישראל יקרא את הסיפור שלי מסומם אחד, והסיפור יעזור לו להבין איפה הוא נמצא ועד כמה כדאי לו לחזור למוטב — אהיה מאושרת.

נסיון לאונס — בכלא!

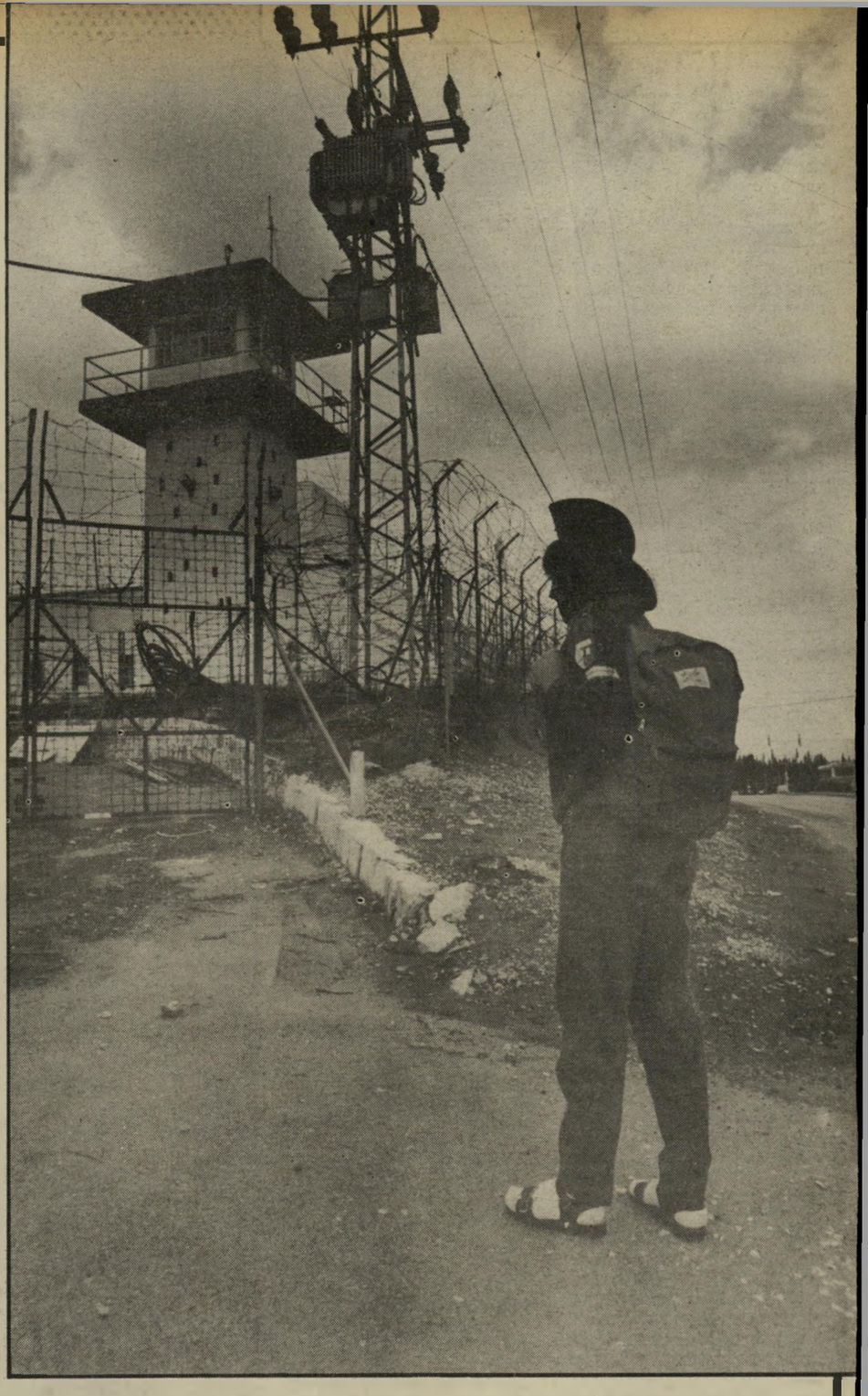

כשהתרמיל על שיכמה, באה החיילת לבקר חבר היושב בכלא, אחד האסירים פיתה אותה לטפס על השער — וניסה לאנוס אותה בין החומות

ל עיתים רחוקות מתקבל במערכת מיכתב כל־כך נוגע ללב, הכתוב בכנות כה רבה. מיכתבה של כוכבה (שם בדוי, כדי שלא לפגוע בצעירה) צורף למיכתבו של אסיר מכלא בית־ליד שליד נתניה.

כוכבה, חיילת צעירה מאחד ממושבי־הדרום, באה בסוף ספטמבר השנה לבקר את ידידה הכלוא בבית־ליד. את קורות הביקור הזה העלתה על הכתב ושלחה לידידה שבכלא. והוא העביר את המיכתב להעולם הזה.

וזה תוכן מכתבה של כוכבה:

לאלי היקר שלי!

ברצוני לספר לך משהו מאוד חשוב הקשור בי, מאחר שאני מרגישה כי אני חייבת לספר לך זאת בכל מחיר. איך תגיב לאחר שתסיים לקרוא את המיכתב, אני לא יודעת...

היה לי עצוב מאוד על שלא נפגשנו בחופשתך בשבת, ולכן החלטתי לבקר אותך למחרת, יום ראשון 22.9.85, למרות שאסרת זאת עליי.

כמו שאתה יודע, לא נתנו לי להיכנס לראותך, בטענה כי רק חזרת מחופש, ולא מגיע לך ביקור. היה לי קשה לוותר, ניסיתי שוב ושוב לבקש ולהסביר שאני חיילת ובאתי מרחוק, אך זה לא עזר.

ליד השער עמד אסיר בשם אלפונסו. הוא סו. שאלתי אותו אם הוא מכיר אותך, ואם אוכל להעביר דרכו מיכתב אליך. הוא אמר לי שכן. ישבתי בסככה בחוץ וכתבתי לך מיכתב ומסרתי אותו לאסיר. הוא אמר לי שאם אני מעוניינת בתשובה, שאחכה לו בשער ליד המע"ץ הוא יחזור עם מיכתב ממך.

האמנתי לו ברוב טיפשותי, והלכתי לשם, כפי שהוא הסביר לי.

כשהגעתי, הוא כבר חיכה לי שם, ואמר שמאחר שהוא חושש כי אם יראו אותנו יחד, ויהיו לו בעיות, אני צריכה לטפס על השער ולהיכנס אליו. הוא הסביר לי שאתה כרגע כותב את המיכתב, ולפי סימן מוסכם מראש הוא יבוא לקבל ממך את המיכתב. האמנתי בו וחיכיתי.

התחלנו לדבר ואז הוא התחיל לשלוח לעברי ידיים, ולנסות לחבק אותי ולומר לי כמה אני חמודה לדבר בצורה טיבעית ושאלתי אותו עליך. הוא סיפר לי שהוא מכיר אותך, שאתם ישנים באותו התא, והוא יודע עליי המון, מאחר שאתה מספר עליי. הוא אמר שהוא יודע שאנחנו חברים ושכבר הספקת לשכב איתי. הוא אמר שאין לי ממה לפחד, כי הוא יודע שאני והעמיד אותי ליד מיבנה בקירבת מקום ואמר לי: „תרגע, אני לא אפגע בך."

היה לי קשה להירגע, והמשכתי לבקש שיעזוב אותי, והוא ניסה להרגיע אותי שאין לי מה לפחד ממנו והוא לא יעשה לי מאומה. ניסיתי שוב

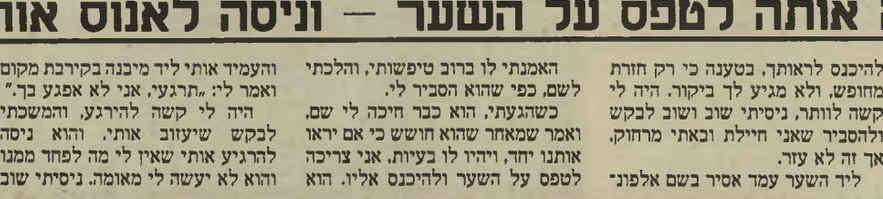

מיכתבו של האסיר

„הידיד שלה מוכן לעמוד בכל בדיקה!"

חברה שלך והוא לא יגע בחברה של החבר שלו. לא האמנתי לו, וידעתי שהוא משקר לי, בשביל שארגיש בנוח, אבטח בו וארגע.

אז הוא אמר לי: „את יודעת? את המיכתב אלי כבר גמר מזמן לכתוב, סתם ניסיתי אותך: לבחון איזו בחורה את. ואת סתם בחורה: ובגלל מה שעשית, לא תקבלי את המיכתב, ואני אעניש אותך על כך. את לא תצאי מכאן עד שלא תתני לי לשכב איתך!"

התחלתי להרגיש שזהו סוף הדרך, שאני אהיה קורבן לאונס. אבל לא ויתרתי, והסברתי לו שאני עדיין בתולה ולא שכבתי עם גבר מעולם, ואני לא מסוגלת לשכב איתו. הוא אמר לי: „תישבעי שאת בתולה!" נשבעתי לו, ואז הוא אמר לי שאם אגע לו באבר־המין שלו והוא יגמור — רק אז הוא ישחרר אותי ויתן לי לצאת. התחלתי לחשוב שאין לי הרבה ברירות במצב הזה.

למזלי, השארתי את התיק שלי בחוץ, ליד השער. זה משך תשומת־לב, חשבו שזה חפץ חשוד והזעיקו חבלן־משטרה. כך שעוד לא הספקתי לגעת באבר־המין שלו ושמעתי מישהו צועק: „מי שם?"

הוא עזב אותי מייד ואמר: „תגידי שזה בסדר?" אני ניצלתי את זה וברחתי לעבר השער.

טיפסתי ויצאתי, הלכתי לקחת את התיק וללכת... לברוח מהמקום!

אבל למולי עמדו שני שוטרים, שאחר כך הבנתי שהם קציני־ביטחון של הכלא. הם שאלו אותי מי היה שם ומה עשיתי שם. הסברתי בערך, כי

וקטנטונת, ושזה כבר ארבע שנים שהוא לא ראה בחורה ולא נגע בבחורה. הרגשתי שזה לא זה ואני חייבת לצאת לפני שיהיה מאוחר. ניסיתי להתחמק ממנו וביקשתי שיתן לי לצאת. ברגע שהוא סירב, הבנתי כי אני נמצאת בסכנה. ניסיתי לדבר אליו במילים יפות אבל זה לא עזר. פחדתי ממש והתחלתי להתחנן: „תן לי לצאת, אני לא רוצה שום דבר, גם לא את המיכתב!" רק שיעזוב אותי לנפשי.

הוא התחיל להיות אלים וביקש ממני לשכב איתו. סירבתי לו, והוא אמר לי שיעשה זאת בין אם ארצה ובין אם לאו, ושאל איך אני רוצה את זה — באלימות, או בצורה יפה, ששנינו נהנה.

לא ידעתי מה לעשות, פחדתי מאוד, אבל כל הזמן ניסיתי להיות מחושבת ולא לעצבן אותו. אמרתי לו: „בסדר, קודם כל אקבל את המיכתב ואחר כך אני מבטיחה לך שיהיה בסדר."

„את סתם בחורה!"

ב תתי לו להבין שברגע שאקבל את המיכתב אני אסכים לשכב איתו, בתיקווה להרוויח זמן. הוא קצת נרגע, אבל לאחר מיספר דקות שוב ניסה לחבק אותי. המשכתי להירתע ממנו וביקשתי שיעזוב אותי. אבל התגובה שלי בטח הציתה אותו יותר. הרגשתי שאני בדרך להיכנס להיסטריה, ברחתי ממנו.

הוא תפס אותי והפיל אותי ארצה, ואמר לי לשתוק, ושאם אצעק הוא יהרוג אותי. הוא הרים אותי מהריצפה

כלא בית־ליד
"חשבו שזה חפץ חשוד והזמינו חבלן־משטרה"

אמרתי להם: „אני רוצה לראות את אלי," והמשכתי לבכות. הם אמרו לי שזה בלתי־אפשרי, ובכלל — מה אתה קשור לזה?

אלי: כל־כך רציתי לראות אותך, לשאול אותך מה לעשות, לדבר או לשתוק?

פחדתי יותר מה יקרה איתך, האם אלפונסו ינסה להתנקם בך אם אני אדבר נגדו? המשכתי לסרב לדבר. ואז הם ישבו והרגיעו אותי, ושאלו אם אני חברה שלך וכמה זמן אנחנו מכירים. סיפרתי שאנחנו ידידים מאוד טובים, ואני מכירה אותך מגיל 14. הם שאלו אותי איך הכרנו. ולא ענית. כי אני חושבת שזה לא עניין שלהם איך החלה ההיכרות בינינו.

ואז שוב ניסה לשאול אותי מה קרה בעצם. שאלתי אותם: אם אדבר, האם זה עלול לפגוע בך? הם הבטיחו לי שאתה כלל לא תדע מזה, אלא אם אני אספר לך.

אז ישבתי וסיפרתי למפקד־הכלא. שאל אותי איך זה שיש לי קשר עם נרקומן? הבנתי שהם התכוונו אליך. נורא כאב לי שדיברו עליך בצורה כזאת!

אלי, אני שואלת אותך, האם לדעתך עשיתי בשכל כאשר סיפרתי למישהו טרה על הניסיון־לאונס. או שמא טעיתי והייתי צריכה לשתוק?

אלי, תבטיח לי שלא תרגיש את עצמך אשם במה שקרה: אני יודעת שעשיתי שטות. אבל מטעויות לומדים. ואני שמחה שיצאתי מזה בלי להיפגע גופנית.

עד באן מיכתבה של כוכבה.

אלי, המבקש לשמור גם על עילום שמו, צירף למיכתבה של כוכבה פניה שכתב לנציב שרות בתי־הסוהר. הוא חוזר במכתבו על סיפורה של כוכבה, ועיקר טענתו היא נגד הקצינים שאמרו לנערה כי הוא נרקומן. „זה שקר! הידיד שלה מוכן לעמוד בכל בדיקה שתוכיח כי הוא לא נרקומן ולא היה בזה. זה לא כתוב בתיק האישי שלו שם. היא פנתה אליו מבחוץ וביקשה שיבריח עבורה מיכתב לאסיר.

אלפונסו אמר לה שהוא מוכן לנסות. הוא הציע לה לטפס על הגדר והיא נכנסה לחצר של מע"ץ, הנמצא שם.

באותו רגע הבחין קצין־הביטחון של הכלא, כלאי עלי תינאווי, בתיק החיילת, שהונח ליד גדר־מע"ץ ועורר את חשדו. כשניגש למקום הבחין בחיילת העומדת ומשוחחת עם האסיר, כשביניהם גדר־הכלא. קצין־הביטחון ביקש ממנה לצאת והביאה אל הכלא כדי לברר פשר המעשה.

החיילת הופגשה עם מנהל־הכלא, סגן גונדר זאב נגר. שחשד בהתנהגותה. בשיחה עם מנהל הכלא טענה שהאסיר הציע לה מעשה מגונה. כדי להסיר ספקות התקשר נגר למישטרה וזומנה ניידת וקצין־מישטרה, שהמשיך את הטיפול. החקירה שערך נמשכה שלוש שעות באותו מעמד.

דבריה של החיילת נשמעו מבול־

מודעת־המחלוקת
מתכווץ? מתרבה?

מסע־הפירסום, השנוי במחלוקת, נוצר ביקוש גובר.

וכאן נכנס לתמונה איגוד־המפרסמים, שביקש לקבל ממצאים יותר מוסמכים על דעת־הקהל כלפי מודעת־המחלוקת. לשם כך ביקש האיגוד מר־פאל גיל, מנהל מכון פורי לחקר דעת־הקהל, לערוך מישאל בקרב מידגם מייצג של האוכלוסיה (1200 גברים ונשים מכל הגילים והשכבות).

מתוכנת לכיוון אחד. רבר ראשון שגילה גיל היה שהמודעה „עוררה, ללא ספק, תשומת־לב: כמעט 50% מן האוכלוסיה ראו את המודעה, עובדה הנחשבת כהצלחה רבה בפירסום.

גיל גילה גם כי הפירסום הצליח להעביר את המסר שהיה אמור להעביר. 49% הבינו שהמדובר בפירסומת למיכנסי־ג'ינס.

אך היו גם אחרים. את עינם צדה כנראה רק הצעירה המאופרת היטב ותנוחת הכריעה־שכיבה שלה. אלה סברו שהמדובר בפירסומת לתמרוקים, לשפתון, לסבון או לקצף־אמבטיה; למיזרנים; לרחיצה בים (או לאוהרה מפני טביעה בים).

לידם היו כאלה שהתעמקו עוד יותר בנושא, וסברו שהמסר הוא שג'ינס אינו נרטב במים, או, לחילופין, שג'ינס אינו מתכווץ במים.

והיו גם כאלה שהרחיקו לכת: מכיוון שהצעירה אוהבת שנוגעים בה, אולי היא מבקשת להינשא (כלומר: היתה זאת מודעת־שידוכין).

אך הגדיל אחד הנשאלים, שראשו מתוכנת כנראה לכיוון אחד בלבד. הוא הבין את המסר בפשטות: „הכלכלה מורידה לנו את המיכנסיים!"

קים משקה קל, 12 נסיעות באוטובוס עירוני, חמש קופסות גפרורים, שתי קופסות משחת־נעליים, סכין־גילוח אחת וחצי מיכל דיאודוראנט.

* * *

מי היה אביו?

רביבים גילו ילדי הקיבוץ הנגי, בתוך להקת עורבים שחנתה ליד הקיבוץ, עורב יוצא־דופן ולקחו אותו תחת חסותם: היה זה עורב לבקן — לבן־נוצות, ורוד־מקור וכחול־עיניים.

* * *

מתקבל על הדעת

תל־אביב פירסם יומן, בפינה השמאלית העליונה של העמוד הראשון שלו, ידיעה בכותרת „פולארד קיבל 2.500 דולר בכל חודש!" ומייד, מתחתה ידיעה נוספת, שנשאה את הכותרת „בקופת־חולים אין כסף למשכורות!"

* * *

להוציא את שריר מן הכובע

לונדון הודה מנהל לישכת־התיירות הממשלתית הישראלית במקום כי מסמר מסע־הסברה שלו, לעידוד התיירות הבריטית לישראל, הוא הקוסם, שאולי בזכות פעוליו עלתה השנה התיירות מן האיים הבריטיים לארץ ביותר מ־20%.

בנק על גלגלים

תל־אביב חשדו שוטרים במכונית שנראתה להם נטושה, פן היא ממולכדת, פתחו בזהירות את תא־המיטען שלה וגילו בו, בין השאר, 162,812 דולארים, 6,700 מארקים גרמניים, 1,711 לירות שטרלינג, 1000 דינארים ירדניים, 500 פזות ספרדיות, 240 פרנקים צרפתיים, 111 לירות מצריות ו־50 פרנקים שווייציים.

* * *

רעש גדול יהיה פה

תל־אביב הוצעו למכירה, לכבוד החנוכה, בנוסף לסביבוני העץ והעופרת היצוקה המסורתיים, גם סביבוני־יבוא מן המיזרח הרחוק, בעלי תכונות מיוחדות מאוד: סביבונים מצלצלים, סביבונים מאירים, סביבונים מזמזמים וסביבונים מרעישים סתם.

* * *

רק שלא יסריח

צה"ל גילו את סל־המיצרכים, שלרכישתו צריכה להספיק משכורתו החודשית (56,448 שקלים) של טוראי בשרות־חובה, והכולל, בין היתר, 21 סיגריות, 20 רובשניות, 16 בקבוקי בירה, 3 קילוגרם בשר, 2 קילוגרם אורז, 2 קילוגרם אבקת־כביסה, 2 קילוגרם סוכר, 2 קילוגרם קפה, 2 קילוגרם תפוחי־אדמה, 2 קילוגרם עגבניות, 2 קילוגרם בצל, 2 קילוגרם תפוזים, 2 קילוגרם לחם, 2 קילוגרם גבינה לבנה, 2 קילוגרם חמאה, 2 קילוגרם מרגרינה, 2 קילוגרם מלפפונים, 2 קילוגרם תפוחים, 2 קילוגרם בננות, 2 קילוגרם גבינה צהובה, 2 קילוגרם נקניקיות, 2 קילוגרם נקניקים, 2 קילוגרם שוקולד, 2 קילוגרם ביצים, 2 קילוגרם סוכריות, 2 קילוגרם עוגיות, 2 קילוגרם אבקת־כביסה, 2 קילוגרם סבון, 2 קילוגרם שמפו, 2 קילוגרם משחת־שיניים, 2 קילוגרם מברשת־שיניים, 2 קילוגרם מגבת, 2 קילוגרם מגבת־רחצה, 2 קילוגרם מגבת־ידיים, 2 קילוגרם מגבת־פנים, 2 קילוגרם מגבת־גוף, 2 קילוגרם מגבת־רגליים, 2 קילוגרם מגבת־ראש, 2 קילוגרם מגבת־שיער

סודי ביותר

אם **ג'ונתן פולארד** היה יודע לשמור על סודיות כמו **טלי עומר** (30), הוא לא היה יושב היום בבית־המישפט בוושינגטון.

ביום השישי הופיעה בעניין מודעה קטנה בדף פנימי. במודעה היה כתוב טלי עומר — **שימי גת** — נשואים. החופה נערכה בחוג המישפחה ביום החמישי, בנוכחות עשרה אנשים. הטלפונים שהתרוצצו בארץ סתמו את כל הקווים.

לפני חודשיים בלבד ידעו כולם שלטלי עומר יש רומאן סוער מאוד עם **גי פולום**, ושהם גרים ביחד בווילה שלו בקיסריה. כולם ידעו שעל חתונה אין מה לדבר, כי טלי לא כל־כך רוצה להתחתן.

כשהיתה צעירה מאוד נישאה טלי, בתם של הסופרת **דבורה עומר** ומנהל־הבימה **שמוּאל עומר**, ל**בועז**, בנו של **אליעזר זורבין**. החתונה הזאת החזיקה מעמד שנתיים בקושי, וזה אחרי רומן שנמשך כפול זמן.

אחרי הגרושין הפכה טלי עומר לבחורה מבוקשת מאוד בארץ. היה לה רומאן ארוך עם הטייס **עמוס לויטוב**, וכשהתחילו לדבר על חתונה, קמה טלי וברחה. אחר־כך היה לה רומן ארוך עם **אברהם שפי**, שלקח אותה איתו לארצות־הברית, כדי שהיא תוכל להחליט סופית על חתונה. אפילו אמריקה לא עזרה, וטלי ברחה שוב מחתונה. אחרי שפי הגיע לחייה גי פולום, שממנו היא לא פחדה, כי היה ברור לה שהוא לא ירצה להתחתן מייד. מפני שרק הספיק להתגרש מ**חווה לוי**. אבל גם הרומאן עם גי נגמר, וטלי עומר נשארה לבד בערך שש שעות.

חברה משותפת שלה ושל שימי גת ערכה ביניהם את ההיכרות לפני זמן קצר מאוד, ועוד לפני שפשטה השמועה על הרומאן החדש שלה, הופיעה בעיתון המודעה על החתונה. שימי היה נשוי בעבר פעמיים, והוא אב לשני ילדים משתי נשים שונות. הוא בחור ירושלמי, הוא היהודי היחידי הגר באבו־גוש, ועובד כצלם ברשת סי־בי־אס. גם החתונה היתה בכפר.

מי שמתעניינת מאושר היא אמה של טלי, ה־משתוקקת כבר לנכד. נחזיק לה אצבעות שהנכד המיוחד הזה יגיע מהר.

דבורה וטלי עומר
בן־הכפר מאבו־גוש

היא בת 40
הוא בן 42
והיא בת 52

אני כותבת את הסיפור הזה באצבעות שלובות ועם שלוש יריקות מדי פעם נגד עין הרע וכל השאר. כשאלוהים נטפל לרכיליאות בירושלים, בלי משים הוא יכול לעבור גם לרכיליאות של תל־אביב, ואני לא צריכה צרות.

הרכיליאית של ירושלים, זאת שתמיד יודעת מי חי עם מי ומי עזב את מי, רואה את הסיפורים היום מתוך ביתה. **דידי יזרעאלי** בת ה־40 נשואה כבר שנים רבות לארכיטקט הירושלמי **דני יזרעאלי**, ואפילו שני ילדים נולדו להם. בשנים האחרונות נפוצה השמועה בירושלים שחיי־הזוג לא מהווים דוגמה לנשואין טובים, אבל פרטים מדוייקים לא היו, כי דידי לא כתבה על זה אף פעם. בעבודתו בעיריית־ירושלים הכיר דני שרטטת בשם **מרסלה**, שבשום דבר לא הזכירה לו את אשתו. אשתו של דני שוקלת 50 ק"ג, מרסלה שוקלת הרבה־הרבה יותר, אשתו של דני היא בת 40, מרסלה היא בת 52 והיא כבר סבתא, והיא גם אלמנה מבעלה **ניסן**, שהיה קצין־ביטחון ונפטר מהתקף־לב לפני ארבע שנים.

אני לא יודעת איך בדיוק התחיל ביניהם הרומאן. מה שידוע הוא שמרסלה עזבה את דירתה הקטנה, וביחד עם דני הם שכרו בית גדול בירושלים, שבו הם חיים ביחד עם ילדיו של דני. מרסלה הבולגריה מבשלת לחברה־לחיים מאכלים נוטפי־שומן וטעם, והחיוך הנצחי שלה דבק גם בו. מי שמכיר את דני זה שנים אומר שמעולם הוא לא נראה כל־כך מבסוט וכל־כך שמח כמו שהוא נראה היום כשהוא מחזיק ידיים עם הסבתא היפה בעלת העיניים הכחולות והנשמה הבולגרית.

חרציות לכושר ההחלטה

זה שלוש שנים נמשך הרומאן בין הדוגמנית **קלרה רון** לבין הדוגמן **קמיל נייגר**. שניהם התפרנסו מדוגמנות וחיו מאהבה. הדבר היחידי שהפריע ליחסים ביניהם היתה ההתנגדות הגדולה של אמו של קמיל ליחסיו עם קלרה.

לפני כמה חודשים החליטו קלרה וקמיל לנסוע קצת להולנד, מולדתו של קמיל, ולנסות לעבוד שם וגם להיות רחוקים מאמו של קמיל. הגיעה למועדון שבו התארחו בדיוק הדוגמנים והדוגמניות שהגיעו הנה לרגל שבוע־איטליה. אחד הדוגמנים, שנראו כמו תמונת־פרסומת לחתיך איטלקי, תקע בקלרה מבטים ארוכים ומלאי־משמעות. הם יצאו מהמועדון ביחד, ועד ליום נסיעתו של אותו דוגמן, **ז'אן־קרלו**, הם בילו ביחד. אחר־כך הוא עלה למטוס והופ בחזרה לרומא.

הדוגמן ז'אן־קרלו עם דוגמנית איטלקית
– או להתחיל מחדש ברומא

בהולנד הם השתקעו בביתה של דודתו של קמיל, אחות אמו, ובבוקר היו יוצאים שניהם לחפש עבודה. בהתחלה הכל הלך בסדר, אבל המיכתבים של האם בישראל לאחותה בהולנד הלכו ותכפו, ובכל מיכתב היתה עוד טיפה נגד קלרה היפה.

קלרה שמה לב שכנראה כל מישפחתו של קמיל לא כל־כך אוהבת אותה, ומצד שני היא גם לא שמה לב שקמיל עומד מאה אחוז לצדה, וכך יום אחד היא ארזה את הפעקלאך שלה וחזרה ארצה. בארץ קיבלו אותה כולם יפה מאוד והזמינו אותה לצאת איתם בערבים, וכך היא שלושה ימים רצופים הצטערה קלרה על סוף הרומאן האיטלקי שלה, וביום הרביעי צילצל הטלפון, ועל הקו היה ז'אן־קרלו, שביקש מקלרה לגשת לנמל־התעופה, לעלות למטוס ולהגיד לטייס "לרומא, בבקשה!"

קלרה וז'אן־קרלו ניהלו שיחה ארוכה ואוהבת בטלפון, ואחרי שהשיחה הסתיימה התיישבה לה קלרה בכורסה, עצמה עיניים ונהנתה מהחיים. אבל הרבה זמן לא ניתן לה ליהנות. ממש אחרי זמן קצר נשמע שוב צילצול־טלפון, ועל הקו היה קמיל מאמסטרדם, שביקש מקלרה לנסוע לנמל־התעופה, לעלות למטוס ולהגיד לטייס "ל־אמסטרדם, בבקשה!"

איך היא תחליט עכשיו, המיסכנה הזאת, אלוהים יודע. אני מציעה לה פשוט לרדת לשדה, לקטוף חרצית, לתלוש עלה ולהגיד אמסטרדם — רומא — אמסטרדם — רומא... רק ככה אפשר להחליט.

קלרה רון
קשה להחליט –

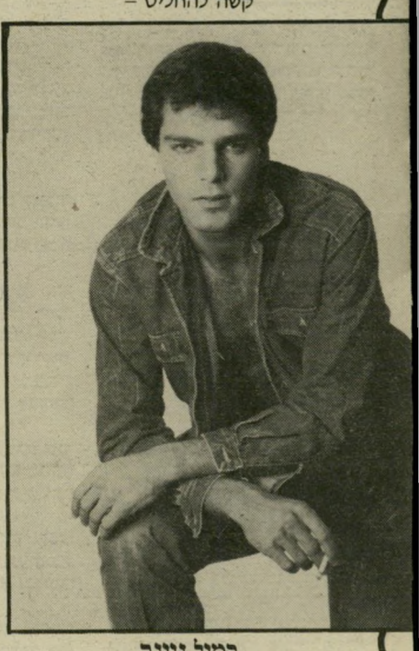

קמיל נייגר
– אם לטוס להולנד

סיפור עצוב

מה לעשות שפעם בחודש יש לי סיפור עצוב כזה? החיים עלולים להיות לפעמים עצובים מאוד, כמו הסיפור הבא:

זוכרים את **דרורה חבקין**? בתחילת שנות ה־70 מילא קולה הצרוד את גלי־האתר בשירי־רחוב עליזים, שהיו המומחיות שלה. משהו כמו **שרה־לה שרון** של אז, אבל הרבה יותר ממזרית ועוקצנית.

דמותה החתיכית של דרורה היתה בכל המסיבות הנכונות. היא היתה נוהגת לקחת גיטרה ביד ולעשות שמח בכל מקום שאליו הגיעה.

בתחילת הקריירה שלה היתה הזמרת הצעירה ובעלת הטמפרמנט נשואה לקצין צה"ל, שממנו יש לה שני ילדים. היה לה רומאן עם הזמר **דני ליטני**, שהיה צעיר ממנה בשמונה שנים. היתה זאת חבקין שגילתה אז וטיפחה את ליטני. כמו בסרטים העצובים, ליטני עזב אותה לטובת נערה צעירה ממנה בהרבה.

אחר־כך נסעה דרורה לחפש את מזלה בהולנד. השבוע גיליתי אותה בראש־פינה, בדירה קטנה בת שני חדרים, שאותה היא מחלקת עם שותפה לדירה, הבאסיסט והמלחין **אלי מגן**.

חבקין מחלקת את זמנה בין הדירה הקטנה, שבה היא חיה בבדידות, ובין בית־החולים, שאליו היא הולכת כדי לקבל טיפול במחלה הממארת שהתגלתה בה. בערב היא יושבת ומסתכלת באלבומים הישנים, שבהם היא נראית צעירה ומלאת־חיים, עם המון חברים מהבוהמה, שכבר אינם מתקשרים ולא באים.

רחל מרחלת על כל העולם

מאת שולמית יריב

אהבה לבנה

ההקרבה הגדולה של נשים למען גברים שהן אוהבות אינה רק בסיפרות. זה קורה גם כאן וגם עכשיו.

הנה, למשל, הד"ר **שמואל משיח** (לא קרוב של המשיח משרות־הבריאות, ואפילו לא קרוב של המשיח מהגינקולוגיה) היה במשך כמה שנים מנהל בית־החולים הממשלתי בצפת. באותו בית־החולים עבדה אחות ראשית בשם **לאה רוני**. הרופא והאחות התאהבו זה בזה וניהלו רומאן ארוך, למורת־רוחם של בני־זוגם החוקיים.

אבל לפני שנתיים מונה הד"ר משיח כמנהל בית־החולים הילל יפה בחדרה, והרבה לובשי־לבן חשבו שבזה ייגמר הרומאן של משיח ורוני, בגלל החוק הידוע של „רחוק מהעין רחוק מהלב".

אבל הזוג המאוהב לא נתן לעצמו להיות רחוק אחד מהשני. הדוקטור היה מגיע לעבודתו ביום הראשון בבוקר, עובר הרבה מאוד שעות במשך כל השבוע, וביום החמישי הוא היה לוקח את מכוניתו ונוסע בה לצפת כדי לראות את אהובתו. בין הנסיעות האלה גם הד"ר משיח וגם לאה מצאו להם זמן להתגרש מבני־זוגם, והדבר הבא שהם היו צריכים לעשות זה לדאוג להעברתה של לאה לבית־החולים הילל יפה.

אלא שבבתי־חולים, כמו בכל מקום אחר, יש רשימת קידומים ויש ועד־עובדים ויש תור וכל השאר, ולאה לא יכלה לקבל את התפקיד של האחות הראשית שאותו מילאה בהצלחה בשנים האחרונות.

לאה חשבה על העניין, וכשהיה צריך להחליט בין קריירה לאהבה, היא בחרה באהבה. היום היא עובדת כאחות רגילה בבית־החולים הילל יפה. אבל לעומת זאת היא נמצאת עם הדוקטור שלה שיבעה ימים בשבוע. עכשיו מחכה הסגל הרפואי של בית־החולים לאירוע שבו תלבש לאה רוני בגדים לבנים. אבל לא חלוק של אחות, בעל שביס עם מגן דויד עליו.

...לא הי'ן דברים מעולם

עירית דותן (כפי שצולמה השבוע)
לא עיוורת, לא חולה, לא מתאבדת

לפני חודש צילצל הטלפון במערכת העולם הזה, ועל הקו היתה אשה בעלת קול מבוגר ורציני. האשה סיפרה לי ש**עירית דותן**, הזמרת, מי שהיתה אשתו של **דודו דותן**, חולה במחלת־עיניים קשה ושוכבת בבית־חולים בהרצליה. היא ביקשה שהעולם הזה יתן חסות לערב שבו יאספו כסף למען עירית. מאחר והאשה לא הסכימה להזדהות, אמרתי לה שלא נוכל לעזור. אבל אם יהיה ערב כזה נשמח לעזור. מאז היא טילפנה שוב ומסרה לאנשים אחרים במערכת הודעות שונות.

כמעט שכחתי את העניין, ואז, לפני ימים אחדים, אני מקבלת שוב טלפון מאותה אשה, המספרת לי שכל עניין ההתרמה בוטל, כי עירית התאבדה בקפיצה מהקומה הרביעית של בית־החולים לחולי־עיניים, שבו שהתה לאחרונה.

אני מודה שממש נחרדתי, ומייד האשמתי את עצמי שלא עשיתי רבר כדי לעזור לעירית המיסכנה. מייד טילפנתי לדודו דותן וביקשתי פרטים על האירוע הטראגי. דודו נשמע כבר הרוס לגמרי. אני הייתי כבר הבן־אדם ה־50 שטילפן לו באותו עניין. האשה בעלת הקול המבוגר והדואג ישבה, כנראה, ליד הטלפון והפיצה את השמועה בין כל מכריה של עירית, וכולם עשו כמוני וטילפנו לדודו. הירייה גם הועברה לקצין בכיר במישטרה על־ידי דודו. בעוד הוא מדבר עם הקצין, רופקים אצלו בדלת ולחזר נכנסת עירית דותן, לא חולה ולא מתה ולא כלום.

עירית, העוסקת היום בגרפיקה, ולפעמים מופיעה בשידה, ניסתה לחשוב מי יכול להיות שונא כל־כך גדול שלה כדי לעשות לה דברים כאלה, אבל היא בשום אופן לא נזכרה בכזה.

אם גם אליכן תגענה הודעות־איוב בקשר לעירית, דעו שזה בלוף מכוער של אשה רעה, ואל תשימו לב.

מנורה אדומה

קשים חיי זמר מפורסם. עוד יותר קשים חיי אשתו. את זה תספר לכם עכשיו **יפה**, אשתו של הזמר **חיים משה**.

אשה מאוד טובה היא יפה. היא גרה בווילה שבנה לה בעלה, מגדלת את הילדים שלהם, מבשלת למישפחה, מכבסת, מגהצת, ובשעות הלילה המאוחרות, כשבעלה חוזר הביתה, היא קמה להכין לו כוס־קפה. בלילות שבהם אינו חוזר הביתה היא לא צריכה לקום בשבילו.

במשך הזמן הלכו הרבה מאוד רינונים על נשים אחרות בחייו של חיים משה, אבל את כל הרינונים האלה ביטלה יפה במחי־יד. כשהסבירה לכל המעוניין שאלה הם חייו של זמר מפורסם, ושהנשים שקופצות עליו בנישוקים ובחיבוקים הן סתם מעריצות, וחיים משה אוהב רק אותה.

אני בטוחה שמרוב פעמים שהיא אמרה את זה, היא בעצמה השתכנעה שזה נכון.

ואז הגיע הזמן והזמר נסע לארצות־הברית לחודש, יחד עם אמרגנו **אשר ראובני** ל־

חיים משה
בת לוויה בת 21

הופעות לפני קהל של יורדים. אוהבי מוסיקה מיזרחית. לא ברור באיזה תפקיד הצטרפה למסע הזה גם בחורה צעירה בשם **חווי**, בת 21 ויפה מאוד. עכשיו השלישיה הזאת חזרה מאמריקה ועריין הם מבלים ביחד חלק גדול מהיממה. לוא הייתי אשת הזמר, היתה נדלקת אצלי מנורה אדומה מאוד־מאוד.

שחרחורת יקראו לה...

מה שהולך היום בעולם הדרוגמנות בעולם הוא המראה האכזוטי דווקא. העניין הזה הוכח בתחרות „הפנים של שנות ה־80", שנערכה מטעם הירחון עולם האשה. בחבר־השופטים ישב **ג'רי פורד**, בעלה של **איילין פורד**, סוכנת־הדוגמניות הגדולה בארצות־הברית. על הבימה נעו בצערים קטנים וחתוליים נערות מכל סוג. הרבה בלונדיות, כמה שאטניות, אחת שחרחורת ואחת תימניה גיזעית בשם **פזית כהן**, שנבחרה לבסוף על־ידי השופטים כנערה עם הפנים היפות ביותר. לוא הייתי בין השופטים הייתי מוסיפה לה מייד את התואר: הנערה בעלת הגוף הכי משגע שראיתי ב־10 השנים האחרונות. זו לא היתה התחרות הראשונה שבה זכתה פזית היפהפיה. לפני שנתיים וחצי, כשהיתה רק בת 16, כבר זכתה בתואר „נערת החן", ומאז היא רק נעשתה יפה יותר ובשלה יותר.

פזית כהן עם עופר יעקובי
אצל ההורים

בחיים הפרטיים שלה היא חיילת, ובחיים העוד־יותר פרטיים היא חברתו הצמודה מאוד של הכדורסלן **עופר יעקובי** מהפועל תל־אביב. למרות גילה הצעיר גרה פזית עם עופר כבר הרבה זמן, אלא שהם גרים ביחד בדירת הוריה של פזית.

לכן ההפתעה היתה גדולה מאוד כשלאירוע־הבחירה הגיעה פזית בלי העופר שלה, וכבר אנשים התחילו להתלחש ביניהם מה קרה ולמה הוא לא בא ובכלל. מייד עשיתי דרינג־דרינג לפזית ושאלתי אותה מה העניין.

„עופר פשוט לא היה בארץ. הוא נסע למישחק בלונדון. אבל הכל בסדר בינינו, ואנחנו אוהבים."

„אולי תזרקי עליו מילה לאלה שלא מכירים דמויות מהכדורסל?"

„עופר הוא חתיך משגע ובחור נחמד מאוד. יש לו אמא מארוקאית ואבא רומני, ולא מזמן הוא קנה לי מתנה מכונית קטנה. והו."

נו, אז שיהיה להם בהצלחה, שיצליחו ויתחתנו ויעשו איזה ילד. אני פשוט מתה לראות מה יצא מבחורה יפהפיה ממוצא תימני ומבחור חתיך ממוצא מארוקאי־רומני. בטח פצצה!

העולם הבא

העיתון החי ביותר במדינה

גל'יון מס' 30 ● עורכים אלכס פז ובנצי לופו

חוק „מיהו מאניאק" עבר בכנסת בקריאה ראשונה

אמש עבר שר־האוצר במיסדרונות הכנסת בדרכו לדיון עם נציג משרד־הבריאות. השניים דנו בשביתת־הרעב שפרצה לפני ימים אחדים במוסד לחולי־נפש ע"ש אברבנאל בבת־ים. החולים השובתים מוחים על הידיעה, שהוכחשה בינתיים, שעל־פיה בינה, „בביכול", שר־הבריאות, מוטה גור, את חברם, המאושפז בגלל היותו מאניאק מטורף, במילים: „שר־אוצר".

בעיקבות פילוג בליברלים, שהתקשו לאתר את הנמען לקריאתו של גור, הוזמן מנשה קדישמן לצייר את קלסתרון המאניאק המטורף, כפי שהוא משתמע מהקריאה, וכל הליברלים זיהו את עצמם מעל לכל צל של ספק.

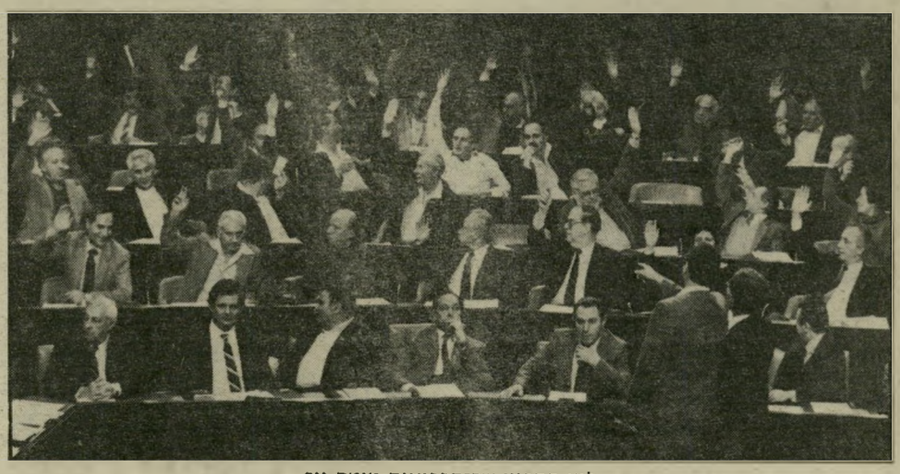

למי התכוון שר־הבריאות מוטה גור

כותרות גנובות

בעיקבות הסקירות הנרחבות באמצעי־התיקשורת על פיטום ההודים בארצות־הברית לקראת חג־ההודיה – הודיעה ממשלת־הודו על כוונתה להקים חווה לפיטום אמריקאים בהו־כלכותא.

■

מרים־מישקולות, שקיבל היתר לשאת אשה שניה, קיבל קילה.

■

המרגל הישראלי באמריקה, ג'ון פולארד, נשבר בחקירתו ומסר לחוקרי ה־F.B.I. שלפיו מסתבר שהשר שריר קיבל טיפול רפואי בישראל בעת ביקורו האחרון בירושלים.

■

אחת מדרישותיהם של עובדי מיספנות־ישראל היא הגדלת כוח־האדם במיספנות, כדי שיוכלו לשבות עם מיספר־אנשים אפקטיבי.

■

האוצר קידם בברכה את תביעת צה"ל להפריד את שכר־משרתי־הקבע – משרתי־הקבע.

■

בגין: מעולם לא שמעתי על פולארד, אבל ראיתי תמונות של פולראיד.

שיחת השבוע בספורט

בנצי: שמעת? היה כתוב בעיתון שבורג ופרץ הבטיחו שלא ישחקו יותר כדורגל בשבת!

לא־משחק־בשבת פרץ

אלכס: אבל הם אף־פעם לא שיחקו!

בנצי: נכון, אבל כשנודע להם ששמירא משלם כסף בשביל להפסיק, הם החליטו להפסיק.

השבוע בכדורגל (פרק שני)

בנצי: קראת שבורג ופרץ הבטיחו שלא ישחקו יותר כדורגל בשבת!

פורש־סופית בורג

אלכס: כן, ואני לא מבין על מה מדובר בכלל. אני בתור אחד שהולך כל שבת לאיצטדיון בלומפילד יכול להבטיח לך שגם כיום לא משחקיסכדורגל בשבת.

EGYPT-AIR מוזילה מחירים בטיסותיה

יחידת־קומנדו מצרית תוצב בכניסה למטוסי חברת־התעופה המצרית ותירה בנוסעים עוד בטרם יעלו למטוס. באופן זה יקוצר התהליך הביורוקרטי הנוכחי, שעל פיו נורו הנוסעים רק אחרי טיסה מעייפת ומייגעת, ושהייה בחברת חוטפים מסוכנים. בדרך זה גם לא יהיה צורך להטיס את המטוס, וייחסך דלק רב, שישמש לצרכי שריפת דגל ישראל בקאהיר.

דבר המייסדים

הככה נוהגת מדינה ידידותית?

אומנם, אין לדחות על סף את טענתו של רונלד רגן, נשיא ארצות־הברית, כי לא ידע על הכוונה לעקוב, לחשוף ולאחר־מכן לעצור את המרגל ג'ון פולארד – כשם שאין לקבל את דיברי מנחם בגין, ראש־ממשלת ישראל לשעבר, הטוען כי לא ראה את פולארד בשלמותו מבעד המנעול של דלת הכניסה בבית ברחוב צמח ג.

ולמרות הכל אין לגרוע מאחריות ומהאשמה הרובצים על כיתפי הנשיא האמריקאי, שהרי לא יעלה על הדעת שפעולה כזאת, של מעקב אחרי מרגל ישראלי, לא תעבור את אישורם של הדרגים הבכירים ביותר. אומנם, מדי פעם ישנם אקטים בלתי־נעימים ביחסים שבין שתי מדינות ידידותיות. אולם מיקרה שכזה, שבו נעצר מרגל ישראלי על־ידי קלגסי הביון האמריקאי, טרם אירע, ומוטב שיפשפש הנשיא האמריקאי בביתו ויאתר מהר ככל האפשר את האחראים ל„עסק־ביש" הזה, וככל שיינתן הדין בהקדם – כן ייטב.

ורק נזכיר לנשיא האמריקאי ולמקורבין שמדינת ישראל אינה נוהגת בשיפלות־רוח שכזו. ואנו שואלים, ולא בקול דממה דקה: „האם נעצר מישהו מאותם 400,000 סוכני ה־C.I.A. שהשתתפו בהפגנת שלום עכשיו, אפילו נחשפו בשעתו. אחד אחד, על־ידי רוני מילוא?"

הממשלה: לא ראיתי, לא שמעתי, לא ידעתי!

די, נמאס כבר

ציטוט מתוך דבריו של א' פין, אזרח מן השורה (שלישית מהסוף, כיסא חמש):

„...היה לי יום פנוי, ולא ידעתי מה לעשות. במיקרה עברתי ליד קולנוע שמקרינים בו סירטי מין ופורנו. אתה יודע, סרטים כאלה שמלאים בזיונים ובמישגלים; איזה שלושים־ארבעים בסרט אחד. נו, באמת, כמה כבר אפשר לראות סקס?"

„אחרי תשע שעות נמאס לי ו־יצאתי."

השבוע יוכרז רישמית על שנת בצורת

פקידים במישרד־החקלאות, שעברו על גיליונות העולם הבא בשבועות האחרונים, הגיעו למסקנה שכל מקורות־ההומור שלו יבשו זה מכבר. לדוגמה הצביעו על הקטע הזה.

הפשע משתלם

ראשי המאפיה של מיאמי יוצאים להשתלם בסיציליה.

כל גבר

שקיבל היתר מהרבנות לשאת אשה שניה על פני הראשונה* ואשר מסיק מתוך המודעות שפירסמה נעמ"ת, כי זהו מינהג נפוץ ופופולארי בקרב שיכבת־המצליחנים החדשה בארץ, מתבקש להתקשר בדחיפות למיספרי־הטלפון הבאים לקבלת ייעוץ.

מישטרה..... 100

מגן־דוד־אדום..... 101

מכבי־אש..... 102

אל תיפול בפחוו!

אם אשה אחת היא מכה, הדי שתיים על אחת כמה וכמה. ובגימטריה מכה = כמה.

* לגברים מעל גיל 30, שאינם עוסקים בספורט, אין מומלצת התנחה הנ"ל, של אשה על פני אשה — כפי שהיא מופיעה בעמוד 42 בספר קמא־סוטרה.

מץ. טלויזיה עם מוח

מידע עדכני באמצעות הטלויזיה שלך.

לוח טיסות | ספורט | מטבע חוץ | קולנוע | רדיו היום | עיקר החדשות

למץ יש מוח של גאון

כשאתה קונה טלויזיה של מץ, אתה מקבל לא רק טלויזיה גרמנית מעולה שהושקעו בה ידע רב, מחשבה עמוקה וטכנולוגיה מתקדמת. כשאתה קונה טלויזיה של מץ אתה מקבל גם אחריות, אמינות ואיכות. אבל זה עוד לא הכל: כשאתה קונה טלויזיה צבעונית "14, "16, "20, "22, "27 של מץ אתה מקבל גם "מוח". כן, לטלויזיה של מץ יש "מוח". ולא סתם מוח, אלא מוח של גאון.

מץ החברה היחידה היכולה להרכיב מוח על כל טלויזיה.

יש לך שאלה? תפעיל את המוח

מוח — שירות תקשורתי חדש לציבור הרחב.
מוח — רעיון חדש ההופך את הטלויזיה הביתית שלך למקור של מידע בתחומים שונים.
כן, בלחיצת כפתור וציוד מתאים (מפענח) ולא יקר — יכול כל בעל מכשיר טלויזיה בישראל לקבל, בכל שעות השידור של הטלויזיה הלימודית והכללית, מידע שוטף כמעט על כל נושא: עיקר החדשות, מבזקים, לוח רכבות, תוצאות מפעל הפיס, לוטו וטוטו, תחזית מזג האויר, לוח טיסות, תכניות רדיו וטלויזיה, שערי מט"ח, תרבות ובידור, הודעות משרדי הממשלה, שרותי חירום, כתובות לחרשים, שירות לתיירים, שעורי מתמטיקה, הבנת הנקרא, בקרת שעורים, פרשת השבוע, חינוך מיוחד לילדים, מגזין לבית ולמשפחה, שעשועונים לילדים ועוד ועוד.

ועכשיו מץ עם מוח וב־24 תשלומים

לבעלי כרטיסי אשראי ויזה וישראכרט. כן, מבצע כזה עוד לא היה למץ. קנה היום טלויזיה צבעונית מץ עם מוח ושלם ב־24 תשלומים שקליים חדשיים צמודי דולר + ריבית שנתית של 38%.

אם אינכם בעלי כרטיסי אשראי אנא מלאו התלוש הרצ"ב ואנו נפנה אליכם בהקדם.
פרטים נוספים והדגמה במרכז מץ, רח' מודיעין 19 בני ברק. טל. 03-799114

לכבוד מץ, ת.ד. 913 בני ברק 51108
אני מעוניין לרכוש טלויזיה מץ עם מוח.
אבקשכם לשלוח את צעיניכם לביתי ללא כל התחייבות מצידי.
שם: _____
כתובת: _____
טל: _____ טל. בעבודה: _____

מץ Metz

מיסגר 2518 כ"ו בכסלו תשמ"ו 4.12.1985 שנה 50 הכותרת 1850 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

רבקה זוהר מגלה את הכל:

12 מנות "הרואין ביום!"